# Badische Landesbibliothek Karlsruhe

## Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe


# [Super Infortiato 2]


**Bartolus <de Saxoferrato>**



**[Venedig], 30. Juni 1493**


Ad senatus consultum trebellianum


urn:nbn:de:bsz:31-319543



Visual Library

a Uz nõ c facile. remittitur ſatiſdatio. An pauperi q ñ põt remittaſ ſatiſdatio vidͦ plene p glo. Bar. ⁊ bal. i .l. vſufruc. .C. ď vſufr. b Juus d pius. Op. et vide Bal. ⁊ Jmol. ibi. c ¶ Cogiſ cauere. vide p Jo. an. i ti. ď iſtru. edi. §. nũc aliqua i ſpec. quez in hoc ſeqſ pe. ď ãch. i cle. i. ď teſta. ⁊ ponit Jo. an. i addi. q̃ incipit albertus galeotti. i v̄. itez no. ꝙ eo caſu ⁊c. ſi hereſ ſoluit executori an ſit liberatꝰ. addͦ Jo. an. i. ti. ď iſtru. edi. §. nũc vero aliqua ver. ſed an debitor. d ¶ Staſ iuramẽto. Et vide ſin. bal. i. l. i. i vi. col. .C. de edẽ. ⁊ qualiter probat qs ſe ſic expẽdiſſe. vide p bal. i. l. reſtituenda .C. ď pe. he. ⁊ Bar. i. l. q̃ ſub cõditõe ď cõdi. iſti. ⁊ q̃liter qs pbet ſe tm̃ uẽdidiſſe dic per ſacramẽtũ ſm Bal. i. l. i ſamilie. C. ſa. her. p. d. l. ſi qs p redẽp. ⁊ iſtis adde qͦ in tutoribꝰ ⁊ cõmiſſarijs redẽptibꝰ rõnes no. Bal. in rub. de ſi. inſtru. in. xvij. col. in ver. ſequiſ videre de ſcriptura quorundaz officialiuz. ⁊ Bar. in. l. i. .§. officiũ. ď tutel. ⁊ rõ. diſtrah. ⁊ no. i ſti. de act. §. actionuz. in .xxiij. q. per moder. per Jo. an. in. d. .§. nũc vero aliqua. in addi. q̃ incipit. p hũc. §. ⁊c. ⁊ vidͦ ad materiaz quali-

In tex. ibi tradidit. ⁊ certe non ratione que ſequitur.

v **Jdeamus.** Legatarius dz cauere heredi ⁊ fideicõmiſſarius legatario: vel fideicõmiſſarius heredi cauſa euitandi circuitus. h. d. Jn tex. ibi ſufficeret h. Rñdet ibi eſſe. i. legatarium heredi cauere debere acſi nõ eſſet fideicommiſſarius grauatus. ¶ Uenio ad ver. ſed ⁊ legatario: ut intelligatis iſtuz ver. habetis recordari de eo quod habuiſtis in. l. penales. in ſi. ſ. ti. i. ibi de ali. le. Breuiter glo. ſol. ⁊ bene.

c **Um non facile.** Ei qui nõ põt ſatiſdare remittiſ ſatiſdatio. h. d. ¶ Op. ⁊ videſ ꝙ paupertas ſit cã dande ſatiſdationis: ut. l. de creationibus. §. ſin autẽ. C. de epi. audi. Glo. non ſoluit. Rñ. qñqz ꝓpter paupertatẽ remittiſ ſatiſdatio[a]. qñqz exigitur ⁊ h exigitur timore future paupertatis. ⁊ ſi eſſet certũ legatariũ ſemper eſſe diuitẽ nõ preſtareſ: ut. ſ. e. l. niſi. §. itẽ ſciẽdũ. ſed eo caſu quo nõ poteſt preſtare an ſit repellendus: ⁊ tunc aut tractaſ de adminiſtratione rei aliene ⁊ repelliſ propter paupertatẽ: ut in. l. de creationibus. aut de adminiſtratione ꝓprij debiti tractaſ: ⁊ tunc nõ repellitur ut hic. ¶ Op. ꝙ paupertas nõ ꝓſit: ut. l. pedius. de incen. rui. nau. Hic plene i. l. ſi qs ad declinãdã. C. de epi. ⁊ cle. ¶ Quero qd ſi bonafide nõ poſtulaſ. Hic ut in glo. ⁊ bene.

Ex. l. ſequenti.

¶ Quã cautionem teneanſ preſtare legatarius vel nudus miniſter. Et an executores habeãt aliquã actiõez.

d **Juus pius.** Jſta ẽ bona lex ⁊ glo. legit uno modo. ego legã alio modo ⁊ erit ſine tot cõtrarijs ⁊ lec. pono per. l. pecunie. ſ. de ali. le. ubi debet remanere penes iſtum miniſtruz. ⁊ ideo nõ debet cauere ⁊ ſm hoc loquiſ in legatario nõ in nudo miniſtro ⁊ glo. legit aliter ⁊. h. d. Merus executor nõ tenetur heredi cauere. hoc dicit. ¶ Op. de. l. iij. §. debebit. ſ. de ali. le. Glo. reſpondet ibi loquiſ in executore dato ab herede uſ a iudice. h in teſtamentario. ſed certe etiã executor teſtamentarius nõ tenetur cauere: vt. l. nulli. C. de epi. ⁊ cle. tene menti iſtud. ¶ Contra iſtud op. d. l. liberto. §. largius. in ſi. ſ. de an. le. Jlle eſt tex. qui bene declarat iſtã legẽ. So. merus executor nõ teneſ cauere niſi poſt teſtamentũ factũ ceperit eſſe nõ ſoluendo: ut in contrario. ¶ Op.[b] de. l. ſi a pluribus. in prin. ſ. de leg. i. ⁊. l. qdam. §. pe. e. ti. ubi iſti executores debẽt ſatiſdare. Hy. in. d. l. ſi a pluribus. ſoluit ꝙ ibi loquiſ in executore qui a defuncto ſenſit cõmodum ideo teneſ cauere. h a defuncto cõmodũ nõ ſenſit. ¶ Et pro declaratione materie plene diſtigue ꝙ triplex eſt cautio. quedã eſt cautio ceſſantiũ partes reddi. quedã de cõſeruando indẽnem. quedam eſt cautio de implendo onere iniuncto. ¶ Circa primã cautionẽ dic aut eſt legatarius ⁊ nõ tenetur ſatiſdare: ut. l. pecunie. in prin. ſ. de adi. le. ⁊ hoc ſm primã lec. quã poſui. Aut eſt miniſter nõ tñ nudus ⁊ cogitur cauere[c]: ut. d. l. pecunie. ij. rñſo. nõ tñ ſatiſdare cum eius fides ſit electa a teſtatore: ut. l. firmio. §. i. quãdo di. le. ce. Aut eſt executor merus ⁊ nõ cogiſ cauere nec ſatiſdare: ut h. ¶ Circa ſecundã ⁊ tertiã cautionẽ dic aut eſt legatarius ⁊ cogitur ſatiſdare: ut. l. ſi tibi. ſ. de lega. iij. ⁊. l. qbus diebus. §. ſi. de condi. ⁊ demon. Aut eſt miniſter: ⁊ tunc ſi non eſt nudus cogitur cauere nõ ſatiſdare: ut. ſ. de leg. i. l. ſi a pluribus. ⁊. d. l. firmio. §. i. Nec ob. ſ. de le. i. l. quidã. §. pe. quia ibi loquiſ de ſatiſdatione que preſtaſ ex illo titulo: ut le. no. caue. nõ de ea que preſtaſ ut executor. Predicta vera niſi ſit effectus minus ſoluendo: ut. j. proxi. dicam. Si uero eſt nudus miniſter tunc aut poſt factum teſtm̃ eſt effectus minus idoneus ⁊ ſatiſdat. alſ nõ ſatiſdat nec cauet ſed poteſt ei ſimpliciter ſolui: ut. l. liberto. §. largius. de an. le. Predicta uera de executore teſtamentario. de legitimo ⁊ datiuo dic ut. ſ. dixi. Jtem ſi dubitas qualiter cognoſcaſ legatarius ab executore: ⁊ executor merus a nõ mero. Uide qͦ dixi in. l. pecunie. de ali. le. ⁊ plenius in. l. ſi quis ticio. ſ. de leg. ij. Jtem nota ꝙ eo caſu quo executor dz cauere vel ſatiſdare ſi heres ſibi ſoluit nõ exacta cautione uel ſatiſdatione adhuc teneſ legatarius: ut. d. l. firmio. §. i. ¶ Quero an iſti executores habeant aliquã actionẽ. Jtez an portio deficiẽs ⁊c. Dicit glo. in. d. l. ſi qs ticio. ſ. de leg. ij. ⁊ ibi dicã. ¶ Quero qd ſi eſt dubiũ an bene diſtribuat uel nõ: ⁊ glo. dicit ꝙ ſtaſ iuramento[d]. ⁊ facit qͦ no. i. l. ſancimus. §. in cõputatiõe. C. de iur. deli. dñs Cy.[e] in. l. id qͦ pauperibus. in. viij. q. determinauit ſm Pe. ⁊ dicit ꝙ iſtud dz intelligi vez in legatis minutis. ſed in his q̃ bene poſſunt ꝓbari per teſtes ut ſunt magna facta: tũc per teſtes debent probari.

e **J non.** Cautio uſufructu finito rem reſtitui debet interponi ei ad quez ꝑtinet ꝓprietas nõ heredi tantũmõ. hoc dicit.

h. xij ¶ Ad ſenatuſconſultum trebelſ. Rubrica.

¶ Hec rubrica nõ eget cõtinuatione quia tex. cõtinuat. Sed op. cũ in nigro etiã dicat de ſenatuſcõſulto pegaſiano debuit addi i rubrica de ſenatuſcõſulto pegaſiano. Rñdet glo. ꝙ oĩa remedia pegaſiani ſunt attributa treb. ⁊ que ſunt propria remedia vtriuſqz vide inſti. de fideicõmiſ. heredi. per totum.

Ex. l. ſequenti.

¶ Quot ſint remedia trebelliani. ⁊ an cũ pater reſtituit filio habeat locum trebellianum. Et qualiter fiat tranſlatio inſtantie de uno in alium.

e **Xplicito.** Hec lex primo continuat titulũ. ſecũdo ponit tẽpus cõfectionis huius ſenatuſconſulti. tertio ponit uerba. ſecũda ibi: factis eſt. tertia ibi: cuius uerba. ⁊. h. d. Facta reſtitutione tranſeũt actiões ⁊ iura in fideicõmiſſariũ ⁊ heredi paraſ exceptio. ¶ Op. ꝙ alia ſunt remedia treb. ſ. de coact. heredis ⁊ de detractiõe quarte: ut. j. e. l. quia poterat. ⁊. j. e. l. §. ſi heres. cũ. §. ſe. So. fateor ꝙ remedia treb. ſunt qnqz: vt no. in. l. in teſtamẽto. C. ad. l. fal. Primũ ꝙ heres cogaſ adire ⁊ reſtituere: vt. j. e. l. qa poterat. Scdm ut facta reſtitutiõe trãſeant actiones in fideicõmiſſariũ ut h. Tertiũ ꝙ heredi deſ exceptio ſi cõueniaſ ut hic. Quartũ ꝙ cõtra euz deſ exceptio ſi agit ut hic. Quintũ ẽ de detractione q̃rte: ut. ſ. e. l. §. ſi heres. ⁊. §. ſequẽtibus. Et de his remedijs aliq̃ ſunt attributa trebelliano que fuerũt inuẽta p pegaſianuz ſenatuſcõſultum: ut inſti. de fideicõmiſ. here. p totũ. Jtem cõtra diciſ hic ꝙ iudicia ideſt inſtãtie trãſeũt in fideicõmiſ. Cõtra. j. e. l. cũ hẽditas. Rñ. ibi inſtãtia cepta cum defuncto q̃ trãſit in fideicõmiſ. ut h: q: erat ius hẽditariũ. Sz inſtãtia cepta cũ herede nõ trãſit in fideicõmiſſariũ: ut ibi: quia nõ eſt hẽditaria. ¶ Jtẽ cõtra qñ pater reſtituit filio nõ reſtituit ut heres. ergo treb. non hz locũ: ut. l. cũ filio. ſ. de leg. i. cõtrariũ diciſ i ver. ſed idẽ. Rñ. qñqz pater inſtituiſ ⁊ rogaſ reſtituere filio: tũc hz locuz treb. quo ad oĩa remedia ut hic. qñqz ipe filius iſtituiſ ⁊ pater rogaſ ei reſtituere: tũc etiã hz locũ treb. ad oĩa remedia preterꝙ quo ad deductionẽ quarte: ut hic. ⁊ .§. ſi filio. j. e. ⁊. ſ. de leg. i. l. cũ filio. ¶ Jtẽ op. ꝙ deductio q̃rte nõ ſit de remedijs treb. ut inſti. e. §. reſtitura. So. fateor cõtrariũ: ſed attribuiſ ei. Fuit enim inuentũ p pegaſianũ. ¶ Ultimo nota duo ex iſto tex. pmo ꝙ ille in quẽ trãſeũt utiles: ⁊ ſic in quẽ tranſit effectus ſine noie appellaſ uſufructuarius largo mõ: ut ibi: ius vſufructuſqz transferre: tñ nõ ẽ uſufructuarius de quo loquiſ titulus de uſufructu. ¶ Secũdo nota ꝙ ſit trãſlatio inſtãtie de uno ad aliũ q̃ tranſlatio ſit multis mõis ſm Ja. de are. Tranſferſ eniz qñqz legis auctoritate:

ter ſit mod⁹ ꝓbādi pecuniā in tali cā expenſaȝ habeo p⁹ Barto.i.l. ſi āt ꝗ ē ſi.i lec. C. ad macedo.
e ¶ Domin⁹ Cy. Adde Bal.i.l. nulli. C. de epi. e cle. ⁊ quod no. dixi i.§. i bonefidei. inſti. de ac. ⁊ glo. in.c. di. lecti.ꝺ iudi. ⁊ Bal.i.l.id qꝺ pauperibus. in ſi. de epi. ⁊ cle. ⁊ i .d.l.ſi qs ꝑ redēptione.

¶ Ad ſenatuſconſultū trebel. Rubrica.

ut hic: ⁊.l.ſi opēraꝝ.de oper.lib. ⁊.ȷ̄.de fideiuſ. .l.ſi cū hoīem. ⁊.ſ̄.de iudi.l.tā ex ꝫctibus. ⁊.l.ſi ſeruus.de ꝯdi.inde.dixi.ſ̄.ſo.ma.l.ſi ꝯſtante.in ſi. Quādoqȝ transfert facto hoīs: tunc un⁹ modus ponit.ſ̄.de ꝓcur.l.in cauſe.§.ſi ex parte.ſ. ꝙ fiat ceſſio inſtantie. Alius modus ponit in.l. mutari.cū.l.ſe.in glo.e.ti.quia oīa de nouo ſiūt ⁊ repetunt. Quādoqȝ transfert ꝑ litis ꝯteſta.vt .ſ̄.de iudi.l.ſed ⁊ ſi ſuſceperit. ⁊ in auc̄.de litig. .§.ſi ṽo apud iudicez ininū. Quandoqȝ ꝑ ſatiſdationē: ut.l.ticius.de ꝑcu.dixi in.d.l.ſi cū hominē de fideiuſ. ⁊ examinaui multa circa hoc in .l.ſi ante accep.iudi.ſol. Alia in hoc prin.nō ſūt dicenda quoniā iuriſconſultus.ȷ̄.ponit.

Ex.§.ſequenti.

¶ Quid iporter qn̄.l.vel ſtatutū dicit actionez nō dari. Et qualiter intelligat cū.l.dicit ꝙ actiones cōpetentes uni denf alij. Et an cū ſtatutum dicit ꝙ per liberā perſonam nobis querat actio de qua intelligitur.

**Sublata.** Per hoc ſenatuſcōſultuȝ ꝓuiſuȝ eſt heredi: ⁊ etiam fideicōmiſſario.h.d. ¶ Op. ꝙ ſenatuſcōſultus etiā habeat locū quādo ſine aliquo timore non vult adire: vt.ȷ̄.e.l.qa poterat. Rn̄.fateor cū circa adeundā hereditatē uel nō: ſit ꝑ ratione uoluntas. Sȝ qa cōmunius accidit ꝙ qs nolit adire ꝓpter metū litium ⁊ aliarū ībrigationū: ideo ad hoc ſe retulit ſenatuſcōſultus. ¶ Item ꝯtra hoc op.ad ſm rn̄ſuȝ ꝙ heres poſſit agere: ut.ȷ̄. e.l.ita tn̄.§.qui ex treb. So.ante factā reſtitutionē pōt agere ut ibi: nō poſt ut hic.qꝺ itelligo niſi ꝑ qrta q̄ remanet apud eū: vt.ȷ̄.e.l.§.ſi. ¶ Ultimo nota diligēter ṽba ſenat⁹ que dicūt actionē nō dari heredi qꝺ iportat hoc eſt heredē exceptione repelli.ſimile in.l.ij.§.ſi.ad velley. ⁊.l. .i.in pn̄.ad macedo.ibi ne actio petitiōe detur: intelligit ꝙ exceptione repellat.idē ſi ṽba referant ad perſonā.ſ.ꝙ in talē nō detur actio[a]. intelligit ope exceptiōis. ⁊ idē ſi referant ad ipam rē uel ad ipſuȝ negociū de quo agit: ut ſi diceret ꝙ eo noīe nō ſit actio petitiōe: ut.d.l.i.ad macedo. ⁊.l.ij.ad velley.qꝺ procedit i ciuilibus. i criminalibus vero uident iportare dicta uerba ꝙ ipſo iure nō ſit ius agēdi: ut.l.i.§.qꝺ ait de alea. ita ſentit Ja.de are.i quadā diſputatiōe. ¶ Nota etiā ꝙ quādo lex dicit ꝙ actiones cōpetētes vni dent alij: intelligit de utilibus[b] non de directis: ut patet hic dū dicit ꝙ actiones dent fideicōmiſſario: intelligit de utilibus. Et p̄dicta ſunt utilia ad ſtatuta q̄ ſepe dicunt actionē non dari nō audiri ⁊ ſiīa ꝙ ſit opus exceptione in ciuilibus.in criminalibus ſecus. Itē facit ſtatutū ē h̄ ꝙ per liberā perſonā nobis querat actio.quero an querat directa vel utilis. Et uidet ꝙ utilis vt hic ⁊ inſti.e.§.reſtitura. Forſan poſſet diſtingui ꝙ aut ſtatutū diſponit ꝙ actio uni primo queſita per ipſuȝ: alteri querat intelligit de utili ut h̄: quia directa nō poteſt ab oſſibus ſeparari. Aut ſtatutum diſponit ꝙ actio ab initio querat per alium: ⁊ tunc de directa intelligitur: ut inſti.per quas perſo.no.acqui.per totum. ⁊ de uerbo.obliga.l.ſtipulatio iſta.§.alteri.

a ¶ Nō det actio. ADDE Pau. de caſ.ꝯſilio clxij. ⁊ iquātū Alex.ponit ꝙ ſtante ſtatuto ꝙ bānitus nō audiat ꝓceſſus erit null⁹ ēt ſi nō fuit oppoſitū ⁊ etiā de ſtatuto ꝙ non ſoluens collectas nō audiat adde pulchre Roma.ꝯſi.cxiiij ⁊ Pe.ꝺ ancha.ꝯſili.vi.
b ¶ De utilib⁹. ADDE Ang.cōſilio lxxij.in ſi.

**Hec aūt.** Hic icipit exponere verbuȝ heredū poſitum in ſenatuſconſulto. ¶ Op.ab inteſtato nō poterant relinqui legata: ut iſti.de fideicō.heredi.§.preterea. So.hic loquitur in fideicōmiſſo quod i hoc differt a legato ſm iſta tēpora. Hodie ſecus dicit glo.quod examina ut dixi i.l.i.ſ̄. de lega.i.

Ex.§.ſequenti.

¶ In teſtamēto militis an habeat locum falcidia vel trebellianica ⁊ an filiuſfa.poſſit facere teſtamentū in his in quibus patri non querit vſufructus. Et an pater poſſit emancipare filiuȝ ad unum actum.

**In filii.** Hic proſequit expoſitionē eiuſdez verbi heredum: uſqȝ ad.§. ſi heres. ¶ Op.ȷ̄.e.l.§.deniqȝ. So.in teſtamento militis habet locuȝ treb.quo ad omnia remedia: ut hic preterq̄ quo ad detractionez quarte ut ibi. Item cōtra in auc̄.de heredi. ⁊ falc.§.pe. So.dicit Dy.hodie fal. facto iuentario: habet locū etiam in teſtamento militis. ⁊ idez in treb. ⁊ ſic iura antiqua in hoc hodie corrigunt. Idez tenet Franciſcus accur. ⁊ Cy.in.l.in teſtamēto. .C.ad.l.fal. ¶ Querit glo.an filiuſfa.poſſit facere teſtamentū in aduenticijs[c]: quoꝝ uſufructus patri nō queritur. Et determinat ꝙ nō ⁊ bene. caſus eſt in.l.pe.C.qui teſta.fa.poſ.dixi in.l.qui in poteſtate.ſ̄.de teſta.facit quod no.in auc̄.ut li.ma. ⁊ auie.in prin. ⁊ hoc no. ¶ Quero utrum pater poſſit emācipare filiū quo ad unū actum[d] tm̄.ſ.quo ad factionē teſtamēti in ceteris remaneat i poteſtate. Et uidet ꝙ ſic: qa lex hec facit. nā in caſtrēſi uel quaſi habet loco patriſfa.ut.l. .ij.ſ̄.ad macedo.in ceteris nō. In ꝯtrariū facit. .ſ̄.de adop.l.queſitū. cogitabis.

c ¶ In aduenticijs. ADDE vltra Alex.an filiuſfa.i aduenticijs in qb⁹ patri nō q̄ritur uſufructus maxie ad pias cāſ poſſit teſtari Pau.ꝺ caſ.conſilio.cci.
d ¶ Ad vnū actum. ADDE ꝙ pater nō pōt emācipare filiuȝ ⁊ ſibi retinere uſumfructū ut conſuluit Oldra.ꝯſili.cxxiiij.

**Bonorū.** Idez proſequit. Nota ꝙ lex ⁊ ſtatuta que loquunt de heredibus habent locū in bonorū poſſeſſore de iure p̄torio.qꝺ apparet ex hac.l. relata ad uerba ſenatuſcōſulti.probat hoc etiā. naȝ certū eſt ꝙ uerba ꝯditionū intelligunt ſtricte ad litterā tamē ſi dictū eſt ſi heres nō erit deficit iſta cōditio i eo q eſt bonoꝝ poſſeſſor de iure p̄torio: ut de cōdi. ⁊ demon.l.in condi.§. ſi patronus.

Ex.§.ſequenti.

¶ .l.prouiſio loquens de herede hȝ locuȝ in fideicōmiſſario. Et an in fideicōmiſſario rogato de reſtituēdo ſit neceſſaria reſtitutio.

**De illo.** Fideicōmiſſarius reſtituendo ſcōo fideicōmiſſario transfert actionē.h.d. Nota ꝙ prouiſio legis loquēs de herede hȝ locuȝ in fideicōmiſſario ut colligit ex hoc.§.relato ad ṽba ſenatuſconſulti. Scōo nota ꝙ ille qui hȝ vtiles actiones cedendo eas trāſfert.de hoc dicaȝ.ȷ̄.e.l.ex aſſe. ¶ Op.ꝙ reſtituēdo nō trāſeunt actiones: ſȝ tranſeunt ipo iure[e]: ut.l.pe.C.eo. Glo.dicit ꝙ quidā dicūt ꝙ ibi loquit quando ſecundus fideicōmiſſarius fuit in mora hic quādo reſtituit ante morā. quod non placet glo.qa ſm hoc nō eēt differētia inter primū heredē ⁊ fideicōmiſſarios rogatos de reſtituēdo. Moderni tenēt iſtaȝ ⁊ bn̄ ⁊ eſt differentia inter heredē ⁊ fideicōmiſſariū: qa in herede ad hoc ut tranſeant actiones ipſo iure ē neceſſaria abſentia ⁊ mora.i fideicōmiſſario ſufficit mora ſola ſm Pe. Et alia dat ſolutio ſm Jo. quia ibi loquit in rogato reſtituere pure. hic loquit i rogato in diem vel ſub cōditione.ſed hoc licet poſſit eſſe veꝝ i ſe: tn̄ eſt diuinare. Collige ergo ex p̄dictis an in fideicōmiſſario rogato de reſtituēdo ſit neceſſaria reſtitutio. an uero actiones trāſeunt ipſo iure. Aut queris āte diē reſtitutionis uel poſt.aut quādo nulla dies eſt appoſita. primo caſu nō trāſeūt ſine reſtitutiōe: ut hic ſm Jo. Scōo caſu aut fuit in mora reſtituēdi ⁊ tranſeunt ipſo iure.alias eſt opus reſtitutione ut hic ſm aliam lec.

e ¶ Ipſo iure. ADDE dum Alexā. dicit ꝙ i piā cām tranſit fideicō. ipſo iure ꝙ idem tenet Bal. ꝯſil.cccxiij. .iiij.li. ⁊ pe. de ancha.cōſilio.viij.ubi tenet ꝙ non requirat aditio hereditatis ad pias cās p̄terquā i caſu ibi poſito ꝑ ipſum ⁊ ꝙ in teſtis ad pias cauſas nō requiratur aditio vide alias remiſſiones i .l.i.C.de ſacſan.ec.

**Sed ⁊ quotiens.** In fideicōmiſſarium

partis cui eſt facta reſtitutio inſolidū tranſeunt actiones que ipſo iure tranſibunt in aliū fideicōmiſſarium exiſtente ꝯditione.h.d. ¶ Op. ꝙ ſit opus reſtitutione:ut.ſ̈.proxi.§. Sol. ibi loquiꝛ in fideicōmiſſario rogato reſtituere hic aūt non erat rogatus unus alteri reſtituere ſed erant cōfideicommiſſarij. Item ꝯtra ꝙ etiaꝫ hoc caſu ſit neceſſaria reſtitutio:ut.j.e.l.cogi.§.idem metianus.So.quedā eſt reſtitutio facti per quā tranſferꝛ poſſeſſio rerū ꝛ illa eſt neceſſaria:ut ibi. quedā eſt reſtitutio iuris per quā transferunꝛ actiones:ꝛ ille tñ̄ tranſeunt ipſo iure[a] ut hic. ¶ Item ꝯtra ꝙ iſte fideicōmiſſarius ꝯditionalis nō pōt cogi adire ꝛ reſtituere:ut.j.e.l.ille a quo.in pn. Sol.ibi loquiꝛ qñ erat tñ̄ unus fideicōmiſſariꝰ ꝯditionalis.hic erat unus pro parte pure,ꝑpter quā cogiꝛ heres totū adire. ¶ Quero utrū ſint alij caſus in quibus fiant tranſlationes actionuꝫ ipſo iure. Rñ.ſic vt.l.pe.C.e.ꝛ ibi no. ¶ Quero an iſto caſu veniat detrahenda quarta. Glo. diſtinguit multū ꝑfecte ꝛ uide eā ꝛ ſigna. ¶ Quero quid in directis hereditatibus.ſi eſt unus inſtitutus ꝓ parte pure pro parte ſub ꝯditiōe an inſtitutus pure interim habeat totū. Glo. tāgit h ꝛ in.l.ij.ſi pars here. pe. ꝛ dixi in.l. plane.§. ſi coniunctim.ſ̈. de lega.i.

**Si filio.** Siue rogaꝛ heres ſiue pater vel dominus uel admiſtrator heredis locus eſt ſenatuſconſulto.hoc dicit.

Ex.§.ſequenti.

¶ An pecunia ſit de rebus que ſeruādo ſeruari poſſunt:ibi. Ex hoc. Et an adultus curatorem habens eqpareꝛ pupillo: ibi. Reaſſume. Et an adultus poſſit adire hereditatē ſine ꝯſenſu curatoris:ibi. Querit glo. Et an cū adultus facit teſtamentū poſſit peti reſtitutio in integ.ibi. Quero. Et prodigꝰ ꝛ furioſus cui eqparenꝛ.ꝛ an minor poſſit cedere actionem uide in fi.

**Fuit queſitū.** Hic eſt notabilis.§. Pupillus non pōt reſtituere hereditatē tutori eo autore: adultus pōt curatori:qa eius auctoritas nō eſt neceſſaria.h.d. ¶ Op.extra glo.ad primā partem et uideꝛ ꝙ tutor poſſit ſibiipſi reſtituere:ut.l. ſiſtulas.§.i.de ꝯtrahen.emp.Sol.qdā eſt reſtitutio facti.ꝛ iſtaꝫ pōt facere tutor de re ſibi debita:ut ibi ꝛ.j.de fideiuſſoribus.l.tutor.in fi.Quedam eſt tranſlatio ſeu reſtitutio iuris ꝛ illā nō pōt facere ut hic. ¶ Ad ſcōꝫ dictū op.ꝛ intro glo.ꝛ videꝛ ꝙ ſimilis ſit adultus pupillo:ut.l.ſi curatorem.C.de in integ.reſti.mi. Glo. pro ſo. huius ꝯrij dicit multa uerba ꝛ iō diuido glo. Nā pmo format ꝯtrariū.ſecūdo ponit unā ſo.ad ipſuꝫ et multa ſimilia ꝯferentia ad ſolutionē uſqꝫ ibi. Et in caſu huius legis ratio eſt.ibi ponit aliam ſo.ꝛ unā oppoſitionē ad ipſam ꝛ eius rñſioneꝫ vſqꝫ ibi:ulꝛ ſm Jo.ibi tertia ſo.uſqꝫ ibi:ſed nunquid. ibi glo.format unā nouā qſtioneꝫ. ¶ Uenio ad primā. Prima ſo.eſt ꝙ ꝯriuꝫ loquiꝛ qñ agiꝛ de eis obligandis: tūc ſunt ſiles pupilli ꝛ adulti q curatorē habēt.ſecus cū tractaꝛ d eis liberādis. ita dicit glo.quā nota. Ad iſtā ſo.adducit gl.ſile de.l.nō qñ.§.hec autē.j.rē pupilli ſal.fo. Itē de ꝑſcriptione.xxx.annoꝝ que nō currat pupillo ſꝫ adulto ſic. Itē.C.de fal.mo.l.i.in fi. Sꝫ aduertēdū eſt ꝙ iſta ſūt ſiſia ad hoc ut differat pupillus ab adulto nō tñ̄ faciunt ad ꝓpoſitū: qa ibi non diſtinguiꝛ de adulto habēte curatorē vel nō ad qō uadit ꝯtrariuꝫ. Preterea ibi loquiꝛ in his q̄ ipſa lex diſponit circa bona adultoꝝ uel pupilloꝝ ſine coꝝ facto.ſed hic in materia nr̄a loquiꝛ de his q̄ agēda ſunt ab ipſo pupillo vel adulto an valeant:vnde dicta ſiſia modicū faciūt ad ꝓpoſitū. Unde glo.adducit aliud ſile.ſ.ꝙ pupillus nō faciat pecuniā ſui creditoris:ut.j.de ſo.l. ꝙ ſi forte.§.fi.qō nō reperiꝛ in adulto qō no.ita dicit glo.¶ Ex hoc dicto nota ꝙ pecunia eſt de his rebꝰ que ſeruādo ſeruari[b] nō poſſunt qō patet:qa pōt alienari:ꝛ probaꝛ.C. de admi.tuto. in auē.nouiſſime poſita ſuper rubrica.ꝛ ī corpore unde ſumiꝛ. Et ſi dicis ꝯtrariū patet ad oculū:quia pecunia poteſt ſeruari ſeruādo. Rñ.nō pōt ſeruari ut afferat utilitateꝫ ſm eum uſum ad quē eſt deſtinata.Secūdo aduertas ꝙ hoc ſimile modicū facit ad propoſitū.nam nō loquiꝛ de adulto curatorē habente. alſ remanet dicta regula.l.ſi curatoreꝫ.Adducit glo. aliud ſile.non pōt teſtari pupillus ſed adultus ſic. ſ̈.de teſ.l.q̈ etate.ꝛ inſti.quibus nō eſt permiſ.fa.teſ. §. preterea.ꝛ.l.aurelius.§.gaius.de li.le.iſtud eſt veꝝ in ſe etiā in adulto curatorē habente. ꝛ ratio eſt ſm quoſdā:qa ultima uoluntas ꝯferꝛ poſt mortem ꝛ ſic illo tempore erat finita cura. Iſta ratio nō eſt uera:qa lex reſiſtit initio:ut.l.ſi minor.de ſeruis expor.ergo eſt ratio: qa quantū ad teſtm̄ nō uideꝛ habere curatorem cum hoc non pertineat ad adminiſtrationē bonoꝝ ergo ꝛc̄.vt.l.in copulādis.C.de nup. Dat glo. aliud ſimile qa adultus poteſt accuſare curatorē ſuſpectuꝫ ſed pupillus nō tutorē. Iſtud exēplum eſt etiaꝫ bonum tñ̄ loquiꝛ in his que geruntꝛ curatore inuito ꝛ ad fiendā curam. Poteſt dari ad exēplum .ſ̈.de in lit.iur.l.uideamus.§.i.ꝛ.j. de re iudi.l. acta.§.ꝯtra pupillū.ꝛ.j.de cōfeſ.l.certum.§. in pupillo.ꝛ inſti.de cura.§.iteꝫ inuiti.j.de manu.teſta.l.lucius.in prin.facit.j.de ſo.l.ſi ſeruus.x. ꝛ ibi dixi. Sꝫ etiā iſta nō ſunt ſimilia.eſt ergo hic fauor liberatiōis. ¶ Secūda ſo.prin. ē qa adultus.quantū ad hanc rem nō uideꝛ habere curatorē cuꝫ unius autoritas in hac re neceſſaria nō ſit unde reſtituit ſicut curatorē nō habens. Nota iſtam ſol.multū per quā declaraꝛ.l. ſi curatorē.C.de integ.reſti.ꝙ pupillus equiparaꝛ adulto habenti curatorē.qō eſt veꝝ in his ad que officiū curatoris extendiꝛ. ¶ Sed ꝯtra hoc op.qꝛ ſm hoc ſemper poterit adultus cū curatore ſuo ꝯtrahere. Rñ.ꝙ hoc eſt uerū in his que fiunt ſiue geruntꝛ cū curatore ex neceſſitate. ſecus ſi ex uoluntate quod etiam nota.ꝛ iſte ſunt uere ſol. ¶ Tertia principalis ſo.eſt ſm hoc ꝙ hic loquitur in adulto coacto adire ꝛ ſic cū ad eum nullū cōmodū pertinere dꝫ reſtituere poteſt ſine curatoris autoritate. alſ ſecus. Iſta ſo. eſt vera in ſe tñ̄ eſt diuinare.¶ Reaſſume ergo cū queritur an adultus curatorem habens equipareꝛ pupillo. Diſtingue aut queris in his que diſponuntur per legem circa bona eoꝝ:aut in his que aguntur per ipſos:aut in his que aguntur cum ipſis. Primo caſu nō equiparanꝛ ſed multe differentie ſunt:ut in preſcriptione.xxx.annoꝝ.in.l.i. in fi.de fal.mo.ꝛ alijs ſimilibus. Secūdo caſu quādo queritur de his que aguntur ab ipſis aut cōdendo ultimam uoluntatem ꝛ nō ſunt ſimiles: quia adultus poteſt teſtari pupillus nō:aut inter uiuos:ꝛ tunc aut ea agunt vel agere uolunt cuꝫ ipſis tutoribus vel curatoribꝰ:aut cū extraneis. Primo caſu aut hoc agunt ut dictos admiſtratores habeant:aut poſtq̄ eos habent. Primo caſu nō ſunt ſimiles:ut inſti.de cura.§.iteꝫ inuiti.Secūdo caſu aut loquimur ī actiōe ex qua ad eos nō pertinet cōmodum uel incōmoduꝫ ꝛ nō ſunt ſimiles:quia adultus poteſt aliud agere cū

[a] ¶ Ipſo iure. ADDE inquantum alex. dicit ꝙ in piā cauſaꝫ transferꝛ fideicō. ipſo iure ꝙ idē voluit Bal. cōſili. cccxiiij. .iiij. libro.

[b] ¶ Seruando ſeruari. ADDE dñ̄ Alex. tranſit cū opi. ꝙ pecunia deſtīata ad emptōnem prediorū nō cōnumereꝛ iter īmobilia ꝙ ꝯ̈riū tenet ro. ꝯſi. clxxxvij. vbi allegat ꝓ opi. Alex. iura h ꝑ ipſꝫ allegata deīde dicē ꝯ̈riuꝫ eſt uerius qꝛ caſus ē notabilis ſ.l. iij. ꝛ.l. uſuras. .ſ̈.d ꝯ̈.iudi. tutele. ꝛ idē dicit eē ſi eſt depoſita ad honeſtā ptē lucri. qꝛ cuꝫ illō ſit ī redditu ānuo ꝛ ānī redditꝰ inter imobilia cōputenꝛ ut in cle. exiui de v̈.ſig. igiꝛ ꝯſequēſ eſt ut ēt tūc ſine decreto alienari poſſint allegat ſpāliter caſū ſ.l.iij.§. nec vſuſfructus ꝛ.§.ſi lipidicinus. ſ̈. de re.coꝝ in v̈. cuiuſuiſ alteriuſ materie Et inquātū Alex. ponit an pater poſſit auctorari filio ſibi donāti cā mortis ꝛ allegat Ang. ꝯſilio incipiēte filia refutauit ꝛ eſt in ſtampa.cccij.ad. de Ang. cōſilio. cxliij. incipiēte in dei noīe tria videnꝛ ipugnare ꝛ ibi ponit an ꝓpinq poſſint auctorari in facto ꝑprio ꝛ ꝙ pater filio donanti cā mortis ſibi poſſit auctorari voluit Bal.cōſilio. lix.ij.libro Ro.pulchre q allegat Ang.ut .ſ̈.conſilio ccccxv.cōſuluit Old. ꝯſilio. xxvi. incipiēte pater ꝯſenſit ſilie ꝛ inquantū Alex.trāſire videꝛ ꝙ ſtāte ſtatuto ꝙ mulier nō poſſit teſtari ſine cōſenſu duoꝝ ꝑpinquoꝝ ꝙ nō poterit vnū ex illis inſtituere dic ꝙ Bal.ꝯſuluit cōtrariuꝫ ꝙ imo poſſit dūmodo cōſentiant nō ut ſic agat ſꝫ libere eius ꝯſilio.clxxij. .ij.libro. Et ſtante ſtatuto ꝙ vxor nō poſſit teſtari ſine cōſenſu mariti mulier poterit maritum inſtituere ut cōſuluit idē Bal. conſilio.lxxvij.ij. libro. Abb. tamen cōſilio.xl. in fi. tenet ꝙ pater nō poſſit auctorari filio donanti alteri filio ꝛ ſic fratri in eiuſdē poteſtate.

curatore: pupillus nõ vt hic ſm tertiaꝫ ſo. Aut ad eos poteſt pertinere cõmodum vel incõmodũ: tũc aut loquimur de eis liberandis ⁊ nõ ſunt ſimiles vt hic ſcðm primã ſolutionẽ. Aut de eis obligandis: ⁊ tũc aut ad ea que gerunt ſe extendit officium curatoris ⁊ ſunt ſimiles: vt. l. ſi curatorẽ. C. de integ. reſti. aut officium curatoris ad hoc ſe nõ extendit: ⁊ tunc aut hoc gerũt neceſſario ⁊ nõ ſunt ſimiles: qa adultus poteſt: pupillus nõ: aut voluntarie ⁊ ſunt ſimiles: qa neuter põt: vt hic ſm ſam ſol. Si vero loquimur in his q̃ cum extraneis agunt: ⁊ tũc ſi quidẽ officiũ curatoris ad hoc ſe extendit ⁊ ſunt ſimiles: vt. d. l. ſi curatorẽ. Si vero ſe ad hec nõ extendit tunc nõ ſunt ſimiles: qa habet perĩde acſi nõ haberet curatorẽ: vt hic ſm ſecũdã ſo. ⁊ eſt caſus extra de iudi. c. ſi. li. vi. ⁊ j̃. de ma. vin. l. ij. que incipit ſi minor. facit qð no. in. l. ait pretor. in prin. ſ̃. de mino. Tertio caſu principali quãdo querit de his que agunt cuꝫ ipſis. ſ. pupillo ⁊ adulto: aut agunt cuꝫ ipſis uoluntarie ⁊ diſtingue eo modo quo. ſ̃. per eaſdẽ leges. aut neceſſario: ⁊ tũc nõ ſunt ſimiles: vt. l. acta. §. cõtra pupilluꝫ. de re iudi. ⁊ l. ſi minor. de bo. auc. iudi. poſ. ¶ Querit glo. an adultus poſſit adire hereditatẽ ſine conſenſu curatoris. Hic plene vt. l. ĩpuberibus. ⁊ l. pupillus. ſ̃. de acqui. here. ¶ Quero ſi adultus facit teſtamẽtũ an poſſit reſtitutio peti in ĩteg. ſi dicat incõſulte factũ. Rñ. nõ: quia edictum de minore loquit de his q̃ geſta ſunt cũ minore: ſed verba geſſerunt ⁊ ꝯtraxerunt non ꝑtinẽt ad ius teſtandi: ut. l. uerba geſſerunt. de ꝟbo. ſigni. ⁊ ita intelligit Ja. de are. facit qð no. in. l. ait p̃tor. in prin. de mino. ¶ Quero hic dicit de pupillo ⁊ adulto. quid de furioſo ⁊ ꝓdigo cui equiparantur. Rñ. pupillo tex. eſt notabilis in. l. ſi fulcinius. §. adeo. j̃. qui. ex cau. in poſ. ea. ¶ Quero an minor poſſit cedere actionẽ. Dy. tangit hic ⁊ uidet diſtinguendũ ut hoc. §. tractatur enim de tranſlatione actionis tangit Dy. ſ̃. de auc. tu. l. poteſt. ⁊ ibi dixi. ⁊ in Specu. de ceſ. actio. §. i. ver. ſed nunquid minor.

Ex. §. ſequenti.

¶ Collegia poſſunt facere ꝯctus per decretuꝫ collegij ſine ſuperiore nec eſt neceſſarius ſindicus cũ collegiũ p̃ſens ꝯhit ⁊ cũ vno collegiato collegiũ põt ꝯtrahere.

**Sinautẽ.** Collegiũ põt reſtituere hereditatem ex treb. uni de collegio. h. d.

¶ Nota ꝙ collegia poſſunt facere ꝯtractus per decretũ ipſius collegij nec eſt neceſſaria ſuperioris auctoritas de quo per glo. ⁊ Guil. ſ̃. quod cuiuſqꝫ vniuerſi. l. nulli. Scðo nota ꝙ qñ ꝯtrahitur cuꝫ aliquo collegio p̃ſente nõ eſt neceſſe ꝙ collegium faciat ſindicũ ad ſic ꝯtrahendum. ſed ipſum collegiuꝫ põt principaliter cõtrahere ut hic. ¶ Tertio nota ꝙ unus de collegio poteſt ꝯtrahere cum collegio quod tene menti.

Ex. §. ſequenti.

¶ Res dꝫ extimari cuꝫ qualitatibus ſuis ideo ſi quis ĩplicitus debitis ⁊ uellet dicere ſe deceptum vltra dimidiã dꝫ capitulari ꝙ ſi res fuiſſet hoĩs taliter debitis impliciti nõ reperiſſet emptorem tãte quãtitatis.

**Si heres.** Hucuſqꝫ tractauit iuriſconſultus de uno remedio treb. ſ. trãſferendaꝝ actionum. hic tractat de ſecũdo. ſ. de detractione quarte. Res que remanẽt apud heredẽ eſtimãtur cũ qualitatibus ſuis nec cautio interponit. hoc dicit. ¶ Nota ꝙ actio perſonalis nõ proſequit funduꝫ. ⁊ ideo ſi habes aliquẽ obligatuꝫ ⁊ bona eius tibi non eſſent obligata tacite uel expreſſe ꝯtra eum ad quẽ bona trãſirent nihil poſſes dicere. ¶ Secũdo nota ꝙ res debet eſtimari cũ qualitatibus ſuis ut hic. ⁊ l. mortis. ĩ ſi. j̃. de dona. cau. mor. unde. l. ſi ſeruus. de cõdi. fur. q̃ dicit res tantũ ualet quantũ uendi poteſt ĩtelligitur. ſ. homini ſcienti ꝯditiones ⁊ qualitates rei: ut dictis legibus. Et ideo ſis cautus quãdo tractat de eſtimãda aliqua re: qa forte dicat uenditor deceptus ultra dimidiã iuſti precij ꝙ ꝯſideres perſonaꝫ uenditoris ſi erat implicitus debitis uel ſi dedit fideiuſſorem uel nõ: ut ex hoc poſſis ꝯcludere ꝙ talis res exiſtẽs hominis ſic ĩpliciti debitis nõ reperiſſet emptorẽ tante quãtitatis. Idẽ in ſimilibus qualitatibus reꝝ que habent augere ⁊ diminuere preciũ. ¶ Op. C. in q. cau. pi. ta. ꝯtra. l. ij. So. ibi loquit in hypothecaria hic in ꝑſonali: ⁊ ſic ceſſat ꝯriũ. Glo. format unã q̃ſtiõeꝫ an hoc caſu teneatur creditoribus. Uide eam ⁊ tene primã reſponſionem.

## Si is qui quadringenta.

Heres qui hereditatẽ reſtituit retenta certa quãtitate ſub nomine quote tenet legatarijs in eo qð habet ultra quartaꝫ ſi a fideicõmiſſario exigi legata nõ poſſũt. hoc dicit. ¶ Op. ꝙ iſte tex. ſibiĩpſi ꝯtradicat. Rñdeo primo dicit dandaꝫ ſibi petitionẽ de rigore. poſtea de equitate mitigat ut ſolũ in ducẽtis det petitio. ¶ Op. inſti. eo. §. ſi quis vna. So. quãdo heres retinet certaꝫ quantitatẽ nõ tenet legatarijs ſi a fideicõmiſſario põt exigi. alſ tenet in eo quod habet ultra quartã ut hic. d̃ quo diſtingue. j̃. e. l. ſi. ¶ Quero utrũ fideicõmiſſarius teneat inſolidnm hodie ſi nõ fecit inuentariũ. dixi ĩ. l. in ratione. §. quod vulgo. ſ̃. ad. l. fal.

Ex. §. ſequenti.

¶ An fideicõmiſſarius detrahat quartam.

**Deniqꝫ.** Licet nõ detrahatur falcidia nõ tamen tenet quis ad legata vltra uires hereditarias. Itẽ fideicõmiſſarius nõ detrahit q̃rtam niſi liberalitatẽ heres in eum exercuerit. hoc dicit. ¶ Op. ꝙ poſſit quis teneri ad legata ultra uires hereditarias: ut. C. ad. l. fal. auc. ſed cũ teſtator. Rñ. ueruꝫ eſt hodie ꝓpter delictũ heredis omittentis facere inuentariũ: ut ibi. ¶ Sed op. hic dicit in tex. ꝯiũcta glo. ꝙ teſtator nõ poteſt ꝓhibere treb. deductionẽ. Contra in dicta auc. ſed cũ teſtator. So. dicunt quidã illud in falci. ſecus in treb. Tu dic ꝙ etiã treb. põt hodie ꝓhiberi: ut dicam in. l. marcellus. j̃. eo. ¶ Op. ꝙ fideicõmiſſarius poſſit detrahere quartã: vt. l. penales. §. ſi. ſ̃. ad. l. falci. Huius gratia glo. hic diſtinguit ⁊ nõ perfecte. Dy. etiam ſupplet in aliquo ⁊ ſimiliter nõ perfecte. ⁊ ideo dinſtingue latius: aut loqueris de herede ⁊ iſte regulariter detrahit quartã. Fallit in caſibus notatis in. l. in teſtamento. C. ad. l. fal. aut loqueris de fideicõmiſſario: ⁊ tũc aut queris utrũ detrahat a legatarijs ſingularibus aut a ſecũdo fideicõmiſſario ſuo. Prio caſu aut legata ſunt relicta a ſe ⁊ nunq̃ detrahit: ut. l. lex fal. §. nunq̃. ſ̃. ad. l. fal. aut de legatis relictis ab herede uel ſimpliciter: ⁊ tunc aut heres detrahit ſibi ⁊ ulterius nõ detrahet vt hic nec tñ tenet fideicõmiſſarius ultra q̃ habeat ut hic patet: aut heres nõ detraxit: ⁊ tunc aut hoc ideo quia nõ potuit: aut quia noluit: aut quia de hoc nõ cogitauit ſed per errorem totum reſtituit. Primo caſu quando nõ potuit facto ſuo: q: coactus adiuit ⁊ fideicõmiſſarius detrahit: ut. j̃. e. l. marcellus. §. ꝙ ſi ſuſpecta. Aut nõ potuit propter naturaꝫ relictorum: ut quia erat teſtamentũ militis uel relictũ ad pias cauſas: ⁊ tunc fideicõmiſſarius nõ detrahit ſicut nec heres: ut hoc. §. in prin. ſuccedit enim in locuꝫ heredis: ut. j̃. l. proxi. Scðo caſu quando nõ detrahit quia nõ uult: ⁊ tunc aut nõ uult uolens facere gratiaꝫ fideicõmiſſario tñ ⁊ fideicõmiſſarius detrahit ut hic: aut uolens facere gratiam fideicõmiſſario ⁊ legatarijs ⁊ tunc nõ detrahit ut colligitur ex hoc. §. duꝫ dicit niſi liberalitatem ⁊c̃. Aut dubitatur ⁊ in dubio dicit glo. uidet uelle facere gratiaꝫ primo fideicõmiſſario cui reſtituit: quod placet quando ſcienter reſtituit: quia donare uidet: ut. l. cuius per errorem. de reg. iur. ⁊ l. i. ſ̃. de cõdi. inde. Sinaũt per errorem: tunc ſecus: ut dicã in ſequenti mẽbro. Tertio caſu quando de hoc nõ cogitauit heres ſed per errorem reſtituit totũ: tunc fideicõmiſſarius nõ detrahit ut hoc. §. in quo excipit unus

caſus tm̃. ſ. quando in eum liberalitas exercet. Secundo caſu quãdo querit vtrũ detrahit a ſecundo fideicõmiſſario uniuerſali: ⁊ tunc aut heres reſtituit coacte et nõ detrahit: ut. l. ſi patroni. §. ij. j. e. ⁊ in hoc differt ſeruus fideicõmiſſarius a legatarijs ſingularibus. Si ꝟo adit ſponte: tunc idem per omnia: ut. s̃. diſtinctum eſt in legatarijs ſingularibus. Tertio caſu quãdo querit utrũ detrahat a ſuo fideicõmiſſario ⁊ nõ detrahit: vt. l. ex aſſe. in fi. j. e. De tertio uero. ſ. de legatario regula ẽ ꝙ nunq̃ detrahit fal. niſi ei õtrahat: ut. l. lex fal. §. nunq̃. ⁊ l. penales. §. fi. s̃. ad. l. fal. no. C. cõia de lega. l. i. Putarem autẽ perinde eſſe acſi ſibi detractũ eſſet qñ heres voluiſſet in eum liberalitatem exercere ⁊ nõ detraxiſſet: uidet enim heres detraxiſſe ⁊ ſibi donaſſe. ar. huius. §. vide hic glo. ⁊ ſigna.

¶ Tertio caſu. AD. DE Pau. de ca. ꝯſilio .cccliiij.

**Sed ſi quadringenta.** Heres apud quẽ remanet dimidia hereditatis ſub nomĩe quote cõuenitur ad legata in eo quod habet ultra quartaʒ. hoc dicit iſte. §.

**Idem iul.** Si heres reſtituit hereditatẽ detracta quãtitate que ad quartam tm̃ ſufficit legatarius nõ tenet. hoc dicit. ¶ Op. C. e. l. ij. vbi dicit heredẽ qui habet quartã teneri pro rata. Glo. dicit ibi refertur ad creditores tm̃ nõ ad legatarios: ut ibi no. Item ibi retinuit ſub nomine quoti. hic ſub nomine quãtitatis. Et ideo glo. in hac materia: an heres qui reſtituit teneat legatarijs pro eo qđ remanet penes eum diſtinguit ſatis perfecte. vide eam ⁊ ſigna. ⁊ in eo quod glo. dicit ꝙ ante reſtitutionẽ tenet heres legatarijs: habemus glo. cõtrariam. j. e. l. marcellus. in glo. que incipit ꝙ ſemper preſumitur. ſed iſta glo. communiter tenetur.

Ex. l. ſequenti.

¶ Quid operentur verba inſtrumentoruʒ ponens eũ in locum ſuum uide in fi.

q **Ui quadringenta.** Hec. l. ꝯſueuit reputari horribilis tamẽ in veritate nõ eſt ſi ordinate legatur. ⁊ l. iſta cũ prin. ſe. uſqʒ ad. §. idẽ põpo. tractat eandem materiam. Sed pro euidentiori intellectu primo declarabo tex. huius. l. demũ. l. marcellus. poſtea recitabo apparatũ cõiter. ⁊ hec. l. hoc dicit. Legata particularia in cõputatione. l. falci. ꝯtribuunt cuʒ fideicõmiſſo vniuerſali ꝙ eſtimatur quantuʒ ſupeſt in hereditate deductis legatis. ⁊ fideicõmiſſarius nõ tenet ad legata in plus q̃ tenetur heres. h. d. Diuidit in duas partes. primo ponitur thema ⁊. q. ſecũdo determinatio. q. inſpecta. l. xij. tab. anteq̃ eſſet in. l. fal. tertio determinatio. q. inſpecta qualitate poteſtatis. l. falc. ſecũda ibi: dicendũ. tertia ibi: itaqʒ. Proſequamur per partes. ⁊ in tex. ibi deberet. al̃s eſt deberes: ⁊ nulla fit mutatio perſonaꝝ: al̃s deberet: ⁊ tunc ꝓcedit glo. magna: que dicit ꝙ tranſit de ſecũda ad tertiã perſonaʒ. ¶ Uenio ad uer. dicendũ. hic eſt ſecunda pars ⁊ ſubdiuidit in tres. Primo ponit determinatio. q. ſecũdo ponit quedam ratio quando reſtitutio fideicõmiſſi ꝑuenit legatorũ preſtationẽ. tertio ponit alia ratio quãdo legatoꝝ preſtatio preuenit reſtitutionẽ fideicõmiſſi. ſecũda ibi: qa preſumit. tertia ibi: nã heres. In tex. ibi dicendũ eſt: iunge hic tota trecenta te dare debere ticio quod eſt infra. ⁊ ſic habes reſponſionẽ ad. q. ĩſpecta. l. xij. tab. ⁊ de uolũtate teſtatoris. ſʒ inſpecta ptãte. l. fal. fit cõputatio: ut ſequitur ſm̃ Ja. de are. ¶ Sequitur ver. itaqʒ. Iſta tertia pars diuidit ĩ duas. primo loquit qualiter fit cõputatio herede adeunte ſponte. ſecũdo qualiter fit herede adeunte coacte. ⁊ ſic ſol. q. poſitaʒ in prin. l. ij. ibi nõ ergo. In tex. ĩ fi. ſed dic tũc quãtuʒ ei deberet: ut. j. proxi. dictũ eſt. ¶ Nota ꝙ hereditas tranſit in fideicõmiſſariũ cũ onere legatorũ. ¶ Secũdo nota ꝙ heres uidet ponere fideicõmiſſariũ in locum ſuũ. qđ nota pro uerbis q̃ ponunt in ꝯtcibus ponens eũ in locũ ſuũ ⁊c̃. que uerba uident ĩportare ceſſionẽ actionis uel conſtitutionẽ ꝓcuratoris in reʒ ſuaʒ ut hic. circa quod uide qđ dixi in. l. in ꝓuinciali. §. pen. ⁊ ſi. de no. ope. nun. ¶ Nota ultimo ꝙ ſi heres ꝑdit bñficium quarte per coactionẽ hoc ꝓdeſt tm̃ fideicõmiſſario nõ legatarijs: ut hic: ⁊. j. l. proxi. dixi. s̃. l. prox. §. deniqʒ in diſtinctione quaʒ poſui ibi.

Ex. l. ſequenti.

¶ An ĩ relictis ad pias cãs ceſſet trebellianica: ibi. Ultimo. Et an teſtator poſſit ꝓhibere trebellianicaʒ: ibi. Secũda. Et an ꝑ nõ ꝯfectionẽ inuentarij heres ꝑdat trebellianicam: ibi. Quero an.

m **Arcellus.** Legata particularia contribuunt cũ fideicõmiſſario vniuerſali ꝙ eſtimat quantũ ualet tota hereditas nõ deductis legatis. Iteʒ in tm̃ tenet fideicõmiſſari⁹ ad legata inquantũ tenet heres ſi ſponte adijſſet. hoc dicit. Diuidit in tres partes. ꝑmo ponit determinationẽ qñ heres ſponte adiuit. ſcđo qñ heres coacte adiuit. tertio ponit extenſionẽ ſue determinatiõis. ſcđa ibi: ꝙ ſi ſuſpecta. tertia ibi: qđ aũt in tex. ibi in hac ſpecie. dic que ſequit ſm̃ lec. quã teneo. In tex. ibi ꝙ ſi ſuſpecta dicta ſit hereditas dictũ eſt. ſ. ꝙ heres amittat quartã ⁊ ꝙ tantũ habeat legatari⁹ ſi adiuit coacte quãtũ ſi ſponte. Dy. ¶ Nota ꝙ fideicõmiſſum vniuerſale eſtimat quantũ ualet tota hereditas. ¶ Secũdo nota ex uer. qđ aũt: ꝙ in oĩbus teſtamẽtis in qbus ceſſat fal. trebellianica ceſſat. ¶ Uenio ad apparatũ recitanduʒ cõiter ſuper utraqʒ. l. ¶ Primo op. ad. l. qui q̃dringẽta. s̃. e. ⁊ uidet ꝙ ſit ſibi ꝯtraria. nam primo dicit tota debere reſtitui. in ver. itaqʒ dicit ꝙ defalcat. Huius timore facta eſt glo. ſuꝑ ꝟbo itaqʒ. que dicit ꝙ celſus ſeipſum corrigit qđ nõ placet. ar. l. nõ ad ea. de ꝯdi. ⁊ de mon. Secũdo dicit glo. ꝙ iſtas duas opi. ponit tanq̃ dubias ⁊ nullã eligit: qđ nõ placet: ĩmo certitudinarie loqtur in utroqʒ. Dy. dicit ꝙ primũ dictũ ẽ reſpectu ꝑſone fideicõmiſſarij q nõ poteſt falcidiã deducere: ut. s̃. l. proxi. §. deniqʒ. ſcđm inſpecta ꝑſona heredis qui põt falcidiam deducere. Tu melius dic ꝙ primũ dcm̃ eſt inſpecta. l. xij. tab. ſm̃ inſpecta poteſtate legis fal. ⁊ ita apoſtillaui tex. ſm̃ Ja. de are. qđ tene. ¶ Scđo op. dicit in. l. q q̃dringenta. ꝙ legatarius nõ hʒ totum ⁊ fideicõmiſſarius habet. lxxv. Cõtra imo uidet ꝙ totum auferat a fideicõmiſſario: ut. s̃. e. l. in fi. ⁊. §. ſi is q quadrigẽta. Huius ꝯtrarij timore antiq in glo. magna fatetur ꝯtrarium. ibi uerũ: lʒ nõ dicat in littera ⁊c̃. tenent ergo ꝙ a fideicõmiſſario auferentur illa. lxxv. Contrariũ eſt ueritas ut patet ex textu h: ⁊. j. l. proxi. ¶ Ad cõtrarium rñdeo ꝙ loqtur quãdo teſtator iuſſit heredeʒ reſtituere hereditatẽ õducta certa quãtitate. ex eo eniʒ videt uelle heredem nõ teneri ad legata: ut inſti. e. §. ſi qs. ideo a fideicõmiſſario auferetur totũ quod habet. Nam ex ꝑſona heredis nõ poteſt deducere: quia heres ipſe ſibi retinuit quartã. Ex perſona ſua non põt: ut. s̃. l. proxi. §. deniqʒ. ſed in. l. iſta fuit rogatus heres reſtituere hereditatem ſimpliciter: nec põt dici ꝙ legatarius petat ab herede illa. lxxv. que ſibi ſunt minuta. nam cũ minuant per. l. fal. ſunt indebita ipi legatario: ut. l. plautius. ⁊ l. linea margaritarũ. ⁊ l. i. in prin. s̃. ad. l. fal. ¶ Op. ⁊ videt ꝙ marcellus ꝯtradicat. l. qui quadringẽta. nam. s̃. eſtimat hereditas quantũ ualet õductis legatis. in. l. marcellus. eſtimat quantuʒ ualet non deductis legatis. Huius timore due ſunt opi. in glo. ꝑma ꝙ lex. q quadringẽta loquit quãdo legata fuerũt relicta ſimpliciter. in. l. marcellus. fuerũt legata relicta nominatim ab herede. hoc tangit ĩ glo. magna. ibi qd aũt ſi expreſſim ⁊c̃. Cõtra iſtã lec. arguo. naʒ lex q quadringenta. loquit quãdo heres noĩatim eſt grauatus: ut patet in uer. itaqʒ. ibi q̃ſi heres ⁊c̃. hoc patet. in ꝑn. l. marcellus. ibi in hac ſpecie. ⁊ ſic videt loq in eo caſu

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

quo.ſ.vnde Azo ⁊ Hu.legũt aliter.videlicet ꝙ.l. qui quadrigenta.corrigaꝛ per.l.marcellus.ĩ ꝯcluſione ibi poſita.rationes aũt poſite in.l.q q̃dringenta. nõ corrigiꝛ. Hec lec.nõ placet:qa ſi rationes ſunt uere ꝯcluſio erit uera de neceſſitate.ſi falſa eſſet ꝯcluſio falſe eſſent rationes. Unde Dy.tenet primaꝫ lec.que eſt uera.do rationẽ.quando legata relinquunꝛ noĩatiꝫ ab herede nõ uideꝛ onus hereditariũ:qᷓ apparet: quia ſi hereditas uadit ad aliũ nõ uadit cuꝫ illo onere ſiue vadat ad ſubſtitutũ ſiue ad ꝯiunctum: ut.l.i.§. in ſubſtitutione .ſ.ad.l.fal.⁊.l.ſi plures.ſ.de leg.iij.dixi in.l.que cõditio.de ꝯdi.⁊ demon.ſed quãdo ſimpliciter relinquiꝛ diciꝛ onus hereditariũ:qᷓ patet:qa hereditas tũc trãſit cũ onere legatoꝝ:ut dic.ll.merito ergo quando legata relinquuntur ab herede noĩatim ⁊ poſtea hereditas ꝑ fideicõmiſſum:hereditas eſtimaꝛ quantuꝫ valet abſqꝫ deductione legatoꝝ:qa illa legata nõ uidebunꝛ ꝓprie onus hereditariũ. ſecꝰ quãdo ſimpliciter: ideo tunc legata detrabũt:ut.l.qui q̃dringẽta. nec ob. tex. ibi quaſi heres ⁊c̃.qa ibi ĩduciꝛ quedã ſimilitudo: nõ ꝙ ꝓprie ſe referat ad caſum propoſitum vel aliter fuit grauatus q̃ſi heres nominatim. Nõ ob.tex.i.l. marcellus.ibi in hac ſpecie:qa intelligo.ſ.que ſequiꝛ. ¶ Ad iſtud oppo.fortiter:qa legata que relinquunꝛ ſimpliciter videnꝛ relinqui a fideicõmiſſario: ut.l.ſi. C.e. ergo nõ detraheꝛ fal.ut dixi.ſ.l.ꝓxi.§.deniqꝫ.⁊ ſic.l.q quadringenta.q̃ dicit fal.detrahendã nõ põt loq in legatis relictis ſimpliciter.So.duobus modis.primo.l.cõtraria loqtur quãdo heres fuit grauatus reſtituere totã uel oẽm hereditatẽ.⁊ ſic de neceſſitate ĩcludit onus legatoꝝ eſſe in fideicõmiſſarijs.hic quãdo ſimpliciter uel melius.l.ſi.C.eo.nõ dicit ꝙ legata videanꝛ relicta a fideicõmiſſario:ſed ab eo debent peti nõ ab herede. Ex quo ꝯcludo ꝙ legata ſimpliciter relicta ex perſona heredis debenꝛ:⁊ ꝑ ꝯſequens defalcanꝛ : ut hic. ſꝫ ab ipſo fideicõmiſſario petenꝛ ⁊ preſtanꝛ:ut.l.cõtraria.ꝓ hoc do duas glo.prima.ſ.l.proxi.in.§.deniqꝫ ĩ ſi.glo. que incipit no.fideicõmiſſariũ primũ ⁊c̃.ĩ ſi. Alia glo. eſt in.l.marcellus.in glo.ꝙ ſemper preſumiꝛ. ¶ Op. ſi ſemper preſumiꝛ relictum ab herede:ut no.ĩ.d.glo. .l.marcellus.in prin.ergo nõ eſt differẽtia an relinquatur ſimpliciter uel noĩatim. Rñdeo non ſequitur.nam quando ſimpliciter relinquiꝛ tunc debeꝛ ab herede: vt ab herede. Quando vero relinquiꝛ nominatim:tũc uideꝛ habitus reſpectus etiam ad perſonaꝫ: qᷓ patet: qa hereditas nõ tranſit ad alium cum illo onere: ut dictũ eſt. ¶ Op.qa etiam heres ꝯuenitur pro legatis factis ſimpliciter:ut.ĩ.e.l.ita tamen.§.q ex treb. Glo. h̃ in prin.l.marcellus.dicit ꝙ illud eſt uerũ in debitis. ſecus in legatis.ſed glo.ulti.ſ.e.in.l.i.§.ſi.dicit idẽ in legatis ⁊ debitis.ſ.ꝙ ante reſtitutionẽ poſſit ꝯueniri heres.poſt reſtitutionẽ nõ.⁊ hoc cõiter teneꝛ. ¶ Op.C. de le.l.cum queſtio. ubi nõ fit cõputatio iſto modo. ſꝫ illud qᷓ minus eſt relictum videꝛ adẽptũ ei cui eſt relictum plus. Glo.ibi ſo.ꝙ ibi loquiꝛ quãdo totũ primo relinquit.ſecũdo partẽ:unde partem uideꝛ a toto adimere.hic quãdo ecõuerſo.ſ.quãdo primo legauit partẽ.ſecundo totum:qᷓ licet ſit uerũ in ſe ĩ alia materia: ut diſtinxi in.l.interdũ.§.ſi.de here.inſti.tñ hoc ut puto nõ procedit.nam lex cũ queſtio.loquiꝛ quando legatum totius ⁊ legatũ partis ſunt uniformia.ſed ꝑmo hic legauit quantitatẽ.ſecũdo per fideicõmiſſum hereditatẽ reliquit que ſunt ſeparata.lꝫ enim.ccc.ſint in hereditate nõ tñ eſt hereditas nec pars quote hereditatis:vnde nõ curo ꝙ precedat vel ꝙ ſequatur: quia nõ eſt totum ⁊ non eſt pars. ¶ Op.ad uer.quod autẽ.de aur.⁊ arg.le.l.ſi.ĩ ſi.So.ut ibi ſoluitur per glo. ¶ Op. diciꝛ hic ꝙ in teſtamento militis ceſſat treb. Cõtra.ſ. .e.l.i.§.ĩ ſilij.So.ut ibi dixi. ¶ Quero quid ſi teſtator iuſſit hereditatẽ reſtitui ꝺductis legatis an fiet ꝯtributio ſm diſtinctionẽ iſtaruꝫ.ll. Rñdeo caſus eſt ꝙ ſic.ĩ. ꝓxi.§. ¶ Quero quid ſi teſtator reliqt legata pure fideicõmiſſum uniuerſale ſub conditione:ſi deceſſerit ſine liberis uel ſimilia:an fiet ꝯtributio legatoꝝ ⁊ fideicõmiſſi uniuerſalis.dicam.ĩ. proxi.§. ¶ Circa ver. qᷓ autẽ.quero quid uult dicere. Rñdeo dixi.ſ. ꝙ heres ꝓpter coactionem perdit trebellianicã:nunc dicit ꝙ illud qᷓ eſt dictũ de treb.perdẽda in dicto caſu eſt ueꝝ in omnibus teſtamẽtis in quibus nõ detrahitur fal. ut in illis nõ detrahatur treb.uel aliter.dictũ eſt.ſ.ꝙ licet heres ſcriptus perdat quartam:legatarius non debet habere plus a fideicõmiſſario q̃ꝫ haberet ab herede. Idẽ in omnibus teſtamẽtis in quibus ceſſat fal.ut tantũ habeat legatarius a fideicõmiſſario quantũ habuiſſet ab herede. ¶ Ultimo quod hic tex.dicit ꝙ in qbuſcunqꝫ teſtamẽtis ceſſat fal.ceſſat ⁊ treb.induco ad queſtionẽ q̃ talis eſt utruꝫ in relictis ad pias cauſas[a] ceſſet treb.ſm hec tẽpora nõ ceſſabat:ut.l.i.§.ad municipiũ .ſ.ti.ij.hodie reperiꝛ in fal.correctũ: ut ĩ auc̃. ſimiliter .C.ad.l.fal.an ceſſet treb. Et dico ꝙ ſic.qᷓ probo. primo certũ eſt ꝙ app.falcidie ꝯtineꝛ trebellianica: ut.l. pater ſiliuꝫ.in prin.⁊.l.ticia.ſ.ti.ij.⁊.C.ad treb.l. iubemus.⁊ ꝑ infinitas leges huius ti. Sed tex. in corpore de eccle.ti.§.finaũt heres:vnde ſumiꝛ auc̃.ſimiliter.dicit ceſſare omnẽ fal.de neceſſitate:ergo comprehendit omnẽ.ſ.falcidiam ⁊ trebellianicã. Preterea ſcriptura dubia declaraꝛ ex ꝑcedentibus ⁊ ſequentibus:ut.l.q ſiliabus.in prin.⁊.l.ſi ſeruus plariũ.§.ſi.ſ. de leg.i. ſed in corpore in.§.ꝑcedenti ſit mentio de fideicommiſſo uniuerſali.merito intelligaꝛ quod ſequiꝛ de treb. Tertio in illis caſibus in quibus fal. reſecat legata particularia in illis treb.reſecat uniuerſalia:ut inſti.e.§. ſꝫ reſtituta.ſꝫ hoc caſu fal.non reſecat particularia. ergo nec treb.reſecat uniuerſalia. Ultimo dico ꝙ eſt caſus h̃ cũ glo.⁊ uide glo.q̃ incipit in quoꝝ teſtamentis. naꝫ glo. in.l.in teſtamẽto.quã glo.allegat loquiꝛ in relictis ad pias cauſas ⁊ ſic apparet ꝙ glo.uult intelligere de relictis ad pias cauſas.hoc uideꝛ tenere Dy.in.l.i.§. in ſilij.ſ.e.ubi tenet ꝙ ſicut ceſſat fal.in teſtamẽto militis: ita ceſſat treb.qᷓ tenet ſpec.in ti.de inſtru.edi.§.cõpẽdioſe.uer.ſed cũ deductio.⁊ Cy.in.d. auc̃. ſimiliter.ſꝫ glo.i.c.i.extra de teſta.li.vi.uideꝛ tenere ꝯtrariũ ⁊ etiã ibi arguit Dy.ad rationes q̃ ſiunt ꝑ eos in ꝯtrarium. Rñ.ad dictũ.c.i.extra de teſta.ubi a ꝯtrario ſenſu colligitur.ſꝫ dic ꝙ arg.a ꝯtrario ſenſu nõ eſt bonũ ibi:quia reſultaret prauus intellectus. Nec ob.quod nõ mutaꝛ q̃re ſtare prohibeꝛ.in treb.nõ reperiꝛ mutatũ: ſꝫ iſtud nõ eſt uerũ:qa eſt mutatũ ꝑ tex.in corpore q dicit oẽꝫ fal. Scdo dico ꝙ eſt mutatũ:qa lex noua nõ poteſt ad aliũ caſum extendi ꝑ hominẽ: ſed ꝑ aliam legẽ ãtiquã ſic:ut eſt glo.in.l.quod vero.ſ.de legibus. in eo qᷓ ꝑ .l.ut tantũ de ſeruo corrup.q̃ eſt lex antiqua extendiꝛ .l.ſi quis ſeruo.C.de fur.que eſt lex noua ⁊ odioſa.modo regulã antiquã huius.l.q̃ dicit ꝙ in qbuſcunqꝫ teſtamẽtis ceſſat fal.ceſſat ⁊ treb.ꝯiunge cũ noua ⁊ ſic ꝺterminabiꝛ illa.⁊ ſic prout ceſſat in fal. ſic in treb. Ad illã rõnem ꝙ nõ uideꝛ eadẽ ratio:ut dicit Io.an. quia licet in relictis particularibus nõ detrahatur de relicto pio fal.tñ detraheꝛ de alio qᷓ eſt in hereditate. ſed ĩ fideicõmiſſo uniuerſali ſi nõ detrahit tũc fruſtra eſſet heres.ſed ipſe dicit ꝯ tex.in corpore vnde ſumitur.auc̃.ſimiliter.ubi loquiꝛ qñ tota ſubſtantia eſt exhauſta. nec eſt in vanũ heres:qa tex.in auc̃.de here.⁊ fal.§.ſi uero expreſſim.dicit ꝙ hꝫ meritũ quo ad deũ:quia exercuit piuꝫ actũ. ¶ Scda[b] q̃ſtio ẽ an teſtator poſſit prohibere treb. De iſto iure eſt certũ ꝙ nõ:ut.ſ.ad.l.fal.l. ticia.⁊ .ſ.l.proxi.§.idẽ neratius. Glo.tenet ꝙ prout ꝓhibere põt fal.ita treb.põt ꝓhibere.ita tenet glo.in corpore de here.⁊ fal.vnde ſumiꝛ auc̃.ſed cũ teſtator.ideꝫ tenet glo.inſti.e.§.ſed qa.idẽ tenet Azo in ſũma auctẽticoꝝ. Cõtrariũ tenet glo.in auc̃.ſꝫ cum teſtator. in.ij. glo.idẽ tenet glo.in.l.ut ſi allegas.C. ad.l.fal. Odof.

a ¶ Ad pias cauſas. ADDE an in relictiſ ad piaſ cãs ceſſet trebellianica Bal.cõſilio.vi.⁊.lxxviij.ij.libro.⁊ ꝯſilio.lxix.tertio libro. Bar.ꝯſi.vi.⁊.lv. Angel.ꝯſil.xli.⁊ ꝯſilio.lix. paul.de ca. ꝯſilio .cxxiij. ⁊ .lxxij.⁊.ccxxv.⁊.ccl.⁊ ccxcvij. Abba. conſilio .lix.i. libro.⁊.ij.lib.ꝯſil..xxxi. Ro.cõſilio. ccvi.⁊ ꝯſili.clxxxv.⁊.cclxxvij.⁊ .ccxxxviij.ꝑ Oldra.cõſilio. ccxlviij.

b ¶ Scda ꝙ ADDE an teſtator poſſit ꝓhibere trebellianicã Pau.de caſ.ꝯſili.cix.i.ij.col. Ro.ꝯſilio. lxxv.⁊.cclxxvi. et dum Alexã. videtur ſeq Cy. reiecto Bal.ꝙ ſilijſ de reſtituendo grauatis nõ poſſit ꝓlabi trebellianica dic ꝙ opi. Bal. ſequi. Ro. ꝯſilio. ccvi.

Ja.de are.⁊ Cy.tenẽt ꝙ poſſit hodie treb.probiberi: ut refert Cy.in auc̃.ſed cũ teſtator.Ja.de bel.in ciuitate iſta diſputauit ꝯtrariũ ⁊ illã diſpu.ponit in corpore de here.⁊ fal.vnde ſumit̃ auc̃.ſed cũ teſtator.⁊ ſumma rationũ ſuaꝝ eſt:qa qđ nõ mutat̃ quare ſtare ꝓhibet̃. ſcđo qa grauat̃ in uno heres a fideicõmiſſario vniuerſali:qa põt cogi:ergo in alio releuet̃.Breuiter dico ꝙ eſt caſus huius.§.⁊ illud qđ nõ mutat̃ quare ſtare ꝓhibet̃ veꝝ eſt ꝑ hoiem ſed ꝑ.l.antiquã põt unã ꝓhibitionẽ ad aliã extendere.¶ Quero an[a] ꝑ nõ ꝯfectionẽ inuẽtarij heres ꝑdat treb.ſicut ꝑdit fal.Et hanc.q.tetigit Roſ.in libellis ſuis ſuꝑ hoc ti.Ja.đ are.tetigit in.l.cuꝫ tale.§.i.ſ.de ꝯdi.⁊ demõ.vbi dicit tex.tenet̃ heres reddere rationẽ:ergo facere inuentariũ. dicit Ja. de are. ꝙ eſt caput rationũ. Cy.tangit in auc̃.ſed cũ teſtator. finaliter inclinat ꝙ ꝓpter nõ ꝯfectionẽ inuentarij non ꝑdat̃ treb.⁊ iſtud determinando dicit Ja.de bel.⁊ diſputãdo ⁊ ponit in corꝑe de here. ⁊ fal. vñ ſumit̃ auc̃. ſꝫ cũ teſtator.⁊ ẽ ratio:qa qđ nõ mutat̃ q̃re ſtare probibet̃:⁊ a lege nõ reperit̃ mutatũ.Rñ.ad iſtã.l.qa ex idẽtitate rõnis nõ inducit̃ correctio legũ:ut eſt glo.C.de ſac.ſan.ec.auc̃.q̃s actiones.⁊.l.tã is.§.i.đ do.ca.mor. ⁊.ſ.ſo.ma.⁊.l.ſi uero.§.de uiro. intelligẽdo prout intellexi.⁊ tex.in.l.ꝑcipimus.in fi.C. de ap. dicit ꝙ non corrigit̃ niſi q̃tenus expꝛſſe caueat̃.Ad hãc.l. rñdet ꝙ nihil facit:qa tex.dicit hoc idẽ dici põt in teſtamentis in qbus.l.fal.ceſſat.Qñ igit̃ ceſſat fal.ipſius teſtamenti uigore in illis ceſſat treb.Sed ſi ceſſat fal.ꝓpter aliđ .ſ.ꝓpter defectũ heredis ut ꝓpter nõ ꝯfectionẽ inuentarij:tũc nõ ꝓpterea treb.ceſſat: qa nulla lex dicit.Dices tu imo colligo ꝙ hic dicit tex.qa dicere heredẽ ſuſpectũ venit extrinſecus nõ ex teſtamẽto:⁊ ſic unde anteꝗ ueniat ſiue ex teſtamẽto ſiue extra habet locũ hec regula.ſed nõ placet:qa lꝫ.ſ.poſuerit quãdo ceſſat nõ ex teſtamẽto:tñ hic ponit i regula quãdo ex ipſo teſtamento:⁊ iſta uidet̃ mihi multũ equa quaꝫ tene menti.

a ¶ Quero an. ADDE an heres ꝑ nõ ꝯfectionẽ inuẽtarij ꝑdat trebellianicã bar. conſilio. ij. Pau.đ ca. ꝯſilio.clxiiij. ⁊ ꝯſili. ccix. Jo.đ anania ꝯſilio. lxvi. oldra.ꝯſilio cxxxiiij. bal. ꝯſilio.xcvij. .ij. libro.

b ¶ Quero. ADDE an valeat aliẽatio rei ꝓhibite alienari Pau.đ ca. ꝯſilio.xvi. ⁊ inquantum Alex.tangit an ꝓhibitus alienare poſſit alienare pro ſoluẽda cõdẽnatiõe maleficij ꝑ quo eſt icarceratus adde ꝙ Bal. cõſilio.clxxvi.ij.li.ſentit ꝙ nõ ⁊ i illo cõſilio põit qđ ſi teſtator ꝑmittat alienare ꝑ neceſſitatibus q̃ dicat̃ neceſſitas ⁊ an ſi ꝓmo alienauit ꝙ nõ ſub erat neceſſitas an poſſit ſecũda vice alienare ſub ſiſtente cauſa.

c ¶ Quero quõ. ADDE ut per Pau.đ ca. cõſilio. lxv. in fi.i. vol.

Ex.§.ſequenti.

¶ Si heres ſit grauatus reſtituere hereditatẽ ſub ꝯditione ſi deceſſerit ſine liberis uel alia ꝯditione an debeat ꝯtribui fideicõ.uniuerſale cũ legatis ⁊ de oibus falcidie detrahi:an uero legata preſtent̃ integra ⁊ de fideicõ.detrahat̃ trebellianica:ibi. Quero qđ. Et quando fit ꝯtributio fideicõ.uniuerſalis ⁊ legatoꝝ quarta que detrahit̃ dicat̃ falcidia uł trebellianica:ibi.Quero qñ.

**Idem põpo.** Etiaꝫ ſi heres ſit rogatus reſtituere deductis legatis fit cõtributio legatoꝝ ⁊ fideicõmiſſi uniuerſalis. h.d. ¶ Op.de.l.cũ hẽdes.j.eo.Glo.nõ ſol.dic ꝙ ibi erant legata iualida.¶ Quero qđ iportant hoc caſu hec ꝟba deductis legatis.Rñ.nõ ut legata debeant̃ maiora:ſed ut heres poſſit ea ante ꝑſtare q̃ hereditatẽ reſtituat.¶ Quero quantuꝫ eſtimabit̃ fideicõmiſſum uniuerſale.Rñ.patet ex dictis in ꝑcedẽtibꝰ legibꝰ.¶ Quero qđ ſi teſtator grauauit heredẽ de reſtituẽdo hereditatẽ ſub cõditione:ſi deceſſerit ſine liberis uel ſub alia ꝯditione an dꝫ ꝯtribui fideicõmiſſum uniuerſale cum legatis ⁊ de oibus fal.dꝫ detrahi. an legata ꝑſtent̃ integra ⁊ đ fideicõmiſſo uniuerſali detrahat̃ fal.ſeu treb. Puto ꝙ legata debẽt ſolui integra ſi vires hereditatis patiunt̃ de eo qđ ſupereſt detrahit̃ trebel. pro hoc induco tex.ſ.ad.l.fal.l.pe.§.i.hoc uidet̃ fuiſſe de mẽte teſtatoris qui legata reliqt preſtanda incõtinenti.fideicõmiſſum uero vniuerſale reliquit in ꝯditionis euẽtum.hoc etiã ꝯſuetudo obſeruat.ſed ſi eſſet fideicommiſſum vniuerſale relictũ partim pure partim ſub conditione:tũc fieret ꝯtributio.caſus eſt.j.e.l.ita tñ.§. heres ex aſſe.⁊ ibi dicã. Lex ergo qui quadringenta.⁊ lex marcellus:loquunt̃ qñ fideicõmiſſum uniuerſale ⁊ legata ſunt pure relicta:uel ſi fideicõmiſſum uniuerſale eſt relictũ pro parte pure: ⁊ pro parte ſub ꝯditione:ut .d.§.heres ex aſſe.⁊ hec ſunt tenẽda mẽti:qꝫ quotidiana.¶ Quero qñ fit ꝯtributio fideicõmiſſi vniuerſalis ⁊ legatoꝝ utrũ q̃rta q̃ detrahit̃ dicat̃ fal. uel treb. qđ eſt neceſſe ſcire ꝓpter ea q̃ dixi.ſ.de nõ ꝯfectione inuẽtarij ꝓpter qđ ꝑdit̃ fal.⁊ nõ treb.Rñdeo ſicut dicit̃ in.l. gallus.§.ille caſus.ꝙ ꝯiungunt̃ duo capita legis vel ley.ita hic ꝯiungunt̃ due leges.ſ.lex falci. ⁊ ſenatuſcõſultũ treb.⁊ detrahit̃ una q̃rta q̃ partim ſapit naturam treb.partiꝫ fal.Siſe dixi in iſtituto ex re certa.in.l. ex facto.ſ.de here.iſti.hoc etiã apparet ex legibus precedẽtibꝰ:ꝓpter coactionẽ heres ꝑdit totã q̃rtã.⁊ ſic reſpectu fideicõmiſſarij tota dicet̃ treb. ⁊ in oibus q̃ agent̃ cũ fideicõmiſſario appellabit̃ treb.in oibus que agent̃ cũ legatarijs ſingularibus appellabit̃ falcidia.

Ex.§.ſequenti.

¶ An ualeat alienatio rei ꝓhibite alienari.⁊ an alienata cõputentur in quartã ⁊ qualiter res alienata uendicetur a fideicõmiſſario.

**Res que.** ¶ Op.j.e.l.cũ hereditas.⁊.l.ita tñ.§.actiões.So.ibi alienauit ex neceſſitate ⁊ ſoluit creditoribꝰ unde preciũ nõ fuit cõuerſuꝫ in eius utilitatẽ hic ſic.¶ Op. ad ꝑdicta.j.e.l. mulier.§.ſi eniꝫ.⁊.ſ.de pe.here.l.diuus.So.fateor ꝙ ibi alienat ex neceſſitate incũbẽte ex ꝑte rei q̃ ſuari nõ poterat uel nõ expediebat:tñ qa ꝑciũ ꝯuertit̃ in vtilitatẽ heredis cõputat̃ in q̃rtã ut dicto.§.ſi enim.¶ Op. .C.cõia đ leg.auc̃.res q̃.So.fateor ꝙ ibi põt fieri alienatio in certis caſibus:tñ ſi ꝯuertit̃ in utilitatẽ ſuã cõputabit̃ i q̃rta:ut ibi patet.Ex ꝑdictis ergo dicit Dy. aut alienauit heres rogatus de reſtituẽdo uolũtarie:⁊ tũc cõputabat ſibi in quartam ut hic:aut neceſſario: ⁊ tũc aut ꝑciũ nõ ꝯuertit̃ in ſuã utilitatẽ ⁊ nõ cõputat in q̃rtã:ut.j.e.l.cũ hereditas.⁊.l.ita tñ.§.act.aut ꝯuertit̃ in ſui utilitatẽ ⁊ cõputat̃ i q̃rtã:ut.ll.ſ.allega.¶ Quero[b] an alienatio rei que ſubiacet reſtitutioni valeat.In hoc ſunt opi.qdã dicunt ꝙ nõ ualet aliquo tempore. ⁊ ita intelligũt hic ꝙ de facto tñ tenet.que opi. nõ eſt bona:ut.l.ſeruo legato.§.i.ſ.de lega.i.⁊ ibi dixi. Alij dicũt ꝙ de iure antiquo indiſtincte ualebat ut hic.ſed hodie eſt imutatũ ꝑ iura.C.qa ſi ſubiacet reſtitutioni pure nõ ualet alienatio.ſi ſub cõditione ſic: ut.C.cõia de leg.l.fi.§.ſed qa.⁊ in hoc dicũt hñ.per iura uero auctenticoꝝ eſt imutatũ ꝙ etiã in ꝯditionalibus non valeat alienatio:ut auc̃.res q̃.ita dicit hec glo.Circa hoc ſunt glo.ꝯtrarie quas dixi in.l.ſeruo legato.§.i.ſ.de lega.i.⁊ ibi tenui ꝙ in hoc nil ſit imutatũ ꝑ iura auc̃.⁊ ꝙ ꝑdẽte ꝯditione alienatio ualeat ⁊ teneat.dic ut ibi. Alij dicũt ꝙ alienatio ualet uſqꝫ ad quartã ut hic.⁊ tãgit̃ ꝑ glo.in.l.fi.§.ſed qa.C.cõia de leg. Ad qđ uidendũ an ſit ueꝝ quero utrũ alienata cõputent̃ in quartaꝫ heredi.Et licet tex.hic ſimpliciter uideat̃ dicere ꝙ ſic tamẽ quidã intelligũt hic ꝙ iputat̃ heredi.ſ. fideicommiſſario uolẽte nõ aliter.⁊ ita dicit̃ in glo.l.fi. §. ſꝫ qa. ⁊ ꝑ Inno.de teſta.c.raynaldus.i glo. ſuꝑ ꝟ. reſidua. dico ꝙ fideicõmiſſario uolente non eſt dubiũ ꝙ iputatur in quartã ut hic.facit ꝙ preciũ ⁊ fructus cõputant̃ in quartã:ut.ſ.ad.l.fal.l.paulus.⁊.l.qđ đ bonis.§.fructus.Sed fideicõmiſſario inuito an in quartã cõputetur.hic tex.facit ꝙ ſic:quia ſimpliciter loquitur: quod placet ſi heres malicioſe non alienauit. nam in qua re debet deduci quarta erit in arbitrio iudicis: ut.l.non amplius.§.fi.cũ.l.ſe.ſ.de lega.i.ſed eſt equuꝫ ꝙ iudex arbitretur ꝙ in re malicioſe alienata cõputetur quarta ne uexetur ſi ab eo cui alienauit euinceretur.ar.l. fi.§. fi.ſ.de leg.ij.eodem modo quandoqꝫ eſt arbitriuꝫ iudicis:ut in una re tantũ detrahatur fal. quã heres elegerit.puta ſi res eſſet filio in uita in peculio aſſignata ꝑ patrem:ut.C.fam..her.l.filiuꝫ quẽ habentẽ.ſm unã lec.qđ examinaui pleniſſime in.l.in quartã.ſ. ad.l.fal. ¶ Quero utrũ quarta poſſet deduci in una re. dic ut dixi in.d.l.in quartã.¶ Quero quõ[c] poterit res aliẽata uendicari a fideicõmiſſario cũ nõ habeat ius aĩ re

ſtitutionē: ⁊ reſtituere non poteſt alienata. Glo. ꝙ eſt ſpeciale hoc caſu ꝙ uendicet abſq; reſtitutione. idem no. in. l. penul. C. eo.

Ex. §. ſequenti.

¶ Si teſtator totum patrimoniū diuiſit inter filios in teſtamēto ⁊ in illis rebus illos īſtituit an prelegata ueniant in fideicō. ibi. Quero. Et an legata ueniant in fideicō. ibi. Quero hic. Et an prelegata ueniant in ſubſtitutione pupillari: ibi. Quero an. Et an donatio que morte cōfirmaſ ueniat ī fideicō. ibi. Quero qd. Et qd d̄ eo qd̄ capiſ cauſa ꝯditiōis implēde: ibi. Quero qd. Et an id qd̄ uenit ad aliquē iure accreſcendi ueniat in fideicō. ibi. Quero an. Et an illud qd̄ deuenit ad aliquē ex ſubſtitutione uulgari ueniat in fideicō. ibi. Quero utꝝ. Et an illud qd̄ deuenit ad aliquē ex ſubſtitutione cōpendioſa ueniat in fideicō. ibi. Quero an. Et an cū teſtator dicit ſi qs eoꝝ deceſſerit ſine liberis bona deueniāt de uno in aliū uideaſ primo rogaſſe vel primo legaſſe: ibi. Quero glo. Et qd ſi teſtator dicit reſiduū bonoꝝ meoꝝ a dictis iudicijs ⁊ legatis deueniant ī talem. Et quid ſi dicat ſi deceſſerit ſine liberis bona mea deueniant in talem uide in fine.

**Quidam.** Si aliquis ꝓmo legat poſtea rogat legata ueniunt in fideicōmiſſum ſi hereditatis nō eſt facta mentio. h. d. ¶ Op. ꝙ omnia veniant in fideicōmiſ. ut. l. cū uirū. C. de fideicōmiſ. So. ibi uerba fideicōmiſ. fuerūt generalia. ſ. qcqd peruenit ⁊c. ideo nulla adhibeaſ diſtinctio. hic fuerūt idefinita ⁊ ſimpliciter prolata. ſ. portionē tuā. ¶ Op. .ſ. ad. l. fal. l. ticia. So. ibi primo rogauit poſtea prelegauit. ideo nō ueniunt ī fideicōmiſ. hic ecōtra. quo caſu habet locuꝫ diſtinctio huius. §. uide glo. que ponit hāc diſtinctionem ⁊ ſigna. Et in glo. ibi. l. ticia. dic niſi fuerit uſus uerbis generalibus: ut in ſi. glo. In glo. ibi hereditatis portionem. dic hoc debet vacare ſm̄ By. ⁋ Quero qd ſi teſtator quaſi totum patrimoniuꝫ diuiſit inter filios in teſtamento ⁊ eos heredes inſtituit eq̄libus portionibus uel in illis rebus qd̄ idem īportat: ut. l. ex facto. de here. inſti. an illa prelegata ueniant in fideicōmiſſum. Uideſ ꝙ ſic qa tex. hic loquitur quando fuerūt inſtituti ex diſparibus partibus. In ꝯtrariū facit glo. que dicit idem ſi ex paribus. Dico ꝙ ſi pater prelegando diuiſit patrimonium inter filios equaliter ita ꝙ modicus exceſſus eſt ⁊ eos equaliter inſtituit ꝙ portio quā unus frater hꝫ iure prelegati ſuccedit in locū portionis quā habebit iure hereditario in bonis alteri fratri aſſignatis. ⁊ ideo totū uideſ habere iure hereditario. caſus eſt in. l. qd ergo. ſ. de leg. i. ⁊ qd̄ ibi no. in ulti. glo. facit qd̄ dico in. l. q rome. §. duo frēs. in ult. .q. j. de ver. obli. Nec ob. h. §. quia loquiſ qn̄ fuerunt inſtituti in diſparibus partibus: unde non pōt dici ꝙ una portio ſuccedat in locū alterius. nō enim pōt ī ea dimidia ſuccedere in locū tue tertie. ⁊ ideo notabiliter dicit tex. ex diſparibus. ⁊ glo. q̄ dicit idē ſi ex parib⁹ ꝓcederet qn̄ portiones eſſent pares ꝑlegata eſſent multū diſparia. ita ꝙ portio nō poſſet ſuccedere loco portionis ut dixi. ſecus ſi eſſent paria. ⁋ Quero hic dicitur ꝙ legata ueniunt in fideicōmiſſum. an ueniunt in ſubſtitutione uulgari. Caſus eſt ꝙ nō in. l. ſextiliā. ſ. de le. .iij. ⁊ l. miles. §. ꝓ parte. ſ. de le. ij. ⁋ Quero an ꝑlegata[a] ueniant in ſubſtitutione pupillari. Dico ꝙ ſic. ut. l. cū pater. in prin. ſ. ad. l. fal. ⁊ l. ſꝫ ⁊ ſi plures. §. ad ſubſtitutos. de uul. ⁊ pu. Itē intelligo in exēplari ſubſtitutione: ut. l. hūanitatis. C. de īpub. ⁊ ali. ſubſti. ⁋ Quero qd in donatione que morte ꝯfirmaſ: ut inter uirum ⁊ uxorē. Rn̄deo nō ueniunt in fideicōmiſſum ſm̄ By. ut. l. ſequens q̄ſtio. ſ. de le. ij. ⁊ per Cy. in. l. cū uiruꝫ. C. de fideicō. ⁋ Quero qd in eo qd̄ datur cauſa ꝯditiōis īplende an ueniat in fideicōmiſſum. Dic ut. l. qui heredi. §. cū hereditas. ver. ſꝫ cū ſuſpecta. de ꝯdi. ⁊ demon. ⁋ Quero utrū illud qd̄ ex ſubſtitutiōe pupillari[b] capiatur veniat in fideicōmiſſum. De hoc uidebitis tex. ī. l. ita tn̄. §. q ſuſpectā. j. e. ⁊ ibi dicā. ⁋ Quero an illud qd̄ uenit ad aliquē iure accreſcendi ueniat ī fideicōmiſſū. Rn̄deo ꝙ ſic: ut. ſ. de acqui. here. l. ſi totā. ⁊ qd̄ ibi no. ⁊. j. e. l. pap̄. qd̄ eſt uerū indubitanter qn̄ adit coacte ut ibi. Idē ſi ſponte: qa portio accreſcit portioni nō pſone: ut. d. l. ſi totam. ⁊ l. ſi ticio. §. i. de uſufru. ⁋ Quero utrū id qd̄ deuenit ad aliqueꝫ ex ſubſtitutione uulgari veniat in fideicōmiſſuꝫ. Rn̄. ſi adit coacte nō eſt dubiū ut. l. apud iul. §. i. j. e. Sed qn̄ adit ſponte pōt dubitari. Et uideſ diſtinguendū ſicut ī legatis. ſ. aut fuit grauatus ꝑ uerba generalia: aut per ſimplicia: ⁊ tunc aut fuit grauatus de reſtituēdo portionē ſuā ⁊ nō uidetur ꝙ ueniat in fideicōmiſ. qa ius ſubſtitutiōis coheret pſone nō portioni: ut. l. ſi ex pluribus. de ſuis ⁊ legi. Sꝫ uerius eſt ꝙ totū uenit in fideicōmiſ. ⁊ totuꝫ uideſ ſua portio. ſicut ſi eſſet inſtitut⁹ ex parte pure: ex parte ſub ꝯditione: ut. ſ. ad. l. fal. i. §. id qd̄ in ſubſtitutiōe. ⁊ l. in ratione. §. queſitū. e. ti. ⁊ de acqui. here. l. ſi tu ex parte. ⁋ Quero an id qd̄ deuenit ad aliquē ex ſubſtitutiōe cōpendioſa ueniat in fideicōmiſſis. In hoc eſt aduertendū ꝙ quādoq; per cōpendioſaꝫ ſuccediſ directo etiaꝫ poſt aditā hereditatē: ut ſi fiat a milite vl' ſi fiat a patre filie femine ſecundū ſtatuta huius ciuitatis que precipiūt ꝙ pater poſſit facere teſtamentū filie qn̄o velit: ⁊ tunc cū dicta ſubſtitutio locum habeat etiā poſt aditā hereditatē ut dixi. ⁊ ſic quis capit eam tanq̄ portionē alterius ſi fuerit rogatus de reſtituēdo. ꝑ illa ꝟba portionē ſuā. uideſ ꝙ non ueniat in fideicōmiſſis. ar. l. qui fundū. §. qui filium. ſ. ad. l. fal. ſecus ſi fuiſſet rogatus per uerba generalia. ſed uerius puto ꝙ indiſtincte ueniat in fideicō. Nā. l. qui funduꝫ. §. qui filiū. loquiſ de ſubſtitutione pupillari ꝑ quā ſucccdiſ pupillo. ſed per cōpendioſam ſucceditur teſtatori defuncto. ideo dico idem qd̄ in uulgari ꝑ eaſdem leges. Si uero ſuccediſ ex cōpendioſa que ualet iure fideicōmiſſi poſt aditam hereditatē: ut. l. precibus. C. de īpu. ⁊ ali. ſubſti. tunc illud uenit in fideicōmiſ. ut. j. e. l. heredes mei. §. cū ita. Habita tn̄ diſtinctione. aut primo reliquit poſtea grauauit aut econuerſo. aut dixi portionē ſuam aut portioneꝫ hereditatis: ſicut dictū eſt in preallegatis: ut. ſ. de leg. iij. l. ſi ticius[c]. ⁋ Quero glo. hic diſtinguit an ꝓmo legauit poſtea rogauit aut ecōuerſo. quid ſi de ordine non apparet: ut quia dixit teſtator ſi quis eorum deceſſerit ſine liberis bona deueniant de uno ad aliuꝫ. in quibus uerbis ſimul ⁊ ſemel cuilibet relinquiſ ⁊ quilibet grauaſ. an uideſ ꝓmo rogaſſe. an primo legaſſe. Rn̄. primo uidetur legaſſe: vt. j. e. l. ſceuola in ſi. quod dic ut ibi dicā. ¶ Quero quid ſi teſtator dixit reſiduū bonoꝝ meoꝝ a dictis iudicijs ⁊ legatis deueniant ī talem. Rn̄deo manifeſtus eſt ſenſus ꝙ ſolum de portione hereditaria grauauit nō de eo qd̄ capit alio iudicio. ¶ Quero quid ſi dixerit ſi deceſſerit ſine liberis bona mea deueniant in talem. Rn̄. aut dixit oīa bona: ⁊ tunc idem acſi dixiſſet quicquid ad eum peruenerit: ut. l. cū uirū. C. de fideicōmiſ. ꝯiuncta. l. iuli. in prin. ſ. de lega. .iij. ſi uero dixit bona mea nec uſus eſt ſigno vniuerſali: tunc puto idem acſi dixiſſet portionem: ut hic. ⁊ iō adhibenda eſt diſtinctio quod precedit. facit. j. e. l. ſi legatum. §. i.

a ¶ An ꝑlegata. ADDE oldra. cōſilio. cvij.

b ¶ Pupillari. ADDE Bal. cōſilio. xciij. ⁊ ccvij. ij. li. ⁊ cōſili. lxiiij. iij. libro. ⁊ cōſilio. cccclij. .iiij. libro.

c ¶ l. ſi tici⁹. ADDE aduertendum dn̄ Alex. dicē ꝙ Bar. in. l. ſceuola dicit ꝯriū ei⁹ qd̄ hic dicit: qꝫ nō eſt ueruꝫ imo Bar. ī vltimis uerbis reſpondet ad. §. qn decim ⁊ ita intelligit et allegat Ro. idē ſequens ꝯſilio. xviij.

**Si is qui.** Si hereditas delicto heredis ſit publicata fideicōmiſſum debeſ a fiſco. h. d. Hic ſunt uidēda duo. primo utrū ex apertura tabulaꝝ quis priueſ hereditate. qd̄ dic ut. l. iij. §. nō tantū. ⁊ l. neceſſario. §. i. ſ. ad ſilī. ſecundo glo. tractat hic materiā aliā ſcꝫ ꝙ utrūq; debeat diſtingui. ſ. an dicaſ occiſus a familia vel extraneo clam uel palā. qd̄ plene nota. C. de his qui. ut indig. l. cuꝫ fratrem. ⁊ l. iij. §. non tantum. §. ad ſilī.

Ex. l. ſequenti.

¶ Formā libelli quaꝫ preponere dꝫ fideicō. cuꝫ heres

nō uult adire uide:ibi.No.ex prin.Et an in recuſatio ne iudicis ſit inſerēda cā:ibi.Glo.Et an ualeat ꝓceſ/ ſus iudicis recuſari:ibi.Sꝫ quero.Et an nolle adire ſit idē ꝙ repudiare:ibi.Quero.Et an q dicit hereditateꝫ ſuſpectam ꝑdat debita iure nature:ibi.Quero an.Et quo iure cogatur quis adire uide in fi.

q **Uia.** Supra in.l.i.in prin.ꝛ.§.i.uſqꝫ ad .§.ſi heres.tractauit d̄ remedijs trāſ ferendaꝝ actionū ꝛ de exceptione que daẛ he/ redi ꝛ de ea que daẛ contra heredē.ꝛ ſic de tribus.i.§. ſi heres tractauit de quarto remedio.ſ.de deductione quarte treb.hic tractat de q̄nto ſcꝫ remedio coactiōis. Heres pōt cogi adire ꝛ reſtituere:nec eſt querēda cau ſa quare adire recuſet.h.d.¶ Nota ex princi.formam libelli quādo fideicōmiſſarius petit heredē inſtitutum cogi adire ꝛ reſtiture:dꝫ enim dicere ſe uelle ſuo peri/ culo hereditatem adiri ꝛ reſtitui ſibi ꝛ petere heredeꝫ a iudice ad hoc cogi.❡Op.ꝙ vani timoris nulla ſit eſtimatio ſeu excuſatio:ut.l.hic ſatiſdatio.ſ̄.ti.i.ꝛ.j.de re.iu.l.vani.Glo.nō ſol.dic ꝙ hic quis neminē grauat ſed ſe exonerat.ideo ē pro rōne nolūtas.ita dicit By. hic.ꝛ de no.op.nun.l.i.in prin.in illa queſtiōe glo.an in nunciatione ſit inſerenda cauſa.❡Op.hic dicẛ ꝙ ſine onere tranſit hereditas.ꝯtra imo ſemꝑ cū onere: ut.ſ̄.de leg.i.l.licet.Sol.hic fuit expreſſe actū ꝙ tranſi ret ſine onere:uel melius hic nō loquitur de oneribus hereditarijs:ſed de moleſtia quā ille qui adit coacte ꝛ reſtituit euitat.¶ Glo.h̄ inducit in arg.an qn̄ quis di/ cit iudicē ſuſpectuꝫ ſit inſerenda cauſa.Et omnes nr̄e glo.ꝛ doc.iuris ciuilis dicunt ꝙ nō.Canoniſte cōtra. extra de officio dele.c.ſuſpitionis.ꝛ de ap.c.cū ſpecia/ li:vnde in terris īperij teneẛ opi.iſtius glo.¶ Sed q̄ro quid ſi recuſatus ut ſuſpectus non obſtante recuſatio/ ne ꝓcedit an proceſſus ſit nullus[a] an ueniat annullan/ dus.Inno.in.d.c.cū ſpeciali.dicit nō memini me legiſ ſe ꝙ ꝓceſſus ſit nullus ſed dꝫ ānullari.Hoſti.tenet cō trariū.Jo.an.recitat opi.ſimpliciter.Ego de facto di/ xi ꝙ memini me legiſſe ꝙ ꝓceſſus eſt ipſo iure nullus: q̄a recuſatione ꝓpoſita ipſo iure eſt exemptus ab eo ꝛ eius iuriſditione.ideo ꝓceſſus eſt ipſo iure nullus:ut .l.i.C.ſi quacūqꝫ predi.po.ꝛ ſi dicas ibi eſt ſpeciale.fa/ teor ꝙ in hoc eſt ſpeciale ꝙ ordinarius recuſatur de iu re ciuili.ſed nō ī eo quod dicẛ ꝙ proceſſus ē ipſo iure nullus.¶ Quero utrū nolle adire ſit repudiare heredi tatē.Hic tex.uideẛ ꝙ ſic.ꝯtrariuꝫ tenet glo.in.l.qui ſe patris.C.unde liberi.pro q̄bus facit hec.l.Sꝫ reſpon/ deo licet hic dicaẛ ꝙ ille qui dicit ſe nolle adire poſſit cogi nō tn̄ per hoc ſequitur ꝙ ſit repudiatio.quod pa tet:q̄a ante coactioneꝫ pōt penitere ꝛ adire:ut.l.ita ta men.§.ſi patronus.j.e.hoc tamē examina ut dixi in.l. ſi quis ſuus.de iur.delib.¶ Quero an[b] ille qui dicit he reditatē ſuſpectā perdat debita iure nature.Ja.d̄ are. dicit ꝙ nō:q̄a in debita iure nature hoc nō reperiẛ nec eſt eadē ratio.ar.eius q̄ꝺ no.in.l.ſi quis legatū.in fi.j. de fal.facit.C.de fideicō.auc̄.hoc āplius.quod dictuꝫ ītelligo ſi poſt repudiationē eū penituit:q̄ꝺ poteſt ſm̄ .l.fi.C.de repu.here.al̄s ſecus.Nam quartā ita demū habet ſi uult eſſe heres:ut.l.iaꝫ dubitari.ſ̄.de here.in ſti.ꝛ hoc apparet ex eo ꝙ pōt filius inſtitui ſub ꝯditio/ ne poteſtatiua.ꝛ ſi nō uult adire nō poteſt cōqueri de teſtatore:ut.l.ſu⁹ quoqꝫ.§.i.ꝛ.ij.de here.inſti.❡Que ro quo iure quis cogaẛ adire.Tex.hic inuit ꝙ officio iudicis dum dicit cogaẛ a pretore.dicā.j.e.l.nō eſt co gendus.vbi glo.ponit.Inducaẛ ad.q.duo erant ſocij vnius mercantie:vnus vult ire venetias alter ꝯtradicit ꝛ ille dicit uolo ire meo periculo:ꝛ ſic uadit eo inuito ſuo periculo ꝛ multa lucraẛ.an ſocius ꝓhibens dꝫ ha/ bere partem lucri.Et fuit d̄terminatū per hāc.l.ꝙ nō: q̄a ſuſcepit in ſe periculū ꝛ ſic cōmodū debet eſſe ſuū. facit inſti.pro ſocio.§.illud.ꝛ ſic fuit antiquitus deter/ minatuꝫ.quod tene menti.

a ❡Nullus. ADDE vl/ tra Alex.an ꝓceſſus iu/ dicis recuſa ti ſit nullus Bar.ꝯſilio .cv.bal.ꝯſi. .cccc.xxviij. .iij.lib.pau. de ca.ꝯſilio .xxij.ꝛ ſ̄quā tū Alex.dic̄ ꝙ Ro.nihil d̄cidit:q̄ꝛ.q. pendebat d̄ facto.Tu vi de deciſiōeꝫ ꝛ lati⁹ ī hoc opi.ꝑ ipſum Ro.conſilio ccxx.ꝛ d̄ cau ſis recuſatio nis vide Ol dra.cōſilio .ccci.

b ❡ Quero an.ADDE inquantum Alex.tangit an filius qui repudiat poſ ſit petere le gitimā bal. ꝯſilio.lxxiij. .i.lib.Ang. ꝯſilio.lxxi. Pe.de an. cha.conſilio mihi.cccxiij

s **Ed ꝛ qui magna.** Dignitaẛ heredis grauati ꝛ vilitas teſtatoris defuncti nō excuſat quin heres cogatur adire.hoc dicit.

r **Ecuſare.** Ab abſente pōt recuſari aditio ꝛ in abſentē pōt in/ terponi decretū coactionis.h.d.❡Nota ꝙ he reditatis aditio pōt recuſari per abſentē.ſ.per nunciū uel per epiſtolā.❡Secūdo nota ꝙ nō ſoluꝫ qn̄ certuꝫ eſt ꝙ quis recuſat aditionē ſed etiā qn̄ eſt incertū pōt peti ꝙ cogaẛ adire ꝛ reſtituere.❡Tertio nota ꝙ iſtō decretū coactionis interponiẛ inter abſentes.❡Ad ꝑ mū op.ſ̄.d̄ acqui.here.l.paulus reſpōdet.Rn̄deo adi re nō poſſum ꝑ procuratoreꝫ ut ibi.ſed repudiare ſic: ut hic q nō placet:cum utrūqꝫ ſola uolūtate perficiaẛ. Preterea tex.in.l.ij.de offi.ꝓcura.ceſaris.dicit ꝙ eaꝫ poteſtatē quā habet in adeūdo hꝫ in recuſando.Dic ergo ꝙ recuſatio nō eſt repudiatio:ut dixi in.l.q̄a po/ terat:uel dic ꝙ ꝑ procuratorē declaraẛ repudiatio he reditatis:nō aūt repudiat.❡Ad ſecunduꝫ quādo eſt incerta uolūtas uideẛ ꝙ nō dꝫ cogi adire ꝛ reſtiture ſi heres uellet adire eſſet iniquum ꝙ priuareẛ q̄rta.Rn̄/ deo.puto ꝙ hoc caſu deberet formari petitio ſic:ꝙ ta lis ueniat ad dicendū ſi uult adire hereditateꝫ uel nō: ꝛ ꝙ ad hoc ſtatuaẛ ſibi certū tēpus īfra q̄ꝺ ſi recuſaue/ rit tunc cogaẛ adire.primū probaẛ ꝑ ea que dixi in.l.ſi q̄s inſtituaẛ.ſm̄ probaẛ hic:ꝛ.ſ̄.e.l.q̄a poterat.❡Ad tertiū op.ꝛ uideẛ ꝙ aduerſus abſentē nō poſſit inter/ poni tale decretū:ut.l.fi.§.illud.C.de tēpo.ap.ꝛ.l.de uno quoqꝫ.j.de re iudi.ſol.glo.ꝙ hoc nō ꝓcediẛ ordi narie ſed ſūmarie.facit q̄ꝺ no.in.l.nec quicq̄.§.ubi de cretū.ſ̄.de offi.ꝓcōſu.ꝛ leg.ꝛ de re.iur.l.oīa quecūqꝫ. ad q̄ꝺ uide no.C.ſi ut ſe ab here.abſti.auc̄.ſi omnis. ❡Quero dicẛ hic in fi.ad q̄ꝺ ꝑſentia eoꝝ nō eſt neceſ ſaria.q̄d eſt hoc dictū.Glo.dicit ad q̄ꝺ.ſ.ut certioreẛ: q̄ꝺ placet ſi interponeẛ decretū ꝑ eum modū quē dixi .ſ̄.formādo petitionē.Alij ut Ja.de are.dicunt ad q̄ꝺ .ſ.decretū interponendū ꝛ transferendū actiones:ut .C.e.l.pe.§.fi.Iſtud dictū eſt uerū:q̄a iam eſſet here/ ditas adita ꝑ heredē ut ibi.ſed hereditate non adita nō poſſunt trāſferri actiones in fideicōmiſſariū ꝑ d̄cre tuꝫ:ut.l.ille a quo.§.ſi de teſtō.j.e.Intelligo ergo ad q̄ꝺ.ſ.ad decretū coactionis interponendū:q̄a herede ꝯtumaciter abſente iudex interponet decretuꝫ.Sed ſi dices q̄d operaẛ iſtud decretū.Rn̄.multū:quia lꝫ he/ res decederet hereditate nō adita fideicōmiſſum non extinguitur:ut.C.e.l.nō iuſta.facit quod no.per Cy. in.l.eam quā.C.de fideicōmiſ.

**Meminiſſe.** Succedētes ab īteſtato ꝛ ſui coguntur adire ꝛ reſtituere. hoc dicit.❡Op.ꝙ in herede ſuo nō ſit neceſſaria coa ctio:ut.j.e.l.ita tamē.§.ſi pater.Sol.ut ibi uidebitis.

Ex.§.ſequenti.

❡Fiſcus ad quem uadit hereditas an teneatur mor/ tem defuncti uindicare.

**Si fiſco.** Fiſcus ciuitas ꝛ collegium coguntẛ hereditatem adire ꝛ reſtituere.hoc dicit.❡Quero an iſte.§.prout loquitur de bonis que deuoluuntur in fiſcum loquatur poſt aditam heredi/ tatem ab herede uel āte.Glo.ponit duas opi.ſ.ꝙ po teſt loqui in hereditate adita uel in hereditate nō adi/ ta quod dic ut.l.ſequens gradus.ſ̄.ad ſill.ꝙ tamen requiritur aditio:facit ar.j.de iure fiſ.l.eius qui dela/ torem.§.fi.❡Quero an fiſcus ad quem uadit heredi tas teneatur mortem defuncti vindicare.Glo.ꝙ non quod tene menti.facit ꝙ ille ad queꝫ uadit hereditas alicuius ī penā illius nō teneaẛ ad illa ad que tenebaẛ ille primus a quo auferẛ:q̄ꝺ modo non examino.

Ex.§.ſequenti.

❡Quid operentur illa uerba ſubſtituens uulgariter pupillariter per fideicōmiſ.ꝛ quid cū teſtator dicit in/

ſtituit ⁊ ſubſtituit.

**Ticius.** Verbū ſubſtituo intelligiť directo ī eo q̄ etiā eſt ꝑ fideicōmiſſum grauatus.h.d. ¶ Nota ꝙ dixi in ſūmario. ¶ Itē nota ꝙ qn̄ qͣs eſt ſubſtitutus directo ⁊ ꝑ fideicōmiſſum eſt in electione ſua quā uiā eligat. ⁊ ꝑ hoc cū in teſtamētis ſepe ſcribunť hec uerba ſubſtituēs talē uulgariter ⁊ pupillariter ⁊ ꝑ fideicōmiſſum.apparet ꝙ valet ⁊ eſt in inſtitutione ſubſtituti.ad idē.l.ſi quis ſeruo.de manu.teſt. ⁊ Guil.ponit.C.de īpu.in.l.p̄cibus.⁊ ego dixi in materia ſubſtitutionis. Itē ꝑ hunc.§.dixi i.q.de facto.dixit teſtato: ꝙ ſi filius ſuus deceſſerit ſine liberis talem ſibi inſtituit ⁊ ſubſtituit: qð dꝫ intelligi inſtituit directo ſubſtituit ꝑ fideicōmiſſum:ut ſic aliquid operenť hec verba ſicut hoc verbū ſubſtituit: qð eſt cōmune intelligiť de directa ꝓpter fideicōmiſſariā q̄ ſequiť.facit qͣ verbū ſubſtituo aptū eſt ad directū.ſ̄.de here.iſti.ꝑ totū.

Ex.§.ſequenti.

¶ An citatus ad locum ſuſpectū teneatur ire.⁊ an citatio ad locū nō tutum ſit ipſo iure nulla.an ille qui dicit locū nō tutum debeat inſerere cauſam ⁊ qd cū citatur ad locum ubi eſt corruptus aer.

**Si quis alio.** Eo loco ⁊ eo tp̄e dꝫ hereditaſ reſtitui ſi fieri poteſt quo teſtator iuſſit.al's poterit alio loco uel tp̄e reſtitui ſi fuerit dies certa:ſed ante diē certā reſtitutione facta ꝑ treb.actiōes nō tranſeunt.hoc dicit uſqꝫ ad.l.apud iul.legā tn̄ ꝑ partes. ¶ Op.diciť hic ꝙ cogiť ire ad locū.ī.l.ꝓxi.diciť ꝯtrariū.So.ire cogiť ſi cōmode pōt: ut hic.al's ſecus:ut.ī.l.ꝓxi.tunc eniꝫ cogeť hic adire ⁊ reſtituere nec cogeť ad locū accedere.Sed tūc op.qͣ hic facit ei ſimilē eū qui iuſſus eſt reſtituere ad diem: ⁊ innuit ꝙ ille q̄ iuſſus eſt ad diē reſtituere cogi poſſit ante diē:qð eſt ꝯ.l.ſed ſi ante.ī.e.So.glo.ꝙ ſūt ſiles quo ad quedā:vel uerius h̄ loquiť de iuſſo reſtituere in diē certā quo caſu pōt reſtitutio fieri ante diē. ibi loquiť d̄ die incerta. Iſta eſt vera.ꝓbať.ī.e.l.cogi.§.cū qdam. ¶ Op.in.l.ſed ſciendū.ꝙ pōt fieri reſtitutio ꝯditiōe nō īpleta.ꝯ i.l.ꝓxi.ſꝫ ⁊ ſi alio.§.fi. So.hic fit mētio de duplici ꝯditōe:vna ſi nomē veſpelionis portauerit qð nomē eſt turpe:⁊ eius interp̄tationē ponit glo.ideo h̄ ꝯditio tanꝙ̄ turpis reijciť:vt.l.facta.§.ſi ī danda.ī.e. habeť ergo fideicōmiſſum ꝓ puro. Scd̄a cōditio fuit ꝙ iuſſus fuit ire alexandriā.de iſta dicamus ꝙ nō fuit appoſita in modū ꝯditionis ſꝫ cuiuſdā iuſſus ſeu modi cuius defectꝰ nō īpedit:ut.l.ſi fundū per fideicommiſſuꝫ.§.i.ſ̄.de leg.i.uel ſi fuit ꝯditio poteſtatiua que deficit ꝑ caſum:vn̄ habeť ꝓ pura:ut no.i.l.in teſtō. la.ij.de ꝯdi.⁊ demō. ¶ Vltimo in.l.de etate.glo. ſup v̄bo de etate.dicit hoc eſt argumentū ꝯ eos q̄ īpetrant l'ras in loco nō tuto.ſic.ſ̄.ex qui.cau.ma.l.iij. ¶ Nota ꝙ citatus ad locū ſuſpectū nō teneť ire.ꝓ hoc.ī.de legatio.l.ſciendū.⁊ ibi dixi. ¶ Sed q̄ro ſi aliqͣs citať ad locū nō tutūᵃ:utrū citatio ſit ipſo iure nulla. an eſt neceſſe ꝙ pars exceptionē opponat. Rn̄deo ſi locus eſt manifeſte ſuſpectus citatio eſt ipſo iure nulla.caſus eſt in.c.paſtoralis.de re iudi.in cle.⁊ ibi ꝑ glo.i ver.notorio. ¶ Quero an ille qui excipit ꝙ locus ad quē nō eſt tutus dꝫ inſerere cauſaꝫ. Rn̄deo ſic.dixi.ī.de excep.l.i. ¶ Quero aliquis citať ubi eſt malus ⁊ corruptus aer: utrū poſſit de hoc excipi. Rn̄deo ſic ut habeť in hac.l. ſed ſciendū.ver.ſed ⁊ ſalutem.⁊ extra de renunci.c.ad ſupplicationē.ubi tex.⁊ glo.i.

Ex.l.ſequenti.

¶ An inſtitutus ſub ꝯditione uel ad diem poſſit cogi adire ⁊ reſtituere ante:ibi. Circa primum. Et an inſtitutus ut p̄dixi poſſit ſponte adire ⁊ reſtituere:ibi. Circa ſecundū. Et an inſtitutus pure rogatus ſub conditiōe poſſit cogi adire ⁊ reſtituere:ibi. Circa tertiuꝫ. Et inſtitutus pure rogatus ſub ꝯditiōe poſſit ſponte adire ⁊ reſtituere uide in fi.

b **Ed ⁊ ſi alio.** Nota ꝙ hec v̄ba nō puto mihi expedire hereditatē adire ⁊ ſilia ꝓlata poſt tēpus datuꝫ ad deliberandū inducāt diſpoſitionē:q̄ſi dicat pro certo repudio.facit.ī.e.l.oēs.dixi.ſ̄.de le.i.l.ſerui electione.in ꝑn.⁊.l.gerit.de acq.here. Nota ꝙ in repudiatione non requiriť cauſa:ut.ſ̄.e.l.qͣ poterat. ¶ Op. ad.§.ſi qͣs ſub ꝯditione.ī.e.l.apud iul.§.ātiſtia.Sol. hic loquiť de inſtituto ſub conditiōe.ibi de inſtituto rogato pure ſub ꝯditione. ¶ Op.ad.l.ſed ſi an̄.qͣ ad dieꝫ nō pōt qͣs heres inſtitui:ut.l.hereditas.de here.inſti. So.h̄ de die incerta.ibi de certa:ut ibi no. ¶ Pro declaratione glo.q̄ eſt hic q̄ro an īſtitutus ſub cōditione uel ad diē poſſit cogi adire ⁊ reſtituere ante. ſcd̄o utrū hoc poſſet facere ſponte.tertio utrū inſtitutus pure rogatus ſub ꝯditiōe poſſit cogi adire ⁊ reſtituere. quarto utrū hoc poſſet ſpōte facere. ⸿ Circa primū dic.aut eſt inſtitutus ſub ꝯditione īpoſſibili uel turpi ⁊ habeť pro īſtituto pure:ut.l.ſed ſciendū.in fi.ſ̄.e.⁊.l.facta.§. ſi in danda.ī.e.⁊ de ꝯdi.inſti.l.i.aut eſt ꝯditio poſſibilis:⁊ tunc aut eſt poteſtatiua ⁊ pōt cogi īplere ⁊ adire ſi pōt ſi nō pōt remittiť ſibi ꝯditio:ut.l.ſed ſciendū.ſ̄.eo.Si uero eſt ꝯditio caſualis:tūc interim nō pōt cogi adire ⁊ reſtituere:ut hac.l.ſed ⁊ ſi alio.in fi.De inſtituto v̄o ad diē certū dic ſi inſtituať a pagano habetur ꝓ inſtituto pure:ut.ſ̄.de here. inſti.l. hereditas. ideo an̄ pōt cogi adire ⁊ reſtituere:ut.ī.e.l.cogi.§.cū qdaꝫ. Si a milite dic ut dixi de inſtituto ſub ꝯditione: ut de teſta.mili.l.in fraudē.§.miles.⁊ hac.l.ſꝫ ſi an̄. ſm̄ vnaꝫ opi.glo. ⸿ Circa ſecundū an poſſit ſponte adire ⁊ reſtituere. Dico ꝙ adire nō pōt ſꝫ pōt petere bonoꝝ poſ. ſm̄ tab.ut.l.i.§.ſi qͣs ſub ꝯditione.de bo.poſ.ſm̄ tab. dixi in.l.ſi qͣs inſtituať.de here.inſti.reſtituere poteſt d̄ facto nō ꝙ actiōes trāſeant ꝑ treb.niſi ratihabitio ſubſequať adueniēte die uel ꝯditione:ut hac.l.ſed ſi āte. ⸿ Circa tertiū.ſ.de inſtituto pure rogato ſub ꝯditiōe: utrū poſſit adire ⁊ reſtituere. Dic aut eſt rogatus de reſtituēdo pure uni ꝓ parte ⁊ alij ſub ꝯditione ꝓ alia ꝑte:⁊ tunc ab eo cui ē rogatus pure pōt interiꝫ cogi adire ⁊ reſtituere:ut.l.i.§.ſꝫ ⁊ quotiēs.ſ̄.e. Aut ē rogatus tantū ſub ꝯditione:⁊ tunc pōt cogi adire ⁊ reſtituere: nō tn̄ trāſeunt actiones ꝑ treb.ut.ī.l.proxi.§.antiſtia. Si uero ē rogatus reſtituere ad diē: tunc aut eſt dies certa aut incerta.p̄mo caſu pōt cogi adire ⁊ reſtituere: ut.l.recuſare.in fi.ſ̄.e.⁊.l.cogi.§.cū quidā.ī.e. Aut eſt dies incerta:⁊ tūc aut ſuſpēdit fideicō.⁊ idē qð in ſimplici ꝯditione:vt.l.dies incertus. de ꝯdi.⁊ demō.⁊.C. de fideicō.l.poſt mortē.ſm̄ unā lec. Si uero diē fideicō.nō ſuſpendit ut quia ē appoſitus dies mortis fideicōmiſſarij:ut.l.heres meus.de ꝯdi.⁊ demō.tūc idē qð in die certa:ut.l.poſt mortē.ſm̄ aliā lec. ¶ Circa ultimū utrū ſponte poſſit adire ⁊ reſtituere. Dic aut eſt rogatus de reſtitēdo pluribus:⁊ tūc reſtituendo vni nō transfert actiones nec ſibi ꝯtingit liberatio niſi in euētum cōditionis ille cui facta eſt reſtitutio ſuperuiuat ⁊ ſibi reſtitutuꝫ eſſe uelit:ut.l.cū pater.§. a filia. ſ̄. de le.ij.⁊.l.uxor.§.ſeia.ſ̄.de leg.iij.Si uero eſt rogatus de reſtituendo uni:⁊ tunc aut eſt ſui iuris ⁊ poteſt interiꝫ reſtituere ⁊ adueniente cōditione ꝯtingit liberatio nō tamen interim transferuntur actiones per treb. qͣ nō eſt facta reſtitutio prout d̄functꝰ uoluit:ut.l.poſt mortem.C.de fideicō.probatur in hac.l. ⁊ ita doc. intelligunt.lꝫ glo.h̄:⁊.l.poſt mortem. aliter ſentiat : aut ille cui debet fieri reſtitutio non eſt in ſua poteſtate ⁊ non pōt ſtatim reſtitui:ut.l.filius.§.diuus.ſ̄.de leg.i.⁊ ibi dixi rationē. ¶ Vltimo glo.que eſt h̄: quia diſtinguit in hac materia uide ⁊ ſigna.

a **Pud iulianum.** Heres non pōt cogi adire niſi omne dānum qð timet ſibi ſarciatur uel a p̄tore remittať.hoc dicit. ¶ Nota ar.ꝙ ſtatuta que

a ¶ Locū nō tutum. ADDE an teneatur cōparere ⁊ an citatio ſit nulla Oldra. pulchre cōſilio .xliij.⁊ multa q̄ ꝯcedun tur qn̄ propter guerraſ nō eſt tutus acceſſus ad aliquē locuꝫ vide Ro. ꝯſilio. cccc. xxxiij. ⁊ an bānitus teneať cōparere ad locum vnde eſt bānitus vide Bal.cōſilio cccxxxviij. .iiij.lib. ⁊ in quantū etiā Alex. tangit an heres rogatus reſtituere poſt mortē pauperibꝰ poſſit in vita reſtituere uide q̄ poſui i.l. pᵒ mortē.C. d̄ fideicō. vbi qd Abb.qd Bald. quid Pe.de ancha. qd roſenſerint cōſulendo.

dicunt aliquos cogendos ad ſuſcipienduz arbitramẽ
tum debent intelligi niſi ille aliquod incõmoduz ſuſpe
ctum habeat uel aliquod damnum timeat: tunc enim
non poteſt cogi niſi illud ſibi ſarciatur uel a pretore re
mittatur ut hic.

Ex.§.ſequenti.

¶An teſtamentum poſſit vires aſſumere a tacita uul/
gari: ibi. Nota.

**Idem iul.** Ad confirmationẽ tacite uulga/
ris requiritur aditio ex teſtamen
to paterno. hoc dicit ſm glo. uel dic ꝙ loquit in pupil
lari. ⁊ ſm hoc intendit. Propter fideicõmiſſuz relictũ
in ſecũdis tab. cogitur inſtitutus in teſtamẽto parter/
no adire: ut pupillares tabule ⁊ fideicõmiſſum per cõ/
ſequens confirment. hoc dicit. ¶Op. ꝙ inſtitutus in
teſtamẽto patris nõ poſſit cogi adire: ut. l. ita tamẽ.§.
a patre. ĩ. e. ⁊. l. ij.§. interdum. ſ. de vulga. ⁊ pu. So. nõ
cogit adire ante mortem pupilli ut ibi. poſt ſic ut hic.
¶Op. unius aditio ſufficit ad ꝯfirmandũ teſtamentũ
paternũ: ut. l. ſi nemo. de te. tu. ⁊ hic: ſed hic pupillus
fuit heres patris: ergo nõ eſt neceſſe ꝙ alij cogantur.
So. glo. ĩtellige ꝙ hic pupillus nõ adiuit. ¶Sed tũc
op. exiſtentia ſui heredis cõfirmat tabulas pupillares:
ut. l. pater de priui. credi. ⁊. l. ſi filius. de uulga. ⁊ pup.
⁊. l. iul. de acqui. here. So. notabiliter h pupillus habe
bat coheredem extraneũ. ⁊ ſic exiſtentia ſui heredis ni
hil operatur. hoc tenet Dy. per hũc.§. in materia ſub/
ſtitutionum. ⁊ Cy. in materia uul. ſubſti. in. l. precibus.
qđ eſt ueruz quantum ad propoſitũ nõ ſimpliciter: ut
dixi plene in. l. ſi filius qui patri de uul. ⁊ pu. ¶Sz tũc
op. ꝙ ſubſtitutio pupillaris nõ poſſit habere locum fi/
lio non exiſtente herede patri: ut inſti. de pu. ſubſti. in
prin. So. quidam ꝙ hic ſubſtitutus fuit vulgariter ſed
nõ pupillariter. quod glo. non placet: quia tex. dicit ſe
cundis ta. Preterea ſi fuiſſet ſubſtitutio uulgaris poſ
ſet adire ex ſubſtitutione: lz ex inſtitutione adita nõ fue
rit. Unde nõ eſſet neceſſe inſtitutum cogi adire. Dicit
ergo glo. ꝙ hic fuit facta ſubſtitutio pupillaris: tamen
ſubſtituti non adibunt ex pupillari. nam hereditas pu
pilli nõ eſt aliqua cum nõ adiuerit paternã: ſed adibũt
ſubſtitutiti ex tacita uulgari contenta in expreſſa pupil
la. ¶No. ex hac glo. ꝙ tacita uulgaris requirit ꝙ teſta
mentũ paternũ confirmetur per aditionẽ factã ab alio
ꝗ̃ ab ipſo ſubſtituto: ⁊ ſic teſtamentũ non poteſt inci/
pere aſſumere uires a tacita uulgari. Caſus eſt hic ſm
hanc glo. ⁊ Dy. ſm Guil. de cu. in. l. precibus. C. de i/
pu. ꝯtrarium tenet Ol. ⁊ ego idẽ teneo. pro hoc addu
co caſum. ſ. de teſta. mil. l. neqꝫ eniz.§. ſi. ⁊. l. ſeq. quod
plene examino in. l. i. ſ. de uul. ⁊ pu. in illa. q. de ſecũdo
effectu tacite uul. Ad hanc. l. reſpõdeo ꝙ loquitur de
ſubſtitutis pupillariter ⁊ adibunt ex pupillari. Nec po
teſt dici ꝙ pupilli nulla ẽ hereditas ſine hereditate pa
terna. Quid enim prohibet ꝙ pupillo obueniunt alia
bona que fuerunt ſibi queſita ꝑ tutores ſuos. Et hanc
opi. uidetur tenere glo. in. l. pe. de uen. inſpi. ⁊. l. lex cor
nelia. de uulg. ⁊ pu. ⁊ in. l. i. illius ti. plene dixi. ¶Op.
ꝙ nõ ſit neceſſe ꝙ ambo adeant cum uno adeunte ac/
creſcit ſibi portio illius repudiantis: ut.§. ſic itaqꝫ. C.
de cadu. tol. Sol. coguntur ut pareatur voluntati de/
functi: quia forte intereſt fideicõmiſſarij ut magis ha/
beat ab utroqꝫ ꝗ̃ ab uno. ar. eius quod dicitur. C. e. l.
non iuſtam. ⁊. l. recuſare.§. ticius. ſ. eo. ¶Querit glo.
de qua hereditate. Dic ut in glo.

**Utrum autem.** ¶Coact⁹ adire ⁊ re/
ſtituere ſi actiones in
fideicõmiſſarium non transferuntur perinde non tene
tur acſi non adiuiſſet. hoc dicit. cum.§. ſeq. Innuit iſte
.§. ꝙ ſi fideicommiſſarius decedit ante reſtitutionem
ꝙ reſtitutio non poteſt fieri heredi eius. Contra. ĩ. e. l.
cogi.§. metianus. C. de fideicõmiſ. l. iij. ⁊. l. ſi in ꝑſona.
Glo. reſpondet ⁊ ponit veritatem: intelligas hic fidei/
cõmiſſarium deceſſiſſe ſine herede. hec uera licet aliter
glo. dicat in. l. cũ filio. ſ. de leg. i. ſed ibi reprobaui. ⁊. l.
a teſtatore. de ꝯdi. ⁊ demon. ⁊ ibi dixi. ¶Op. ꝙ exem
pluz nõ ſit ſequendũ: ut. l. nemo. C. de ſentẽ. So. hic ẽ
exemplũ principis ꝙ eſt ſequendũ: ut. l. nemo. C. de le
gi. ¶Op. ꝙ ante ꝯditionẽ non poſſet quis cogi adire
⁊ reſtituere: ut. l. ſed ⁊ ſi alio. ſ. e. ⁊. l. ſed ſi ante. So. ibi
fuit ĩſtitutus ſub ꝯditiõe. hic pure rogatus ſub ꝯditio/
ne. Hec ſo. ẽ bona in ſe. tñ ratio. l. ſed ſi ante. adhuc du
rat: qa ſi reſtitutio fit ante aditionẽ ab eo qui rogatus
ẽ pure nõ fit ſm ꝙ teſtator uoluit: ergo non tranſeunt
actiones. Sol. fateor ꝙ nõ tranſeunt h actiones ꝑ tre/
bel. per rationez. l. ſed ſi ante. ⁊ ideo fuit introductum
remediũ diui pij ut ſi ante decederet fideicõmiſſarius
ꝗ̃ actiones tranſeãt ꝑ treb. heres qui adit non teneat:
qđ ꝯtingit ſiue fideicõmiſſarius decedat ãte reſtitutio/
nẽ ſiue poſt ante tñ ꝯditionis uel diei incerte euentũ.
¶Op. ſm hoc innuit ꝙ heres interim teneat credito
ribus. Rñdeo fateor tamen ſibi nõ nocet: quia eſt qui
eum defenderet ſcilicet tutor pupilli. ſed ſi nõ eſſet qui
eum defenderet haberet locũ remedium diui pij: ⁊ ſic
eſt expedita glo. magna ꝓut pertinet ad hũc.§. Aliud
quod ſequitur dicam in. l. ſe. ¶Op. ad petitionez iſti/
us ſerue non poteſt quis cogi adire: vt. ĩ. e. l. non eſt co
gendus. Quedaz glo. parua hic nititur ſoluere. dic ut
. l. cogi.§. pe. ĩ. eo.

s **Ed cum ab herede.**

¶Quero que ẽ ratio ꝙ in inſtituto pro parte
nõ habet locum conſtitutio. Reſpondeo quia ẽ alius
cuius aditione confirmatur teſtamentũ ⁊ cõpetit liber
tas. ¶Sed ad hoc op. ꝙ ambo debẽt cogi adire ⁊ re/
ſtituere: ut. ſ. l. proxi.§. i. So. ibi cogebatur ab eo qui
reſtitutionem petebat ſm uoluntatem defuncti. hic co
gebatur ante conditionem: ⁊ ſic nõ ſm uoluntatez de/
functi. hoc ſentit glo. magna ꝓcedẽtis. l. ⁊ hñ quã no.

**Neqꝫ.** ¶Glo legit tribus modis. uide eam ⁊
tene primam lec.

Ex. l. ſequenti.

¶Qualiter mortuo herede ante aditionẽ fideicõmiſ.
extinguat: ibi. Ad hoc. Et qualiter poteſt eſſe dubiuz
de fideicõ. ſi de teſtamento nõ eſt dubium: ibi. Quero
qũo. Et q̃ ſit ratio dñe ꝙ exceptõe teſti nõ admittit fi
deicõ. ſic: ibi. Quero q̃. Et qd opat reſuatio exceptio
nũ quã facit iudex: ibi. Quero qd. Et an cũ mater iſti/
tuit filiũ ⁊ ſi ꝺcederet ſine liberis ꝙ hereditatẽ reſtitue
ret ſcio: ſi ĩfans deceſſit hereditate nõ adita pater poſ/
ſit cogi adire ⁊ reſtiture uide in fine.

i **Ile a quo.**

**Si de teſtõ.** In cauſis ſummariſs
nõ admittit exceptio
q̃ rei intereſſe non ꝯtinet uel admittit. ſz ſi requirat al/
tiorem indaginem reſeruatur. hoc dicit. No. qđ dixi in
ſũmario. Secundo no. ex ſi. ꝙ ſi heres decedit ãte adi
tam hereditatem fideicõmiſſum uniuerſale extinguit.
¶Ad hoc op. C. e. l. non iuſtaz. Glo. ſoluit notabiliter.
qñqꝫ quis decedit poſt aditionez: ⁊ non ẽ dubiũ ꝙ va
let fideicõmiſſum. Qñqꝫ ante aditionẽ ⁊ ante coactio/
nez: ⁊ tunc fideicõmiſſum extinguit. caſus eſt hic in ſi.
Qñqꝫ ante aditionẽ poſt coactionez: tunc fideicõmiſ/
ſum nõ extinguit ſed debet ab eo ad quẽ uadit heredi
tas ſiue ſit coheres ſiue ſubſtitutus: ut. d. l. nõ iuſtam.
ſiue veniens ab inteſtato: ut. l. poſt ꝯſanguineos. in ſi.
. ĩ. de ſuis ⁊ legi. Item id quod dixi de herede decedẽ
te ante aditionem ⁊ coactionem ꝙ fideicõmiſſum ex/
tinguatur: intelligas niſi ad heredem tranſeat ius deli
berandi uel adeundi aliquo ex caſibus quos dixi in. l.
uentre. de acqui. here. tunc enim coget heres heredis
ſicut ipſe heres: ut. l. eã quã. C. de fideicom. facit quod
dixi. ſ. eo. l. recuſare. in prin. ¶Quero qũo poteſt eſſe

dubiũ de viribus fideicommiſſi ſi de teſtõ nõ eſſet du bium. Rñ. poterat eẽ dubium an fideicõmiſſum eſſet particulare vel vniuerſale: ut. l. cogi. in pn. ĵ. e. vel teſta mentũ dicebaẽ factũ ſine ſolẽnitate vel abſq; aliq̃ ſcri ptura ⁊ heres cõfitebatur teſtm̃ ⁊ negabat fideicõmiſ ſum. ⁊ ex hoc põt eẽ q̃ iſta q̃ requirat altiorem indagi nẽ: qa forte oȝ q̃ teſtes ueniant de longinquo. ¶ Que ro q̃ eſt ratio dñie de exceptione teſti que nõ admittiẽ: ⁊ fideicõmiſſi que admittiẽ. Rñ. ſi defunctus nõ potu it facere nõ intereſt heredis q mihi reſtituit ⁊ adit: qa a nemine poterit ꝯueniri nec p̃ aditionẽ fuit factus he res nec ad eũ aliquid ptinebat. Sed qñ dubitaẽ d̃ viri bus fideicõ. an valet vel nõ itereſt heredis: qa ſi fidei cõmiſſarius cogeret eũ adire auferret ſibi ius quarte ⁊ ius deliberationis ſue: ut. ĵ. e. l. cogi. §. idẽ metianus: ⁊ io dȝ examinari. ſm hoc puto q̃ ſi opponerentur exce ptiones de viribus teſti intereſt hr̃dis: qa forte eſt he res ab inteſtato illius defuncti: ⁊ ſic apud eũ remanet illa hereditas: tũc eẽt examinanda illa exceptio ne ali quod dãnuȝ patiaẽ: ut. l. apud iuli. in prin. ŝ. e. ⁊. ĵ. e. l. ita tñ. §. quotiens. Dico ergo in exceptionibus i qbus tractatur de uiribus fideicõmiſſi ſi nullũ intereſſe he redis ꝯtineret: qa forte repudiauit iã heres: tũc illa ex ceptio non dȝ audiri nec examinari. Predicta v̾a niſi eẽt notoriũ teſtm̃ vel fideicõmiſſum eẽt nullũ: ut. l. i. §. .ij. cũ glo. de tab. exhi. ⁊. l. ſi qs legatũ. §. i. de fal. ⁊ no. in. l. eã quã. C. de fideicõ. ¶ Quero qd opaẽ iſta reſer uatio[a] exceptionis quã iudex facit. Rñdeo hoc vt ſi ap parebit exceptiões eẽ veras ⁊ iuridicas: qcqd ẽ factuȝ habeatur p̱ nõ facto: ut hic. ⁊. l. p̃tor. i pnci. ⁊. l. q vias. §. i. de dã. infec. ¶ Ulterius ſcias q̃ do. Frã. accur. di ſputauit vnã. q. mater iſtituit filiũ vt ſi decederet ſine liberis reſtitueret hereditatẽ ſeio. deceſſit infans here ditate nõ adita. vtꝝ pater poſſit cogi adire ⁊ reſtitue re. Et dixit q̃ ſi pater adiuit ſponte p. l. ſi infanti. cogi tur reſtituere: ut. l. ſi alienus ſeruus. ŝ. de le. ij. ſi nõ adi uit ſponte nõ põt cogi p. d. l. ſi alien⁹. qđ nõ placet qa imo põt cogi ſicut ille ad quẽ trãſit ius deliberandi vẽ alio mõ ius adeũdi: ut no. p gl. i. l. eã quã. C. d̃ fideicõ.

**Tempeſtiuum.** ¶ Uidim⁹ qs poteſt cogi. videam⁹ p quẽ ⁊ hoc intendit. Maior minorẽ cogere põt. par in pa rem nõ hȝ imperium. h. d. p̱ſequere: vt in glo. ¶ Op. de offi. p̱cõſul. l. i. Dic ibi d̃ voluntaria iuriſditiõe. hic de cõtentioſa. an autem quis poſſit ſubire officiuȝ plu rium: plene dic per Guil. in. l. iij. de adop.

**Si quis** Filiuſſa.[b] miles poteſt cogere patreȝ adire ⁊ reſtituere. h. d

n **Am quod.**

**Sed ⁊ qui.** ¶ Etiã p⁹ repudiatio nẽ qs cogiẽ adire niſi bõa ſint uẽdita. h. d. ¶ No. q̃ lȝ ille q repudiauit p̃dit ius adeũdi ad ſui cõmodũ: ut. l. ſicut. C. de repu. he re. tamen põt cogi adire ad cõmodum alienum: ut h̃.

**Si quis compulſus.** ¶ Per aditioneȝ factã coacte ꝯfirmanẽ legata ⁊ fideicõ. tabu. pu. ⁊ cete ra alia. h. d. ¶ No. arg. q̃ tabule pupillares cõfirman tur p auc̃. ex cã. que dicit cetera firma permanẽt. nã ta bule pupillares cõtinẽtur appellatione ceteroꝝ: ut h̃. dixi in. l. filio preterito. de iniuſto teſtõ.

**Qui compulſus.** ¶ Qui cõpulſus adit hereditatem nõ põt penitendo habere beneficium quarte. h. d.

**Non omnis.** ¶ Iuriſconſultus poſtq̃ poſuit illud ſenatuſconſul tum de actione in. l. quia poterat primo declarauit qs poſſet. vſq; ad. l. ille a quo. §. tẽpeſtiuũ ibi: per queȝ iu dicem. vſq; ad hunc. §. hic ad cuius petitioneȝ iudex cogat heredem vſq; ad. l. ex facto. ⁊. h. d. Rogatus de reſtituenda re vel q̃titate nõ põt cogi adire. ſec⁹ ſi ro getur de vniuerſitate reꝝ vel quota. h. d. vſq; ad. l. co gi. §. cũ qdã. ¶ Op. hic dẽ q̃ ſi rogatus ſit aliqs reſti tuere bona trãſeunt actiones. Cõtra. ŝ. de le. i. l. nõ am plius. §. ſi. ⁊. l. ſi qs ſuũ. §. ſi. cũ. l. ſe. ŝ. de le. ij. So. hic fuit rogatus reſtituere oĩa bona vel ſimpliciter ibi par tem bonoꝝ. qđ plene dic vt. l. ſi qs ſuũ. §. ſi. de lega. ij. ¶ Op. q̃ app. pecũie tm̃ pecunia numerata ꝯtineaẽ: ĵ. ad mace. l. i. So. ut ibi dixi in. l. talis. ŝ. de le. i.

Ex. l. ſequenti.

¶ Uerbũ pertinere aſſumitur iproprie ne intercidat fideicõ. ⁊ verbũ relinquo adiectũ certe rei uel quanti tati: nõ intelligitur iure inſtitutionis. ⁊ quid importẽt hec v̾ba deducto ere alieno ⁊ legatis.

c **Ogi.** ¶ No. ibi in v̾. in ambiguo. rõneȝ q̃re appellatione pecunie totũ pa trimoniũ ꝯtineẽ. ſ. ne intercidat fideicõmiſſuȝ dixi darius in. d. l. talis. ¶ Scđo no. ex v̾. ſȝ ⁊ ſi qs ro gauerit. q̃ lȝ v̾buȝ p̱uenire p̱prie intelligaẽ deductis oneribus tñ hic aſſumiẽ large ⁊ iproprie. rõ ne iterci dat fideicõmiſſum. Seqẽ v̾. ⁊ generaliter iuriſcõſult⁹ h̃ põit ſũmariũ ei⁹ qđ dixerat. ¶ Nota q̃ v̾ba obliqua adiecta certe rei vel quãtitatis nunquã extenduñẽ ad vniuerſitatẽ bonorũ. vnde eſt arg. q̃ verbũ relinquo[c] adiectũ rei ſingulari non trahaẽ ad inſtitutionẽ dire ctã vel obliquã ſm Dy. ⁊ p̱ ꝯſtanti ponit Ry. ma. i q̃ dã diſputatione de qua feci mẽtionẽ. i. l. illa inſtitutio: ⁊ i. l. his v̾bis. i pn. de here. iſti. p̱baẽ i auc. vt cũ de ap. cog. §. aliud. vbi nõ ſufficit filio relinq quoquo relicti titulo ſȝ iure iſtitutionis. Et ſic apparet q̃ v̾bum relin quo adiectũ certe rei vel q̃titati nõ itelligiẽ iure iſtitu tõis niſi exp̃maẽ. ¶ Seqẽ ver. idẽ q̃riẽ. h̃ poniẽ deter minatio iuliani ⁊ rõnes facte i tex. nõ ſoluũtur nec de claranẽ. iõ examinemus qd iportãt dicta v̾ba d̃ducto ere alieno ⁊ legatis. Rñ. h̃ fuit declaratũ. ŝ. e. l. marcel lus. §. pe. ſ. q̃ hr̃s ipſe ſi vult ſoluat: ſi nõ hereditatẽ re ſtituat: ⁊ hec ẽ ſnĩa iul. h̃ poſita i ſi. ⁊ ex hoc nõ obſtat rõ p̃ma q̃ innuit q̃ i ipſa vi verboꝝ magis id qđ ſupeſt ex hereditate q̃ ipſam hr̃ditatẽ reſtituere ſit rogatus: qa nõ ẽ veꝝ q̃ v̾ba hec ſignificẽt. ſȝ magis i p̃tãte he redis poniẽ ſi ipſe vult ſoluere vel alij reſtituere ad ſol uẽduȝ. No. tñ diligenter illa v̾ba: qa ſi aliqs i teſtõ ro gareẽ exp̃ſſe reſtituere qđ ſupeſt a debitis ⁊ legatis vẽ reſiduũ bonoꝝ a dictis iudicijs uel legatis: q̃ iſtud ſi eẽt fideicommiſſuȝ uniuerſale vt hic tex. expreſſe dicit. Et p hoc ſemel de facto ꝯſuli aliter p v̾buȝ cõe fuit fa cta ſubſtitutio p hũc modũ. ſi deceſſerit ſine liberis re ſiduũ[d] bonoꝝ meoꝝ a dicits iudicijs ⁊ legatis deueni at i talẽ. dicebã q̃ ſubſtitutio hec nõ põt eẽ directa: qa v̾bũ cõe adijciẽ certe rei magis q̃ vniuerſitati: ut h̃ pȝ iõ non trahitur ad directam: vt dixi. ŝ. p̱xi. §.

**Si quis.** ¶ Fideicõmiſſarij uniuerſales pñt cogere heredẽ adire ſiue ſit un⁹ ſi ue plures ſiue inſolidum ſiue pro parte. h. d.

**Sed ⁊ ſi quis.** Rõne hr̃ditatis p̱prie teſtatoris loc⁹ ẽ trebel liano in hereditate aliena. hoc dicit. ¶ Op. ĵ. proxi. §. ſo. prout ibi dicam.

**Sed ⁊ ſimiles.** ¶ Eo caſu quo ad in ſtitutũ ex rebus certis trãſeũt iura ⁊ actiões illo caſu a fideicõmiſſario certaꝝ reꝝ poterit cogi hr̃s adire ⁊ reſtitueẽ. h. d. ¶ No. ar. q̃ iſtitutus ex re certa eo caſu quo hr̃ditas p̃tinet ad eũ: ⁊ ſic ad eũ trãſeunt actiões poterit cogi adire ⁊ re ſtituere ſicut h̃ dẽ i teſtõ militis. ¶ No. q̃ qñ qs roga tur reſtituere hr̃ditatẽ alteri⁹ q̃ obuenerat teſtatori ſi ẽ loc⁹ trebel. Cõtra. ŝ. p̱xi. §. Quidã ſol. q̃ hic corri git. ſȝ nõ ẽ v̾iſile q̃ ſe corrigat icõtinẽti. Alij q̃ ibi p̱ue nerat ad rogãtẽ reſtituere. h̃ nõ. Qđ gl. nõ placet: qa relinquẽdo vẽ adire: ut. ŝ. de acq. here. l. pã toni⁹. §. ſi. ⁊. l. ſi auia. C. de iu. deli. Hu. ſoluit aliter ut i gl. Tu dic

a ¶ Reſeruatio. Adde qd operetur reſeruatio exceptionuȝ bal. conſilio. lxxx. iij. li. ⁊ pau. de ca. conſi. cccxcij. in. ij. col.

b ¶ Filiuſſa. adde dũ alexã. ponit tangit an minor poſſit accuſare ſine cõſenſu patriſ. bal. ꝯſi. lxviiii.

c ¶ Reliquo. adde an trahatur ad iſtitutionẽ bal. cõſilio. x. iiii. lib. ang. cõſi. cl. ro. cõſil. lviii. bal. cõſilio. cxciii. i. lib.

d ¶ Reſiduũ. adde videnduȝ quoddã conſilium inter conſilia. bal. cclxxviii. iiii. lib.

a ¶ An ergō. adde an naturalis fili⁹ excludat ſubſtitutum ⁊ quā do eſt natus in figura matrimōij ⁊ qñ pater erat ꝑſona nobilis bal. conſilio ccviii. iiii. li. ubi dicit ꝙ naturalis excludit ſubſtitutum extraneum naturali cā inſpecta ⁊ uoto parē- tum ꝙ etiam circa naturales cadit niſi ratione contrarie ⁊ preponderantis preſumptionis contrari eſſet cōiectu randū. itē naturalis ſʒ eū ibidem non excludat ſubſtitutum qñ teſtator dixit ſine liberis ex linea maſculina quia tunc teſtator conſiderauit agnationem ꝙ in naturalibus non cadit. l. ſi ſpuri⁹. ꝟ. vñ. cog. ⁊ illi matrē nō patrē ſequūtur. l. vulgo de ſtatu. ho. vide ēt pe. ð ancb. conſil. ccxxvi. ⁊ in quantū alex. tangit an lex cum acutiſſimi habeat locum in aſcēdentib⁹ ⁊ collateralib⁹ uið bar. conſilio cxiiij. ii. li. an autē d. l. habeat locum ī vxore grauata reſtituere. uide bal. cōſilio. li. gnto. lib.

ꝙ ibi fuit rogat⁹ reſtituere hr̄ditatē teſtatoris totā vł partē ⁊ ēt aliā q̄ teſtatori obuenerat. h̄ ꝟo fuit rogat⁹ reſtituere ſolū aliā hereditatē. de viribus autē hui⁹ relicti dixi plene. ſ̄. eo. ti. l. cum filius. §. lucio.

**Cum quidā.** ¶ Rogatus reſtituere ad diem certum pōt interim cogi adire ⁊ reſtituere. h. d. ¶ Op. ſ̄. e. l. ſʒ ſi añ. So. hic de rogato reſtituere ad tempus certum. ibi ad tp̄s incertum. no. in. l. recuſare. §. fi. ſ̄. eo.

**Metianus.** ¶ Ad petitionē vni⁹ ex fideicōmiſſarijs pōt heres cogi adire ⁊ reſtituere totū ⁊ ille cui totum reſtituit a fideicōmiſſario quartam non detrahit. h. d.

**Idem metianus.** Coactio vni⁹ ex fideicōmiſſarijs facit heredē ꝑdere quartā in totum ſi cōtemplatione totius coegit. ſecus ſit cōtemplatione partis ꝓprie. h. d. ¶ No. tex. ibi alij in locū eius ſucceſſerūt. ꝙ fideicōmiſſuʒ vniuerſale añ reſtitutionē vadit ad heredes. Nec ob. ſ̄. e. l. apud iul. §. vtrū. qa rñde vt ibi not. ⁊ ꝑ hoc reprehendit glo. in. l. cū filio. ſ̄. de le. i. ⁊ l. a teſtatore. de cōditio. ⁊ de. Ex hoc. §. formaṫ diſtinctio poſita per glo. ſ̄. e. l. i. §. ſed quotiēs. quā nūc vides ⁊ intelligis.

**Si ſeruo.** ¶ Rogatus reſtituere ſuo pluriuʒ perinde eſt acſi eſſet rogat⁹ reſtituere pluribus. h. d.

**Si pater filio.** ¶ Ad petitionē filij in ꝑtāte pōt pr̄ cogi adire ⁊ reſtituere ī nō caſtrenſi: ⁊ ēt in caſtrēſi. ad petitioneʒ ꝟo ſui ꝓprij qs nō cogitur adire ſʒ ſponte adiēs cogitur reſtituere. h. d. Op. qñ pr̄ rogatur reſtituere filio ñ ē loc⁹ trebel. ut. ſ̄. de le. i. l. cū filio. So. qñqʒ pr̄ iſtituiṫ ⁊ rogaṫ de reſtituēdo ipſi filio: tūc ē loc⁹ treb. quo ad oīa ei⁹ remedia: ut hic. Qñqʒ fili⁹ iſtituiṫ ⁊ pr̄ rogatur de reſtituēdo ipſi filio tūc ē loc⁹ treb. quo ad oīa remedia ꝑterꝙ quo ad deductionē q̄rte: ut. d. l. cū filio. ⁊ l. i. §. ſi filio. ſ̄. e. ¶ Op. ꝙ filio ī ꝑtāte ñ cogaṫ pr̄ reſtituere: ut. ꝟ. e. l. vbi pure. Sol. gl. ꝙ interī fuit emācipatus. hoc nō vr̄ de mēte lr̄e: qð pʒ ex eo ꝙ ſeqṫ de fideicōmiſſo ꝑtinēte ad caſtrēſe peculiū. Añ ſolu. alij ꝙ h̄ loqṫ de filio ī ꝑtāte. Nō ob. l. vbi pure: qa fuerūt ꝟba q̄ ſapiebāt extēſionē fideicōmiſſi ī tp̄s exn̄tie ſui iuris h̄ nō: hec ꝟa ut ibi dicā. ¶ Sʒ op. quō ad petitioneʒ filij cogeṫ pr̄ cū qcqd q̄rat fili⁹ q̄rat pr̄i ſm̄ iſta tp̄a: vt. l. placet. ſ̄. de acq. here. So. qdā ꝙ fiet reſtitutio ī peculiū tm̄. alij dicūt ⁊ hoc tāgit Ja. de are. ꝙ cogeṫ adire nō reſtituere: ⁊ hoc ne pereat fideicōmiſſum pr̄e interim moriēte: ut. l. ille a quo. §. ſi ð teſtō. ſ̄. e. Uel dic dicit ipſe ꝙ cogeṫ adire ⁊ reſtituere. ad id qð dr̄ ꝙ qcqd q̄rit fili⁹ q̄rit pr̄i. vex ē patri uolēti. Sʒ ſi pr̄ nō vult qð ē h̄ qñ adire recuſat: tūc hʒ fili⁹ vt caſtrēſe. h̄ ē caſus h̄ qð no. Sʒ ꝯ̄ hoc facit. l. ſuus vetāte. ð ꝟb. ob. ⁊ l. ēt. de acq. re. do. Dic ergo ꝙ ſpāle ē h̄ ſicut ī pr̄e dilapidante: ut. ꝟ. e. l. īperator. Satis. n. ē dilapidatio recuſare adire hr̄ditatē: ⁊ ī hāc ſn̄iam īclinat Ja. de are. ⁊ Ol. ſʒ gl. tʒ p̄mā. ſ. ꝙ fili⁹ īterim fuit emācipat⁹. Op. ſ̄. de in ius voc. l. i. ⁊ ij. ſo. ītelligas h̄ pr̄em cogi peti petita venia. ¶ Quero qd ſi pr̄ ē rogat⁹ ð emācipādo filiū: an filius poſſit hoc petere a pr̄e. Gl. diſtīguit optime aut pr̄i ē aliqd ob hoc relictū aut nō ē. Et ſi ē relictuʒ aut agnouit aut nō. De hoc. ſ̄. de le. i. l. fili⁹. §. ſm̄ vulgarē ⁊ l. ſi cui. de ꝯdi. ⁊ demon. ¶ Uenio ad ꝟ. ſʒ ſi ſeruo. Op. C. de ma. teſta. l. ſeruo tuo. ſol. h̄ libertas data directo trahitur ad fideicommiſſum. quod dic vt in glo. ¶ Op. ꝙ ad petitionem ſerui poſſit domin⁹ cogi adire: ut. ꝟ. e. l. §. ſi ego. Dic vt ibi.

**Hi qui.** ¶ Qui nō p̄t capere ſolidum ꝓ ſe capit ut alij reſtituat. h. d. Quid ð his q nihil capere poſſunt. Glo. remittit ad no. in. l. eā quaʒ. C. de de fideicō. dic ut ibi.

**Si ego.** ¶ Unus ſolus īſtitut⁹ rogat⁹ p̄t a ſuo hr̄ditario cogi adire ⁊ reſtituere: ſiue ſit fideicōmiſſari⁹ p̄mus ſiue ſcðus. h. d. No. ꝙ fideicōmiſ. ſcðus cogit p̄mū hr̄deʒ adire ⁊ reſtituere. Op. ſ̄. e. l. verſi. ſed ſi ſeruo. ſo. ibi heredis ſeruus erat hic hereditarius: ⁊ hunc articulum explicat glo. h̄. dicam plenius in. l. non cogendum. ꝟ. eo.

**Talis quoqʒ.** Qui ab vno ꝯſecut⁹ eſt libertatē pōt aliū cogere adire ⁊ reſtituere hereditatem. h. d.

c **Ex facto.** ¶ Juriſconſultus vſqʒ ad hanc legē tractauit ordinate de qnqʒ remedijs ſenatuſcōſulti trebel. ſ. de tribus p̄mis. in. l. i. vſqʒ ad. §. ſi hr̄s. Ibi de q̄rto. ſ. de remedio detractiōis q̄rte vſqʒ ad. l. qa poterat. ibi vſqʒ ad hāc. l. tractauit de uno remedio. ſ. coactionis. Hic vſqʒ ad finē tituli tractauit ꝓmiſcue ð oībus ⁊ h̄ pricipaliter tractat de viribus fideicō. ⁊ hoc intendit. Uerba directa que iure directo valere nō p̄n̄t trahūṫ ad fideicōmiſſū. h. d. ¶ No. tex. qui dicit ſuā. ⁊ glo. exponit. ſ. rogatis. Sepe enī accidit cū notarij conficiāt teſtamēta ꝑ ꝟba tertie ꝑſone. dubitaṫ an hoc ꝓnomē ſuus ſua ſuū referaṫ ad ip̄m teſtatorē vel hr̄dē eius: ꝙ ī dubio referaṫ ad teſtatorē: niſi aliud ð mēte appareat. ſequētes. §. vide ꝑ te vſqʒ ad. §. ſi qs rogatus.

Ex. §. ſequenti.

¶ An naturalis filius excludat ſubſtitutū: ibi. An. Et an legitim⁹ tm̄ ⁊ an ſpuri⁹: ibi. Quero cū ſequēti. Quero. Et an ſubſtitutus excludaṫ cū qs ꝯ̄ceſſit cū vno filio ⁊ an ſit neceſſe ꝙ talis filius ſit hr̄s pr̄i: ibi. Quero qd. Et an cū qs accepit fundū ī emphiteoſiʒ ꝑ ſe ſuiſqʒ filijs an ītelligeṫ ð naturalib⁹: ibi. Quero. Et qd in feudo ⁊ qd ī ſn̄ia ⁊ qd cū ꝟbū filij ꝓferṫ a lege an ītelligantur naturales: ibi. Quero quid. Et an baſtardus naturalis ⁊ ſimilia noīa idem importent uide in fi.

**Si quis rogatus.** ¶ Filij naturales ī ſuitute cōcepti faciūt fideicō. ꝯditionē ðficere. aľs ex dignitate ⁊ ꝯditiōe ꝑſone diuerſimode ſtatueṫ. h. d. ¶ Op. ð p̄n. ad fi. Sol. qð ī p̄n. dr̄ ꝑ fi. declaraṫ vt ex q̄litate ꝑſonarū diuerſimode ꝑ̄ſuma⁹. ¶ Quero qd vult dicere iuriſcōſult⁹ ex dignitate ⁊c̄. Quidā dicūt ꝙ ſi ē hō poſit⁹ ī dignitate ꝑ̄ſumaṫ ð naturali ſenſiſſe. hoc ē falſum qa ī hoīb⁹ ī dignitate poſitis iſta ſoboles magis abhorretur: ut. l. ſi q̄ illuſtris. C. ad orficia. Dn̄s īpator ī ꝓuilegijs legitimatiōis nobis ꝯceſſis excipit filios illuſtriuʒ ⁊ ſpectabiliū ꝑſonax. Et hoc illa rōne: qa ī nobilib⁹ illā ſobolē potius abhorret. Dic ergo hō poſit⁹ ī dignitate de tali ſobole nō vr̄ ſenſiſſe: ⁊ hoc tʒ glo. i. l. gn̄alr. C. ð iſti. ⁊ ſub. ſʒ Ja. ð are. aliter ſentiat. ¶ Op. ꝙ naturaṫ nullo mō excludit ſubſtitutū: ut. l. gn̄alr. C. ð iſti. ⁊ ſub. ſo. gl. ꝙ ibi qñ teſtōr nō exp̄ſſit: ſʒ a. l. talis ꝯditō ſubītelligiṫ. h̄ qñ exp̄ſſit teſtator qð multi tenēt. ſʒ ñ ē vex. lex. n. ſubītelligit qa ꝑ̄ſuppōit teſtatorē ſic voluiſſe: ut. l. cū auus. ð ꝯdi. ⁊ de. l. cū accutiſſimi. C. de fideicō. dic ergo ꝙ ītelligaṫ ſm̄ diſtīctionē huius. §. An ergo naturalis fili⁹ excludat ſubſtitutū. Dic aut loqmur ð naturali ī ſuitute ꝯcepto aut ð alio naturali. Prio caſu aut fuit ꝯcept⁹ ī figura mr̄imonij ⁊ excludit ſubſtitutū: ut iſti. ð ſuili cogna. ī p̄n. ⁊. ſ̄. ð le. ij. l. luci⁹. §. fi. ⁊ ð iu. ðli. l. fi. Scðo caſu recurrēdū ē ad diſtīctionē hui⁹. l. qa aut apparet ð uolūtate ðfuncti ꝙ de naturali ſenſerit ⁊ uolūtati ſtam⁹: ut h̄: ibi ex uolūtate: ⁊ intelligo uolūtatē defuncti ꝑ̄ſumi ſi ꝟba dirigebat ad talem q alios filios ꝙ̄ naturales hr̄e nō poterat: ut ad furioſū ut. l. hr̄dib⁹. §. fi. ꝟ. e. ⁊ ibi dicā. Uel ſi ī alia ꝑte teſtī de naturalib⁹ fecit mētionē. ar. l. q filiabus. ī p̄n. ſ̄. ð le. i. ⁊ ð le. ij. l. cū pr̄. §. rogo. Si ꝟo de uolūtate nō apparet aut erat hō poſit⁹ ī dignitate ⁊ de naturali ſenſiſſe nō vr̄: ut h̄ dū dicit ex dignitate: ⁊ intelligo ex dignitate hoīem honeſte uite uel honorabilis cognatiōis. ita ꝙ

ei eēt uerecūdia ſi ſua cognatio ſiue ſua domus deueniret ad baſtardos.ar.ad hoc.ꝗ.ð vē.ī poſ. mit.l.i.§.⁊ gñalr.⁊.ō.de vē.iſpi.l.i.§.de iſpiciē/do.ꝟ.publice.n.intereſt ⁊c.alſ naturalis exclu/det ſubſtitutū:ut ħ.℃ Quero qd de legitio tm̄ an ſubſtitutū excludat.Dic ut.l.ſi ita qs.§.i.ō.ð le.ij.⁊ gl.hic tāgit.℃ Quero qd de ſpurio.Rñ. ꝙ ſpuri⁹ nō excludit ſubſtitutū:ut ī auc.ex complexu.C.ð iceſt.nup.⁊ ī cor.q.mo.na.effi.ſui.§. ſi.qa filij nō ſunt noiandi:⁊ hoc veꝝ ī maſculo cui facta ē ſubſtitutō.In muliere ꝟo forte recurrēdū eēt ad diſtinctionē ꝓdictā.ar.iſti.de ſucce. cog.§.qð vulgo.⁊.ꝗ.vñ cog.l.ſi ſpuri⁹.℃ Quero qd ſi aliqs deceſſit cū uno filio.Dic gl.ꝙ ſubſtitutū excludit.allegat.l.pr.de ꝯdi.⁊ de.tex.ē in .l.nō ē ſine.de ꝟ.ſi.℃ Quero an ſit neceſſe ꝙ talis fili⁹ ſit hr̄s pr̄is.Dic ut no.ī.l.fili⁹.§.cū qs.ō. de le.i.℃ Quero qd ſi teſtator nō dixit:ſi ðceſſerit ſine liberis.an ſubītelligaꝛ.Dic vt.l.cū auus. de ꝯdi.⁊ ð.℃ Quero qd ī ꝯtrib⁹ aliqs accepit fundū ī emphiteoſiꝫ ꝓ ſe ſuiſqꝫ filijs:an ītelligetur ð naturalib⁹.Spe.tāgit ī ti.de locato.§.nūc aliq̄.ꝟ.lxvij.⁊ vr̄ dicere ꝙ idē ſit ī ultimis uoluntatib⁹ qð in ꝯtrib⁹.Sꝫ non poſſum aīaduertere quō hoc ꝓcedit:qa pr̄ filio naturali nullā actionē q̄rit:qa ex̄neus ē.ergo ei nō q̄rit ſicut nec mr̄ filio:ut.l.debitor.§.ſi.ꝗ.eo.iō nō p̄t dici ꝙ ex illo ꝯtu emphiteotico filijs naturalib⁹ q̄ſita ē actio pſonalis nec ēt real.qa nō fuerūt ī poſſeſſione ipſi⁹ uel ali⁹ ꝓ eis.Nā ut ego dixi ī.l.gall⁹.§. qdā recte.dicta ꝟba ꝓ ſe ſuiſqꝫ filijs ītelligūꝛ ordine ſucceſſiuo.Pr̄ ergo igreſſus ē poſſeſſionē ꝓ ſe tm̄:⁊ ſic fili⁹ nō hꝫ ius pſonale nec reale.ſꝫ ſuſtinēdo dictū Spe.poſſum⁹ dicere ꝙ filius naturalis pōt hr̄e ratū ⁊ aget ꝯ hr̄des pr̄is vt ſibi cedāt actiōes:ut.l.pe.de neg.ge.facit ꝙ no.ī.l. hmōi.ō.ð le.i.Predicta poſſent eē ꝟa ī emphitheoſi data ꝑuato.ſꝫ ī emphitheoſi data ab eccleſia nō credo ꝙ ītelligaꝛ de naturalib⁹ aliquo caſu.de illis.n.nō cogitauit eccl'ia nec ꝑſumēdū ē ꝙ cogitauit pp dignitatē[a] ſuā:⁊ qa tales naturales nō p̄nt hr̄i ſine peccato mortali.℃ Quero qd ī feudis.exꝑſſum ē ꝙ naturales ī feudo non ſuccedāt ēt ſi fuerint legitimati:ut.x.coll'.ſi ð feudo fue.ꝯtrouer.c.naturales filij.Sed ī ꝑuilegijs nr̄is eſt exꝑſſum ꝙ ēt quo ad feuda ⁊ uaſallagia poſſum⁹ legitiare.℃ Quero qd ī ſnīa.Imperator ꝯdēnat aliquē ⁊ ſuos filios vſqꝫ ad tertiā generationē:an filij naturales cōprehendāꝛ.Hāc .q.tāgit Cy.ī.l.libertinoꝝ.C.de iterdi.ma.⁊ vr̄ tenere ꝙ nō cōpħēdāꝛ.Cōtrariū vr̄ tenere in.l. qſqs.ad.l.iul.ma.ī q̄rta.q.qð mō non examino. ℃ Qero qd ſi a lege[b] ꝑferaꝛ iſtud ꝟbū filij.an ītelligāꝛ naturales.Uide qð dixi ī.l.ꝓnūciatio. de ꝟ.ſig.⁊.l.tutelas.de capi.di.℃ Quero an baſtardus naturalꝛ ⁊ filia noīa idē īportāt.Gl.ō.ð ꝯcubi.ſup rubrica vr̄ dicere ꝙ idē ſit.tu dic ꝓ ītellectu iſtoꝝ noīum:ut ex̄ de renū.c.niſi cū ꝑdē .§.pſone.⁊ ibi ꝑ glo.℃ Ultimo vide gl.ī ſi q̄ ſignat ar.ꝯ ⁊ ñ ſoluit ibi.C.de inſti.⁊ ſub.l.ſi mr̄. Dic ſꝫ ibi reſultat idē effect⁹.ħ nō.qð plene dixi ī.l.gallus.§.⁊ qd ſi tm̄.de libe.⁊ poſthu.

Ex.§.ſequenti.

℃ An filij nati poſt deportationē ſint legitimi ⁊ an ſint ī ptāte deportati ⁊ qd de exbannitis nr̄i tp̄is an ꝑdāt ea q̄ ſunt Juris ciuilis.

**Ex facto.** Filij cōcepti añ deportatōnē faciūt deficere ꝯditionē fideicōmiſſi relicti ſi deceſſerit ſine liberis.ſec⁹ ſi poſt deportationē ꝯcepti fuerint.h.d.℃ Prio ꝓ declaratiōe lr̄e q̄ro qñ deficit ꝯditio ad quem ꝑtineāt bona.Rñ.ad fiſcū ad quē ꝑtinēt bōa deportatoꝝ:ut.C.de bo.dā.l.ðportati.℃ Quero circa ſcðam partē qñ liberi nō faciūt deficere fideicōmiſſum qñ veniat reſtituendū.Rñ.nō ſtatim ſꝫ expectata morte naturali[c]:ut.l.ſtatius.§. cornelio.ð iur.fiſ.℃ Uenio ad apparatū.Op. ꝙ ꝑ deportationē nō q̄raꝛ fiſco cū fili⁹ īſtituendus q̄ſiuit pr̄i:ut.l.placet de acq.here.So.ut ī ꝑma gl.℃ Op.q ē in vtero nō habeꝛ ꝓ nato ad cōmodū alienū:ut.l.q ī vtero.ō.ð ſta.ho.Sed hic cū natū eē cedit ad cōmodū fiſci.Glo.dicit fateor ꝙ hic ē de caſibus ī quo ad cōmodū alterius habeꝛ ꝓ nato.Tu dic ſꝫ Ja.de are.ꝙ īmo hic ē cōmodū filij quo ad oīa bona vel coꝝ partem:ut.ꝗ.de bo.dā.l.i.⁊.C.de bo.dā.l.ſi. ℃ Quero an poſt deportationem ꝯcepti ⁊ nati ſint legitimi.Rñdeo ſic:qa matrimoniū durat: vt.l.i.C.de diuor.℃ Quero an naſcāꝛ in ptāte. Rñ.ꝑ deportationē ꝑdit pr̄ ea q̄ ſunt iuris ciuilis.ꝗ.de penis.l.qdā.ſꝫ patria ptās ē de iure ciuili:ut iſt.de pa.pote.ī ꝓn.⁊.l.nā cū ciuiū.ð his q ſunt ſui uel alie.iur.ergo filij nō ſunt ī ptāte patris:⁊ ſic hēs caſum ī quo filij naſcunꝛ legitimi ⁊ nō ī ptāte ſm Ja.de are.℃ Quero qd in bānito nr̄i tp̄is.Gl.iſti.q.mo.ius pa.po.ſol.§.relegati.diſtinguit aut bona ſunt publicata aut ñ. tetigi ī.l.ei⁹ q.ō.de teſta.Ja.de are.dicit hic verbū notabile ſatis exbāniti ꝓprie ꝑdūt ea q̄ ſunt iuris ciuilis ꝓprie illius ciuitatis vñ ſunt exbanniti:⁊ hoc ītellige ī illis exbānitis qbus ciuitas bellū īdixit:⁊ p̄nt īpune offendi:vt.l.amiſſione de ca.di.Jura ergo cōia⁹ nō ꝑdunt:⁊ ſic filij nati poſt bānimentū faciūt deficere ꝯditionem fideicōmiſſi.Ex dicto iſto Ja.poſſunt ſolui multe.q.circa quas vide.q.quam diſputaui que incipit lucane ciuitatis.

**Si quis rogatus.** ℃ Per deportationē nō ꝑdiꝛ ius eligēdi fideicōmiſſum.ſec⁹ ſi ꝑ dānationē in metallū.h.d.facit utrū excōmunicatus poſſit eē arbitrator.dixi.in.d.l.cum pater.§.hereditatem.ō.de le.ij.dic ut ibi.

**Si quis autem.** ℃ Conditio ſi deceſſerit ſine liberis ītelligiꝛ ſupuenientibus:⁊ iō ſi liberi ante rogatū vel ſimul cū eo morianꝛ nō faciunt ꝯditionē fideicōmiſſi deficere.h.d.℃ No.ꝙ ei q dicit filios[e] ſupuixiſſe ⁊ ſic ꝯditionē fideicommiſſi defeciſſe incūbit onus ꝓbandi.Sis ergo cautus facere poſitiones ꝑ quas ꝯcludaꝛ filios ſupuixiſſe:⁊ iſtā materiā declaraui plene ī.l.qð de pariter.ō.de reb.dub.

Ex.§.ſequenti.

℃ Feudum conceſſum tibi tuiſqꝫ heredibus ītelligitur de filijs.

**Si quis ita.** ℃ Conditio ſi ſine hr̄de deceſſerit ītelligitur.i.ſine liberis.h.d.vel aliter.Uerba conditiōis debēt intelligi vt ſe habeant ad eſſe vel nō eſſe.h.d.℃ Op.heredis appellatio ad vniuerſos extendiꝛ:vt.ꝗ.de uerbo.ſig.l.hr̄dis appel.So.ħ ē duplex lr̄a.vna ſi cū hr̄de alieno deceſſerit.hoc ē cū herede q nō ſit de ſuis:⁊ tūc cōtrariū nō ob.alia lr̄a ē ſine hr̄de:tūc ob.ꝯrium. Sed rñdeo ꝙ ħ ex ꝑſumpta mēte defuncti verbū ſine hr̄de ītelligiꝛ.i.ſine liberis.Rō preſumptionis ē qa dꝫ intelligi vt habeat ſe ad eē ⁊ nō eē.ſꝫ raro ꝯtingeret ꝙ qs ſine herede ðcederet. iō ītelligiꝛ ſine hr̄de.i.ſine liberis ſm gl.qð no. Glo.inducit ſi ꝯceſſum ē feudū vel ꝑcariū tibi tuiſqꝫ hr̄dib⁹ ꝙ ītelligaꝛ de filijs.alſ duraret in

a ℃ Dignitaté. Adde de emphiteoſi ꝙ refert baldus ꝯſil.xx. primo li. tenuiſſe martí. nñ. de fano. Et ꝙ ipſe dicit de feudo .ſ.ꝙ ſi ex conſtitutione regia ſit ꝙ feudū poſſit trāſire ad quoſcūqꝫ ēt icapacē dūmodo ille incapax icapacē alienet.ꝗ.annum ꝙ vigore talis cōſtitutiōis ſi poterit ad ſpuriū perueni re qa de tali incapace regia maieſtas ſenſiſſe nō videꝛ ⁊ inq̄ꝫtū alex.dicit ꝙ legitimati ꝑ ſubſeq̄ns matrimoniū ſuccedunt ī feudū ꝙ illud ē veꝝ cū matrimoniū ꝓcedit ð iure cōi ſi aūt cū diſpēſatione ſi diſpēſaꝛ ſup matrimonio ſolo filij ante nati nō legitimāꝛ.l.paulus ð ſta.ho. ſi autē ſuper utroqꝫ diſpēſeꝛ tunc filij vigore reſcripti legitimāꝛ tur nō matrimonij ideo ſi ſuccedunt ⁊ ita dicit bal. cōſi.cccxxxi. .i.lib. ð quo tamen vide pe.de anch. conſil.cccex.

b ℃ Quid ſi a lege. adde in q̄ꝫtum alex. ponit an ſtāte ſtatuto ꝙ īter patruū ⁊ nepotem fiat cōpromiſſuꝫ de cā verten te pe.de ancha.conſilio. .clxxvij. ⁊ in q̄ꝫtum alex. ponit de ſtatuto ꝑmittēte uindictaꝫ an ſpuri⁹ poterit vindicare Adde bal.conſilio. cxviiij. q̄nto lib.vbi tenet ꝙ ſtante ſtatuto ꝙ ꝯiunctis vſqꝫ ad quartū gradum ꝑmittatur vindicta ꝙ ſpuri⁹ cōꝑhendeꝛ ⁊ in quantū tāgit de ſtatuto diſponente ꝙ de legato ſoluatur gabella preterq̄ꝫ ſi ſit factū filio adde ꝙ ang. ī terminis cōſuluit ꝯſilio .xxx.⁊ an ſtāte ſtatuto ꝙ de cauſis ordinarie vētilatiſ ſoluatur gabella ꝑter q̄ꝫ inter aſcēdentes ⁊ deſcendētes cōprehendanꝛ ſpurij bal.cōſil.clxiii.q̄nto.lib. Et in q̄ꝫtum tāgit an pater īter filios naturales poſſit teſtari cū duobus teſtibus vide que vltra ipſum poſui in.d.l.hac cōſultiſſima. ⁊ inquantuꝫ vltimo tāgit an baſtardi dicāꝛ nobiles ⁊ de parētela adde ang. cōſilio.xxx.⁊ an filij baſtardoruꝫ dicantur nobiles pe.de anch. conſi.cccxc.

c ℃ Morte naturali. Adde inq̄ꝫtum alex.ponit an heres grauatus reſtituere ſi deceſſerit ſine liberis faciat deficere fideic. ſi igrediꝛ religionem fratrū minoruꝫ ang.ꝯſi.lxxx. ⁊ pe.ð anch. ꝯſi.cclxxxvij.vbi an decedere dicaꝛ ſine filijs q ſiliū hꝫ in religione minorū ⁊ an morſ ciuilis eqparetur naturali vīð oldra. ꝯſi.cclxxiiii.

d ℃ Jura cōmunia adde de hoc vltra alex.vt ꝑ bal. conſil.xxiiii. .ii.li.⁊ ꝑ pau.de ca.conſil. .xxxii.

e ℃ Filios.adde īquantuꝫ alex.ponit an qñ in diſpoſitione aliqua ſit mentio ð liberiſ maſculis cōprehēdatur nepos

ex femina:q poſui in.d.l. .i.de ꝯditiōi. inſer. ⁊ iquā tum tāgit an appellatione heredis veniant ſolum deſcendētes vide que poſui in.l.gall⁹. §. etiam vltra alex.addō barto.⁊ an ēphitheoſis eccleſie trāſeat ad extraneos vide que poſui in.l.ēt ſo.ma.

perpetuū.hāc.q.ponit Dy.in.l.i ꝯuētionib⁹.j. de ꝟ.ſig.⁊ Cy.i.l.liberti liberteqꝫ.C.de oper.li. ego dixi i.l.gallus.§.ēt.ſ̄.de lib.⁊ poſth.⁊ ibi ēt tetigi.q.quā diſputauit Ricar.de eo q dixit hereditatē deuenire i ticiū ⁊ eius filios ⁊ hr̄des ⁊ tꝫ ꝙ ſic.alīs deficeret ꝯditio:qō pt ꝓcedere i caſu hui⁹.§.qn̄ dixit ſi deceſſerit ſine hr̄de:qa dꝫ itelligi.i.ſine liberis hr̄dib⁹.alīs aūt ſi dixiſſet ſi deceſſerit ſine liberis.dic ut dixi in.l.filiuſfa.§. cuꝫ quis.ſ̄.de leg.i.vbi glo. tangit.⁊ per cy.i.l.i.C. de condi.inſer.

Ex.l.ſequenti.

¶ An fructus ueniant in reſtitutione fideicō. ⁊ iputentur in quartā trebellianicā:ibi. Et ꝓ huius. Et an fructus computenſ in quartam debitam iure inſtitutionis que uocatur falcidia:ibi. Quero an.

## i A fideicōmiſſaria.

¶ Primo pōit vnū dictū.ſcōo duas excep.tertio aliud dictū.q̄rto rōneꝫ ꝑdictoꝝ. ſcōa ibi.mora.tertia ibi.plane.q̄rta ibi.quotiēs:⁊ ſe ipſaꝫ ſummat. ¶ Op.ꝙ fructus nō cōputēſ i q̄rtā:ut.ſ̄.ad.l.fal.l. in rōne.in prin.So.ibi in fal. hic in trebel.rōnem dixi in.l.in q̄rtā.ſ̄.ad.l.fal. ¶ Opp.C.de inof.teſt.l.ſcimus.§.repletioneꝫ So.ibi i debita iure nature ⁊ Et pro h⁹ declaratione videndū eſt prio vtrū fruct⁹ veniant in reſtōne fideicōmiſſi ⁊ imputentur i q̄rtam trebel. Circa qō gl.que eſt hic diſtiguit notabiliter.⁊ in a.l.iubemus.C.e.⁊ ibi doc.ſupplēt.Glo.tamen in multis deficiunt vt tangā.Uide glo.prio ⁊ ſigna.Tres caſus ergo ponit gl.Primo qn̄ fructus ꝑcipiunſ ab herede iudicio teſtatoris.Secundo qn̄ negligētia nō petentis.Tertio quando mora nō ſoluētis ſeu nō reſtituentis:que diſtinctio eſt impfecta :qm̄ pn̄t percipi fructus.q̄rto mō ſeparato ab his:vt ſi iacente hereditate ꝑcipiantur.vel poſt aditā herditatē fideicōmiſſario abn̄te ⁊ nō negligēte iſto caſu fructus veniunt in reſtitutionē cū diſtinctione.aut fuit in mora adeūdi aut nō:vt.j.e.l.ita tn̄.§.ſi ſeruū.⁊ ibi glo.Item qō hac glo.diciſ eſt veꝝ in fructibus qui ꝑcipiuntur abſqꝫ prouiſiōe teſtatoris.ſi enī ex defuncti prouiſiōe ꝑcipiuntur vt vſure vel pēſiones q̄s defunctus fuerat ſtipulat⁹ an veniāt in reſtitutionē.dic vt.l.poſtulāte.§.ſi.⁊.l.deducta.§.pe.j.e.Itē qō h̄ dſ dꝫ itelligi qn̄ fideicommiſſum ē relictū ſimplr̄.Si ꝟo ē dictū qcqd peruenerit:uel quātūcunqꝫ pecunia ꝑuenerit:⁊ ſic ꝑ dictionē geminatā:tunc dꝫ aliter dici:ut.j.e.l. baliſta.⁊.l.ſe.Itē qō dſ h̄ ꝙ fruct⁹ cōputat i q̄rtā ſupfluū ꝟo reſtituit dꝫ itelligi niſi hr̄s aliq̄ legata ſoluerit:qa tūc iſtos fruct⁹ i illiſ legatiſ ꝯputat vt.j.e.l.ita tn̄.§.ex aſſe.qō dic vt ibi.Iteꝫ qō h̄ dſ ꝙ fruct⁹ cōputātur i q̄rtā:fallit i liberis primi gradus.Sꝫ poſſet dubitari qd i parētibus ꝑmi gradus.Rn̄deo illis cōputāſ i q̄rtā:ut.ſ̄.ad .l.fal.l.filiuſfa.Itē circa id qō h̄ dſ ꝙ ſi fruct⁹ ꝑcipiūſ negligētia nō petētis nō veniūt i reſtōnem. Doc.itelligūt de negligētia an̄ reſtitutionē fideicōmiſſi.ſi.n.fideicōmiſſum eēt reſtitutū ꝟbo vel eēt de caſib⁹ i qbus reſtō eēt facta ipſo iure qui ponūſ i.l.pe.C.e.lꝫ fideicōmiſſari⁹ eēt negligēs i petēdo reſtōneꝫ realē:tn̄ fruct⁹ ꝑcepti debēt ſibi reſtitui.ſicut dicim⁹ i legatario ad quē tranſit dn̄iuꝫ recta via:ut.l.herēnius.ſ̄.de vſu.⁊ ibi no. ⁊.C.de vſur.⁊ fru.le.l.i.⁊.l.ū.facit.ſ̄.ſol. ma.l.ſi mora.⁊ qō ibi dixi.Ex ꝑdictis iūctis cū diſtictione gl.collige ꝑ te diſtinctionē magnā. ¶ Quero qd cōputeſ i q̄rtā debitā iuſ nature.Dic ut i gl.Puto tn̄ ꝙ.l.pap.§.ſi ꝯditionē.ſ̄.de ioff.teſta.corrigatur per.l.ſcimus.§.repletionē.C. de inoff.teſt.lꝫ glo.aliter dicere videanſ. ⁊ Quero an fructus cōputenſ in q̄rtam debitā iure iſtitutionis q vocaſ fal.glo.diſtiguit quā vide.Doc. reprehendūt hāc glo.in vno.ſ.in eo ꝙ diſtiguit in fructibus ꝑceptis ex re legata mora.ſ. vtrum ſint ꝑcepti ex re legata mora nō reſtituentis vel negligentia nō petentis ⁊c̄.Nā cū dn̄ium recta via tranſiuit i legatariū fructus ſunt ꝑcepti ex re ipſius legatarij:iō debent ſibi reſtitui : ut.ſ̄. de vſur.l.herēnius.⁊.l.i.⁊.ij.C.ō vſu.⁊ fru.le.⁊ no. ꝑ doc.in.l.iubemus.C.e.⁊ iſta ſunt ꝟa in re que erat defuncti.ſꝫ qd ſi nō erat defuncti ſed ab eo poſſidebaſ bona fide vel titulo. Reſpondeo ſicut qn̄ defunctus ē dn̄s trāſit dominiū recta via in legatariū.ita qn̄ poſſidebat bona fide trāſit i legatarium quaſi dominium ⁊ ſic publiciana:ut .l.cū ſponſus.§.i.de pub.vnde eo modo fruct⁹ ad legatarium pertinebāt:ſꝫ ſi eſſet res prorſus aliena ita ꝙ i legatariū nō trāſiret dn̄ium vel q̄ſi dn̄ium:tūc haberet locū diſtinctio gl.aut ſunt ꝑcepit mora nō reſtituētis. aut negligētia nō petentis ⁊c̄. ¶ Op.ad ꝟ.quotiēs:qa fruct⁹ veniūt in petitiōe hereditatis ⁊ augent hereditateꝫ:vt .l.item veniunt.§.cū ꝑdiximus.ſ̄.de peti.here. ergo fructus veniūt in reſtitutionem.So.illud quādo fructus nō percipiunſ ab herede ꝟo:ſꝫ ab alio poſſeſſore.nā quādo verus heres poſſidet deſinit eſſe hereditas:vt.l.i.§.veteres.⁊ ibi no.ō accq.poſſ.⁊.l.heres.§.per ſeruū.de accq. here.Uel aliter heres videtur rogatus reſtituere qō fuit hereditatis tēpore mortis.fruct⁹ aūt lꝫ augent hereditatem non tamen fuerunt hereditatis tempore mortis.

## Si legatum.

¶ Quando ꝑlegata nō veniunt in fideicōmiſſo debēt intelligi de ea parte que a coherede percipiſ nō de ea parte que iure hereditario retineſ.h.d. ¶ Op. C.fami.her.l.filium quē habentē.Sol.ibi expreſſe fuit dictū ꝙ non cōputaretur ſm̄ vnam lec. ¶ Oppo.ſ̄.de vſur. .l.in fideicōmiſſi.§.cū pollidius.Gl.ſoluit duobus modis.tene ſecundam ſolu.

## Si pure.

¶ Fideicōmiſſuꝫ relictū filio:ita vt ad eū perueniat videſ dilatū in tēpus exiſtentie ſui iuris.h.d. ¶ Op.ſi ſemp fideicōmiſſum datū a paſe filio videtur dilatū in tempus exn̄tie ſui iuris m ale loquiſ.inſti.de leg.§. an ſeruo.⁊ quod no.in.l.cum filio.ſ̄.de le.i.vbi dicit relictū vitiari impediēte regula cato.Rn̄. ꝙ hic fuerūt verba que ſapiūt extenſionē in tp̄s exn̄tie ſui iuris.dixit enī faciaſqꝫ vt ad eum perueniāt. Siſe.ſ̄.de le.iij.l.fideicōmiſſa.§.ſi filio. Secus ſi fuiſſet relictū ſimplr̄ qa tunc cōtrariuꝫ locū non hēret.Op.ad hec.ſ̄.e.l.cogi.§.ſi pater.Glo.ibi intelligit illam ſm̄ iſtam.ſ.ꝙ ibi fuit fideicōmiſſum dilatū.Alij ꝙ ibi fuit fideicommiſſū relictū ſimplr̄ quod ibi tenui. ¶ Sed tūc op.qa ſecundū hoc fideicōmiſſum nō valet obſtante regula catoñ.vt.§.an ſeruo.Rn̄.regula catoñ.nō habet locū in fideicōmiſſo vniuerſali: vt.ſ̄.de regula cato.l.pe.⁊ ibi no.maxime ſꝫ gl. que eſt.j.e.l.quidā ita.que tenet ꝙ dies fideicōmiſſi vlis non cedit niſi ab adita hereditate:lꝫ ego aliter dicā:vt ibi tangam. ¶ Ultimo gl.q̄rit vnā.q.de qua dic vt in glo.

## Te rogo.

¶ Rogatus partiri hereditatem cum alio videtur rogatus partem reſtituere.h.d.

a ¶ l.iubem⁹. ADDE iquā tum alex. ponit opi. ſalian.l.iubem⁹. habeat locuꝫ cum filius ē rogatus reſtituere extraneis ꝙ eādeꝫ opin. habuit pau.de ca.in .d.l.iubem⁹ ⁊ credo ibi poſuiſſe ⁊ in quantum tāgit an teſtator poſſit diſpōere ꝙ fructus compēſentur inquā tum quo ad liberos ꝑmi grad⁹ ro.cō ſil.cccxxviii. tenet ꝙ non.

**Qui.** ℭ Op. ĩ. e. l. mulier. §. fi. n. So. glo. hic ad temporalē rei utilitatē. Tu dic ꝙ hoc imputatur heredi: ſʒ ꝑ parte ſua cuilibet cōceſſa. ℭ Quero an pecunia que datur proſenetis vel datur emptoribus ad aliciendū eos ad promittendū ⁊ que daẜ bānitoribus qui faciunt ſubaſtatiōes ⁊ ſimiles expenſe q̃ fiunt ad expediendam uenditionem debent deduci. Rñ. ſic: ut. š. ad. l. fal. l. q̃titas. ⁊. C. de iure deli. l. ſcim⁹. §. in computatione. ⁊ hic.

s **Ed ⁊ ſi ad tempus.** ℭ Qui decedit vxore p̄gnante que poſtea parit videtur cum liberis decedere. h. d. facit. l. ſi quis pregnantis. ĩ. de reg. iur.

b **Eres.** Quod heres īdebite reſtituit recuperat ꝯdicendo vel poſſeſſiones adhuc uacātes apprehēdendo vel qȯ dʒ nō ſoluendo vel debitoribus ne ſoluant denūciādo. h. d. Op. ꝙ nō poſſit repetere: ut. C. ad. l. fal. l. error. So. ibi errauit ī facto. putabat enī ꝙ es alienū totā hereditatē exhauriret: ⁊ iō nullā quartā putabat poſſe ꝺduci. ℭ Op. š. de le. i. l. qȯ ſi nulla. So. ut ibi. ℭ Op. ad id qȯ hic dẜ ꝙ pōt poſſeſſiones n āciſci. ȯ. l. extat. š. quod me. cā. ſol. intellige hic poſſeſſiones uacantes. fuit enim facta reſtitutio ſolo v̄bo ⁊ poſſeſſionē realē adhuc nō apprehēderat. alš nō poſſet occupare. ℭ Op. ad id qȯ dẜ h̄. ꝙ pōt denunciare debitorib⁹ ne ſoluāt. C. depo. l. pe. ⁊ auc. ibi poſita. So. ibi ſpāle ī depoſito Uel. dic ꝙ hic nō ē pſona extrinſecus veniēs: ſed ē heres q hʒ directas. merito pōt debitorib⁹ denūciare ne ſoluāt de alijs aūt, pteſtatiōib⁹ factis debitorib⁹ ne ſoluant an poſſint impedire ſolutionem: dic ut dixi ī materia proſtationis in. l. non ſolum. §. fi. de ope. no. nunci. circa denunciationem prohibitoriaʒ.

m **Ulier.** ℭ In ꝯditionibus q̃ effectum relicti reſpiciunt nō refert qd ex eqpollentib⁹ fiat. h. d. ȯ hoc plene diſtigue in. l. gallus. §. ⁊ quid ſi tm̃. de libe. ⁊ poſthu.

**Non eſt.** ℭ Seru⁹ pōt cogere heredē a quo fideicōmiſſaria hereditas ⁊ libertas eſt ei relicta. h. d. ℭ No. ꝙ aliquid in eſſe conſiſtere vẜ ſperari de ꝓximo eē paria ſunt. Facit. l. nō tm̃. ȯ excu. tu. ⁊. l. ſi impuberi. de tu. ⁊ cu. da. ab his.

**Si heres.** ℭ Fruct⁹ ꝑcepti negligentia nō petentis nō cōputantur in quartam. ſecus ſi iudicio teſtatoris. h. d. circa hoc dixi plene. š. e. l. in fideicōmiſſis. qȯ no.

**Si enim.** ℭ Heres tenetur fideicōmiſſario vlī de dolo ⁊ lata culpa tm̃. h. dič. ℭ Op. ꝙ teneaẜ de leui: vt. š. de le. i. l. ſi ſeruus legat⁹. §. cū quid. So. glo. ꝙ hic fuit coactus. Iſta ē truffa. Dic ꝙ hic loquitur in fideicōmiſſario vlī. ibi in legatario ſingulari. rōnem ibi dixi.

Ex. §. ſequenti.

ℭ An fructus percepti ex hereditate teſtatoris p filiā cōputētur in dotē ⁊ an dos filie debeatur iure actionis. Et an cum mulier recepit multos fructus ⁊ conſumpſit an cōputētur in dotem ⁊ an legatum factum vxori donec caſte ⁊ honeſte vixerit expiret ſi uxor tranſeat ad ſecunda uota.

**Cum proponeret.** ℭ Filia pt res que reſtitutioni ſubiacent ī cāʒ dotis alienare[b]: niſi ex fructib⁹ tm̃ ꝑcepit qȯ doti ſufficiat. h. d. ℭ Op. fructus nō cōputātur in quartā ēt in liberis primi gradus: ut. C. e. l. iubemus ⁊ no. in. l. fideicōmiſſaria. š. e. ſo. fateor ꝙ nō cōputātur ī q̃rtā: ſʒ bñ cōputāẜ ī aliā cām p quā lʒ minuere fideicōmiſſum: ut h̄. ℭ Op. dos ē debita filie. ergo fructus nō cōputāẜ ī dotē niſi dicaẜ a teſtatore: ut. l. ſi debitor. š. ad. l. fal. So. Ja. de are. ꝙ dos non ē debita iure obligatiōis: ſed magis officio iudicis ex eqtate: q̃ eqtas ceſſat qñ mulier hʒ aliunde vñ ſe alat. ſicut dicimus ī alimentis in. l. ſi qs a liberis. §. ſed ſi filiū. š. de li. ag. vides ergo ꝙ Ja. de are. tʒ ꝙ dos non debeẜ filie iure obligationis ⁊ hñ⁹: lʒ ꝯdicat gl. de act. ⁊ ob. l. obligamur. §. i. quā ibi reprehēdi. ⁊ Guil. de cu. i. l. cū his. §. i. de ꝯdi. inde. Aduertēdū tñ ē qa v̄ba Jac. de are. hic videnẜ innuere ꝙ maritus detrahat q̃rtā ⁊ ēt dotē qȯ nō ē verꝫ: ut auč. res q̃. C. cōia de le. vbi dẜ ꝙ ita demū pñt res q̃ ſubiacēt reſtitutiōi alienari ī cāʒ dotis qñ legitima portio ad dotē nō ſufficit. non ergo dʒ hr̄e vtrūqʒ integꝛ. Et iō hic. §. ī fi. q loqẜ de fructib⁹ cōputādis ī dotē nō corrigiẜ. hoc tʒ Jac. de bel. ī auč. de reſti. ⁊ ea q̃ pa. §. quāobrē in. ij. q. ℭ Sed q̃ro mulier ꝑcepit multos fruct⁹ ex hr̄ditate ſʒ eos ꝯſumpſit. vtꝝ illi fructus ꝯſumpti cōputenẜ ī dotē. Rñ. tex. dicit h̄ ꝓinde ac ſi qd ſupfuiſſet rogata eēt reſtituere. Ex h⁹ ꝯcludo ꝙ ſi fruct⁹ nō malicioſe ꝯſumpſit: ſʒ large his vſa ſit nō īputaẜ ſibi: ut. l. ticius rogatus. ĩ. e. Alia circa hāc materiā dicā ī. l. a filia. ī ꝑn. ĩ. e. ℭ Ultrō Oldra⁹. allegat hūc tex. ꝙ ſi teſtator dixit relinquo vxori mee donec caſte ⁊ honeſte vixerit: ꝙ relictū dʒ hr̄e ēt ſi trāſeat ad ſecūda uota: qa caſte ⁊ honeſte viuere ē vt hic ibi mulieris pudicitie ꝯgruit ⁊č. Pro hoc ē tex. expſſus. xxxi. di. c. nicena. Uñ dicere dʒ donec caſte ⁊ honeſte vixerit ⁊ uitam uidualem ſeruauerit. Predicta uera niſi de uoluntate teſtatoris uel de cōi uſu loquendi aliud appareret.

**Ut trebelliano.** ℭ Trebellianuʒ ita demū locū hʒ ſi quis ē rogatus ut heres. h. d. ℭ Op. š. ad. l. fal. l. penales. §. fi. vbi legatarius detrahit fal. ſo. ibi detrahit ex preſumpta uolūtate teſtatoris: qa ſibi ē detractū. not. š. e. l. i. §. deniqʒ. ℭ Querit gl. ab aliquo herede ē legata pars bonoꝝ: an poſſit cogi adire ⁊ reſtitueẜ. Et gl. diſputat. dic vt dixi in. l. ſi quis ſeruū. §. fi. š. de leg. ij. ℭ Querit glo. qd ſi ab herede ē legata pars hereditatis ſub hoc noīe hereditatis: an poſſit cogi adire ⁊ reſtituere. Et dicit ꝙ poſſit cogi: qa trāſiture ſunt actiones: ut. l. ſi quis ſeruum. §. fi. cum. l. ſe. hoc tenet Jac. de ra. ⁊ Cy. in. l. filium quem habentem. in ver. ȯ quarta trebellianica. C. fa. her.

q **Uotiens.** ℭ Portiones appoſite in inſtitutione uidentur repetite in fideicōmiſſo niſi ex onere appoſito vel ex expreſſione ꝓprioꝝ noīum aliud inducatur. h. d. ℭ Op. C. de impu. ⁊ ali. ſub. l. fi. ſolu. ut glo. ℭ Op. ĩ. de du. re. l. ſiue a certis. ſo. illa debet intelligi ſm̄ iſtā: ut ibi no. ℭ Quero quid ſi nomen ꝓprium ⁊ appellatiuū ſit expreſſum. Dic ut in gl. ⁊ circa hoc dic ut dixi in. l. turpia. §. fi. š. de le. i.

q **Uidā.** ℭ Trāſlatio fideicōmiſſi ī dubio intelligiẜ ſi primo fideicōmiſſi reſtitutio facta ñ fuerit. h. d. Primo ponitur thema ⁊ qȯ. Scȯo vna rñſio. Tertio illa rñſio ī dubiū reuocaẜ. Quarto illa rñſio in totū corrigiẜ ⁊ noua poniẜ. ſcȯa ibi. rñdet. tertia ibi. ſʒ mea. q̃rta ibi. marcellus. ℭ Pro declaratione q̃ro qñ cedit dies fideicōmiſſi vlīs. Gl. reſpondet hic ꝙ a die adite hr̄ditatis ut hic ī gl. ſup v̄bo adeaẜ. ⁊ gl. ſe. Idē tʒ gl. š. ȯ re. cato. l. iij. ⁊ Dy. š. de adi. le. l. iij. §. i. Jac. ȯ are. ꝯ ꝙ a die mortis ſicut in legatis ⁊ fideicōmiſſis ſingularib⁹ que examinaui in. l. cū filio. š. de le. i. ℭ Op. š. de adi. le. l. iij. §. i. vbi ī dubio ad īpediēdū trāſlationē ſufficit diē fideicōmiſſi ceſſiſſe. gl. h̄ ſup v̄bo ꝑma quoqʒ die. pōit duas lec. Sʒ ſm̄ ſcȯam dicere vẜ ꝙ h̄ intelligaẜ ſm̄ illā. ſ. ſi pus deceſſerit q̃ dies fideicōmiſſi ceſſerit: ⁊ tūc ad finē hui⁹. §. ſ. ī v̄. marcellus. rñde dū dič ſiue iā puer hoc accepit ſubaudi vere vlʼ iuris fictiōe: ita ꝙ actionē hēbat ꝓ eo petēdo. cū ergo die cedēte fideicōmiſſi actionē habebat ergo ⁊č. ⁊ ita ſentit Dy. Ja. de are. ⁊ Oldr. ꝯ qa hec diſpō ē directe ꝯ tex. dicūt ergo ꝙ lex

a ℭ Cū liberiſ. ADDE ī quantū alex. ponit an vbicunqʒ poniẜ conditio liberorum ſufficiat liberos habuiſſe dato ꝙ decedāt añ mortē illius cui nati ſunt ꝙ bald. conſuluit ſʒ opi. Jaco. de bel. conſilio cc[xx]iii. incipiente itē inſtituo. ii. lib.

b ℭ Dotis alienare. ADDE dū alex. pōit an res ſb̄iecta reſtitutioni poſſit p alimētis alienari ꝙ ludoro. conſuluit ꝙ ſic ei⁹ conſilio. cclxvi. ⁊ an filia grauata reſtitue re pie cauſe poſſit de illis bonis dare dotem marito ⁊ ꝙ maritus illam lucretur vigore ſtatuti vīȯ bal. conſilio. ccxxviii. iii. li. ⁊. lxxii. ii. li.

c ℭ Et bene. ADDE pau. ȯ ca. conſilio. ccxxii. ⁊. ccxxxv. ⁊ ibi an pater filiam nuptaʒ dotare cogatur.

d ℭ Oldrad⁹ ADDE ꝙ idē oldr. ꝯſi. ccxiii. ꝯſuluit ꝙ ſi marit⁹ leget uxori donec in hoſpicio ipſius mariti vixerit ꝙ mulier amittit legatū ſi nubat lʒ uirum ducat in hoſpitio ꝑmi uiri.

ꝯtraria dꝫ intelligi in puero minore cui a die cedēte legati ſit mora re ipſa: ut. l. i minoꝝ. in q. cau. i inte. re. nō ē ne. hic loqꝛ in maiore ⁊ hāc teneo. ¶ Op. in. d. l. iij. §. i. vltimo rñ. vbi ad ipediendum trāſlationē ſufficit ꝙ dies ceſſerit. So. ibi loqꝛ i legato ſingulari: de cuiꝰ natura ē vt trāſeat recta via i legatariū. iō ſufficit diē legati ceſſiſſe. ſ; i fideicōmiſſo vlt: de cuius natura ē vt reſtituaꝛ p hſdeꝫ: ⁊ iō ꝟba itelligunꝛ i dubio. ſi ꝑus qd ei acciderit ꝙ̄ reſtituaꝛ: ⁊ circa hec plene diſtigue vt diſtinxi in. l. ꝯtraria. ¶ Op. ꝙ fideicōmiſſario decedēte añ reſtōnem trāſmittat ad hſdes ſuos: ut. l. cogi. §. idem metianꝰ. ſ. e. no. i. l. apud iul. §. ſi. ſ. e. So. ſ; añ fideicōmiſſum fuit tranſlatum in aliū ſub illa conditiōe ſi decederet anteꝙ̄ reſtituat. ibi ſecus.

**Si ſeruo.** ¶ Valet fideicōmiſſum per qδ dñs rogaꝛ reſtituere ſuo inſtituto. h. d. ¶ Op. ſ. de le. i. l. cū filio. So. gl. ꝙ trebel. hꝫ locū quo ad oīa remedia ꝑterꝙ̄ quo ad deductioneꝫ q̄rte: qa nō ē hſs: ſ; dñs ē rogatꝰ: ut. d. l. cū filio. Not. ꝙ ſicut filius remanet hſs noīe l; hſditas q̄raꝛ pri: ita ſuꝰ ſ; hāc gl. quā tenui i. l. cū filio. l; qdā ꝯ: ut ibi dixi.

Ex. §. ſequenti.

¶ Seruus ſubiectus reſtitutioni an poſſit manumitti: ibi. Diſtingue.

**Si quis.** ¶ Seruo q ſubiacet reſtitutiōi cuꝫ vniuerſitate pōt libertas teſtō relinqui ⁊ fideicōmiſſario eſtimatio eiꝰ debebiꝛ. h. d. Primo no. ꝙ ſuo q ſubiacet reſtitutioni pōt dari libertas. Scđo no. ꝙ ille q dat libertatē tali ſeruo ſiue ignorās ſiue ſciens teneꝛ ad eſtimationē. Tertio nota. ꝙ hſditas delata tali ſuo venit i fideicōmiſſuꝫ. ¶ Ad primuꝫ op. j. q ⁊ a q. l. heres. Gl. ſoluit pluribus modis: q̄ ſo. ſunt neceſſarie ad. l. illā. ſ; illa ſola ē ꝟa. ꝙ ibi erat ſuus hſdis q erat relictus: iō pt dari ei libertas: ſ; eſtimatio ei debeꝛ ⁊ ſic ꝯcordat. ¶ Scđo op. ad idē. j. q ⁊ a q. l. gñaliter. §. ſi. Glo. dicit ſolue ut mō dixi i alio ꝯrio: qa ibi iter viuos. ſ; i teſtō. Qδ q̄tum ad illā. l. nō valet: qa ibi dicit nullā libertatē ⁊c̄. ⁊ ſic nec iter viuos nec in teſtamēto. ſo. ergo dicit gl. i. l. ſuū ſub ꝯdi. j. δ manumiſ. videlicet ꝙ ibi ſeruus ſpecialiter fuerat legatus. ſ; ſub vniuerſitate: qδ tꝫ Ja. de are. in. d. l. ſeruum. ¶ Op. ꝙ huic ſuo nō poſſit dari libertas: ut. l. ſi. §. ſ; qa. C. communia de le. ſo. gl. ꝙ ibi pure vel in diē certum erat relictus. ſ; ſub ꝯditiōe ⁊ hec ꝟa. ¶ Sed ꝯ hoc op. δ eadē. l. ſi. §. ſ; qa. i ſi. vbi ꝓhibeꝛ alienatio reꝝ q̄ ſubiacēt reſtitutiōi ſub ꝯditiōe. ſo. ibi nō dicit de manumiſſiōe ſ; de ceteris alienationibꝰ. Alij dicūt ꝙ hic. §. hodie corrigiꝛ: ⁊ hāc tꝫ glo. in. d. l. ſuuꝫ. j. de manumiſ. teſ. Moderni ut Ja. de ra. ⁊ Cy. tenēt ꝙ h. §. nō ſit correctus. Nec ob. §. finaūt ſub ꝯditione: qa ibi ꝓhibeꝛ alienatio iter viuos rei q̄ ſubiacet reſtitutioni. ſ; loqꝛ de manumiſſiōe q̄ ſit in vltima volūtate. Et ſic eſt duplex fauor libertatis ⁊ vltime volūtatis. Hoc ēt ponit glo. ſ; i ſolutione q̄dā ꝑcedētiū ꝯrioꝝ. ſ; Diſtingue ergo ſic. aut ſuus q ſubiacet reſtōni poſſit manumitti. aut erat ſuus hſdis ⁊ pōt manumitti: ſ; debeꝛ eſtimatio: ut. ſ. q ⁊ a q. l. hſs ꝓpriū. ⁊. l. ſi qs inqlinos. §. i. ſ. de leg. i. Si ꝟo fuerat teſtatoris: ⁊ tūc aut relictus erat ſpāliter ⁊ nō pōt manumitti: ut. l. ſi ſeruū. de manumiſ. ⁊. l. generaliter. i ſi. q ⁊ a q. ſi ꝟo erat relictus ſub vniuerſitate: tūc aut pure vel i diē certū: ⁊ nō pōt manumitti: ut. l. ſi. §. ſ; qa. C. cōia de le. Aut ſub ꝯditiōe: ⁊ tunc aut manumittiꝛ in vltima volūtate ⁊ pōt: ſ; eſtimatio debebiꝛ: ut ſ;. Aut iter viuos ⁊ nō pōt manumitti ſicut nec cetere res alienari: ut. d. l. ſi. finaūt ſub ꝯditione. C. cōmunia de le. Jllis tñ caſibus in qbus alie res pñt alienari: utputa vſqꝫ ad legitimaꝫ ſm ea q̄ habuiſtis in. l. marcellus. §. res. ſ. eo. Vel ſi alienatio fieret ab ignorāte: ut. l. ſi. §. ſi. ſ. de le. ij. tunc ēt valeret manumiſſio multomagis. ¶ Op. ſ. de le. ij. l. ſi. ſol. ibi loqꝛ i ignorāte quo caſu nil eſſet ſpāle i libertate. ¶ Op. de ac. ⁊ obli. l. is q ſuuꝫ. ſo. ibi i ſuo q ſubiacet reſtōni ex ꝯctu. ſ; i eo q ſubiacet reſtōni ex vltima uolūtate: ut no. per gl. i. d. l. ſuuꝫ. de manumiſ. ¶ Venio ad ſm dictū. hic dꝛ ꝙ teneꝛ ad eſtimatōnē ſiue ſciens ſiue ignorās. ꝯ. δ ꝯdi. ide. l. i ſūma. §. pe. ſo. glo. ꝙ ſpāle eſt hic i herede cui nō ꝑmittiꝛ ignorare ꝯtēta i teſtō. qδ no. Similē gl. habetis. ſ. de li. le. l. heres. Tetigi in. l. cetera. §. ſi. ſ. δ le. i. examinaui plene in. l. q rome. §. duo fratres. j. de ꝟ. ob. Nā iſtud eſt veꝝ in his q̄ ex teſtō dependent. in alijs ſecꝰ: vt in. l. q in alterius. j. de re. iur. Jtē in his q̄ ex teſtō dependēt nō ē veꝝ ſimplr: ut dixi in. d. §. duo fratres. ¶ Opp. ꝙ ſi ignorauerit non excuſeꝛ: vt. j. de dona. cau. mor. l. ſi is q. Glo. ſoluit ⁊ bñ. ¶ Op. ſ. de interro. ac. l. δ etate. §. ex cā. So. vt glo. ¶ Opp. inſti. de act. §. ſi qs agens. ſo. vt in glo. de quo per Dy. i. c. nō dꝫ aliquis. de re. iur. li. vi.

Ex. l. ſequenti.

Sindicus ciuitatis qualiter dꝫ conſtitui.

o **Omnibus.** ¶ Ciuitatibus q̄ nō ſūt hoſtes imperij pōt fideicōmiſſum relinqui ⁊ agere poterūt per ſuos ſindicos. h. d. Jnnuit ꝙ quedā ciuitates nō ſunt ſub impio. Contra ad. l. rho. de iac. l. deprecatio. ſo. intelligo ſub impio oēs ſunt de iure: de facto nō. ſunt tñ q̄dam que etiā ſub impio de iure non ſunt: vt ciuitates donate eccl̃ie. tenet eni eccl̃ia ꝙ talis donatio valuit. ¶ Quero qualiter ꝯſtituaꝛ ſindicus a ciuitate. Glo. notabiliter dicit vel ſiat per adunātiam gñalem totiꝰ ppl̄i vel per ꝯſiliū ſeu ordinē per quē regitur ciuitas: Vel forte aliquis q eſt ſindicus ex lege vel ex ꝯſuetudine: ſicut eſt hic. nā vnꝰ ex iudicibꝰ capitanei coipſo ꝙ eſt iudex illiꝰ tribunalis eſt ſindicus ciuitatis. vide glo. ⁊ no. dixi in. l. ij. C. de decu. li. x.

i **Ita tamen.**

**Si ſeruum.** ¶ Queſita ꝑ ſeruum poſt aditā hereditatē ab herede coacto nō veniūt in reſtitutionē. ſecus i q̄ſitis hereditate iacēte. h. d. ¶ No. ꝙ fructus ꝑcepti negligentia nō petentis nō reſtituūꝛ etiā ab herede coacto. ¶ Jtē no. ꝙ q̄ſita iacēte hereditate veniūt i reſtōnē. ¶ Op. j. ꝓxi. §. So. vt ibi videbitis. nā fideicōmiſſarius qui coegit adire iputet ſibi ſi nō coegit reſtitueꝛ. ¶ Op. ſ. e. l. quidā. §. ſi. vbi hereditas q̄ſita ſeruo venit in reſtōnem. Glo. dicit ꝙ hic hereditas fuit q̄ſita heredi. ibi nō. Hec. ſo. nō placet. innuit eni ꝙ plus teneaꝛ heres qui non habet ꝙ̄ ille qui hꝫ. vñ Ja. de are. dicit ꝙ hic tpe quo heres fuit coactus adire nō ceſſerat dies hereditatis relicte ſeruo: ſ; ceſſit poſtea tpe quo fideicōmiſſaris erat negligēs. Sed in. l. ꝯtraria eſt qd imputeꝛ heredi: qa facto ipſius fideicōmiſſariꝰ priuatur hereditate relicta ſeruo. ¶ Op. fructus qui nō ꝑcipiuntur iudicio teſtatoris nō veniūt in reſtōneꝫ nec imputanꝛ in quartā: vt. l. mulier. §. ſi heres. ſ. e. hic dicitur ꝯrium in fructibꝰ ꝑceptis iacēte hereditate. ſo. dic ꝙ in hoc ꝟ. ſed ſi qd. poniꝛ caſus omiſſus per. glo. in. l. i fideicōmiſſaria. ſ. eo. nā iſti fructus nō ſunt ꝑcepti iudicio teſtatoris nec negligētia nō petentis nec mora nō reſtituētis: tñ veniūt in reſtōneꝫ cū diſtinctione. aut adiuit coacte ⁊ reſtituit: vt hic. al's nō reſtitueret: vt. d. l. mulier. §. ſi heres. ⁊ tractatur per doc. C. e. l. iubemus.

Ex. §. ſequenti.

¶ An illud ꝙ quis capit ex ſubſtitutiōe pupillari veniat in fideicō: ibi. Quero vtrum

**Qui ſuſpectā.** ¶ Qui adit coactꝰ cōmodū ex hereditate cōſequi nō debet. h. d. Primo ponit regulaꝫ. ſecūdo illam per exēpla declarat. ſecūda ibi. ⁊ iō. ¶ No. ꝙ ex eo nō debet quis cōmodum ꝯſequi ꝙ nixus eſt impugnare: vt hic. ⁊ ex̄ de regu. iur. ca. ex eo quod. lib. vi.

quod debet intelligi vt eatenus nõ ↄſequatur ꝓmiuꝫ
quaten⁹ nõ potuit ↄſequi ĩpugnatiõe ſua exiſte ꝯ̃a fa
cit.ff.de his q.vt indig.l.ꝓlegatum in prin.⁊ quod ibi
dixi.¶Nota diligẽter ꝙ illud qđ quis hꝫ ex ſubſtitu/
tione pupillari nõ venit ĩ fideicõmiſſo niſi coactus adi
uerit: qđ q̃liter debeat ĩtelligi.j.dicã ĩcõtinẽti.¶Op.
vr̃ h ſi hꝫ coheredẽ p̃t retinere pupillarẽ.ↄ̃ de.l.ſꝫ ⁊ ſi
plures.§.i.de vul.⁊ pu.Gl.dicit ĩtelligo ꝙ hẽat cohe/
redẽ aliũ q̃ pupillũ:⁊ ſic poſſumus h ponere ĩ pupil/
lo exhr̃dato.Uel dic q̃tum ad materiã hui⁹.§.nõ cu/
ro hẽat cohr̃dẽ filiũ vel extneũ: ſꝫ ↄ̃triuꝫ loq̃r quo ad ſe
parationẽ bonoꝝ ꝺ quo plene no.ĩ.l.qdã eulogio.C.
de iure deli.dixi plene in.l.fi.ff.de acq.here.¶Op.ff.
.§.pri.So.vt h ĩ ꝓma gl.qa cõmodũ põt ↄſeq q adit
coacte ex negligẽtia nõ petẽtis.¶Quero vtꝝ illud qđ
qs capit ex ſubſtitutione pupillari veniat ĩ fideicom.a
Hic vr̃ caſus ꝙ nõ: niſi adiuerit coacte. In ↄ̃triuꝫ vr̃ di
cẽdũ ſicut ĩ ꝓallegatis.in.l.q fundũ.§.q filios.ff.ad.l.
fal.So.qñqꝫ qs rogauit de reſtituẽdo pure ⁊ ſubſtitu
it ſub ↄditiõe: qa oĩs ſubſtitutio pupillaris ẽ ↄditio: tñ
ſm ordinẽ ĩtellect⁹ ꝓmo grauauit qa ĩcõtinẽti.ſcđo ꝓ/
uidit ſubſtituẽdo: qa ĩ ↄditiõis euẽtuꝫ.iđ nõ venit ĩ fi/
deicõmiſſo: niſi adiuiſſet coacte: ut h. nec attẽdo ordi
nẽ ſcripture: cũ de ordine ĩtellect⁹ apparet: ut.l. cũ pr̃
.§.fideicõmiſſum.ff.de le.ij.Si ꝟo ꝓmo ꝓuidit ſubſti/
tuẽdo: deinde grauauit ſꝫ ordinẽ ĩtellect⁹ tñ vel ſꝫ or
dinẽ ſcripture ⁊ ĩtellect⁹: tũc veniret ĩ fideicõmiſſuꝫ: ut
.l.q fũdũ.§.q filios.⁊ ar.j.e.l.ſceuola.ĩ fi.⁊ qđ ibi dicã
¶Quero qd ſi iſte nolit adire hr̃ditatẽ pupillarẽ: de
q̃ reſtituẽdo ñ fuit grauat⁹ an poſſit cogi. Dico ꝙ ſic ĩ
caſib⁹ ĩ qb⁹ neceſſe hẽret adire ſi ſponte adiiſſet prout
no.ĩ.d.l.qdã eulogio.⁊ dixi ĩ.d.l.fi.ff.de acquir.here.

**Si pater.** ¶Exiſtẽtia ſui hr̃dis opaŕ ↄfir/
mationẽ fideicõmiſſi vt ꝑ reſtitu/
tionẽ tráſeãt actiões.h.d.¶Op.ff.e.l.recuſare.§.me
miniſſe.ſo.ſi fideicõmiſſarius vult ꝙ ſuus hr̃s cogaŕ ſe
ĩmiſceŕ cogeŕ: ut ĩ ↄ̃rio.ſi nõ curauit nõ ẽ neceſſe: ut h.
Dices tu ſi nõ expedit q̃re cogiŕ. Dicit gl.⁊ bñ pp fa/
ciliores ꝓbatiões.¶Itẽ op.nõne reſtituẽdo vr̃ ſe im/
miſcere.Gl.ſol.⁊ bñ.¶Ex gol.op.extĩtia ſui hr̃dis ñ
obligat filiũ: ut.l.i.C.ſi vt ſe ab he.abſti.⁊ l.nam nec
emancipat⁹.de leg.i.⁊.ff.de acq̃ren.here.l.neceſſariis
So.extĩtia ſui heredis nõ obligat filiũ.fallit in fideicõ
miſſario vl̃i.Ratio qa etiã extneus ad hoc põt cogi ẽt
ſi repudiauit.Unñ cũ ꝑ bñficium abſtinẽdi eq̃paretur
extneo: vt.d.l.nã nec emãcipat⁹: nõ grauaŕ filius ſꝫ re/
manet obligat⁹.ſm hoc ergo extĩtia ſui heredis nõ cõ
firmaret legata ⁊ fideicõmiſſa particularia: qa illi non
pñt cogere heredẽ: vt.ff.e.l.nã qđ.§.nõ oĩs.tetigi ad
ſtr̃.l.i.§.ſi quis pr̃.ꝓbaŕ.j.vt in poſ.le.l.i.in fi.fallit fa
uore libertatis: vt.l.cũ quaſi.§.ſꝫ ⁊ ſi quis.ꝺ fideicõ.li.
dixi plene in.l.ſi filius q pñi.de vul.⁊ pu.¶Oppo.ſm
hoc actiões q̃ erãt inutiles penes filiũ efficiunŕ vtiles
fideicõmiſſario.ↄ̃.l.traditio.de acq.re.do.So.illđ iđ:
qa cã ꝓpter quã erãt inutiles penes filiũ ceſſat in pſo/
na fideicõmiſſarij.ſiſe in.l.fi.in prin.C.de iure do.⁊.l.
cũ his.de fideicõmiſſ.

**A patre.** ¶Propter fideicõmiſſũ relictũ in
ſecundis tabu.cogiŕ quis adire ex ꝓ
mis demũ mortuo pupillo. Itẽ confirmatis ſecundis
tab.oẽs cogenŕ adire ⁊ reſtituere.h.d.Et primum ha
bes in.l.ij.§.iterdũ.de vul.⁊ pu.ſm.l.apud iuli.§.idẽ
iul.ff.e.¶Op.h vr̃ ꝙ rogatus ſub ↄditiõe nõ põt co
gi adire.Cõtra ĩ.l.apud iul.§.antiſtia.ff.e.Glo.dicit
fateor ꝙ hec rõ nõ eſt bona.tu dic ſi aliqs ẽ inſtitutus
pure rogatus ſub ↄditiõe põt iterim cogi adire ⁊ reſti
tuere: ut ĩ ↄ̃rio.ſꝫ hic ẽ ĩſtitutus ſub ↄditiõe.fuit enĩ ro
gat⁹ ĩ ſcđis tab.hoc ẽ ĩ ſubſtitutiõe pupillari: ⁊ oĩs ſub
ſtitutio ẽ ↄditionalis ĩſtitutio.merito iterim nõ poteſt
cogi adire: ut.l.ſꝫ ſi alio.ff.e.ita dicit ia.de are.⁊ bene.
¶Quero h cogiŕ adire pñã ⁊ pupillarẽ reſtituere:
ſꝫ an pñã cogaŕ reſtituere: de q̃ nõ fuit rogat⁹. Ur̃ ꝙ
ſic: ut.l.apud iul.§.i.ff.e.intelligẽdo ꝙ ibi ſuccediŕ ex
tacita vulgari ⁊ ſic ſuccediŕ pñi ⁊ tñ reſtituiŕ: ſꝫ ibi loq
tur ĩ pupillo inſtituto: cui⁹ portio repudiata venit ĩ re
ſtitutionem: qa ẽt ſi adiiſſet ĩ reſtõnẽ veniret. h loq̃r ĩ
pupillo exhr̃dato: puto ꝙ ẽt illã cogaŕ reſtitueŕ.ar.ff.
.e.l.§.qui ſuſpecta. vbi pupillarẽ cogiŕ reſtituere: ꝺ q̃
nõ erat rogat⁹: ita hic paternã: de qua nõ eſt rogatus.
Ex.§.ſequenti.

¶An irrito teſtõ ex cã ꝓteritiõis ubi nõ irritaŕ niſi ĩſti
tutio heres poſſit cogi adire.⁊ an fideicõ.conſeruetur
per auc̃.ex cauſa: ibi. Querit glo.

**Quotiens.** ¶Si filius petit ↄ̃ tab.heres
inſtitutus nõ põt cõpelli adi/
re ⁊ reſtituere.h.d.¶Opo.j.de le.pri.l.i.So.intel/
lige hoc niſi eſſet fideicõmiſſum relictũ alteri ꝺ ↄiũctis
pſonis.¶Opo.ſi dubitaŕ de virib⁹ teſtamẽti nõ ĩpe/
ditur qn heres cogatur: vt.ff.e.l.§.i.⁊.l.ille a quo.§.ſi
teſtõ.ff.e.ſo.heres ipſe inſtitut⁹ nõ poteſt oponere de
viribus teſtamẽti nullo alio opponẽte.ſed hic cõpare
bat filius q opponebat.ita ſoluit gl.Ex quo no.ꝙ ter
tius veniẽs opponit exceptionẽ quã ↄuentus nõ põt
opponere.fac̃.l.idẽqꝫ.§.gñalr̃.ff.mã.⁊ ſo.ma.l.ticia.
⁊ qđ ibi dixi.⁊.j.rẽ ra.ha.l.ꝓcur.ad exhibendum.§.i.
¶Sed ↄ̃ hoc op.cognitio de coactione hr̃dis ẽ ſum/
maria: ut.l.ille a quo.§.i.ff.e.ſꝫ hec.q.ꝙ filius ẽ ꝓteri/
tus hãc cognitionẽ nõ impedit: ut.l.ij.C.de edic.di/
ui adri.tol.Rñ.dicas ꝙ filius dicebat hodie ↄſtat ho
die agaŕ: ut no.ĩ.l.ↄ̃ria.facit.l.ſi is a quo.ĩ pñ.vt ĩ poſ.
le.Uel dic ꝙ hic filius iã acceperat bonoꝝ poſ.ↄ̃ tab.
⁊ ſic erat notoriũ teſtm̃ iã eẽ reciſuꝫ: ⁊ hoc innuit tex.
hic dũ dicit accepit ĩ ꝓterito: ſꝫ glo.vl ĩ fi.hui⁹.§.hoc
ñ patiŕ: ſꝫ dicit ꝙ adhuc pẽdebat lis ſuꝑ bonoꝝ poſ.
ↄ̃ tab.poſſumus ergo dicere ꝙ hic nõ ĩtentabatur offi
ciũ iudicis quo hr̃s cõpelliŕ adire ⁊ reſtituere: ſꝫ age/
baŕ actione ex teſtõ ut reſtituat: ⁊ hoc ĩnuit text.ibi ad
reſtituẽdã hr̃ditatẽ ⁊c̃.⁊ ĩ fi.ad reſti.qd ⁊c̃.de coactio
ne ꝟo ut adeat nullã facit mẽtionẽ.Sꝫ tũc op.illud iu
diciũ quo petiŕ irritari teſtm̃ ꝑ ↄtra ta.nõ deberet ĩpe
dire fideicõmiſſariũ agentẽ ſi eẽt paratus ꝓſtare cau/
tionẽ ſm formã.l.fi.C.ꝺ peti.here.qđ qdã fateŕ: ⁊ ſic
eẽt correct⁹ iſte.§ ꝑ illã.l.fi.Uel dic ꝙ ibi loq̃r qñ agiŕ
petitiõe hr̃ditatis qđ ẽ iudiciũ vl̃e.hic ꝟo agebaŕ actõ
ne ex teſtõ.Puto ẽt ꝙ ſi ageret fideicõmiſſaria hr̃dita
tis petiõe filius ſuꝑueniẽs ĩpediret executionẽ qñ bo
na nõ poſſidebanŕ ꝑ ↄuentũ.⁊ ita poſſet ĩtelligi hic.⁊
de hoc ꝑ Inno.de teſti.c.veniẽs.de re iudi.c.cũ ſuꝑ.
in ſcđa glo.dixi in.l.a diuo.§.ſi ſuꝑ.de re iudi.⁊ ꝺ pe/
ti.here.l.pe.⁊ de rei vẽ.l.is a quo.¶Querit gl.qd iu
ris hodie irritato teſtõ ex cã ꝓteritõis vl̃ exhr̃datiõis
vbi nõ irritaŕ: niſi ĩſtitutio an heres poſſit cogi adire.
Anteq̃ ad.q.rñdeã no.gl.q̃ innuit ꝙ rupto teſtõ con
ↄſeruaŕ fideicõmiſſum[b] vl̃e ꝑ auc̃.ex cã. Dicit.n.ꝙ ſo/
la inſtitutio vitiaŕ.hoc vr̃ tenere Dy.Mar.ſit.tꝫ con/
trariũ ꝑ rõneꝫ ſatis debilẽ: nã fideicõmiſſarius vl̃is ⁊
hr̃s eq̃paraŕ.ff.qđ cũ eo.l.ſi filius.ſꝫ ĩſtitutio hr̃dis vi/
tiaŕ.ergo ⁊c̃.Ja.de are.⁊ Ol.ſequẽdo eũ tenẽt ↄtrari
um: ⁊ adducũt hũc tex.nã ꝑ auc̃.ex cã.uitiata ĩſtitutio
ne cetera firma ꝑmanent. Sed fideicõmiſſum vl̃e ↄti/
neŕ appſone ceteroꝝ: ut hic.ergo ⁊c̃.ꝑ hoc vr̃ tex.ĩ.l.
ſi ſuũ.§.i.ff.ſi qs omiſ.cau.te.⁊ ibi dixi.glo.hoc idem
ſentit.C.de fideicõ.l.eã quã.Nũc redeo ad.q.an hr̃s
cogaŕ adire.Mar.ꝙ nõ.gl.ꝙ ſic filio differente age/
re.declara ſi ẽ ꝓteritus fili⁹ ſuus vel emancipatus non
ĩſerta cã teſtm̃ ẽ ipſo iure nullũ: ut dixi ĩ.l.filio ꝓterito.
de inuſt.teſta.iđ nõ põt cogi adire.Ideꝫ ſi eẽnt exhe/
redati ex nõ legitima cã: ⁊ lꝫ ↄſerueŕ teſtm̃ ſeu fideicõ/
miſſum ꝑ auct.ex cau.nõ tñ petiŕ actione ex teſtõ ſed
ↄditione ex illa.l.ſm Dy.cuius ↄtrariũ tenui in.d.l.fi
lio.ſ.ꝙ petaŕ actione ex teſtõ.non tñ cogeŕ hr̃s adi/
re: qa nõ debeŕ ab eo ſꝫ a uenientibus ab ĩteſtato. Si

a ¶In fideicõ.vide bal.cõſilio.lxiiij.ter.lib.

b ¶Conſeruatur fideicõmiſſariũ AD DE vt ꝑ pe.de ancha.cõſilio.cxliij.⁊ cciiij.⁊ ang.ↄſili.clxxxiij.

uero filius eſſet exheredatus iſerta cauſa legitima: tūc procederet dictum glo. ꝙ interim donec filius taceret poſſet cogi adire. ſecus ſi ageret.

**Marcellus.** ¶ Glo. ponit hic caſuz. dic ut in ea quam vide.

**Qui ex trebelliano.** ¶ Remedia treb. habent locū poſt reſtitutionē. ſecus anteq̄ reſtituaꝛ hꝛ̄ditas. h. d. ¶ Quero an hoc ſit vez ſiue ꝯueniaꝛ heres ꝑ legatis ſiue ꝑ debitis. Dic ut no. ꝑ glo. in. l. i. §. fi. ſ. e. ⁊. l. marcellus. in prin. ⁊ ibi dixi.

**Trebellianum.** ¶ Qn̄ teſtōr rogat ꝺ hereditate ſua vel eius pte locū hꝫ trebellianū. ſecus ſi de hereditate alterius: lꝫ ſi ſponte adiret cogereꝛ reſtituere. hoc dicit. ¶ Quero an cogaꝛ adire ⁊ reſtitueꝛ hꝛ̄ditatē ticianā. Glo. dicit ꝙ ſi ꝑceperit tot fructus ex hereditate teſtatoris rogantis ꝙ equaleant ticiane ꝙ cogitur reſtituere: ut. ſ. de le. ij. l. cū pꝛ. §. ticio. Dicit ēt glo. ꝙ ſi teſtator voluit totā hereditatē reſtitui tota reſtitueꝛ nulla quarta retenta ꝑ. l. ſi debitor. ſ. ad. l. fal. ſed certe illud qꝺ i. l. ſi debitor dꝛ vez ē qn̄ teſtōr tenebaꝛ hꝛ̄di: q tūc debitū cōpenſaꝛ cū falcidia: ſꝫ iſte caſus nō ē hic: qa nō erat debitū a defuncto: ⁊ ſic hec glo. vꝛ ꝯ. l. pater filiā in prin. ſ. ad. l. fal. ſm Jac. de are. ¶ Ultimo glo. aſſignat ꝯ. ſ. ad. l. fal. l. quod de bonis. §. cum fideicommiſſum. Dic ꝙ concordat ſm ſecundam caſus poſitionem. ſ. preſuppoſito ꝙ precedens gl. ſit uera.

**Si ex trebelliano.** ¶ Fideicōmiſſario ꝯ heredē datur actio pro rebus indebite retentis. h. d. ¶ Quero quo iure retinebit hꝛ̄s hec predia. Dic ut i gl. ¶ Quero an debitū naturale heres teneaꝛ ꝑ ſe exigere. Dic ut in glo. ¶ Quero id quod debetur defuncto ab herede q̄ actione ab eo repetitur. Glo. ponit plures opi. quelibet poteſt eſſe vera.

**Marcellus.** ¶ Inter heredem ⁊ fideicō miſſarium partis cōpetit fa. her. iudicium hoc dicit. ¶ Quero quod iudicium erit iſtud. Rn̄. vtile. vt in glo.

**Qui rogatus.** ¶ Heres cogitur adire: lꝫ fideicommiſſario poſſit alio remedio eē ꝯſultū. h. d. vides ꝙ filius dꝛ ꝑteritus lꝫ relicta ſit ſibi hꝛ̄ditas ꝑ fideicōmiſſum pt̄ petere ꝯtra tab. ⁊ ſic vꝛ caſus ꝯ glo. que ē. C. de inoff. teſt. l. ſcimus. §. cū aūt. q̄ dicit ꝙ ēt hodie ſi filio ꝑterito relinq̄tur fideicōmiſſuz vl̄e nō irritaꝛ teſtm̄. ſecus. n. ē iure inſtitutionis cum fideicommiſſarius vl̄is habeatur vt heres quod dictum vꝛ. contra hanc. l. ut dixi in. §. quotiens. ſ. e. l.

**Si patronus.** ¶ Patronus pōt cogi adire ⁊ reſtituere aū pniam. h. d. ¶ Op. hic innuit ꝙ patronꝰ inſtitutꝰ pōt grauari i debita portiōe. ꝯtra. ſ. de le. ij. l. cū patronus So. h erat fideicōmiſſum relictū ꝯiūctis pſonis: q̄ oli poterāt grauari: vt. l. iiij. ſ. de ꝯdi. ⁊ de. lꝫ hodie corrigaꝛ: ut ibi no. ¶ Op. ꝙ nō poſſit penitere: ut. ſ. e. l. nā qꝺ. §. q ꝯpulſus. ſo. h loqꝛ aū coactionē ſꝫ poſt non pt̄ penitere: ut i ꝯtrario. ¶ Op. C. de rep. he. l. ſicut. So. hic dic ſuſpectam: nō tn̄ repudiauit.

**Si preceptis.** ¶ Per coactionē perdit qꝛ ꝑlegata: niſi eēnt ſibi relicta ſub ꝯditione ſi hꝛ̄s non erit. h. d. ¶ Opp. ea q̄ qs habiturus eēt ſi hꝛ̄s non ēt non ꝑdit per coactionē: ut. ſ. e. l. §. q ſuſpectam. ſꝫ prelegata haberet ēt ſi repudiaret: ut. l. q filiabus. i fi. ſ. de le. i. ergo ⁊c̄. ſol. itelligas hic de ꝑlegatis q̄ perderet repudiando: ut h no. in. d. l. qui filiabus. ⁊. l. filio. cum. l. ſe. ſ. de le. i.

**Heres ex aſſe.** ¶ Heres grauatus vltra vires hereditarias illud qꝺ deeſt ſupplet ex fructibus iudicio teſtatoris ꝑceptis ⁊ ex eo qꝺ ultra quartā ē ⁊ reſiduū ſibi retinet: ꝙ ſi fructus non ſufficiūt oibꝰ ꝑ rata ſit diminutio. h. d. Primo ponit thema. ſcꝺo. iiij. q. ex themate. tertio rn̄ſiones. ſcꝺa ibi. q̄ro. tertia ibi. rn̄di. ⁊ glo. hic pōit caſum optime: ⁊ oibꝰ tribꝰ q̄onibus pfecte rn̄det: ſꝫ illi i q̄tum agaꝛ ꝯtra legatarios non ē rn̄ſuz. ¶ Quero ergo inq̄tum agaꝛ. Rn̄det ſcꝺa glo. magna. in pnc. ⁊ hū dic ut in ea. ¶ Op. ⁊ vꝛ ꝙ computatio glo. non ſit bona: qa ſm hoc ea q̄ ꝑcipiuntur ex fructibus nō ꝓſunt legatarijs: qꝺ vꝛ contra. l. q quadringenta. §. fin. ſ. ad. l. fal. ꝑꝑ qꝺ Ja. de are. dicit ꝙ non ē bona iſta cōputatio. Tu dic ꝙ gl. optime computat. nā debes ſcire ꝙ qn̄ legata relinquanꝛ vltra vires hꝛ̄ditarias ſit duplex detractio. vna quādo minus eſt in patrimonio q̄ ſit legatum. alia ſit per. l. fal. ut. l. in q̄titatis. §. fi. ⁊. l. ſi poſt miſſionem. ſ. ad. l. fal. nunc fructus percepti medio tēpore faciunt videri minus relictū per fideicōmiſſum: ⁊ ſic prodeſt legatario ut nō fiat illa detractio quaſi fuerit relictū vltra vires patrimonij. ¶ Op. ⁊ videtur ꝙ iſta cōputatio nō dꝫ fieri hoc modo: ſꝫ illud videatur eē in fideicōmiſſo qꝺ ſuperat deductis legatis: ut. l. q quadringenta. ſ. eo. So. dic ꝙ hic fuerunt legata nominatim ab herede relicta. ⁊ ideo ſit computatio ſꝫ ꝙ hic dicitur ⁊ in. l. marcellus in prin. ſ. e. ¶ Opp. hic dicitur ꝙ petitur a legatarijs vt detur fideicōmiſſario. contra fideicōmiſſarius a legatarijs nō defalcat: ut. ſ. e. l. i. §. deniqꝫ. ⁊. l. lex fal. §. nūq̄. ſ. ad. l. fal. ſo. hic legata nō erant relicta a fideicōmiſſario ſed ab herede. ¶ Op. dꝛ hic ꝙ fructus ſibi cōputat in quartam ⁊ reſtituit quod ē vltra. Contra. ſ. e. l. in fideicōmiſſa. ſol. dicit glo. iſtud ideo qa minuit heres fideicommiſſuz. Dices tu in quo diminuit. Rn̄deo ſoluendo relicta: ⁊ ideo ſupplet ex fructibus rō quia qn̄ teſtator grauat aliquē vltra vires hereditarias vult ꝙ ſuppleaꝛ ex fructibus: ut. l. filiuſſa. §. marcellꝰ. ſ. de le. i. ⁊ ſ. e. l. §. trebellianū. ꝟ. ꝙ ſi meuius. ¶ Op. ex glo. dꝛ hic ꝙ quartā ſibi retinet de rebus ⁊ dimidiaꝫ ſupplet ex fructibꝰ. Contra qa quartā dꝫ ſibi ex fructibus retinere ⁊ dimidiam in rebꝰ reſtituere: ut. l. mulier. §. ſi heres. ⁊. §. ſe. ⁊. l. in fideicōmiſſa. ſ. e. Ja. de are. ⁊ Ol. ſequendo euz dicit ꝙ ē in ptāte heredis ſuppleat dimidietatē de fructibus vel retineat quartā de fructibus: ⁊ hoc ꝓbāt ꝑ hāc. l. ſed hoc vꝛ ꝯtra. l. qꝺ de bonis. §. fructibꝰ. ſ. ad. l. fal. ⁊. l. paulus. ij. rn̄. e. ti. ⁊ hoc innuit. d. l. i fideicommiſſaria. nec iſte tex. facit in ꝯtrariuz. nā in. q. hū ponebatur ꝙ heres volebat ſibi retinere quartā in rebus ⁊ dimidiā ſupplere ex fructibus: ſꝫ hoc in rn̄ſione nō poniꝛ dicit enim totum reſtituēdū: nec declarat an i fructibus: an in ipſis rebus. Sed putarem hoc dirimendum arbitrio iudicis: ut. ſ. de le. i. l. non amplius. §. fi. cum. l. ſe. pro quo facit ꝙ inter fideicommiſſariuz ⁊ heredem competit iudicium fa. her. ut. ſ. e. l. marcellus. unde ex officio iudicis diuidētis videbiꝛ i quo dꝫ dari dimidia: ⁊ i quo q̄rta retineri. ¶ Opp. hic legata fuerūt relicta pure: fideicōmiſſuz ſub ꝯditiōe: tn̄ ꝯtribuūtur quo ad ꝺtractionē fal. ꝯ qa tota q̄rta dꝫ detrahi ex fideicōmiſſo: ut. l. pe. §. i. ſ. ad. l. fal. ſo. qn̄qꝫ totū fideicōmiſſuz ē ꝯditiōale ⁊ legata pura: ⁊ loqꝛ. l. ꝯria. Qn̄qꝫ fideicōmiſſum ē purū ⁊ legata pura: uel vtrunqꝫ cōditionale: ⁊ tunc ſit contributio oium: ut. l. q q̄dringēta. ⁊. l. marcellus. ſ. e. Qn̄qꝫ fideicōmiſſum ē ꝑ pte purū ꝑ parte ꝯditionale ⁊ legata pura: ⁊ tunc ſilr ſit ꝯtributio: ut hac. l. dixi i. l. marcellus. in pncipio. ſ. eo.

**Qui ſeruos.** ¶ Hic eſt duplex lr̄a. ſm primā deficit ſuos i tex. ſꝫ iſtā glo. pone caſum vide eā ⁊ breuiter hoc. d. Si ſuo relinqꝛ libertas ⁊ hꝛ̄ditas ꝑciū ſeruoꝝ detrahiꝛ. h. d. hec lec. non eſt bona: qa quādo ſeruo relinquiꝛ libertas ⁊ aliud pecuniariū relictū: tunc de relicto pecuniario detrahiꝛ fal. ēt ꝺ ꝑcio ſuoꝝ: ut. l. plane. ſ. ad. l. fal. eſt ergo alia lr̄a in q̄ ē ſuos: ⁊ ſꝫ iſtam poniꝛ caſus i gl.

ſcdo modo uide eã.hec lec.pbaſ p Dy.qa quãdo qs
rogaſ manumittere ſuũ nõ pt cogi adire per eũ:ut.l.
cogi.§.ſi ſuo.ſ.e.⁊ no.j.e.gl.dic ergo retẽta hac ſcda
poſitiõe q qs fuit rogat⁹ manumittere ſos ſuos ⁊ eis
reſtituere hereditatẽ deducto pcio ſuorũ:vñ hoc fuit
expſſuz.⁊ pone q hs adiuit ſpõte vľaliter pp pciũ ſer
uoꝝ ſi hditas nõ eſſet ſoluẽdo quis patereſ dãnũ.ſʒ
quãdo hditas eſt ſoluẽdo dãnuz pati nõ dʒ ut hic.
¶ Querit gl.utrũ heres iſtitut⁹ rogatus de reſtituen/
do ſuo poſſit cogi adire.Glo.diſtiguit qd examinabo
latius.j.e.l.nõ eſt cogẽdus.⁊ l.ſi res aliena in ſi.

Ex.l.ſequenti.

¶ Si pmus fideicõmiſſari⁹ ſcdo reſtituit:an apud fi/
deicõmiſſariũ pmũ remaneat ius fideicõmiſſarie hdi
tatis:ibi.Quero.Et an cũ bonoruʒ poſſeſſor de iure
pcario hditateʒ reſtituit ex trebelliano apud eum re/
maneat ius hditariũ:ibi.Quero bonorum.

c **Ex aſſe.** Si unus ex fideicõmiſſarijs he
redẽ cogit adire ⁊ reſtituere to
tuʒ fructus iudicio teſtõris pceptos ſuo fidei
cõmiſſario nõ reſtituit.ſec⁹ in eo qd iure accreſcẽdi lu/
craſ.Itẽ ab eo qrtã nõ detrahit.h.d.¶ Quero q̃ ẽ rõ
diuerſitatis iter pmũ caſũ ⁊ ſcdm.Rñ.pmus loqtur in
fructib⁹ q iudicio teſtatoris pcipiũtur.⁊ iudicio teſta/
toris lucraſ hs.⁊ ſic erit lucrũ pſone.Scds caſus loq
tur in iure accreſcẽdi:qa magis accreſcit rei q perſone
ut de ac.hř.l.ſi totũ.de vſufr.l.ſi tici⁹.Terti⁹ caſ⁹ loqſ
quãdo falcidia q ɔtra uolũtatẽ defũcti detrahiſ.ideo
fideicõmiſſari⁹ a fideicõmiſſo nõ deducit cũ uoluntas
teſtatoris nõ fuerit ⁊ ptãs iuris nõ hʒ locũ niſi i hde.
¶ Venio ad gl.op.ſ.e.l.i.§.inde nerati⁹.So.ut i gl.
⁊ hñ.¶ Quero utrũ delegatis particularib⁹ relictis ab
hde fideicõmiſſarius detrahit fal.Dic ut in gl.⁊ dixi
in.§.ide nerati⁹.¶ Quero vtrũ a fideicõmiſſario in fi/
deicõmiſſariũ trãſeat actio ipo iure.dic ut i gl ¶ Que/
ro fideicõmiſſarius pm⁹ fideicõmiſſario ſcdo reſtituit.
an apd fideicõmiſſariũ pmũ remaneat ius fideicõmiſ/
ſarie hereditatis.Glo.q nõ.Hug.ɔtra.iter alia q̃ gl.
dicit ẽ q eũ qui eſt hs de iure ciuili ſenatuſcõſultũ nõ
põt facere deſinere eſſe hdẽ qd nõ eſt uex:qa ſenatuſ
cõſultuʒ eſt de iure ciuili.iõ põt facere eũ deſinere eſſe
hdeʒ qui ẽ de iure ciuili.ſʒ in hoc tractatu iõ nõ fecit
qa noluit.uoluit eni q ſolũ utiles transferrent.opi.tñ
glo.va eſt:ut.l.i.§.de illo.ſ.e.⁊.C.e.l.pe.p hoc illud
qd dř q ſi pm⁹ ceſſionari⁹ cedit ſecũdo apud eũ nil re
manet:ut.l.emptor.C.de here.uel ac.uẽ.p guil.i ſpe.
de ceſſi.ac.⁊ in ſili dicit glo.q ſi prius emphytheota
facit aliũ emphytheotã q apud eũ nihil remanet:ut
.l.ſi.C.de iur.emphy.facit qd no.i.l.i.in gl.ſi.C.ut in
poſ.leg.⁊ hoc ẽ utile ſcire.nã id qd dř i.l.iij.C.d noua.
.ſ.q ille cui ceſſit actionẽ põt ſolui:eſt uerum qñ apud
eũ q ceſſit remanẽt directe.ſʒ qñ apud eũ q ceſſit nihil
remanet qd ẽ qñ ſoluʒ utiles habebat:tũc ei nõ poterit
ſolui:qa nihil apud eũ remanet.¶ Quero bono.poſſ.
de iure ptorio hditatẽ reſtituit ex trebelliano.an apd
eum remanet ius hereditariũ.Glo.q ſic.Pro huius
declaratiõe debes ſcire q in hereditate eſt unum ius
vľe hereditariuz.⁊ hoc eſt apud bonorũ poſſeſſorẽ vti
le.Sunt ẽt iura particularia:ut actões hereditarie que
ɔpetũt aduerſus debitores hereditarios.⁊ iſta cõpe/
tunt bonoruʒ poſſeſſori directa:ut no.in.l.ij.de bon.
poſ.here.pe.Cuʒ ergo directe ſint penes bonoꝝ poſ
ſeſſorẽ reſtituendo utiles trãſferret:⁊ apud euʒ rema/
nẽt directe.⁊ in hoc hñ diceret glo.Sed gl.qrit d ipo
iure hditario vtĩ.Querit eni an remaneat heres tunc
eſt dubiuʒ:qa ſi heres eſt:tunc eſt hs utiliter.⁊ fidei/
cõmiſſarius eſt heres utiliter.ergo duo ſunt heredes i
ſolidũ.Eodẽ modo poſſum⁹ dicere q nõ eodẽ modo
ſed unus eſt heres utiliter de iure ptorio.alius vtili/
ter ex ſenatuſcõſulto.uel aliter dico q bonorũ poſſeſ/
or qñqʒ habet ius hereditariũ directum.quãdoqʒ vti
le tãtum.exemplũ quando aliquis eſt heres de iure
ciuili:ut filius uel alius:⁊ pretor illum iam exiſtentem
heredem excludit:ut per contra tabu.uel per benefi/
cium reſtitutionis in integrum uel alio pretoris reme/
dio:tunc quia primus remanet heres:iſte bonorum
poſſeſſor erit tantuʒ utiliter.Sed quãdo pretor uocat
aliquem ad ſucceſſioneʒ nec eſt aliquis heres de iure
ciuili:ut quos uocat per unde cognati uel unde legiti
mi uel per bonoruʒ poſſ.ſecũdũ tab.⁊ ſimilia.puto q
habet ius hereditariuʒ directũ.Probo naturalis poſ
ſeſſio quãdo ciuilis nõ eſt apud aliquem ſtatiʒ efficiſ ci
uilis:ut.l.clã.§.ſi.⁊.l.ſeq.de acqui.poſſeſ.ita iura vti/
lia quando directa non ſunt penes aliqueʒ efficiuntur
directa:ut.l.puberẽ.C.de iure deli.pro hoc l.illud in
prin.cum ſua glo.de bono.poſſ.contra tab.Preterea
iura dicunt q bono.poſſ.habet iura acſi eſſet heres.
ſed heres haberet illa directa.ergo ⁊c.inſti.de bono.
poſſ.§.quos autem.⁊.ſ.de bono.poſ.he.pe.l.ij.⁊.j.d
bono.poſ.l.iij.

Ex.l.ſequenti.

¶ Generalis confirmatio non trahiſ ad id q ſpecia/
liter eſt caſſuz.

a **Si quis priore.** Si confirma/
tum non po/
teſt confirmari agitur ex cõfirmãte non ex cõ/
firmato.hoc dicit.¶ Op.C.de here.inſti.l.quotiens.
So.ibi erant alij vniuerſalr inſtituti.¶ Ad hoc opp.
in aũt.ut cum de appella.cog.§.illud.ubi etiam quan
do eſt aliquis inſtitutus uniuerſalr heres inſtitutus ex
re certa habetur loco heredis.Dicit glo.no.illud ue/
rum qtuʒ ad excludendã querelaʒ.dic aliter itelligũt
in dicta.l.quotiens.C.de here.iſti.¶ Quero qua acti
one petãtur relicta in primo teſtamẽto.Glo.dicit ex te
ſtamento ſecũdo nõ ex pmo:quia nemo põt decedere
duobus cõditis teſtamẽtis.uides ergo qa pmũ teſta/
mẽtuʒ non pt ɔfirmari:ut teſtamẽtũ.iõ nõ agiſ ex ɔfir/
mato ſʒ ex ɔfirmãte.Simile in ſnia ɔfirmata per iudi/
cẽ ap.non eni ſup eodẽ pñt eſſe due ſnie ualide:ut.C.
quãdo puo.non eſt ne.l.i.ideo agiſ ex ɔfirmãte nõ ex
cõfirmata.De hoc dixi i.l.legitima.ſ.de pac.intellige
put no.in.l.ſi.j.de re iudi.¶ Querit gl.dř i ſi.ſi non
aliqd ſpãliter ⁊c.quid vult dicere.Dic ut in glo.ex q̃
no.q ɔfirmatio generaľ nõ porrigiſ ad illud quod eſt
ſpãliter caſſatũ.Poſſes etiã exponere hũc tex.ut di/
cas ſi nõ aliqd ſpãľr ⁊c.hoc eſt niſi teſtator dixit q iſti/
tuit eũ ex re certa:ita q plus petere non poſſet.tũc eni
teſtamẽtũ non ualeret:ut dixi plene in.l.quotiẽs.§.ſi
duo de here.iſti.dic ut ibi.

Ex.l.ſequenti.

¶ Quo iure cogatur qs adire ⁊ reſtituere.

a **Si legatus.** Etiã tpe legationis
cogiſ qs adire hdi/
tatẽ ⁊ reſtituere.h.d.¶ Quero quo iure qs
cogiſ adire ⁊ reſtituere.Dicit glo.q officio iudicis:ui
de eã ⁊ no.in eo q dič q cogiſ adire officio iudicis ñ
eſt dubiũ.Sile no.in.l.nõ eſt cogẽdus in ſi.j.e.⁊.l.ũ.d
fideicõ.here.pe.ſʒ illud qd glo.ſubaudit q reſtituere
cogaſ officio iudicis hʒ dubiũ.nã alibi dicit glo.q re/
ſtitutio ſit actiõe ex teſtamẽto:ut.l.reſtituta.§.i.j.eo.⁊
.l.ex ea ſcriptura.C.e.⁊ p Dy.tãgiſ in.l.qa poterat.ſ.
.e.Tu dic qñqʒ qs adit ſponte:tũc actiõe ex teſtõ cogi
tur reſtituere directa uľutili:ita loquũſ dicte gl.Qñqʒ
qs dicit hditatẽ ſuſpectã:⁊ tũc totum iudicis officiũ
expediſ.ſ.ut cogaſ adire ⁊ reſtituere:ut dicit tex.in.l.
quia poterat.ſ.e.expſſius inſti.e.§.quia aũt.hoc etiaʒ
tenet Cy.in.d.l.ex ea ſcriptura.C.e.

**Si quis bona.** Fideicõmiſſũ vľe ẽ ſi
aliqs rogeſ reſtituere
bõa uniuerſalr uľidefinite.h.d.¶ Op.q relictũ bono
rũ ñ ſit vľe.ſ.d le.i.l.ñ ãpli⁹.§.ſi.cũ.l.ſe.ſo.ut plene di
xi i.l.ſi qs ſuum.§.ſi.ſ.de le.ij.¶ Oppo.q meorum

appellatione nõ cõtineãtur niſi ea quorũ qs h ȝ dñium ut.l.quitus.§.i.de au.⁊ ar.leg.So.ut ibi plene dixi.

**Si filio.** Nõ ualet reſtitutio facta niſi ꝯſentiẽte uel ratũ habente eo in cuiꝰ ꝑtãte ẽ is cui facta eſt reſtitutio.h.d.

**Multum.** Hũc.§.⁊ ſequẽtem ꝓſequere: ut habes in glo.

a **I cui pure.** Seruus q ꝑ aditionẽ habilitaꝛ ad recipiendã hr̃ditateȝ põt cogere hr̃dem adire.ſecꝰ ſi ꝑ aditioneȝ nõ habilitareꝛ.h.d.cum ſe.§.ex predictis apparet ratio eoruȝ que h̃ dicuntur.

**Si ſub conditione.** Heres cogiꝛ parere ꝯditioni ꝑtãtiue ſine eiꝰ dãno ⁊ adire.ſecus ſi ꝯditio eẽt cauſalis.h.d.⁊ diſtigue ut dixi i.l.recuſare.§.fi.cũ.l.ſe.ſ.e.

b **Aliſta.** Si fideicõmiſſũ relinqꝛ ſub nomine gemiato ⁊ ſub noie appellatiuo pecũie in reſtitutionẽ ueniũt fructꝰ iudicio teſtatoris ꝑcepti.ſecus ſi ſub noie ſimplici.dȝ tñ fideicõmiſſũ ex eis ſuppleri ſi fuerit diminutũ.h.d.cum .l.ſe. ⁊ ẽ ſolẽnis lex nec alibi repiꝛ.Op.ad.l.baliſta de .l.ſe.Uera ſo.eſt ꝙ hic teſtator grauauit ꝑ noia gemiata q̃tũcunqȝ.i.l.ſe.ſcribit ꝑ ꝟbũ q̃ta:vñ ꝑꝑ gemiationẽ ꝟborũ ꝓſumiꝛ mẽs teſtatoris ꝙ voluit oia reſtitui. ℭ Op.ĩ.e.l.hr̃des mei.⁊.ſ.de le.iij.l.his ꝟbis.So.h̃ uſus eſt noie pecũie cũ gemiato noie q̃tũcũqȝ.ibi ꝟo dixit ꝙ qcqd ad te ꝑuenerit.ſed dices tu:nõne qcqd ẽ dictio gemiata ſicͭ dictio q̃tũcũqȝ.rñ.ibi qcqd fuit platũ ſimplr̃:iõ reſoluiꝛ qcqd.i.illđ qđ.iõ nõ eſt dictio gemiata.h̃ ꝟo fuit dictio q̃tacũqȝ pecũia. ſi nõ nautralr dixiſſet q̃tũcũqȝ ad te ꝑuenit fructꝰ nõ uenirẽt:qa reſolueꝛ i illud q̃tũ qđ ad te ꝑuenit.⁊ hoc no.iuriſcõſultꝰ hic dũ dicit.Rñ.ex his ꝟbis q̃.ꝓponis.ſ.pecũia.Nõ enĩ hoc faceret dictio gemiata ſine hac dictiõe pecũia. nec dictio pecũia ſine dictiõe q̃tũcũqȝ.ℭ Quero qd ſi dixit q̃tecũqȝ res.Rñ.idẽ.nã rei appellatõ magiſ generaꝛ eſt q̃ pecũie:ut.l.rei applõne.de.ꝟb.ſig.⁊.l.i.in fi.ſi cer.pe.ℭ Querit glo.qd de uſur.Et dicͭ idẽ qđ in fructibꝰ.tu dic:ut dicã i.l.poſtulãte.§.i.ĩ.e.ℭ Op.ad .l.ſcribit.ſ.l.px.So.ut ibi.ℭ Op.ĩ.e.l.deducta.§.q poſt:ubi fructꝰ ꝑcepti nõ ſupplẽt id qđ ẽ diminutum. So.ibi loqꝛ in diminutiõe q̃ ꝯtigit ꝑꝑ uſuras.iõ ſuppleꝛ ꝙ fructꝰ cũ diſtictione lucraꝛ:ut ibi ſicͭ uſuras cuȝ diſtictiõe lucraꝛ:ut ibi pȝ.ℭ Op.ſ.e.l.i fideicõmiſſariã.⁊.l.mulier.§.ſi hr̃s:ubi fructꝰ vltra q̃rtã lucraꝛ.ſo. illud uerũ qñ ꝑrimoniũ ñ eſt diminutũ.ſi ꝟo ẽ diminutũ:tũc enĩ ex fructibꝰ ſuppleꝛ:ut h̃.qđ tene mẽti:qa ſingulare eſt.facit.l.poſtulãte in fi.ĩ.e.fallit in liberis ꝑmi gradꝰ:ut.l.iubemꝰ.C.e.Habes ergo ꝙ fructꝰ ꝑceptoſ iudicio teſtõris hr̃s lucraꝛ ſi tñ diminuit hr̃ditatẽ ex detractiõe q̃rte illđ ſuppleꝛ ex fructibꝰ:ut.l.in fideicõmiſſariã.ſ.e.fallit in liberis ꝑmi gradꝰ:ut.l.iubemꝰ.C.e. Itẽ ſi diminuiꝛ fideicõmiſſũ ꝑꝑ dotẽ ſuppleꝛ ex fructibus ẽt in liberis ꝑmi gradꝰ:ut.l.mulier.§.cũ ꝓponeretur.ſ.e.Itẽ ſi hr̃ditas minuiꝛ ꝑꝑ legata ſuppleꝛ ex fructibꝰ:ut.l.ita tñ.§.ex aſſe.ſ.e.qđ dic ut ibi.Itẽ ſi hr̃ditas minuiꝛ ex caſibꝰ fortuitis:ex fructibꝰ ſuppleꝛ:ut h̃ fallit in liberis ꝑmi gradus:ut hic q̃ oia diligenter no.

c **Um qui.** Succũbit actor ſi nõ probat id qđ eſt ex cã ſue intentiõis.h.d.ℭ Op.ĩ.de bo.poſ.ſm tab.l.q ex liberis.i ꝑn.⁊.ſ.ad.l.fal.l.pr̃ filiã.§.fi.⁊.l.q duoſ.i ꝑn. .ſ.de re.du.Glo.dat pl̃es ſo.dic ꝙ hic loqtur in ſubſtitutiõe directa.hic ꝟo i fideicõmiſſaria.rõ qa in directa hr̃ditate ubi qs dȝ inuenire hr̃ditatẽ ꝑmi.iõ videꝛ uterqȝ ſubſtiturꝰ qđ nõ eſt i fideicõmiſſaria:ut ꝑ glo. declaraꝛ.i.d.l.q duos.So.glo.aliter ꝙ hoc eſt fauore mr̃is q̃ eſt i medio.⁊ hãc tȝ Dy.i.d.l.q duos.⁊ ex hoc ſeqreꝛ ꝙ ſi mater nõ eſſet i medio ambobꝰ uidereꝛ ſubſtiturꝰ.qđ vꝛ colligi ex ſignificatiõe ꝟboꝝ:qa dixit ei q noviſſimꝰ deceſſerit:ſȝ qlibet deceſſit noviſſimꝰ poſtq̃ alꝰ poſt eũ nõ decedit:ut.l.ex duobꝰ.ſ.d vul.⁊ pu.ſȝ certe lȝ qlibet decedat noviſſimꝰ nõ vꝛ ſubſtiturꝰ utriqȝ qa iſta dictio qlibet:qñ poniꝛ diſtributiẽ reqrit ꝟbuȝ tm̃.⁊ ſi pl̃es ſimlꝛ ꝯcurrũt diſpoſitio vitiaꝛ:ut.l.ſi fuerit .ſ.de re.du.vñ ꝓcedẽs ſo.uerior vꝛ.tñ ſp i h̃ dubitaui.

c **Um heres** Curator furioſi põt agnoſcere bo.poſſ. ſm tabu.⁊ hr̃ditatem reſtituere.h.d.ℭ No. unũ ex caſibus in qbus neceſſaria eſt bonoꝝ poſſeſſio ſm tab.ita dicit Ja.de are.h̃ ⁊ Pe.⁊ Cy.i.l.certũ.C. vnde legi.ℭ Querit glo.an iſta bonoꝝ poſſeſſio tribuat ius.Et põit opi.de quo in.l.i.de bo.poſ.ifan.⁊ fu. dela.tñ qcqd ſit quãdo furioſus iſtiturꝰ nõ eſt rogatꝰ de reſtituendo ⁊ agnoſcit bonorũ poſſeſſionẽ ſiue dicamus ꝙ tribuat ius ſiue nõ decedẽs nõ trãſmittit ad heredẽ:ut.l.ſi.§.tale.⁊.l.ſe.de cura.fu.⁊ tñ trãſmittit i fideicõmiſſariũ:ut hic.

c **Uȝ hereditas.** Per trebellianum nõ teneꝛ heres in obligatiõibus per eũ ꝯtractis.iõ dȝ ei ꝑ fideicõmiſſariũ de indẽnitate caueri.hoc dicit. ℭ Op.ꝙ iſtãtie iudicij trãſeũt i fideicõmiſſariũ ⁊ hr̃s tutꝰ eſt ꝑ treb.ut.l.i.i ꝑn.ſ.eo.So.ibi loqtur de iſtantia cepta ꝑ defũctũ q̃ eſt hereditaria.iõ tranſit per trebellianũ.⁊ heres eſt tutus ope exceptionis:h̃ eſt iſtantia cepta ꝑ hr̃deȝ q̃ nõ ẽ hereditaria.⁊ ſic nõ trãſit ad fideicõmiſſariũ.⁊ ſic eſt neceſſe hr̃di caueri de indẽnitate.Ex quo dixi ſemel in.q.de facto cuȝ qdã ceſſiſſet oia iura ⁊ actiões q̃ hẽbat vt heres ꝙ in ceſſionarium nõ trãſibat iſtãtia cepta de nouo per hr̃dẽ.ℭ Op.ſ. .e.l.i.§.i.ſo.hȝ exceptiõem ꝯtra creditores hereditarios:non ꝯtra eos cũ quibꝰ ipe ꝯtraxit:qa nõ dicitur hereditarij.iõ nõ ẽ neceſſe ꝙ ei caueaꝛ:ut hic.facit.l.ſi heres pecuniã.ĩ.e.⁊.ĩ.de fideiuſſo.l.hr̃s a debitore.i ꝑn.ℭ Op.ꝙ ad fideicõmiſſariũ nõ trãſeat dãnũ ex cõpromiſſo:ut.l.ſi dictũ.§.cũ ꝓmiſero.ſ.de euic.Sol. aliud i emptore ⁊ uẽditore.rõ qa ibi uenit leuis culpa aliud in herede ⁊ fideicõmiſſario:ubi nõ teneꝛ niſi de lata tñ:ut.l.mulier.§.ſed enim.ſ.e.ex hoc apparet ꝙ cõpromittere nõ eſt lata culpa:qa tũc iputaretur heredi nec ei cauereꝛ de indẽnitate.ſed ꝯtra hoc op.eoipo ꝙ qs cõpromittit decipiꝛ:ut.l.ſi minor.xxv.anno.filiuſfami.§.i.de mino.ergo eſt lata culpa.tamen ſo.huius eſt ut patet ex his que ibi dixi.

r **Eſtituta.** ℭ Not.bene iſtos caſus ꝙ reſtitutio fit re vel verbis.Item fit tradendo vel patiẽdo.ℭ Querit glo.vtrũ poſſit peti reſtitutio vnius rei.Dic ꝙ ſic ⁊ bene.ℭ Secũdo querit vtrũ facta reſtitutione in vna re videaꝛ facta in omnibꝰ rebus.Et tȝ ꝙ ſic ⁊ bñ.Cõtra hoc videtur.l.iij.in prin.⁊ quod ibi no.de acqui. poſſ.ſo.quedã eſt trãſlatio iuris que fit per heredeȝ in fideicõmiſſariũ.⁊ tunc facta reſtitutiõe in vna re videꝛ in omnibꝰ eſſe facta:vt hic.quedã ẽ trãſlatio poſſeſſionis:⁊ tunc facta reſtõne in vna nõ videꝛ facta in alijs: niſi apprehendaꝛ vt in cõtrario:vt.l.cũ heredes.de acqui.poſ.ita dicͭ Dy.in.c.i.i.v.q.de re.iur.li.vi.ℭ Quero dicíꝛ hic ꝙ põt reſtitui alij:vtrũ hoc ſit verũ ſimplr̃. reſpondeo intellige de ꝓcuratore ſimplici non in rem ſuã:vt.l.mlier.§.qui ex aſſe.de iure do.dicam in.l.que ſita in prin.ĩ.eo.Et ex hoc dicunt docto.noſtri ꝙ ſimplici procuratori põt cedi actio ſicut fideicommiſſum reſtitui:ut hac.l.cum ſimi.ℭ Quero dicitur hic hac mente.an iſta mens in dubio preſumatur.reſpondeo ſic in eo qui ſciebat ſe teneri:ut.C.de acqui.poſſ.l.ij.⁊ quod ibi no.

**Pupillus.** Oppo.C.qui admitti ad bo.poſſeſ.l.bonorum.Sol.dicas idem hic quod ibi:quia iudex poteſt ſupplere defectum tutoris.ℭ Op.de.l.bonorũ.Glo.dicit tria ſũt

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Baden-Württemberg

hereditas.⁊ iſtã põt q̃rere ſolus tutor. Itẽ eſt bo.poſſ. ⁊ in iſta qda: dicũt idẽ qđ in hereditate.alij ſecus. dic ut dixi in.l.impuberib⁹.de tu.⁊ cu.da.ab his.⁊.l.tutor .j.de bo.poſſ. Tertiũ eſt trebellianica reſtitutio. de q̃ dic ut hac.l. Ultio no.ꝙ tutor nõ poteſt cedere actionẽ pupilli.qđ dic:ut.l.nouare de noua.¶ No. ex hac .l.nõ eni.ꝙ v̾bum ſuccedat trahiť ad fideicõmiſſum. nã reſtitutio ſucceſſio eſt.facit tex.in.c. rainu,cius.⁊.c. rainald⁹.ex̃ de teſta.dixi plene i.l.cẽturio.de vul.⁊ pu.

q **Uanuis.** Etiã actiões p̃torie transferũtur per trebellianum per heredes ⁊ per eos q in ius heredũ ſuccedunt.h.d.

**Nihil intereſt.** Non curať q̃lis ſit pſona ꝓcuratoris ad negocia.hoc dicit.

q **Uia reſtituta.** Quero qd i iure patronatus eccliaꝝ. Rñdeo idẽ.arg.j.de ope.li.l.ſi operarũ.qđ no.p doc.i.l.monumẽtorũ.C.de le. ¶ Ultio vide glo.⁊ ſigna:q̃ ponit caſus in qbus remanet aliqd penes heredem reſtitutõe facta.

p **Ap.tractat.** Qđ iure accreſcendi acqriť ad fideicõmiſſariũ ptinet.h.d.ad.q.quã fecit tex.vtrũ ſit opus noua reſtitutiõe. Rñdet glo.ꝙ non ⁊ bene. ¶ Op.š.de uſufru.accre.l.iterdũ. So.aliud in uſufructu.aliud in ꝓprietate:qa uſufructus accreſcit pſone ꝓprietas rebus.⁊ hoc qa illud qđ uenit iure accreſcendi reſtituatur.dixi in.l.marcellus.§.qdã.š.e.¶ Ultio iſte tex facit ꝙ cõpulſio ⁊ reſtitutio fiat iure actõis.ibi: alia actio ⁊c̃.⁊ ita allegat glo.in.l.nõ eſt cogẽdus.j.e. veritas eſt ꝙ fit officio iudicis:ut dixi in.l.ſi legatus.in p̃n.š.e.⁊ hoc nomẽ actionis large poniť: ut.l.actiõis uerbo.de uerb.ſig.

p **Oſtulante.** Ad id ad qđ poterat compelli defunct⁹ poteſt cõpelli heres defuncti:lʒ uerbis legis nõ exp̃mať.h.d. ¶ Op.š.e.l.apud.§.utrũ. So.ibi deceſſit ſine herede.h̃ cum herede.⁊ ſic cõcordat cũ vltimo rñſo huius p̃n. ¶ Querit glo.an in herede tráſeát actiones ipo iure. Dic ut in ea. Ultimo facit iſte tex. dicit ſtatutũ ꝙ debitor debet carcerari ꝓ debito.qd de herede debitoris[a]. Reſpondeo ut h̃ ꝙ idem lʒ in ſtatuto nulla fiat mẽtio hr̃dis.

**Sed in huiuſmodi.** Acceſſiones que queruntur ex ꝓuiſione defuncti ueniunt in reſtitutioneʒ. hoc dicit. Primo ponit duas.q.⁊ opi.querẽtis.ſecũdo ponit unã rñſionẽ pro. aliã cõtra.tertio determinat.quarto reſpondet uni ratiõi que in ꝯtrariũ poſſet fieri.ſecũda ibi reſpõdi.tertia ibi ſʒ quia.quarta ibi ſʒ cum hereditarios. ¶ No.ꝙ acceſſiões queſite ex ꝓuiſiõe defuncti ueniunt in reſtitutiõem etiã in liberis primi gradus qđ no.loqtur eniʒ hic de filia. ¶ Secũdo no. ꝙ liberi primi gradus nõ tenentur reſtituere fideicõmiſſuʒ ex fructibus:ut h̃.ibi:ſed qa non ut heres ⁊c̃.dixi in.l.ita .§.ex aſſe.š.eo. ¶ Tertio no.ꝙ fructus q pcipiuntur mora nõ reſtituentis ueniũt in fideicõmiſſuʒ etiã in liberis primi gradus:ut h̃. ¶ Quarto no.ꝙ fideicõmiſſarius loco heredis habetur:ut.š.qđ cũ eo.l.ſi filius ⁊ inſti.qđ cũ eo.§.i.⁊ de fideicõmiſ.here.§.reſtituta. ¶ Ultio no.dr̃iam quã facit iuriſconſultus inter fruct⁹ qui pcipiũtur ex ꝓuiſione defuncti:⁊ eos qui pcipiũtur opera ⁊ diligẽtia heredis.

q **Ui totam.** Qui quartã retinere ſi vult ꝯſulti⁹ facit ſi adit coacte q̃ ſi ſponte adiret. ¶ Op.etiã quãdo adit ſponte tráſferunť actões p treb.ut.l.i.§.i.š.e. Rñdeo poſſet eẽ ꝙ poſt aditionẽ ante reſtitutiõem fideicõmiſſarius decederet ſine hr̃de.alś nollet ſibi reſtitui ⁊ ſic adiẽs remaneret implicit⁹ oneribus hereditarijs qđ nõ eſt ſi adit coacte:ut.š.l.pxi.⁊.l.apud iul.§.utrũ ⁊.§.antiſtia.š.e.qđ no.

s **Eius.** Tẽpus certe etatis ex p̃ſũpta uolũtate defuncti ꝓpter charitatẽ pſone facit diẽ nõ conditionẽ. Itẽ fideicõmiſſario ante reſtitiõnẽ poſtq̃ dies ceſſit mortuo fideicõmiſſũ ad heredẽ tráſit.h.d. ¶ Op.š.de le.i.l.ſi cui.§.i.in p̃n. So.dicũt qdam h̃ religt pure.poſtea diẽ preſtatiõis ꝓtulit.hoc eſt ꝯtra hũc tex.in una eni ⁊ eadeʒ rõne rogauit de reſtituẽdo in tp̃s certe etatis. Dic ergo ꝙ iſtud ẽ ex p̃ſũpta uolũtate defuncti pp caritatẽ pſone cui debebat fieri reſtitutio:quia filio ſuo. dixi plene in.d.l.ſi cui. Sʒ poſito ꝙ p̃ma ſo.eẽt v̾a ad ipaʒ op.de ꝯdi.⁊ de.l.qbus dieb⁹.§.i. Sol.ibi fuit adiecta dies incerta.h̃ certa. Querit glo.utrũ heres iſti⁹ fideicõmiſſarij petet ſtatĩ:an expectabit tp̃s quo ille peruenit ſet ad illã etatẽ. Gl. ꝙ expectabit. Pe.aliter ut refert Cy.in.l.ex his.C.quãdo di.le.ce.pro quo facit.j.e.l.ſi lia.⁊ qđ ibi dicam.

s **I heredi.** Solutũ occaſione debiti naturaliť reſtituiť fideicõmiſſario.hoc dicit.

p **Aulus.** In rebus ſubtractis p fideicõmiſſariũ perdit fideicomiſſi petitionẽ.hoc dicit.ꝯcordat.C.de le.l. non dubiũ.ſic ⁊ ecõuerſo in reb⁹ ſubtractis heres pdit beneficiũ q̃rte:ut.š.ad.l.fal.l.beneficio. ¶ Op.j.quorũ leg.l.i.§.redigũt. Dic ut in glo.

¶ Ex.l.ſequenti.

¶ An heres cogať ſuſcipe iudiciũ uſqʒ ad litẽ ꝯteſtatam tm̃.an uſqʒ ad ſn̄iam an uſqʒ ad ſatiſfactionem: ibi. Quero.

c **Um hereditas** Qui alś nõ cogiť ſuſcipere iudiciũ:cogiť tũc qñ actões ſũt tp̃e piture.h.d. ¶ Op.ꝙ hr̃s idiſtincte añ reſtitutionẽ poſſit ꝯueniri:ut.l.i.§.q ex trebelliano.š.e. So.vna lec.ẽ ꝙ h̃ intelligiť añ reſtitutionẽ.⁊ tũc dʒ itelligi altero ð duobus mõis.ſ.ꝙ hr̃s coact⁹ adiuit.tũc eni hʒ exceptiõeʒ añ reſtitutiõem:ut.l.poſtulãte.i p̃n.š.e. niſi actiones eẽnt tp̃e piture:ut hic. Ul itellige in hr̃de q adiuit ſpõte ⁊ parat⁹ eſt icõtinẽti reſtituere.tũc eni hʒ exceptiõeʒ niſi actiões eẽnt tp̃e piture:ut hic.⁊ ſʒ hoc tex. q dicit cũ hr̃ditas ex trebelliano ſenatuſcõſulto reſtituiť.i.ẽ in actu reſtituẽdi de ꝓprio. Scđo mõ p̃t itelligi p⁹ reſtitutiõem factã.⁊ tũc ob.ꝯrĩũ:qa hr̃s nõ põt ꝯueniri:ſʒ dʒ limitari:niſi actiões eẽnt tp̃e piture:ut hic. Ex qb⁹ tribus lec.collige diſtictionẽ breuẽ ⁊ notabilẽ p te. Et ex iſta vltia no.diligẽter ꝙ fcã reſtitutiõe ꝯ eũ q teneť directa ꝑpetuať actio ꝯ eũ q teneť vtili. Nã hic fcã ꝯ hr̃dẽ ꝯteſtatiõe ꝑpetuať actio ꝯtra fideicõmiſſariũ. facit .C.de duo.re.l.ſi.⁊ de ſo.l.cũ qs.§.ſi qs pro eo. ⁊ qđ ibi dixi. ¶ Op.ꝙ nõ ſit neceſſariũ iſtud remediũ cum poſſit ꝑpetuari actio per remedia.l.ut pfectius.C.de anna.excep. Rñdeo fateor niſi ponas fideicõmiſſariũ eẽ ſine domicilio. Dicit gl.no.ꝙ remedia.l.ut pfecti⁹ nõ habẽt locũ i herede nõ habẽte domiciliũ. ¶ Op. .j.de bo.poſ.ſm tab.l.eqſſimũ. So.ut in gl. ¶ Quero an hr̃s cogať iudiciũ ſuſcipe uſqʒ ad ꝯteſ.tm̃: an uſqʒ ad ſn̄iam:an uſqʒ ad ſatiſfactionẽ. In glo.ſunt opi.tu dic ꝙ h̃ ꝯueniť heres ex neceſſitate ne res pereat. Aut ergo actori eſt ꝯſultũ p lit.ꝯte.⁊ tũc ſufficit cõteſtatio. aut nõ eſt cõſultũ:qa forte ẽ actio q̃ ꝯteſtatiõe nõ ꝑpetuať ut actio ð dolo.⁊ tũc dʒ ꝙ ſuſcipiat uſqʒ ad ſn̄iaʒ: ut.l.ſʒ ⁊ ſi reſtituať.§.ſi dies.⁊ qđ ibi no.š.ð iudi. Si v̾o p ſn̄iam nõ ꝯſuliť actori:ut qa res erat pitura.põe eni ꝙ debeat mihi dare ſeruũ cui erat relicta hr̃ditas. ⁊ eſt piculũ ne moriať ante ꝯditionẽ:tũc cogeť ſuſcipe uſqʒ ad ſatiſfactionẽ.ar.l.apđ.§.antiſtia.⁊.l.ille a quo .§.i.⁊ quod no.in.d.§.ſi dies.⁊ ſm hoc non põt pati

a ¶ Debitoriſ ADDE qd ſi ſit ſtatutũ ꝙ debitor p pecunia exacta poſſit capi ⁊ eius heres:an ſi heres ſit minor capi poſſit. Ro.ꝯſi.cxx. in quãtũ aũt Alex. tangit an ſtante ſtatuto ꝙ debitor poſſit capi ad reqſitionẽ creditoris:an poſſit capi abſqʒ citatione: ⁊ an ad inſtantiaʒ ceſſionarij ui de Ro.cõſi.cxlv.

heres dānuz: qa non cogiť ad ſatiſfactionē niſi rerum que ſūt in hereditate in qbus piculū iminet. pro qbus poſt ea a fideicommiſſario ꝯueniri non poterat.

Ex. §. ſequenti.

a ℂ Pater diſſipās. ADDE an patri diſſipanti auferať adminiſtratio. bal. conſil. lxxv. quinto lib.

ℂ Quādo pr̄ diſſipās poſſit cogi reſtituere filio ante tp̄s. Et hec. l. ſit correcta ut ſufficiat ſi pr̄ p̄ſtet cautionē de nō dilapidādo filio. Et an filius poſſit teſtari in hiis in qbus pr̄i nō q̄ritur uſuſfructus. Et alimēta debent moderari ſꝫ ualorē parimonij.

i **Imperator.** Pater[a] diſſipās fideicōmiſſum cogiť filio exiſtēti in ptāte reſtituere etiā ante ꝯditionis euentū. h. d. ℂ Op. ꝙ etiā quādo nō diſſipat cogatur pr̄ filio in ptāte reſtituere: ut. ſ. e. l. cogi. §. ſi pr̄ So. ibi etiā diſſipabat nolēdo adire hr̄ditatē: ut ibi dixi. lꝫ glo. aliter ibi ſentiat. ℂ Op. in aūt. de nup. §. ⁊ ita. C. de bo. ma. l. i. So. glo. ꝙ hic loqtur quādo pr̄ eſt in dolo. ibi quādo eſt in culpa. Tu dic ꝙ ſiue pr̄ ſit in dolo ſiue in culpa idē eſt. pbať. C. de ſen. paſ. l. fi. fať qđ no. p glo. ſ. ſo. matri. l. ij. ꝟ. qđ ſi in pr̄is. in gl. q̄ incipit morte uel emācipatiōe: ubi eqparat patrez effici pauperez ⁊ mori. Nō ob. ꝯtrariū: qa ibi loquiť quādo pr̄ diſſipat tali mō ꝙ filio pōt eſſe ꝯſultū: ut uēdendo immobilia q̄ filius poterit uēdicare: ſec⁹ ſi diſſipat taliter ꝙ filio nō poſſit eſſe ꝯſultū. qđ teme menti: qa quotidianū. ℂ Op. ſ. e. l. ubi pure. So. hic pr̄ diſſipat. ibi nō. Quero an hec. l. hodie ſit correcta: cū inter patrē ⁊ filiū ualeāt hodie cautiōes in aduēticijs: ut. l. iubemus. C. e. dixi plene in. l. ſi qs pro. e. §. i. ꝭ. de fideicō. Et vr̄ ꝙ ſic. nā iō qa cautiōes nō poterāt hr̄e locū deuētum ē ad iſtō remediū: ut h̄ dicit tex. Puto ꝙ nō ſit correcta p. d. l. fi. C. de ſen. paſ. Nec ob. ꝙ poſſūt interponi cautiōes: qa nō dꝫ filius ſe cōmittere fragilitati cautionū: ut. l. cogi. §. ſi pr̄. ꝟ. idē q̄rit. ſ. e. facit iſta. l. ad. q. an filius poſſit teſtari in his in qbus pr̄i nō q̄riť uſufructus. Et vr̄ ꝙ ſic: qa in his eqparať filio militi. ſed hec itelligas q̄tū ad agēdū ⁊ defendēdū nō quo ad teſtādū: ut. C. q teſt. fa. poſ. l. fi. no. ſ. e. l. i. §. in filij. ⁊. l. qui i ptāte. C. de teſta. Ultio dicit Ja. d are. ꝙ leges q̄ dicūt ꝙ alimēta que debet moderari ſꝫ facultatez p̄rimonij ut. ſ. ubi pu. edu. de. l. ius alimentoꝝ debēt itelligi nō reſpectu ualoris[b]: ut hac. l. in fi. ⁊. d. l. fi. ⁊. d. l. ius alimētorum. in pn̄.

b ℂ Ualoris. ADDE ꝙ uoluit Ro. conſilio. clxxviij. ⁊ cōſi. ccccc x. in fi.

c **Tam heredes.** Deductio legatorū itelligiť de legatis inualidis. Itez dos plegata deduciť ut debitū. nec ipeditur trebelianice q̄rte deductio. h. d. ℂ Op. ꝙ debitū cōpenſeť cū quarta: ut. ſ. ad. l. fal. l. ſi debitor. Solu. ibi teſtator hoc expreſſe dixit. hic non.

s **Si res aliena.** Heres non cogiť reſtituere quod ad eū puenit nō ut ad heredez. h. d. ℂ Opp. ꝙ iſtud legatū rei aliene ualet: ut ſaltez poſſit peti eſtimatio: ut. l. cū aliena. C. de le. So. illud uerū quando res aliena legať a nō dn̄o. ſꝫ hic lꝫ ab initio fuerit relicta a nō domino: tamē qa domin⁹ ſucceſſit legatario debeť: qa deuenit ad eū caſū a quo incipe nō poteſt. h̄ eſt ꝯtra. l. plane. §. ſi duobus. vlti. rn̄. ſ. de le. i. vbi ſufficit in pſona p̄mi legatarij ualuiſſe legatū. Ad hāc. l. rn̄deo ꝙ nō dꝫ reſtitui res: ſꝫ actō pſonalis q̄ ꝯpetebat p legato ꝯtra hr̄dez p̄mi teſtōris bene tranſit: nec eſt qđ repugnet.

ℂ Ex. §. ſequenti.

ℂ An ſeruus poſſit cogere ſeruum adire: ibi. Pro huius.

**Seruus.** Si ab vno debeť hr̄ditas ab alio libertas n̄ ē loc⁹ coactiōi. ſec⁹ ſi ab eodē utrūqꝫ d̄beať ſiue ab initio ſiue ex poſtfacto p accidēs. h. d. ℂ Op. ꝙ n̄ ſit neceſſe ꝙ manumittať. cū ſtatī cū relinqtur hr̄ditas ſit liber. C. de neceſſ. huis here. i ſti. l. qdā. §. i. So. ibi quādo hereditas relinqtur directo h̄ p fideicōmiſſuz. ℂ Op. ꝙ etiā ſeruo remanente in huitute p̄t relinq: ut. d. l. quidā. §. illo. So. poteſt relinqui non ut heres cogať ei dare ſꝫ hortabiť. ℂ Op. ꝙ huus nullo caſu poſſit cogere heredē: ut. ſ. e. l. cogi. §. ſi huo. So. ibi loquiť in huo heredis: hic in huo hereditario. ¶ Pro huius declaratione doc. i. l. iij. C. d fideicō. ponūt unā diſtictionez multū impfectā. Tu diſtingue ſic utrū huus poſſit cogere heredez adire. Dic aut reliquiť hereditas ⁊ libertaſ huo heredis aut huo teſtatoris aut ſeruo extranei. Primo caſu non poteſt cogi adire: ut. l. cogi. §. ſi ſeruo. ſ. eo. Secūdo caſu aut ab uno ⁊ eodez debetur hereditas ⁊ libertas. aut ab vno hereditas: ab alio libertas. Primo caſu aut utrunqꝫ debetur pure: ⁊ poteſt cogi adire: ut h̄. ſiue ab initio debeatur ab uno ſiue ex poſtfacto p accidēs ut hic pꝫ. Si uero unuz pure aliud ſub cōditione: tunc aut libertas pure: hereditas ſub cōditione: ⁊ poteſt cogi adire ut. ſ. e. l. cui in pn̄. aut econuerſo hereditas pure libertas ſub conditiōe: ⁊ non poteſt cogi: ut dicta. l. ſi cui. ſ. e. §. i. Si uero a diuerſis: ut ſi debetur ab uno libertas ab alio hereditas: tunc aut debeť libertas ab uno herede: ab alio hereditas ⁊ non eſt locus coactioni: ut hac. l. in pn̄. Si uero libertas debetur ab uno legatario: hereditas ab herede. tunc aut plures erant heredes inſtituti. ⁊ non eſt locus coactioni: ut. ꝭ. e. l. nō eſt cogendus: aut erat inſtitutus tātum: ⁊ eſt locus coactioni: ut. ſ. e. l. apud. §. antiſtia. ⁊ no. per gl. ſ. e. l. cogi. §. ſi ſeruo. Si uero a pluribus debet libertas ⁊ ab uno ex his hereditas: tunc eſt locus coactioni: quia illo uno adeunte libertas competit: ut. l. heres teſtamēto. de manu. teſt. ⁊ hoc vult dicere tex. h̄ ibi: cuz dicit ab omnibus ⁊c̄. nec eſt neceſſaria glo. que exponit ab omnibus. i. ab aliquo oīum. Tertio caſu quando relinquitur ſeruo alieno. an quis cogatur reſtituere. Glo. in. l. ita tamen. §. fi. ſ. e. uidetur tenere ꝙ ſit locus coactioni. iſte leges uidentur innuere cōtra. ⁊ no. in hac. l. ſi res in vlt. glo. ibi dum dicit h̄ loquitur in ſeruo hereditario non heredis uel extranei. Dic ergo aut domin⁹ paratus eſt uendere: ita ꝙ per aditionez ſeruus habilitari poteſt ab herede ad recipiendā reſtitutionem: ⁊ eſt locus coactioni. aut non eſt paratus: ⁊ non eſt loc⁹ coactioni. ar. l. debere. C. de fidecommiſ. lib. ⁊. l. ſi cui pure. in pn̄. ⁊. §. i. ſ. e. An autē poſſit hr̄s cogi reſtituere. Dico ꝙ in omnibus caſibus in quibus poteſt cogi adire poteſt cogi reſtituere per eaſdem. ll. In caſibus uero in quibus nō poteſt cogi adire ſi adeat ſponte ⁊ per aditionez ſeruus conſequitur libertatez poteſt cogi reſtituere: ut. ſ. e. l. cogi. §. ſi ſeruo. Idem ſi quoquo modo ſeruo libertas obuenerit: ut no. in. l. non eſt cogendus. in glo. ſuper uerbo pendeat. ꝭ. eo. ℂ Oppo. ꝙ ſit differentia quo iure quis ſit debitor utruz ex perſona ſua uel alterius: ut. ꝭ. e. l. patroni. §. qui fideicommiſſi. ⁊ d ſo. l. ⁊ magis. ⁊ de inoffi. teſt. l. nihil. §. fi. Dic ꝙ ibi ex diuerſitate pe[r]ſonarum uel iurium inducitur diuerſitas rationuz. ⁊ per conſequēs diuerſi effectus. hic ſecus.

n **Non eſt cogendus.** Hic innuit ꝙ ſi ſeruus ante reſtitutionem decederet heres remaneret implicitus. Contra. ſ. e. l. poſtulante. in prin. So. ibi in libero hic in ſeruo. ſed hoc uidetur cōtra. l. apud. §. utrum. ⁊. §. antiſtia. ſ. e. So. ibi in ſeruo qui cogebatur ex uoluntate defuncti. hic nō. ℂ Opp. hic dicitur ꝙ ſi legatarius decedit uiuo teſtatore legatum remanet apud heredem cum onere ſuo. Contra. C. d cadu. tol. §. in primo. Solu. quidam ꝙ hic ſpeciale fauore libertatis. ⁊ in hoc multum ſe inuoluit glo. penul. ⁊ vltima huius. l. dic ꝙ in pronōſcripto eſt uerum quod eſt ſpeciale in libertate: ut hic ſed in caduco uel quaſi remanet cuz onere ſuo tā d iure antiquo q̄

de nouo:ut.ſ.de le.ij.l.celſus.in fi.⁊.C.de cadu.to.§.in pmo.⁊.§.p ſcdo.℃Quero quo iure qs cogif adire ⁊ reſtituere. Glo.dicit offo iudicis qd declaraui i.l.ſi legatis i pn.ſ.e. Alij dicut q iure actiois.p.l.papinian⁹.ſ.e.ſed ibi reſpondi.

℃Ex.l.ſequenti.

℃Cu qs eſt rogat⁹ reſtituere i cau hui⁹.l.an fruct⁹ ueniat in reſtitutioe.⁊ illi pmonio tribuif ipenſa cui⁹ cotéplatioe magis facta apparere pot.⁊ an trebellianuz habeat locu cu qs eſt rogat⁹ reſtituere p hec vba qcqd ex hereditate ſupfuerit.

**Iticius.** Rogat⁹ reſtituere quod ex hrditate ſupfuerit pot bona fide diminuere. Item in dubio expenſa ab vtroqz pmonio itelligif eſſe fca p rata.h.d. Primo ponit unu dictu. Scdo illud pbat p auctoritaté. Tertio illud comédat ⁊ alia auctoritaté adducit. Quarto dic cautioné pſtada.ſcda ibi:diuus aut.tertia ibi:q mihi.qrta ibi:pter hmoi.℃Op.C.e.auc.otra rogat⁹. So.fateor q hoc eſt hodie imutatu. na fideicomiſſo ſic relicto tenef rogat⁹ reſeruare fideicomiſſario qrta. Et tres partes pot diminuere uel alienare. ℃ Quero vtru hoc caſu ueniat fruct⁹ i reſtitutioné. Glo. diſtinguit aut fuit rogat⁹ reſtituere qd ſupeſt ex hrditate: ⁊ fructus no veniut i reſtitutioné: ut.l.oducta.§.pe.j.e. ſecus ſi fuerit dictu qcqd ſupeſt ex bonis:ut.l.in fideicomiſſis.§.nonunq.de uſuris. Ro qa qn dr qcqd ſupeſt ex hereditate fruct⁹ poſtea pcepti no ſut hrditatis ut.l.i fideicomiſſaria.v.quotiés.ſ.e.ſz qn dixi qd ſupeſt ex bonis:ſecus:qa fruct⁹ ex bonis ſut. no eniz deſinut eſſe boa p aditioné ſz deſinut eé hrditas.℃Quero qd ſi aliq alienauit ⁊ aliq emit. Rudeo:ut.l.ipator.§.ſi.cu.l.ſe.ſ.de le.ij.⁊ ibi dixi otra pdicta tn facit.l.hrdes mei in pn.ſz dic ut ibi dixi.℃Uenio ad v.diu⁹.op.ſ.de neg.ge.l.neſenius:ubi phibef eligi hec media uia.So.h ex utraqz pte erat par ro ibi ex una pte erat ro q ppoderabat.io illi pmonio magis attribuif Et p hoc dic q ſi hoc poſſit apparere q expéſa eét fca magis otéplatioe vni⁹ pmonij q alterius illi attribuetur.ar.l.hinc querif.§.pe.de pecul.facit qd no.p doc.in.l.i.circa fin.C.de bo.ma.℃Uenio ad ver.qd mihi.℃Op.q no ſit credendu exéplis:vt.C.e.l.néo.So.hic erat exéplum pricipis qd lz ibi alterius.℃Uenio ad vltima partem op.C.eo.auc.cotra rogatus.So.fateor q hodie aliter ſatiſdaf q oliz.℃Quero circa iſta.l.utru trebellianu ſenatuſcoſultu habeat locu in fideicomiſſo relicto per iſta verba qcquid ex hereditate ſupfuerit ⁊c. Tex.vr q no.ſ.e.l.cogi.§.⁊ gnaliter cu ſe. Hodie vr q oberet habere locu treb.p aut.ſ rogat⁹.cu hodie de neceſſitate dz reſuari qrta.uel dic q etiaz de iure antiquo hz locu treb. Aliud eni é dicere rogo reſtituas qcqd ſupfuerit tpe mortis.qd intelligif ſi qd ſupfuerit no depditu ul alienatu. Aliud é dicere qcqd ſupfuerit deductis onerib⁹ hrditarijs:tuc vr rogatus de reſtituéda certa re:⁊ trebellianice loc⁹ no é:ut.d.§.⁊ generaliter.℃Ultio no.q p iſtas cautiones pſtorias non debetur plus ſed cautius.

℃Ex.l.ſequenti.

℃Feuda ⁊ poſſeſſioes emphytheotice an ueniat i reſtitutione fideicommiſſi.

**I patroni.** Quod ad hrdez heredis no tranſit no tranſferf in fideicomiſſariu p treb.h.d. No.q dixi in ſumario. Scdo no.q in his q no trafferunf p reſtitutioné heres no ſubmouef exceptioe.℃Op.q ope traſeat ad exneu hrdem:ut.l.a duob⁹.j.de ope.lib. Sol.itelligas h de opis obſeqalib⁹ uel de icertis q ad exneum no traſeut ſm diſtinctioné poſita in.l.ſi no ſortem.§.libertus.de odi.ide.⁊ ex iſta glo.iucta cu tex.habes q ea q no traſeut ad hrdem exneu.nec traſeut in fideicomiſſariu.p hoc.ſ.de vul.⁊ pu.l.q liberis.§.hec verba.otra hac glo.facit:qa fideicomiſſarius ponif in locu pmi hrdis:ut.ſ.e.l.qdringéta.⁊.l.poſtulate.§.ſi.ſz rude q ponif in locu hrdis pmi.ſecudario tn no pncipalr ſicut hrs hrdis teſtatoris eſt heres.℃Ultio Dy.iducit ad.q.utru feuda ⁊ poſſeſſioes emphytheote[a] ueniat in reſtitutioné fideicomiſſi. Et hoc tota die de facto occurrit.⁊ in feudo dicit Dy. ſimplr q no uenit i reſtitutioez:qa n habef iure hereditario:ſz magis bnficio dni:ut.x.col.an agna.uel fili.repu.he.ca.i.℃Contra hoc vr glo.in.l.ité uidédu.§.ſi.ſ.de pe.heredi. ad qua no rudet Dy.dicit q no dz itelligi qn feuda petebatur ab eo poſſeſſore q non habebat ius otinédi.merito ueniut in petitoe hereditatis ſicut alia in qbus defunctus ius non habebat:ut.l.non tm.de peti.here.ſecus ſi peteref hereditas a filio uel ab alio q in feudum ſuccederet:ut h. In poſſeſſionibus vo emphytheoticarijs vr q non ueniat in reſtitutionez:ut.C.d fun.patri.l.ius emphytheoticariu.li.xi. Contrariu credit dy.in.l.hrdes.C.de oi agro deſerto. Ité qa pt legari particulr:ut.l.apud iul.§.ſi hrs.⁊.l.ſi domus.§.fin.ſ.de le.i.⁊.j.de cenſi.l.cu poſſeſſor.in pn.⁊ de vb.ſig.l.i conuentionalib⁹.iſtud dictu Dy.itelligo ueru i rebus emphytheoticis reipublice:ut in poſſeſſionib⁹ tributarijs q traſeut ad oés heredes ⁊ poſſut legari:ut.d.ll.ſed in rebus emphytheoticis ecclie uel puati uel pncipis ſecus eſt. Non eni traſeut ad exneos[b] hrdes ut hrdes:ſz ex bnficio dni ocedétis traſit ad liberos.merito non uenit in reſtitutioné ſicut nec ope legatoz:ut h ⁊.j.d ope.li.l.ut iureiura.§.ſi liberi.⁊ ibi dixi.pbaf i.d.l.ius emphytheoticariu.C.de fun.pa.li.xi. Tagit ſpe. in ti.de loca.§.nuc aliq.dixi plene in.d.§.ſi libertis.

**Imperator.** No hz ius cogendi heredem qui hz libertatem i die.h.d.dic plene i.l.no eſt cogédus.ſ.e.

**Qui fideicomiſſa.** Fideicomiſſari⁹ lz cogat heredé a ſecudo fideicomiſſario quartaz non detrabit. Item fideicomiſſarius prim⁹ no poteſt cogere ſine ſecundo niſi apud euz quarta ſit remaſura. Item heres coact⁹ nulluz comoduz ſentit qd habiturus non eſſet ſi non adijſſet. hoc dicit. ⁊ eſt difficilis.§. diuide quia tres queſtioes proſequif per ordinem.ſecunda ibi:ſecudu que.tertia ibi:nec illud. Item prima ſubdiuiditur: qa primo ponit dictum.ſecudo reſpondet uni obiectioni in cotrariuz.tertio reſponet alij obiectioni. ſecuda ibi:nec ad rem.tertia ibi:⁊ no eſt contrariuz. ⁊ dictuz primu eſt tale quando fideicomiſſarius primus reſtituit ſecudo:habet locu treb.quo ad omia preterq quo ad quarte deductionez:lz heredé primuz adire coegerit. Prima obiectio eſt talis uidef q fideicomiſſarius ſecundus habeat fideicomiſſum beneficio primi qui coegit heredem adire.nam ſi non coegiſſet fideicomiſſariu:ſecundu non ualeret. Ad quod reſpondef q hoc non habet locu primi beneficio.nam poſito q prim⁹ deſideraſſet hereditatez adire per ſe tamé hereditatis aditio eſt tante efficacie q confirmat omnia relicta in teſtaméto:ut.l.nam quod.§.qui compulſus.ſ.e.vnde fideicomiſſarius ſecundus magis hoc coſequitur ex uirtute aditionis que confirmat oia q ex facto primi fideicomiſſarij. Tertium dictum hoc eſt ſecunda obiectio eſt talis.fideicommiſſarius quado heres coactus ſibi reſtituit detrabit quarta a legatarijs: ut.ſ.e.l.i.§.inde neratius.ergo ⁊ h uidetur poſſe detrahere. Ad quod reſpondef q illud loquitur in legatis ⁊ fideicomiſſis ſingularibus ab heredé relictis: unde ex perſo ſona heredis detrabit: hic uero no detrabit a fideicomiſſario ſecudo cui erat relictu a fideicomiſſario prio.℃Uenio ad ſcdam parté principalé ⁊ hec ſubdiuidif in tres.prio ponit vnu dictu.ſecudo illud declarat.tertio circa illud ponit tres qones per ordiné.ſecuda ibi:vtiqz ſi coſeſtim.tertia ibi:nec ad ré. No. q fideicom/

[a] ℃Emphyteote. ADDE Bal. conſi. cccxxvi. lib.ij.⁊ an computetur filio in legitimaz per eumdem conſilio.cccciiij.e.li. pau.d ca.conſilio cccl.

[b] ℃Ad exneos. ADDE que plene poſui in.l. etiaz ſolu.ma.

miſſarius primus nō pōt cogere heredē adire ſine ſe/
cundo ſi apud eū non ſit remanſura q̄rta hereditatis
¶ Secūdo no. q̄ relictū libertatis ⁊ pecuniariū non
ſufficit ad cogendū heredē. Tertio no. q̄ fideicōmiſ/
ſarius ſcd̄s pōt cogere heredē primo repudiāte. ꝓba/
tur. ſ̄. eo. l. cogi. §. ſi ego. ¶ Ultimo no. q̄ ſiue quota
ſit remāſura iudicio teſtatoris ſiue p̄ter iudiciū teſtato
ris. ſ. ex alio accidēti ut propter coactionē heredis hȝ
ius agendi: vt hic. in ꝟ. ergo ſequitur.

**Sed nec illud** ¶ Subdiuidit in qn/
qȝ partes: quia primo
pōit vnū dictū. ſecūdo rōnem dicti. tertio format vnā
. q. circa p̄dicta. quarto format aliā. quinto ponit vnū
generale. ſcd̄a ibi: cur enim. tertia ibi: q̄ fortius. quarta
ibi: nec ignoro. qnta ibi: adeo. ¶ Op. d̄ h i. ꝟ. ſȝ forti
us q̄ heres fuit coactus pēdēte ↄditione. Cōtra. ſ̄. e.
. l. ſȝ ſi alio. i ſi. So. dic̄ glo. q̄ hic fuit turpis ↄditio qd̄
reprobat̄: ul̄ dic q̄ fuit coact⁹ adire de facto. h ꝟba ē in
ſe tn̄ diuinare ē. Dic ergo q̄ hic erat ↄditio ptātiua. ⁊
ſm̄ hoc habes unū caſū i quo heres penitēdo p̄t recu
perare bn̄ficiū q̄rte. Et ſic fallit regula. l. nā qd̄. §. q cō
pulſus. ſ̄. e. ⁊ ſm̄ oēs p̄dictas ſo. loq̄tur i herede iſtitu
to ſub conditione. legit̄ alio mō q̄ loquat̄ i hr̄de iſtitu
to pure ⁊ rogato ſub ↄditiōe. ⁊ i hoc vr̄ glo. reſidere.
Ex quo no. aliud q̄ pēdēte ↄditione fideicō. pōt hr̄s
coact⁹ penitere ⁊ recupare bn̄ficiū q̄rte ⁊ alia ſibi ob̄i/
ta ex teſtō. In eo ꝟo q̄ iſtitut⁹ eſt pure ⁊ rogat⁹ pure
an poſſit penitere. dic ut. ſ̄. e. l. nā qd̄. §. q ↄpulſus. ⁊. l.
ita tn̄. §. ſi p̄ronus. ¶ Ad ſi. op. q̄a p̄legata capiunt̄ ēt
hr̄ditate nō adita. ſ̄. de le. i. l. q filiab⁹. So. itellige i ca/
ſibus i qbus non caperent hereditate nō adita: ut ibi
no. ⁊ i. l. filio. cū. l. ſe. e. ti.

**Cum ticiana.** Fideicōmiſſari⁹ p̄t reſti/
tuere fideicommiſſū debi
bitū a defuncto.

**Actiones.** Actiones q̄ trāſferunt̄ ex treb.
ſi fideicommiſſū declaret̄ idebi/
tū ↄpetere deſinūt niſi etiā euicens ad illud fideicom/
miſſū teneret̄. h. d. Legit̄ duob⁹ modis p̄ncipl̄r ſm̄ p̄/
mā lec. loq̄tur de actionib⁹ hr̄ditariis q̄ trāſferunt̄ per
treb. ⁊ hec variat̄ q̄ttuor uel qnqȝ modis. Secūdo mo
do p̄ncipl̄r legit̄ i actione q̄ ↄpetit ad petēdā reſtituti/
onem. ⁊ hec fuit lec. ſ̄. poſita i ſi. glo. Pone ergo caſū
p̄mo ſm̄ lec. antiquoꝝ poſitā i p̄n. Iſtā p̄mā lec. repre
hēdit Dy. q̄a fideicommiſſū relictū ab iſtituto repeti/
tum itelligit̄ a ſubſtituto: ut. l. lȝ. ſ̄. de le. i. ⁊. l. cū pr̄. §.
ab iſtituto. ſ̄. de le. ij. ſȝ poſſet rn̄deri q̄ hic loq̄tur qn̄
certū eſt teſtatorē uoluiſſe repetere. Itē rep̄hendit alia
ratione: q̄a fideicommiſſari⁹ p̄fert̄ ſubſtitutio vulgari:
ut. l. facta. §. iul. j. e. ubi loq̄tur etiā quādo teſtator vo/
luit repetere a ſubſtituto: vnde hec lec. non eſt bona.
Quare Hug. legit ſcd̄o modo qd̄ dic ut i glo. q̄ dānat
lec. trib⁹ modis. ad p̄mā rn̄det Hug. bene ad ſcd̄aȝ n̄
rn̄det q̄ ē q̄ a filio p̄terito n̄ p̄t reliq fideicōmiſſū: ut. l.
. i. ſ̄. de le. i. ⁊. l. ij. ſ̄. de le. iij. ſȝ rn̄deo q̄ non p̄t reliq
ab eo noīatim: ſȝ p̄t reliq general̄r ēt a veniētib⁹ ab ite
ſtato: ⁊ tūc tenebit̄ ēt p̄terit⁹: ut dixi i. d. l. ij. Tertia rō
q̄ fit ↄtra Hugo. eſt talis: q̄a ſn̄ia non fac̄ ius: ut. l. i. de
execu. rei iudic. Sȝ ad iſtā rn̄det Hug. notabil̄r ſi bn̄ i/
telligat̄. aut ſn̄ia nullitatis teſtamenti fert̄ ↄ legatariū
ſeu fideicommiſſarium agētē ⁊ non p̄iudicat aliis: ut i
ↄtrario: aut fert̄ ↄtra hr̄dem q ē p̄ncipal̄ ↄtradictor ⁊
oībus p̄iudicat. Caſus ē hic. iſtā tenui i. d. l. ij. ſȝ ↄ hanc
lec. ē q̄a ſm̄ hāc nunq̄ trāſiuerūt actiones i fideicōmiſ
ſariū. Rn̄. fateor lȝ viſe ſūt trāſire p̄ma facie. nā q̄ſtio d̄
uirib⁹ teſtamēti reſeruat̄: ut. ſ̄. e. l. ille a quo. §. i. Et h  ¶ Nō tranſ mittit. Cōſul uit bal. ↄſi. cc xxiij. iii. lib.
voluit hic dicere tex. q̄ videātur trāſire actiones ad tē
pus. i. quoad doceat̄ de viribus teſtamēti. Tn̄ Io. hu/
ius timore legit tertio mō ut i glo. quā lec. glo. rep̄hen
dit ⁊ bn̄. Un̄ Dy. legit q̄rto mō. ſ. i frē p̄terito turpi p̄/
ſona iſtituta ⁊ illo caſu rupto teſtō p̄ q̄relā quā hȝ fr̄: vt
. l. frēs. C. de ioff. teſta. fideicōmiſſū erit nullū: niſi ſit re
petitū ab iteſtato. ⁊ ſic ſm̄ eū. l. ticia. ſ̄. de ioff. teſt. non
hȝ locū i q̄rela itentata p̄ frēm qd̄ tene mēti. tu pone ali
ter caſū q̄ fuit iſtitut⁹ minor ⁊ nō fuit grauat⁹ fideicō/
miſſo ⁊ ſibi datus fuit ſubſtitut⁹ ⁊ ab eo fideicōmiſſum
relictū minor repudiauit ſubſtitut⁹ adiuit. icepit mīor
agere ⁊ petere reſtitutionē i itegrū pēdēte iſto iudicio
ſubſtitut⁹ fideicōmiſſario ſuo reſtituit ⁊ minor i reſtitu
tione obtinuit. certe actiones deſinūt ↄpetere fideicō
miſſario niſi minor euicens ad fideicōmiſſū teneret̄ ⁊
hic ē p̄ma p̄ncipal̄ lec. Secūdo p̄ncipal̄r legit̄ hȝ Ro. i
actiōe q̄ ↄpetit p̄ repetēda reſtitutōe. qd̄ gl. non placȝ.
Tene ergo uel lec. Hug. vel vltiam.

f **Iliam.** Heres dȝ mitti i poſſeſſionē:
lȝ ſit de reſtituēdo grauat⁹ ⁊
alienatiōes facte p̄ fideicōmiſſariū ↄfirmant̄
reſtitutione ſecuta. h. d. ¶ Quero quo iure filia hr̄s
iſtituta petebat ſe mitti i poſſeſſionē. Glo. dic̄ q̄ p̄ iter
dictū quoꝝ bonoꝝ uel ex ↄſtitutis Iuſtiniani. C. de
edic. diui adri. tol. l. ſi. Et ex hac vr̄ q̄ fideicōmiſſari⁹
vſis non ſit legitim⁹ ↄdictor ut hic pȝ. ↄtrarium huius
no. i. l. ſi. C. de edic. diui adri. tol. Dic ergo aut fideicō
miſſari⁹ vſis non poſſidet ⁊ non ē legitim⁹ ↄtradictor
quo minus hr̄s mittat̄ i poſſeſſionē: ut hic. Aut poſſi/
det. ⁊ tūc ſi qdē vitioſe. ⁊ idē q̄a non ē legitim⁹ ↄtradi
ctor. ita etiā p̄t itelligi hic: p̄ut hic filia agebat iterdi/
cto quoꝝ bonoꝝ ↄtra ip̄m fideicōmiſſariū. Si ꝟo poſ
ſidebat ſine vitio. tūc ſi qdeȝ ē parat⁹ que dic̄ de fidei
cōmiſſo icontinēti p̄bare eēt legitim⁹ ↄtradictor. ita dȝ
itelligi qd̄ no. i. d. l. ſi. ⁊ glo. hic ſentit. Si ꝟo nō eēt pa/
rat⁹ icontinēti p̄bare non eēt legitim⁹ ↄtradictor: ut h
i tex. ¶ Ad ſcd̄aȝ pteȝ glo. ſignat ↄtra. j. quoꝝ lega. l.
. i. §. qd̄ āt. ⁊ no. i rubrica. e. ti. dic q̄ ibi volūtas fuit ac/
cōmodata i tp̄e ↄpetēti ⁊ non durauit. hic ꝟo durauit
⁊ de h q̄liter ex ratihabitione ſupueniēti ↄfirmet̄ vēdi
tio uel alienatio p̄cedēs dixi i. l. cū uir. j. de uſuca.

b **Eredes.** Grauat⁹ reſtituere qcq̄d
p̄uenerit non vr̄ grauat⁹
de fructibus. h. d. ¶ Op. ſ̄. de uſu. l. i fideicō
miſ. §. nonnunq̄. ⁊ qd̄ no. ſ̄. e. l. tici⁹ rogat⁹ i p̄n. Sol.
aliud ē quē grauari ad reſtitutonē qcq̄d ſuperit ex bo
nis. ⁊ tūc veniūt fruct⁹: ut i ↄtrario. aliud ē quē graua
ri reſtituere qcq̄d p̄uenerit ex hr̄ditate quo caſu fruct⁹
non ueniūt: ut hic. ratio quia primo cāu conſumptio
rerum permittit̄ bona fide: ut dicta. l. ticius ⁊ bona fi/
des exigit: vt p̄us ↄſumet̄ de fructib⁹ q̄ de ſubſtantia
reꝝ: ut. l. ip̄ator. i ſi. ſ̄. e. ⁊. l. magis puto. §. ne paſſiȝ. ſ̄.
de reb⁹ eoꝝ. Et iō p̄ illa ꝟba vr̄ teſtator ſenſiſſe etiā de
fructib⁹ q̄ ratio hic ceſſat. Preterea ibi min⁹ grauat̄ a
teſtatore: ideo oneret̄ a lege i fructibus. hic i plus gra
uatur: ideo i fructibus exoneratur. ¶ Op. de. l. baliſta
. ſ̄. e. So. vt ibi dixi. ¶ Ex. §. ſequenti.
¶ Stāte ſtatuto q̄ extātib⁹ maſculis femie non ſuc/
cedant ſi extat neptis ⁊ nepos ex maſculo maſculus p̄/
fert̄: ibi. Et aduerte. Et cū ſubſtitutio ē facta p̄lib⁹ an
regrat̄ q̄ ↄditio exiſtat i p̄ſona oīuȝ: ibi. Ut liqueat.

**Cum ita.** Fideicōmiſſū relictū a duob⁹ cuȝ
exp̄ſſione noīs collectiui debet̄ ēt
ſi i p̄ſona vltimi tm̄ ↄditio extiterit ſi p̄ſona non ſupeſt
q̄ fideicōmiſſariū ex p̄ſūpta uoluntate defuncti exclu/
dat. h. d. No. qd̄ dixi i ſummario. ſcd̄o no. q̄ ſcd̄o mo
riēs vr̄ rogat⁹ de reſtituēdo id qd̄ iure fideicō. habuit
a primo: ut pȝ ex fine. §. ibi quam habere uoluit ⁊c̄.
¶ Ad hoc op. ſ̄. ad. l. fal. l. ticia. Solu. hic p̄mo reliq̄t
fideicōmiſſū. ſcd̄o grauauit. ibi ecōuerſo. Itē hic uſus
ē verbis generalibus. dixit eni oēȝ hereditatē meā ⁊c̄.
facit quod dixi in. l. marcellus. §. qdā. ſ̄. eo. ⁊ quod di/
cā. j. eo. l. ſceuola. ¶ Op. ⁊ uidet̄ q̄ p̄us moriēs trāſ/
miſerit ius fideicōmiſſi ad ſuos filios: ut. l. i. C. d̄ his q
an̄ ap. ta. ſo. dic̄ gl. ibi i iſtitutiōe pura h i ſbſtitutōe cō
ditiōali i cui⁹ ius ad hr̄des ēt ſuos nō trāſmittit⁹. caſus

eſt hic. ¶ Op. ⁊ itro materiã ⁊ uidet q regratur q cõditio exiſtat i pſona utriuſqʒ: ut. C. de impu. ⁊ ali. ſub. .l. pe. Solu. dicit glo. ibi in ſubſtitutione pupillari hic in fideicõmiſſaria. Hãc tenet Dy. h ⁊ in. l. pater filiam .§. fi. ſ. ad. l. fal. Glo. tãgit etiã eam in. l. contraria. rõ huius ſo. eſt: quia i fideicõmiſſaria uidetur teſtator cuiuſlibet fidem per ſe elegiſſe: que ratio ceſſat i directa. Iſta ratio nõ placet. Pro cuius euidẽtia ſcias q vna pluralitas tũc reſoluit in plures ſingularitates quãdo reſpiciunt diuerſos effectus: ut. l. falſa. §. fi. ſ. de cõdi. ⁊ de. ⁊ ibi dixi. ſed quãdo eſt fideicõmiſſaria ſubſtitutõ non reſoluit in plures ſingularitates ⁊ verificatur i pſona cuiuſlibet: qa reſpicit diuerſos effectus quoniã cuiuſlibet fidem uidetur elegiſſe ſm Dy. vt dixi. ſed iſta eadem ratio eſt in ſubſtitutiõe pupillari facta pluribus pupillis. per eã eni cuilibet pupillariter ſuccedítur in ſua hereditate ⁊ ſic reſpicit diuerſos effectus ⁊ diuerſas hereditates. ⁊ ſic quãtuʒ ad caſũ. l. pe. iſta non eſt bona ſo. ſʒ q̃tum ad ſubſtitutiõem vulgareʒ poteſt eẽ bona ſo. ut. i. dicã. unde glo. in. l. cõtraria ſoluit aliter uidelicet q ibi in liberis hic nõ. Quod nõ placet: qa ⁊ hic in liberis loqtur. Unde ſoluit glo. tertio modo hic ⁊ bene. nã ibi conditio extitit in perſona pmi morientis: vnde remanebat alius filius teſtatoris q ex pſumpta volũtate defuncti excludit extraneum ſubſtitutũ: ut. l. cũ accutiſſimi. C. de fideicõmiſſis. ⁊ l. cũ auus. ſ. de condi. ⁊ demon. ſed hic extitit ↄditio in perſona vltimi morientis: unde nõ ſupeſt alius q ex preſũpta voluntate defuncti ſubſtitutũ excludat. merito ſubſtitutus admittit. Iſta ſo. pbatur ad litterã in. l. ſi is q ducenta .§. item ſi pater. ſ. de re. du. ⁊ repio Dy. in cõſilijs ſic tenuiſſe ⁊ in conſilio quod icipit teſtator poſt multa legata ⁊ alia ſic dixit. ¶ Et aduerte q reqritur q nõ ſupſit perſona que ex uolũtate defuncti ſubſtitutum excludat. nam ſi eſſet eiuſdem gradus cuius eſt ſubſtitutus admitteretur ſubſtitutus ut hic pʒ. ſuperat eni nepos ex pmo filio defuncto ⁊ neptis que erat ſubſtituta ⁊ ſic erat eiuſdem gradus ⁊ tamẽ neptis admittitur. ⁊ p h dico in terminis huius. §. in locis ubi ſunt ſtatuta q filie ⁊ neptis femine nõ ſuccedãt extãtibus maſculis q talis neptis nõ admitteret cũ ſupereſt nepos ex filio maſculo q ex preſumpta volũtate defuncti ſm ſtatuta ciuitatis neptem excludit per ea que dicta ſũt. ¶ Op. .C. de impu. ⁊ ali. ſub. l. q̃uis. ubi reqritur q ↄditio exiſtat i perſona utriuſqʒ ſm q ibi glo. intelligit: ⁊ ita ſenſit in. l. hoc acticulo de re. inſti. ⁊ l. falſa. §. fi. de ↄdi. ⁊ de. So. ibi loqtur in ſubſtitutõe vulgari h in fideicommiſſaria. ⁊ poteſt eſſe ratio: qa vulgaris ſubſtitutio reſpicit unũ effectũ. ſ. uoluntatis teſtatoris. ideo fcã cõmuniter pluribus nõ reſoluit in plures ſingularitates h i fideicõmiſſaria que reſpicit diuerſos effectus: ut ibi dixi. uel uerius dic q ratio eſt qa ſubſtitutio vulgaris locuʒ habet ante aditã hereditatem. ⁊ ſic eo tempore quo eſt locus iuri accreſcendi iter heredes: unde niſi cõditio exiſtat i perſona utriuſqʒ ſm q uerba ſonãt nõ uocat ſubſtitutus. videntur eni illi plures ſimul cõiuncti vnũ corpus: ut. C. de cadu. tol. §. is ita. uer. hoc ita tã varie. cum natura uerborũ ⁊ propa ſignificatio reqrat q i perſona vtriuſqʒ exiſtat ↄditio ſubſtitutionis ab hac nõ receditur. Eſt eni alius cui poteſt queri per ius accreſendi ex preſumpta uolũtate defũcti. Sʒ ſubſtitutio pupillaris ⁊ etiã fideicõmiſſaria hʒ locum poſt aditã hereditatẽ: ⁊ poſt emolumẽtuʒ queſitũ ⁊ ſic ceſſat ius accreſcẽdi: ut. l. i. i fi. de uſufru. accre. ⁊ ideo ſi in vnius pſona exiſtat ↄditio eſt locus fideicõmiſſo.[b] Nõ eni eſt alius cui poſſit accreſcere ex preſũpta volũtate defuncti. Item eſt locus ſubſtitutioni pupillari niſi ſit que ex preſumpta defuncti ſubſtitutum excludat ut dixi. Et hoc eſſe uerum patebit ex ſolutione ſequentis contrarij. ¶ Op. de uſufru. le. l. codicillis. in prin. ubi etiã in fideicõmiſſaria requiritur q in perſona utriuſqʒ exiſtat conditio. Solu. ibi loquitur in uſufructu ⁊ habitatiõe. in quibus etiã poſt emolumentuʒ queſitum eſt locus iuri accreſcendi. l. i. in. fi. de uſufru. ac. merito donec aliquis ſupereſt non extat conditio fideicõmiſſi. Eſt enim cui poſſit accreſcere. idem dicereʒ quocũqʒ caſu hoc contingeret: ut ius accreſcẽdi remaneret forte ex preſumpta uoluntate defuncti uel alio quo uis modo. ¶ Ut liqueat materia dic cum queritur an requiratur q conditio ſubſtitutionis exiſtat in pſona utriuſqʒ uel nõ. aut ſubſtitutio eſt facta pluribus ſeparatim. aut ſimul. pmo caſu in cuiuſcũqʒ perſona extitit conditio: locus eſt ſubſtitutioni: ut ſ iuſti. te. l. pe. ad. l. fal. l. pater filiam. §. fi. ſm bonam lec. ſecundo caſu quando fit pluribus ſimul. aut fit ſimpliter uel p copulam. aut cum adiectione nominis collectiui. primo caſu aut loquitur in ſubſtitutione vulgari. aut in pupillari. aut in fideicõmiſſaria. aut in cõpendioſa. ſi in vulgari reqritur q in utriuſqʒ pſona exiſtat conditio: ut .C. de impu. ⁊ ali. ſub. l. q̃uis. ⁊ ita itelligit ibi gl. ⁊ no. in. l. hoc articulo. de here. inſti. ⁊ l. falſa. in fi. de cõdi. ⁊ demõ. ratio ſupra patet. Si uero loquitur in pupillari: tunc dico idem qđ in fideicõmiſſaria: quia reſpicit diuerſos effectus. ⁊ quia confertur in tempus in quo nõ eſt locus iuri accreſcen di: ut dixi. ſ. ſi uero loqmur in fideicõmiſſaria. dico q regula ẽ q in cuiuſcũqʒ pſona extiterit ↄditio locus eſt ſubſtitutioni: ut. l. lucius. §. gaio. i. e. ⁊ ſ. de le. ij. l. fi. §. filiam. Fallit ſi preſumatur teſtatorẽ aliud uoluiſſe ex eo q natura relicti uel uolũtate defuncti iter eos qbus eſt facta ſubſtitutio eſt locus iuri accreſcendi: ut i uſufructu ⁊ habitatione: ut. ſ. de vſufru. le. l. codicillis in pn. ⁊ ibi dixi. Item fallit ſi ſupeſt aliqua perſona que ex preſumpta uolũtate defũcti excludat fideicõmiſſarium uel ſubſtitutum: ut. l. ſi is q .§. item ſi pater. de reb. du. ⁊ C. de fideicõ. l. cum accutiſſimi. ⁊ de inſti. ⁊ ſub. l. generaliter. ⁊ h eſt caſus i. d. l. penul. C. de impu. ⁊ ali. ſub. ⁊ no. h in fin. glo. quod intellige: ut. ſ. dixi. Si uero loqmur i ſubſtitutione compendioſa que continet uulgarẽ ⁊ fideicõmiſſariã: ⁊ etiam pupillarem. quãdoqʒ ſm ea que no. in. l. precibus per glo. ⁊ doc. ⁊ ego dixi in. l. centurio. tunc ſi ſuccedítur ex vulgari dic: ut dictum ẽ i vulgari. Et ſi ſuccedítur ex pupillari uel fideicõmiſſaria: dic ut dictum ẽ. ſ. i pupillari ⁊ fideicõmiſſaria. Si uero ſubſtitutio fuit facta cuʒ adiectione nomis collectiui: quia dixit teſtator ſi ambo uel omnes uel ſi utriuſqʒ utriqʒ ⁊c. ⁊ tunc aut queris ſecundũ propriam ſignificationem vocabuli. ⁊ ſic ſubſtitutus excluditur niſi i perſona omniũ conditio extiterit: ut hoc. §. in pn. aut ſecundũ interpretationem que ex defuncti mente colligitur: ⁊ tunc aut ſupeſt aliquis de liberis que ſubſtitutos ex preſumpta voluntate defuncti excludat ⁊ ſubſtitutus excluditur: ut .l. penul. i pn. de ipu. ⁊ ali. ſub. Si vero nullus ſuperẽ qui eum excludat: ſed illi q ſuperſunt ſunt i eodem uel pari gradu cum eo tũc ſubſtitutus admittitur. caſus ẽ h in. §. iſto.

Ex. §. ſequenti.

Statutũ q priores oẽs poſſint aliqd facere uel. vij. ex eis qualr itelligatur: ibi. Et hoc.

**Peto.** Fideicõmiſſuʒ relictum pluribus uel uni ex eis itelligitur primis deficientibus. ⁊ iter perſonas iter quas eſt affectio ordinata ordo ſcripture iſpicitur. hoc dicit. primo probatur hic ⁊. l. ſi fũdum ſub conditione. §. his uerbis. ſ. de le. i. ¶ Et hoc facit ad. q. dicit ſtatutum q priores poſſunt aliquid facere oẽs uel. vij. ex eis. nã uĩ q. vij. ex eis poſſunt demũ alijs deficiẽtibus: vt hic. ⁊. d. §. his verbis. In ↄtrariũ vĩ caſus in. c. cuʒ plures. ſ off. dele. li. vj. Dic ergo qñ aliqd cõmittit pluribus. qñqʒ apponit clauſula q ſi aliq noluerit uel nõ potuerit expediat p alios: tũc nõ põt p alios veniri ad actuʒ: niſi prio ↄſtet ſ alioruʒ impotẽtia uel uoluntate: ut ex ſ offi. dele. ca. prudẽtiam.

[a] ¶ Dy. tenuiſſe. ADDE q idẽ tʒ. d. car. ↄſi. lx. icipi. quaglio. tus ubi uoluit q ſi teſtõr inſtituto filio pupil. ⁊ uẽtre uxoris ſimiliter ſi maſculus eẽt ſi võ feia p ſua bñdictiõe hẽat .c. ſubiiciat ⁊ ſi oẽs filii mei decedãt añ legitiaʒ etateʒ uolo q oia bõa mea ↄueniãt i franciſcũ ſ agnatione ⁊ eius filios dũtaxat maſculos. cõtigatqʒ pupillũ cũ tutoris auctoritate adire hereditatẽ ⁊ poſthumã naſci. moriqʒ pupillũ an legitiaʒ etatẽ q ſbſtitutus admittet ſi filia teſtõris qʒ apparet ſ eius expſſa uolũtate maſculos pponẽdo filie femie ſolũ illã iſtituẽdo i ptẽ. ⁊ ſic ñ ſumus i cãu dubij: ut i. d. .l. pe. nec pſona q ſupẽ pt excludere ſbſtitutũ ex pſũpta mẽte teſtatoris ⁊ eãdẽ ſolu. ſeqt abb. ↄſi. lviij. i. ii. li. pau. de ca. ↄſi. ccxxvi. dubitatio ↄtius ubi dicẽ q tutũ ñ ẽ recedere ab opi. bar. i iudicãdo. lʒ aliqñ timuerit: de qua timiditate uiđ ↄſi. ccclv. ubi dicit bar. h male locutũ: quia ubi ẽ fcã ſbſtitutõ ſiñ expſſiõe nois collectiui vult ipe q ſbſtitutus admittat ad ptẽ pcedẽtiũ lʒ ſupſint filii teſtõris ⁊ ita ↄſuluit. tñ i alle. ↄſi. ccxxvi. ſeqt barto. h ⁊ i. l. q. dã teſtõ. ſ. de uul. ⁊ pu. ⁊ vi de bal. ↄſi. ccxc. ⁊. cccxxiii. li. i. ⁊. xcvii. .ii. li. ⁊ ↄſi. lxxii. ⁊. cxiiii. libro. v.

[b] ¶ Fideicõ. hãc ſeqt ang. cõſi. cviiii.

Quãdoq₃ apponiẜ clauſula q̄ poſſit expediri per oẽs
uel p̱ aliquẽ ex eis nec adijciẜ ſi noluerit uel non potu
erint: tũc aut talis diſpoſitio reſpicit cõmodũ eorũ ad
quos referẜ ⁊ ſubintelligiẜ ſi alij noluerint uel ſi nõ po
tuerint: ut. d. §. his uerbis: aut nõ reſpicit cõmodum
eorũ: ſ₃ grauamẽ: ut in plibus iudicib⁹ delegatis ⁊ plu
ribus arbitris: ⁊ tunc pñt alij etiã nõ reqſitis p̃mis pre
occupare: ut. c. cũ plures. de offi. dele. lib. vi. Et per h̄
in. q. ꝓpoſita ꝯcludo aut illud qḋ ꝯmittiẜ prioribus vẜ
.vij. ex eis reſpicit eoru₃ cõmodũ ⁊ d₃ ĩtelligi alijs nolẽ
tibus uel nõ ualẽtibus adeſſe: aut nõ reſpicit eoꝝ cõ
modũ: ⁊ tũc pñt etiã. vij. ex eis alijs irreqſitis. de ſcḋo
.ſ. de ordĩe ſcripture vidiſti in. l. cũ pr̃. §. pe. ṡ. de le. ij.

d **Educta.** Debitũ ab herede p̱ adi tiõem cõfuſum in actione ex teſtamento deuoluitur. h. d.

**Cum hereditas.** Exigere a qbuſ dam nõ facit he redem teneri de periculo aliorũ. h. d.

**Qui poſt.** Obuẽtiões poſt morte₃ ex iudi cio teſtatoris ꝓuenientes ſi p̱ he redes exacte nõ fuerint ueniunt in fideicõ. al's ſec⁹. h. d. ⁊ h̄. §. eſt gl. l. poſtulãte. ṡ. e. ubi no. per glo.

**Acceptis.** Glo. ponit caſum. op. datũ cã ꝯditiõis implende nõ imputa
tur in quarta: ut. l. id autem. ⁊ l. qḋ autẽ. ṡ. ad. l. fal. ſed
h̄ dr̃ acceptis cẽtu₃. ⁊ ſic cu₃ ſint ablatiui abſoluti reſol
uuntur in ꝯditionẽ: ut. l. a teſtatore. de ꝯdi. ⁊ de. Sol.
dico q̄ ĩputatur in quartã treb. ut h̄: nõ in fal. ut ibi. ra
tiõem dixi in. l. in quarta. ṡ. ad. l. fal. ⁊ hoc ꝓut ĩtelligiẜ
acceptis nũmis a fideicõmiſſario: ut glo. ponit caſum.
Poſſem⁹ etiã dicere q̄ teſtator dixit ſimplr̃ acceptis
nũmis q̄ ĩtelligiẜ de hereditate. ⁊ ſic ꝯtrariu₃ nõ ob.
ut. l. cũ pater. in p̃n. ṡ. de le. ij. ⁊ ſm̃ hoc q̄ h̄ ſeqtur ĩ lit
tera tanq̄ ſi ex bonis ⁊c̃. expoſitiue poniẜ nõ ſilitudi
narie. ⁊ hoc innuit tex. j. in. ꝟ. qppe. ¶ Secũdo oppo.
ad tertium dictu₃. dr̃ h̄ q̄ ſolu₃ pro parte hereditatis
cõputatur in q̃rtã. Cõtra. ṡ. ad. l. fal. l. nẽſeni⁹: ubi q̄
qd a coherede p̄cipitur cõputatur in fal. Sol. ſm̃ Ja.
de are. d₃ intelligi q̄ hic erat rogatus de reſtituẽdo al
teri q̄̄ coheredi ſuo a quo recepit uel a quo deducitur
al's cõputereẜ in quartã: ut in cõtrario. Licet gl. ponẽ
do caſu₃ innuat h̄ q̄ ſit rogatus de reſtituẽdo cohere
di. ¶ Op. ad ſi. q̄ ſit cõpenſatio ſpeciei ad quãtitate₃
cõtra. l. ſi ꝯuenerit. de pig. act. Glo. mag. in ſi. dicit cõ
pẽſatur genus cu₃ genere. uult dicere heres rogatus ḋ
reſtituẽdo hereditatẽ rogaẜ de reſtituẽdo partẽ ſuam
⁊ ſic quotã. heres cui reſtituiẜ vult deducere falcidia₃
ſuã ſic ⁊ quartã. Cu₃ ergo utrũq₃ debitu₃ ꝯſiſtat ĩ quo
ta ſit cõpenſatio: ut. l. i. §. pe. ſi pars here. pe. ⁊ hoc pro
cedit ſi ꝓponis heredẽ rogatu₃ de reſtituẽdo cohere
di. ſed ponẽdo: ut dicit. Ja. de are. q̄ ſit rogatus de re
ſtituẽdo alteri: tunc illud nõ ꝓcederet. ſed deberet in
ꝟ. cu₃ autẽ caſus poni alter q̄̄ ponatur p̱ gl. ſicut dc̃m
eſt. ṡ. quãdo heres retinet p̃diu₃ cõputatur ſibi ĩ quar
tã ſolu₃ qḋ iure hereditario capit ⁊ p̃dicta ſunt ꝟa qñ
p̃diu₃ eſt minoris ualoris q̄̄ ſit quarta q̄ retineri deb₃.
Sed q̃ritur qd ſi p̃diu₃ qḋ retineẜ eſt maioris ualoris
q̄̄ portio hereditatis q̄ retineri d₃. Rñdet iuriſcõſult⁹
idẽ q̄ in ſupfluo p̃dioru₃: hoc eſt in eo qḋ nõ capiẜ iuẜ
hereditario interuenit fal. hoc eſt detraheẜ a fideicom
miſſario quãtu₃ ad fal. deeſt. cõcurrẽtẽ enĩ pecuniã cõ
pẽſari placuit. hoc eſt qñ pecunia deduciẜ illa tota in
fal. cõputaẜ: ut. ṡ. dictu₃ eſt. ita ĩtelligit Ja. de are. Ex
hoc ergo. §. no. p̃mo q̄ pecunia tota ex portiõe vnius
põt ĩtelligi eſſe deducta. ſcḋo q̄ in corpe ſecus. tertio
q̄ l₃ illud qḋ iure hereditario nõ habetur ĩ trebelliani
cam computetur. tamẽ quãdo aliquid habetur dupli
ĩ iure: partim iure hereditario partim a coherede nõ
om p̱ utatur in teb. niſi id qḋ habetur iure hereditario
nõ ponitur in. l. in qarta. ṡ. ad. l. fal.

**Hereditate.** Partus ancillarum ⁊ fet⁹ pecoris qui ponũtur ĩ locũ mortuoru₃ nõ ſunt ĩ fructu uel in redditu. h. d.

**Ante diem.** Fructus percepti iudicio te ſtatoris imputaẜ in quarta₃ ſecus in his qui p̄cipi potuiſſent a diligentiſſimo patre fami. hoc dicit.

**Quod ex hereditate.** Rogatus reſtituere qḋ ſuperit ex hereditate nõ teneẜ ad fruct⁹ nec ad luẽ das res bona fide pignoratas. h. d. ḋ materia iſta ple ne dic: ut. l. tici⁹ rogatus. ṡ. e. ti.

¶ Ex. l. ſequenti.

¶ An aditiõe tollatur naturalis obligatio. ⁊ an p̱ ſuc ceſſionem tollatur hipothecaria actio.

d **Ebitor.** Aditio que ſit coacte natu ralem obligationem nõ p̄i
mit. Ite₃ dñium rei pignorate qḋ ꝑuenit ad
creditorẽ irreuocabiliter nõ p̄imit hypothecariã. h. d.
¶ Op. diciẜ q̄ ſublata ẽ principalis ⁊ remanet hypo
thecaria. Cõtra. j. de re. iur. l. cũ principalis. Hui⁹ tio
re ſunt hic tres ſo. vna q̄ non eſt ſublata naturalis cui
accedit hypothecaria. alij dicunt q̄ in totũ eſt ſublata
naturalis ⁊ ciuilis. ad ꝫriũ dicit q̄ tñ tolliẜ acceſſoria
ſublata principali quãdo principalis tolliẜ ex equita
te. ſecus ſi per rigorem ſicut hic quia tolliẜ per confu
ſionẽ: uel forte qa p̃ncipalis debitor ſine herede ðceſ
ſit: ut. l. ſi ſine. ṡ. de admi. tuto. ⁊ l. ſtichũ aut pamphi
lum. j. de ſo. ⁊ hãc ſo. ponunt doc. C. de luitio. pig. l. in
telligere. alij dicunt q̄ ciuilis ⁊ naturalis tollitur: ſ₃ ſu
ſcitatur ciuilis ſeu hypothecaria utilis hoc declarabo
ſtatim. ¶ Op. C. de vſuris. l. eos. So. ibi eſt eadem eq
tas in tollẽda acceſſoria que eſt in tollẽda principali.
¶ Quero an aditiõe tollaẜ naturalis obligatio. Et vẜ
q̄ ſic. ut hic ibi ſublata ⁊c̃. ⁊ de li. le. l. ſi id qḋ. In cõtra
rium uideẜ tex. hic ibi ꝓpter pignus naturalis obliga
tio durat. Reſpõ. quãdoq₃ qs adit ſpõte. ⁊ tũc p̱ aditi
onem tolliẜ oĩs obligatio: ut. l. ſi id qḋ. de li. leg. ⁊ l. in
oĩbus de ſo. Quãdoq₃ adit coacte: ⁊ tunc tolliẜ ciuilis
⁊ naturalis remanet. caſus eſt hic. Ratio qa talis adi
tio nõ h₃ conſenſu₃ ueru₃ ſed coactu₃. facit. ṡ. de cõdi.
inde. l. iul. in p̃n. Ad id qḋ h̄ diciẜ in p̃n. ſublata natura
li ⁊c̃. rñdeo arguẽdo dicit nõ determinãdo. ¶ Quero
utru₃ p̱ ſucceſſiõem extinguaẜ hypothecaria actio. gl.
hic uideẜ uelle q̄ tollaẜ ciuilis ⁊ remanet naturalis: ut
hic in glo. magna circa mediu₃ ſm̃ iſtã glo. in hypothe
caria eſt obligatio ciuilis ⁊ naturalis. idem tenet in. l. ſi
tibi. §. de pignore. ṡ. de pac. Doc. dicunt contra. nam
obligatio pig. eſt in rem: ut. C. de pig. l. pignori. ſed iu
ra realia nõ diſtinguñẜ in ciuile₃ ⁊ naturalẽ obligatio
nẽ. imo nõ p̃ſupponunt obligationẽ: ut inſti. de ac. § i.
⁊ hoc t₃ Ja. bu. Suſtinẽdo glo. poſſumus dicere q̄ na
turalis obligatio dẜ. hoc eſt de iure gẽtium: ut. l. ſtichũ
.§. naturalis. j. de ſo. ſicut ergo pſona poteſt eſſe obli
gata de iure gẽtium ⁊ ſic naturalis. Item de iure ciuili
⁊ ſic ciuiliter. ita pignus poteſt eſſe obligatu₃ de equi
tate de iure gentium. ⁊ diceẜ naturalis obligatio de iu
re gẽtium. Item de iure ciuili. ⁊ diceẜ pignus ciuiliter
obligatũ. tñ quãtũ ẽ in ꝓpoſito puto q̄ naturalis inte
gra manet ⁊ ciuilis q̄ ĩducit actionẽ ne dũ retẽtõe₃: ut
dicit tex. ⁊ ſic non remanet ſola naturalis: qa illa actio
nem non ꝓduceret. ¶ Op. qñ dñiu₃ rei ꝑuenit ad cre
ditorem obligatio extiguiẜ: ut. l. nec pignus. de regu.
iur. ⁊ l. ex ſextãte. §. latin⁹. de execu. rei iu. Sol. quãdo
dñium ꝑuenit ad creditorẽ irreuocabilr̃: tũc hypothe
caria pfecte ⁊ irreuocabiliter extinguiẜ: ut ĩ ꝯtrario. ſed
quãdo venit irreuocabilr̃ dñiu₃: tunc hypothecaria ex
tinguitur: ut ꝓbaẜ in tex. ĩ. d. §. latin⁹ ⁊ doc. tãgunt ĩ. l.
.i. C. de his q in prior. credi. lo. ſuc. ⁊. C. ſi antiqor cre
di. l. i. Predicta ꝟa in eo q adit coacte. ille ꝟo q adit
ſponte d₃ ſibi deducere quod ei debebaẜ a defũcto an

teꝗ̃ reſtituat:vt.ȷ̃.de ſo.l.ſtichuȝ aut pãphiluȝ.§.i.cũ gl.in ꝟbo.detinet.ꝛ.l.irritũ.ꝛ.l.i impo/nenda.C.ad.l.fal.ꝛ.ȷ̃.ꝓxi.§.

**Ea que.** ❡Aſcẽdentibꝰ ex linea mr̃/na ꝑ deſcendẽtes actio nõ q̃/rif. Item qđ qs hȝ ex erronea ſñia in reſtõnẽ nõ venit.h.d.❡Op.ſ̃.ſo.ma.l.gaius. Sol.ſpãle ibi fauoꝛe mr̃imonij.de hoc ꝑ doct.in.l.ij.C.de ꝯben.ꝛ cõmit.ſtip.dixi plene in.l.qđ dicif.ȷ̃.de ver.ob.❡Ultimo no.ꝙ illud qđ peruenit ad heredẽ:nõ vt ad heredẽ nõ venit in fideicõmiſ ſum.facit qđ dixi in.l.ſi patroni.in ꝑn.ſ̃.e.

p **Atronus.** ❡Reſtitutiõe facta fideicõmiſſi iua/lidi actiones nõ tranſeũt ex treb.h.dicit ❡Op.C.ad.l.fal.l.erroꝛ.Sol.glo. ꝙ hec ſȝ il/laȝ dȝ ĩtelligi. Pꝛo cuiꝰ declaratõe q̃ro an fidei/cõmiſſum relictuȝ p̃rono ſit naturalr̃ debitum. Rñdeo nullo iure debitũ eſt vltra legitimã poꝛ tionẽ.ꝛ iđ quocunqȝ erroꝛe ſolutuȝ repetif:vt.l. patronus.ȷ̃.de don.ꝛ ſic nõ habet h̃ locũ diſtin ctõ.l.erroꝛ.C.ad.l.fal.Aliud enĩ eſt in fal.aliud ĩ debita p̃rono:vt ꝓbat tex.in.l.p̃ronꝰ.ȷ̃.đ don.

p **Aulus.** ❡Siue quota ſit ĩ fidei/cõmiſſo ſiue in ſolutõe locus eſt tre.h.d. Pꝛo declaratione legis ſciendũ eſt ꝙ rogatus de reſtituendo tantã pe/cuniã q̃ta eſt eſtimatio talis rei põt ſoluere pe/cuniã que eſt in obligatiõe vel etiã ipſaȝ rem:vt .l.ſi ꝟo.§.ſi.ſ̃.ſo.ma.ꝛ.ſ̃.de le.i.l.ſi fundũ ꝑ fi/deicõmiſſum.in ꝑn. Recte ergo dicit iuriſcõſul/tus ꝙ teſtatoꝛ ſenſit nõ ſolũ de q̃titate ſed etiaȝ de vncia:q: põt heres vnciam ſoluere licet non poſſit cogi.merito eſt locus treb.h̃ eſt verus in/tellectus gcquid glo.dicit.

Ex.l.ſequenti.

❡An dos data vel ꝓmiſſa ꝑ matrẽ filie veniat in fideicõ.ibi.Quero qđ.Et an filius đ reſtituẽ do grauatꝰ poſſit in teſtõ cõſtituere dotẽ filie de bonis fideicõ.ſubiectis: ibi.Quero.q.

a **Filia.** ❡Dos data ſiue ꝓmiſſa ꝑ patrẽ filie in fideicõmiſſum nõ cadit.h.d. ❡Quero h̃ loqf qñ paf dotauit filiã quid ſi ipſamet filia ſe dotauit.glo. idẽ:vt.ſ̃.e.l.mulier.§. cũ ꝓponeref. ❡Quero qđ ſi mater dotauit filiã ſuaȝ. Rñ.gl.nõ eſt ideȝ q: nõ eſt officiuȝ matris dotare filiaȝ qđ ſigna.ꝛ hanc opi.tenet Pe.in auc̃.res q̃.C. cõia de le. Filius ꝟo maſculus poſſet dotare filiã ſuã de re bus que ſubiacẽt reſtõni ſi aliud nõ hẽret qm̃ of ficiũ eius eſt dotare:vt dicta auc̃.res q̃. ❡Que/ro.q.ᵃemergentẽ de facto pone filiꝰ grauatꝰ đ re ſtituẽdo nõ dotauit filiã ſuaȝ viuẽs. ſed in teſtõ ei doteȝ reliq̃t:an hoc relictũ minuat fideicom/miſſuȝ. Rñ.ſi relictuȝ eſt factũ cõgrue ſm̃ ꝙ cõ/uenit q̃litati perſone minuit fideicõmiſſuȝ ſicut ſi eaȝ viuens dotaſſet ꝓbo ꝑ.l.mulier.§.pe.ſ̃.e. vbi dicit tex.perinde ac ſi fuiſſet rogatus reſti/tuere qđ ſuperfuiſſet de hereditate:ꝛ ſic nunq̃ videf fuiſſe in fideicõmiſſo illud qđ fuit neceſſa/riuȝ ꝓ dote filie.ꝓ quo facit:q: pater ad hoc te/nef ſaltẽ officio iudicis:ergo hr̃ eris alieni loco. creditoꝛ enĩ dicif etiã qui officio iudicis exigef põt:vt.l.creditoꝛes.de ver.ſig.ergo fideicõmiſ ſuȝ minuit:vt h̃ ibi eris aliẽi ꝛc̃. Pꝛeterea ſi res q̃ ſubiacent reſtitutioni pñt alienari in cãm do/tis inter viuos:multomagis in vltimis volunta tibus q̃ eſt fauoꝛabilioꝛ alienatio:vt no.in.l.qui daȝ ita.§.ſi quis filiuȝ.ſ̃.e. Hec.l.facit ad.q.an mulier poſſit grauari in dote per fideicõmiſſuȝ: quã ponit Cy.C.de rei vxo.act.§. videamꝰ.di/xi.ſ̃.đ le.ij.l.ſi.§.filie.dicã ĩ.l.lutiꝰ.§.maritus.ȷ̃. eo.ti. Ex.§.ſequenti.

❡Si iudex ſtatuit terminũ triũ dierũ ad cõpa/rendum:ꝛ citatus comparuit in pꝛima an iudex poſſit incõtinẽti ꝓcedere:ibi.Ultimo.

**Alũno.** ❡Si dilatio apponif gr̃a fidei cõmiſſarij ceſſante cã dilationis ceſſat dilatio.h.d.❡Op.C.ᵇ qñ di.leg.ce.l.ex his.So.ibi ñ ceſſabit cã dilatiõis q: tp̃s fuit ap/poſitũ fauoꝛe grauati h̃ fauoꝛe eius cui đbebat fieri reſtõ.❡Cõtra hoc op.de gl.que eſt in.l.ſe ius ſaturninus.ſ̃.e.So. Pe.in.l.ex his verbis repꝛehẽdit illã glo.ꝓ qua repꝛehẽſiõe videf ca ſus h̃.ſi velles ſuſtinere poſſes dicere ꝙ h̃ erat nudus miniſter.ſȝ ibi erat heres q ſentiebat cõ modũ.ar.l.publius.de cõdi.ꝛ de.ȷ̃.ti.i.l.firmio .§.cum ab heredibus.ꝛ qđ ibi dicaȝ. ❡Ultimo facit h̃.§.ad.q.iudex.ſtatuit terminũ ad cõparẽ duȝ hic ad tres dies:cõparuiſti incõtinẽti:vtꝝ iudex infra illos tres dies poſſit ꝓcedere ad vl/terioꝛa. Videf ꝙ nõ:q: durat dilatio pꝛima:vt .l.ſiue pars.C.de dila.in cõtrariuȝ:q: finita eſt cã dilationis que dabatur ad veniendum ſtatiȝ ergo cum venit finita eſt dilatio:vt h̃.ꝛ.ſ̃.đ acq. here.l.ſi quis heres ita.ꝛ hoc eſt verum.

f **Acta.** ❡Per reſtõneȝ ꝟbalẽ trã/ſeunt oĩa iura in fideicõmiſ ſarium.hoc dicit.

**Si is qui.** ❡Si fideicõmiſſum đdu catur in ſtipulatione ꝛ re/ſtituatur tranſeunt actiones per treb.ſecus ſi li/tis eſtimatio ſit ſolum hoc.d.

Ex.§.ſequenti.

❡Uan cuȝ ſit ceſſio ſufficiat ſcĩa debitoꝛis:ibi. Op.Et qñ cedens facta ceſſiõe egit ꝯ debitoꝛẽ debitoꝛ poſſit opponere de ceſſiõe alteri facta: ibi.Quero.Et an pactũ cedẽtis noceat ceſſio/nario:ꝛ qđ de cõfeſſione:ibi.Quero vtrũ cũ ſe q̃nti.Et cũ cedens nõ hȝ niſi utilẽ an p̃iudicet ceſſionario in illis caſibꝰ in q̃bus p̃iudicaret ſi haberet directas:ibi.Quero.Et an ſolutio fac/ta cedẽti noceat ceſſionario vide in fi.

**Si heres.** ❡Sñia uel renunciatio poſt reſtõem ꝓcedẽs fi/deicõmiſſario nõ pꝛeiudicat.h.d. ❡Op.ꝙ heresᶜ poſt reſtõneȝ nõ potuit cõdẽnari:ut.l.hoc autẽ.§.ſi.ſ̃.ti.i.So.vt in glo.❡Op.ſ̃.e.l.ſi pa troni.§.ſi.ſo.ibi reſtitutio fuit facta pꝰ litẽ cõte ſtataȝ cũ herede.❡Op.C.de euic.l.i.de here. uen.l.emptoꝛ.So.factuȝ emptoꝛis põt ꝓdeſſe ei q hȝ iura ab eo:ut.l.filia fratribus.ſ̃.e.nõ no/cere:ut h̃.ſunt expedite glo.❡Ex glo.op.foꝛ/titer ꝛ uidef ꝙ hec.l.ſit ꝯ caſuȝ.l.ſi.ſ̃.đ trãſact. So.ibi ille cũ quo tranſegit ignoꝛabat uẽditio/neȝ factaȝ hoc intelligi dȝ quãdo ſciebat litiga/toꝛ.ꝛ illud eſt no.❡Op.ad id quod dixi.tu di/cis ꝙ h̃ loq̃tur quãdo ſciebat ꝯ q: nõ ſuffic ſcĩẽ/tia ſed requirif ꝙ altero de tribus modisᵈ ſciat qui ponunf in.l.iij.C.de noua. Poſſes dicere ꝙ ibi loquif in alia ceſſione ſeu delegatione.h̃ i reſtitutione q̃ ſit per treb.iſta nõ eſt uera ꝑ.d.l. ſi.ſ̃.de tranſac.ubi eq̃parat hereditatẽ uenditã que eſt ceſſio reſtõni trebellianice. gloſ.uariant in.l.ſi.ſ̃.de tranſac.ꝛ in.d.l.iij.una dicit ꝙ ſuffi/cit ſimplex ſcĩa.alia dicit ꝙ nõ ſufficit:ut.l.nom̃ .C.que res pig.ob.poſ.alia glo.uariat in ſeipſa ut.l.ſi cum emptoꝛe.ſ̃.de pac. Jaco.de are.di/cit ꝛ melius q̃ aliquis alius in hoc:ꝙ quãdoqȝ ſit ceſſio ad cõmoduȝ cedentif ꝛ eius periculoᵉ ꝛ quicq̃d exigif in eius utilitatẽ ꝟtitur.ꝛ iſto ca ſu nõ ſufficit ſimplex ſcĩẽtia: ſed req̃rif ꝙ ſciat

a ❡Filia. Quero.q.ui de bal.cõſil. lxxij.ij.li.ꝛ ꝯ ſil. cxviij.co li.ꝛ cõſi.c.i. i.li.ꝛ an filia poſſit graua re in dote ui de ꝑ eundeȝ cõſi.xxv.co. ij.lib.

b ❡Alumno Op.C. Uiđ bar.in.l.lib/to.§.largiꝰ. de ãnuis le/ga.ꝛ qđ ibi dixi poſt J/mol.i.l.pau/lus.ꝛ i.l.pu/blius .§. h̃ alle.ꝛ aliq̃d p ro.in.l.i il la.in.v. col. de ꝟbo.obl. Itẽ põt in/duci ad.q.te ſtator i teſtõ dixit volo ꝙ berta vxor mea habeat mille đ bõis i godimẽtuȝ toto tp̃e vite ſue doec ho neſte vixerit ꝛ donec ad ſecũda vota nõ tranſiue rit ꝛ pꝰ eius moꝛtẽ dicta bona tranſe ant in titiuȝ berta tranſi uit ad ſecun da vota:an i continẽti ti/tius debeat habere illa mille.bar.in aliq̃bus lec. in repe.auc̃. hoc locũ.C. đ ſecũ. nup. decidit ꝙ ſic poſt multa arg. alle.l.ſi ita qñ di.le. ce.ꝛ.l. muli/er.in ꝑn.ſ̃.e ADDE ꝙ ſi cã pp quã ẽ data dila/tio eſt nulla ſimiliter di/latio.l.cũ pa ter.§. cura/toꝛis de le. ij.ꝛ ibi no.ꝑ glo.ꝛ barto. quo ꝟo ad.q tactã viđ io. an.in addit. ad ſpec.i tit. đ ſecũ. nup. ꝛ pau.de ca. .ſ̃.e.l.muli/er vbi dicit de facto ſe pluries ha/buiſſe bal.cõ ſilio. cccciij. ꝓponitur ꝙ mãfredinus iiij.li.

c Acta.§ ſi heref Op. ꝙ heres adde qđ no.bald.

f

poſt bar.i.l. i.C.de ioffi. teſta.ꝛ bal. no.in.l.i. in pe.col.in ꝟ. q̃ro qđ ſi ꝑ cur.C. quã/do ꝓuo.

d ❡Tribus. modis. An ſufficiat ſola ſcĩa.ꝛ no.ad .l.iij.C.đ no ua.ꝛ de his oĩbus viđ i Spe.de ceſ. act.§.i. i.ij. col. Iteȝ ad .d.l.iij. vide bar.ꝛ doct.i .l.ex aſſe.in ꝑn.ſ̃.eo.et i ſtis ađ bal. plene in.l.i. ſ.viij.vel.ix. col.ꝟ. q̃nto q̃ro.cũ ſe.de act.ꝛ obli.ꝛ bar.i.d.l.no mẽ.ꝛ ibi bal. ſȝ quõ debȝ fieri dicta đ nũciatõ.viđ bar. no.in.l. i.in ꝑn.in.xi q.de ope.no ui nũ.

e ❡Et eius periculo.col lige ex.l.ſi moꝛtem.ſ̃.đ here.vel ac. ven.

ADDE ꝙ opi. Jac.de are. ſeqtur ro.cõſi.cii.
a ℂQuero. vide qð no. bal.in.l.i. in pe.col.in.ṽ. q̃ro qd ſi ꝓcurato: .C. qñ ꝓuo.per bar.in.d.l.ſi cuʒ debitor ð pac.ꝛ bal. plene de iſtiſ oībus in.l.i. in.ix.col.ĩṽ. qnto.cũ ſe. de ac.ꝛ ob.ꝛ in.d.l.iii. de noua.ꝛʒ con tra bar.ꝛ vi de ẽt bar.ibi
b ℂQuero v trũ.qd ſi ce. dẽs liberat debitorẽ an noceat ceſſio nario. vide bal.in rubr. C.q̃ in frau. cre.in p̃n.et de pacto ꝛ ꝯ feſſione. við ꝑ cy.in.l.ſer uũ filii.§.i.ð le.i.ꝛ tʒ ꝙ ſic ꝑterq̃ʒ in ca ſibus poſitiſ in.l.iii.C.de noua.

altero de trib⁹ modis.C.de noua.l.iii.ita põt ĩtelligi glo.in.l.nomẽ.C.que res pig.ob poſ.ſed ſi ſit ad cõmoduʒ ceſſionarij ꝛ ei⁹ ꝑiculo ſufficit ſimplex ſcīa:ut.š.de trãſact.l.ſi.ꝛ caſus eſt hic. Predicta potes tibiipſi ꝑ modũ diſtinctionis ſumere.¶ Quero^a poſt factã ceſſioneʒ cedens agit cõtra debitorem.an debito: põt opponere iſtaʒ exceptioneʒ nõ potes me cõuenire:q: alteri ius ceſſiſti.ꝛ ſic alius hʒ utilẽ que tunc directe p:eferf. Jac.de are.dicit eo modo quo dixi.š. aut ceſſio eſt facta ad cõmoduʒ ceſſionarii ꝛ ei⁹ ꝑiculo.hoc caſu potes opponere exceptionẽ in cõtinenti ꝙ alius q hʒ utileʒ põt p:eferri directe.ita intelligif.l.in cauſe.in ſi.ꝛ.l.ſi ꝓcu.meus ꝛ.l.ꝓcuratore in rẽ dato.de ꝓcu.Si ṽo periculo cedẽtis ꝛ nõ põt opponere:niſi alteruʒ ð tribus interuenit poſitis.C.de noua.l.iii.h.d.ſm Ja.de are.in.l.i.§.i.circa p̃n.š.eo.ubi eſt caſus Sed Gl.ſibi h̃ approp:iauit.Et ſm p̃dicta dʒ intelligi.l.ſi cõuenerit.in p̃n.de pig.ac.ꝛ.l.ſi pr̃ .§.i.de iure do.¶ Quero utrũ^b pactũ ꝛ tranſactio cedẽti noceat ceſſionario. Gl.mouet in.l.ſi cũ empto:e.š.de pac.Tu ſolue diſtinguendo. circa hanc.q.ꝓut colligif ex his que dixi ð ſcīa ꝛ ceſſione.¶ Quero utrũ cõfeſſio cedentis noceat ceſſionario.Hanc.q.tangit Cy.in.l.ſeruũ .§.i.š.ð le.i.ꝛ ibi tetigi.ꝛ h̃ etiã Cy.fo:mat.Et uidef ꝙ ðbeat nocere.ut.d.l.ſeruũ.§.i.ꝛ.l.ſi acto:.š.de ꝓcur.ubi põt dicere ꝙ ueniat p̃ncipalis:ꝛ ſic ſi nõ noceret confeſſio p̃ncipalis illa.l.ſi acto: nil releuaret.In ꝯtrium uidef.l.ſi parteʒ. .§.i.š.quẽadmod.ſer.amit.Ja.de are.ut refert Cy.in.l.ſi.C.de ꝓcura.refert ſe ad diſtinctionẽ predictã.aut enĩ ceſſio ſit cedẽtis periculo:ut.l. ſi mandato.in ſi.š.mã.ꝛ tunc cõfeſſio nocet:ut .š.de ꝓcu.l.ſi acto:.ſi ṽo ſit ad cõmoduʒ ceſſionarij:tunc nõ p:eiudicat:ut.d.l.ſi parteʒ.ꝛ h̃.ꝛ hoc addita diſtinctiõe ſcie ꝛ igno:ãtie litigãtis. ¶ Quero pone ꝙ ille q ceſſit hʒ ſoluʒ utilẽ.unde apud euʒ nil remãſit an p̃iudicet ceſſionario in illis caſibus in qbus p̃iudicaret ſi hẽret directas.Et uidef ꝙ in nullo p̃iudicet:ut.j.l.px.in p:in.cõiuncto eo qð dixi in.l.ex aſſe.š.e.qd dicemus.dico ꝙ p̃iudicat ceſſionario.ſicut factũ ꝓcurato:is reuocati p̃iudicat dño ſi ad notitiã nõ peruenit:ut.š.de ꝓcu.l.ſi ꝓcu.ꝛ.l.i.C.ð ſatiſd.ãdo. Predicta ſunt ṽa pterq̃ in illis caſibus in quibus dixi ꝙ ſimplex ſcīa nõ ſufficiebat ſed reqritur altero de tribus modis poſitis.C. de noua.l.iii.q: qequid faciebat dñs faciebat ṽtute directe que erat apud eũ.h̃ nulluʒ ius remanſerat.ꝛ iõ ſcit ꝙ ſoluit ei qui nullũ ius hʒ idcirco ſufficit ſimplex ſcīa.¶ Quero utrũ ſolutio facta cedẽti noceat ceſſionario.Rñ.qñ apud cedẽtẽ remanet directa.idẽ qð dixi.š.in trãſactione ſnĩa pacto ꝛ ſimilibus:ut.l.ſi.de trãſac.ſʒ qñ apud cedentẽ nulle remanẽt.tũc aut accepit bona fide aio gerẽdi negociuʒ ceſſionarij ꝛ liberef ſoluens igno:ãs alias nõ.ſed hr̃et cõditionẽ in debiti quaʒ cedendo liberaretur.ita debet itelligi.j.l.pxi.ꝛ.l.is qui hoīem.§.ſi titium.j.ð ſol. ꝛ.l.cum quis.§.i.j.e.ti.

**Si quis.** Pro eo qð idebite reſtituif reſpectu quote nõ tranſeũt actiones.ſecus ſi reſpectu rei certe.h.d.

**Si heres ante.** Nõ pẽdẽte dilatione ꝑ hereditariuʒ ſeruuʒ acqritur in reſtitutiõe nõ uenit. ſic nec alij fruct⁹ iudicio teſtato:is ꝑcepti.h.d.

**Reſcripto.** Licet fideicõmiſſariuſ pecuniaʒ quã dʒ dare tardius ſoluat ad uſuras non tenetur:quia nec fructus recuperat.hoc dicit.

Ex.§.ſequenti.

ℂAn cũ cõditiones ĩpoſſibiles remittũf poſſit adiri hereditas:ibi.Ego aliter.Et quando conditiones heredi remittanf:ibi.Ex p̃dictis. Et tantũ ualet ꝓteſtatio quãtũ operaref ſi ĩterceſſiſſet ille actus ſuꝑ quo fuit interpoſita:ibi. Quero quid.Et an inducaf aditio ex eo ꝙ qs dicit uolo eſſe hr̃s:ibi.Item.Et accurſius eſt nomen honeſtum in ſi.

**Si ſub cõditione.** ℂConditõi ptãtiue honeſte facili ꝛ trãſito:ie heres cogif parere.inhoneſta difficilis vel ꝑpetua ei remittif.h. .d.p̃mo loquif in inſtituto ſub cõditiõe ptãtiua honeſta ꝛ facili.ſecũdo in inſtituto ſub cõditione turpi inhoneſta ꝛ difficili.ſcða ibi ſi ṽo turp̃. Item ſcða ſubdiuidif:q: p̃mo põit qd iuris ſit de rigo:e.ſcðo ponit qd iuris ſit de eqtate p̃to:ia.ſcða ibi ſi in dãda.Item ſcða ſubdiuidif:q: p̃mo loquif in cõditione que hʒ difficultatẽ:qa patrimoniũ diminuif in dãdo.ſcðo in cõditiõe turpi.tertio in cõditiõe que hʒ difficultatẽ:q: ẽ ꝑpetua nõ tranſito:ia.ſcða ibi ꝙ ſi cõditio. tertia ibi ſi vero nois.ex qua diuiſione apparet clarius iſte.§.In tex.ibi viſuʒ eſt dic.ſ.iniquũ de rigo:e per rõnem que ſequif. ℂOpp.ꝛ videf ꝙ iſte.§.ſibi cõtradicat.nã p:imo dicit ꝙ cõditio turpis ſibi nõ remittitur.in.§.ꝙ ſi cõditio dicif cõtrariuʒ.So.p:imo loquif de rigo:e.ſcðo ð eqtate p:eto:ia.Sed cõtra hoc op.q: etiam de rigo:e iuris ciuilis cõditio impoſſibilis remittif: vt.š.de cõdi.inſti.l.i.Sol. quidam intelligunt oẽs.ll.que dicunt conditioneʒ impoſſibileʒ remitti.ſ.de iure p:eto:io.ꝛ ſic nũq̃ ex tali teſtõ poterit adiri hereditas.ſed erit neceſſe deueniri ad bonoruʒ poſſeſſioneʒ ſm tab.vt h̃.¶ Ego aliter dico.nam quedaʒ ſunt cõditiones turpes que de iure ciuili remittuntur.Quedam reputãtur turpes ſoluʒ de iure p:eto:io:vt cõditio iuriſ iurandi:vt ꝓbatur.š.de cõdi.inſti.l. cõditiões in p:in.in illis que a iure ciuili remittunf poterit adiri hereditas de iure ciuili.in his que ſolũ a p:eto:e erit neceſſe peti poſſeſſioneʒ bono:uʒ ſm tab.h̃ eſt caſus:ꝛ ſic eſt vnus ð caſibus in quibus etiam hodie eſt neceſſaria bono:uʒ poſſeſſio ſm tabu.vt ponunt doc.in.l.certuʒ.C.vnde le.ℂOp.ꝙ conditio difficilis non remittatur: vt.l.cum heres.j.de ſta.lib.difficultas eniʒ non excuſat:vt.l.cõtinuus.§.illud de verbo.oblig. So.conditio difficilis nõ remittitur ad cõmodum eius cui eſt impoſita:vt in contrario.ſʒ ad cõmodum fideicõmiſſarij ſic vt h̃.quod eſt no. ℂOp.q: h̃ remittitur conditio etiam facilis: vt cõditio de deferendo noīe honeſto quod fieri nõ debet:vt hoc.§.in p:in. Reſpondeo cõditio nominis ferendi dicitur habere difficultateʒ ꝓ eo ꝙ eſt perpetua nõ momentanea:vt aſcendere capitolium.ideo remittitur nõ in fauo:em eius cui eſt impoſita.ſʒ in fauo:eʒ tertij:vt poſſit peti bono:um poſſ.ſm tab.non adiri hereditas de iure ciuili:ut h̃.Ratio iſtaruʒ ſol.eſt quia in cõditionibus ptãtiuis ſi aliquis impeditur ꝑ alium cõditio habetur ꝓ impleta:vt.l.iure ciuili.ꝛ.l.in teſtamẽto.š.de condi.ꝛ demõ.ſed h̃ ꝓpter factum heredis cui conditio erat impoſita videbatur impediri implementuʒ conditionis ad dãnum fideicõmiſſarij.vnde de equitate p:eto:is q̃ꝛtum ad fidecõmiſſariuʒ conditio habetur ꝓ impleta:nõ quo ad ipſum heredem.

ADDE late pau.de ca.h̃ q dicit bar. cõfuſe loq. ꝛ an debito: liberef omiſſo ceſſionario ſoluẽdo cedẽti vide bal.cõſi.ccc iii.i.li.ange. cõſi.cclviii. pau.de ca.ꝯ ſilio.lxxxiii.

a ¶Julian⁹. Uide bart. in.l.i.ꝺ vul. ⁊ pu. in.iiii. q.prin.in ꝟ. ité ꝺubitaṫ. qꝺ ſi ille.
b ¶Si quis tpe reſtitueṫ No.bene.et bñ facit i ſimili caſus cũ ibi no.in l.ſi.ſ. ꝺe rebus eo.iſtꝺ tꝫ ꝩ ang.ſed imol. iſtud multũ reſtringit qñ fidei. cõmiſſarius fuiſſet impeditus iſinuare vel non.⁊ ſequiṫ hoc bal.i.l.ii.circa pn.C. q. res iud.non no.lꝫ nõ alleget bart.ꝩ nec iſtũ tex. ⁊ vide pulchraſ.q.bal. in materia.i l.ii.C.ꝺe iure ꝺo.in pe. col.ſed an iſinuatio facta p vnũ .p. ſit alteri viꝺ bar.p illum tex.in ſimili in.l. ſi.§. ſimili.C.ꝺ iure ꝺli.⁊ iſtis adde q̇ not. bar.in ſimili in.l.ſi res.in ſin.ſ.q.mo. pig.vel hy. ſol. ⁊ adde no.bal. in.l. ꝯſulta.in vl. q.C.ꝺ teſta. p bart.i.l.is põt. ⁊ ibi p ro.ſ.ꝺe acq ren.here.

¶Ex predictis habes diſtinguere aut conditio appoſita hꝭ di é cauſal.aut prãtiua. ſi cauſalis dic vt.l.ꝫ ſi alio.ſ.eo.ſi prãtiua:tũc aut turpis. aut honeſta.ſi turpis remittiṫ.ſi hõeſta aut faciſ aut diffciſ.ſi faciſ ⁊ tũc aut é momẽtanea ⁊ cogit eã implere:vt aſcendere capitoliũ:vt ꝩ.in pn. ſi perpetua:vt ferre nomen honeſtum.⁊ illa remittitur ſi eam implere nõ vult:vt hoc.§.in ſi. ſi vero eſt difficilis.aut difficultas cõſiſtit in dãdo:⁊ tunc cõtra difficultatem ſuccurritur:q: fideicõmiſſarius cogitur dare:vt ꝩ.§.ſi in dãda. ſi in faciendo ⁊ illa remittitur ad cõmodum fideicõmiſſarij:vt ꝩ non heredis:vt dictum eſt. ¶Quero quid vult dicere tex.in ver.quod ſi cõditio ibi iubẽdus eſt ⁊c̃. Rñdeo dicit glo.ꝙ alterũ de duobus cogitur heres facere vel ꝑſtari.ꝙ q̃tum in ſe eſt vult eſſe heres vel habet petere bonoꝝ poſſeſſionem ſm tabu. Et ſic not. ex primo ꝙ tantum valet ꝑſtatio q̃tum operareṫ ſi vere interceſſiſſet ille actus ſuper quo interponitur:vt de his qui per me.iudi. nõ ap.l. ſi.de op.no.nun.l.de pupillo.§.ſi quis ipſi ꝓtori.ita dicit Gl.⁊ eſt rõ.in.l.ſ.alleg.q: cum p ꝑteſtantem nõ ſtet lex ſupplet.¶Item no.ex hac eadẽ gl.ꝙ ſi qs dicat volo heres eſſe inducitur aditio.ſecus ſi dicat volo adire.ar.eius qꝺ no.i l.ſerui electione.ſ.de le.i.⁊ de acqui.here.l.gerit.videtur ꝙ alius ſit intellectus huius text.dicit ꝙ pretor cõditionem remittit ⁊ alterum de duobus faciat pretor uel ꝙ faciat edictuꝫ ſpãle per quod transferat actões i fideicõmiſſariũ vel ꝙ iubeat heredeꝫ petere bonoꝝ poſſeſſioné ſꝫ tab.ex edicto generali ⁊ hereditateꝫ reſtituere. ex treb.ſimilis modus ꝙ lex permittat iudici facere edictuꝫ ſpãle hꝭ in.l.ſi finita.§.eleganter ꝺ dam.iſec.¶Ultimo no.ꝙ nomẽ accurſius eſt honeſtum nomẽ:q: accurrit ⁊ ſuccurrit ꝯ tenebras iuris: q: gẽtes cõſueuerũt ⁊c̃.vt in glo.

## Si cum ſuſpecta.

¶Si heres adiuit coactus fideicõmiſſarius detrahit falcidiam de relictis ab herede nõ de relictis a ſe.hoc dicit dic plene.ſ.e.l.i.§.deniqꝫ.

## Si titius.

¶Quatenus defalcaṫ a primo fideicõmiſſario.eatenus defalcat ipſe a ſuo legatario .h.d. Circa materiam glo.diſtinguit ꝩ plenius in.l.plauti⁹ de condi.⁊ de.vt ibi dixi.

## Jul.

a Fideicõmiſſarijs ꝑfertur ſubſtitutõ vulgariſ.h.d.ſm primaꝫ lec.que é magis notabilis.alie lec.ſunt clare. ¶Op.ſ.e.l.ſi patroni.§.ſi.ſm primã lec.dic vt ibi.

Ex.§.ſequenti.

¶Statutũ ꝙ teſtamẽtũ inſinueṫ infra tres mẽſes aľs nõ valeat nõ ꝑiudicat fideicõmiſſario.

## Siquis.

¶Si inſtitutus paſſus é labi tempus agnoſcende bonorum poſſeſſionis fideicõmiſſario ſuccurritur vt reſtituatur:⁊ agnoſcere cogatur.hoc dicit. ¶No.caſum quottidianum in hac ciuitate puſij vbi eſt ſtatutum ꝙ ſiquis non inſinuauerit teſtamentum infra tres menſes non valet ꝙ hoc fideicõmiſſario non noceat:imo ad ei⁹ petitionem tempus reſtituetur b ⁊ cogetur adire ⁊ reſtituere

## Admonẽdi.

¶Ad petitioneꝫ vnius ſerui fideicõmiſſarij cogitur inſtitutus adire ⁊ reſtituere hereditatem etiã qui ſoluendo nõ erat.h.d.

a

## Jeius.

¶Naturales obligationes totaliter tranſeunt i fideicõmiſſarium ideo reſpectu heredis totaliter dicitur indebitum.hoc dicit.¶Op.⁊ videṫ ꝙ poſt reſtitutionem apud heredem remaneãt directe:vt.l.i §.i.ſ.e.So.glo.ꝙ illud verũ quãdo erat obligatio ciuilis ⁊ naturalis.ſecus ſi naturalis tantum:tunc enim nihil remanet apud heredem:q: naturalis nõ diuiditur in directam ⁊ vtilem.licet contrarium no.in.l.ſi alienus.ſ.ꝺ le.ii.ſed hec verior quod eſt no. ¶Oppo.C.ſi aduer.ſo.l.ii.⁊.ſ.de condi.inde.l.interdũ.Gl. intrat ꝩ opi.quas plene examina:vt dixi in.d.l. interdum.de condi.inde.heres cogitur parere cõditioni ⁊ adire ⁊ reſtituere.h.d.

## Si neceſſarii.

¶Etiam neceſſarij heredes cogũtur parere conditioni:⁊ adire ⁊ reſtituere.hoc dicit.

## Siquis.

¶Heres heredis decedentis ante reſtitutionem cogitur reſtituere:⁊ quatenus res extant tranſibunt actiones.hoc dicit.

## Si patronus.

¶Patron⁹ poteſt grauare libtos liberti etiam in debita portione.hoc dicit.

Ex.l.ſequenti.

¶Que ſit ratio ꝙ in reſtitutione trebelliani nõ requiritur conſenſus ſui:⁊ in hereditatiſ aditione ⁊ bonorum poſſ.ſic.

a

## Eruo.

Hereditatis reſtitutio fit ſeruo domino volente vľ ratum habente vel etiam ipſi domino:lꝫ in hereditate debeat precedere iuſſus ⁊ ſeq aditio ſerui:⁊ in bonorum poſſeſſione ſerui voluntas requiratur.hoc dicit.que eſt ratio ꝙ in hereditatis aditione requiritur ꝙ precedat iuſſus. in bonorum poſſeſſione:⁊ tre. reſtitutione ſec⁹. Reſpondeo q: aditio obligat quem ſicut votũ qui modus obligandi nõ cadit in eum qui é in alterius poteſtate:vt.l.ſi rem.§. voto.ȷ.de polli.que ratio ceſſat in tre.reſtitutione ⁊ bonoꝝ poſſeſſione:vt plene dixi in.l.qui in aliena.i pn. de acqui.here.¶Quero que eſt ratio ꝙ in tre. reſtitutione non requiritur conſenſus ſerui:i hereditatis aditione ⁊ bonorũ poſſeſſone ſic. Reſpondeo iura querendi non queruntur vobis per eos qui ſunt in noſtra poteſtate. ſed iura q̇ſita ꝑſequendi ⁊ actiones ſic:vt.l.precia rerum .§.i.ſ.ad.l.fal.ſed poſſe adire hereditatem vel poſſe petere bonorum poſſeſſionem non eſt ius queſitum:ſed eſt ius querendi.⁊ petere reſtitutionem eſt ius ꝑſequendi ius iam queſitum.eſt enim nobis queſita actio ex teſtõ ad hoc vt plene dixi in.l.is põt.de acq.here.

## Si teſtator

¶Heres rogat⁹ reſtituere ſub conditione que remittitur:vľ que per cautioné mutianã impleṫ cogiṫ adire ⁊ reſtituere.h.d.

Ex.§.ſequenti.

¶Sententia lata a iudice per gratiam quãdo retractetur per beneficium reſtitutionis in integrum:ibi.Op.

## Cum pretor

Sententie licet iniuſte parendum é propter eius auctoritaté.hoc dicit Oppo.ſ.de iuriſdi.om.iudi.l.ſi per errorem.So.ibi fuit error in iuriſditione ꝩ in iure vľ facto.Ad hoc oppo.C.quando ꝓuo.non eſt ne.l.ii.⁊.l.qui teſtamento.de excu.tu.Solu.ibi fuit expreſſus error in ſententia.ꝩ.non.¶Op.ꝙ tex.ſibi contradicat.dicit enim cã cognita ⁊ per erroré.Solu.vt in glo.¶Op.C.qñ ꝓuo. nõ eſt ne.l.venales.

Sol. ibi ſententia fuit data p̃recio vel per errorem vel p̃recibus. ¶ Op. ſ. de iudi. l. ſi p̃retor. §. marcellus. Gl. dic fateor ꝙ quãdo ſnĩa gratioſe fertur põt peti reſtitutio in integrum quod no. Sed aduerte q: hoc tunc eſt verum quãdo falſe ꝓbationes fuerunt ꝓducte: quo caſu diſtinguitur vtrum ſnĩa fuerit lata in p̃ntez vel in abſentem[a]. vt. d. §. marcellus: vt plene dixi in. l. diuus ⁊. l. ſiquis obrepſerit ꝺ re iudi. ſed ſi nullis falſis ꝓbationibus ꝓductis: vel ſi iudex per grãz nõ ꝓnunciauerit: vel ſi falſis ꝓbationibus ꝓductis iudex daret ſnĩa iniquam gratioſe: tunc non daretur reſtitutio: quia potuit[b] appellare ⁊ iudicis errorem corrigere: vt. l. i. j. de ap. ⁊ ſic non poteſt ignorantiã p̃retendere: q: illa non eſt iuſta cauſa dandi reſtitutionem. Eſt eniz lata culpa: vt no. in. l. liberorũ. §. notatur. de his q no. infa. ⁊ reſtitutio nõ datur niſi ex iuſta cã: vt. ſ. ex qui. cau. maio. l. i. in p̃n.

**Si pupillo.** ¶ Pupillo cum auctoritate tutoris vel ſoli tutori ſi eſt ĩfans poteſt reſtitui hereditas. ⁊ mutus nihil intelligens infanti equiparatur. h. d. ¶ No. ꝙ infanti queritur hereditas per tutorẽ ¶ No. etiaz ꝙ mutus nil intelligens equiparatur infanti[c] de quo videbitis. j. de bo. poſ. infã. de la. l. i. ⁊. ii.

**Si ſingule.** Qui ad petitionem fideicommiſſarij alij res ſingulas reſtituit hereditatem reſtituere videt̃ hoc dicit. ¶ Op. ꝓcuratori in rem ſuam nõ poteſt reſtitui hereditas: vt. ſ. de iure do. l. ſi mulier. §. ex aſſe. Dy. dicit ſo. vt. j. l. pri. §. i. ſz ibi nil de hoc dicitur. Alij dicunt intellige h̃ p̃receſſiſſe reſtitutionem verbalem quod licet ſit verum in ſe tamen non eſt de mente littere que dicit ꝙ ꝑ hanc traditionem intelligitur reſtituta hereditas. Dic ergo ꝙ h̃ res iſte fuerũt tradite me p̃ñte: vnde mihi reſtitute viderentur: vt de acquir. poſ. l. quod meo. §. ſi venditorem: vel verius ex eo ꝙ iuſſu meo paruit heres videtur heres ſtatim reſtituere mihi fideicõmiſſario hereditatez tradendo illas res. nec videtur facta reſtitutio ꝓcuratori in rem ſuã cui tradite ſunt res ſingulares. immo directo videt̃ facta reſtitutio[d] in fideicõmiſſario facit. ſ. e. l. reſtituta.

q **Ui ita.** ¶ Additio coacta implz cõditionem. h. d.

Ex. §. ſequenti.

¶ Uſufructus ſtipulatus ꝑ me ꝑ ꝓcuratorẽ nõ querit̃. ſibi: ſed mihi directo.

**Etiam.**[e] ¶ Heres nõ corrigitur adire ad petitionem ꝓcuratoris: de cuius mandato dubitatur ſi ſponte adiuit cogitur reſtituere. h. d. ſm̃ ſcδam diuiſionem glo. ¶ Op. qui habet mandatum nõ cauet de rato: vt. l. nõ ſolum. §. qui alienum. C. de ꝓcu. So. q̃dam ꝙ hic eſt caſus ſpãlis in quo cauet etiã ſi ꝯſtet de mãdato. ſimile in. l. de pupillo. §. q ꝓcu. de ope. no. nun. Alij ꝙ h̃ cauet de rato ſi nõ cõſtet de mandato: ⁊ hoc tenui[c] in. d. §. q ꝓcuratorio. ¶ Op. ꝙ ꝓcurator nõ poſſit reſtitui: vt. ſ. de iure do. l. ſi mulier. §. ex aſſe. Sol. h̃ in ꝓcuratore ſimplici ibi in ꝓcuratore in rem ſuã. ſimilẽ glo. habes in. l. apud iul. §. vtrum. ſ. e. ⁊. l. reſtituta. in glo. ſuper verbo tua voluntate. ⁊. l. q̃uis in fi. ſ. eo. ratio apparet in tex. i. d. c. ex aſſe. quia nõ ſit reſtitutio ſm̃ ꝙ teſtator diſponit vel ſcδz verba ſenatuſconſulti que loquuntur quando reſtitutio ſit fideicõmiſſario. ¶ Op. ſ. de acquirẽ. here. l. paulus. Glo. ſo. ⁊ bene. Op. per liberaz perſonã nõ querit̃ nobis actio: vt. C. per q̃s perſo. no. acqui. l. i. ⁊. l. poſſeſſio. §. ⁊ ſi poſſeſſio de acqui. poſ. ergo ꝓcuratori reſtitui nõ poteſt: q: per euz dñ̃o nõ queritur. Sol. h̃ ſpãle vt ipſi domino directo queratur: hoc eſt non poteſt p̃mo queri ꝓcuratori ⁊ de perſona ꝓcuratoris acquiri domino ſeu tranſire in dñ̃m. vide gl. ⁊ no. diligenter. ¶ No. ergo ꝙ ſi ꝓcurator ſtipulat̃ ꝑ me vſufructum nõ queritur ſibi nec per eum ceditur mihi: q: ius vſufructus cedi nõ poteſt. ſed domino queritur directo: ⁊ idem in[f] oibus que procuratori acquiri non poſſunt. quod intellige ſm̃ quod dixi. ſ.

**Si dãnum.**[g] ¶ Actiones que non fuerunt in bonis tẽpore mortis defuncti per tre. nõ tranſeũt. h. d. ꝺ h̃ dicã in. l. ſi heres pecuniã. j. e. qδ tene mẽti.

**Si legatus** ¶ Exceptio coherẽs perſone heredis non tranſit in fideicõmiſſariũ. h. d.

**An ubi.** ¶ Fideicõmiſſarius cõuenitur vbi habet domicilium. vel vbi ẽ maior pars hereditatis. h. d.

Ex. l ſequenti.

¶ Quid ſit interdictum fraudatorum.

o **I poſtulante.** ¶ Qui cogit heredẽ adire cogitur actiones hereditarias pati. Item per aditionem factam a ſuo vel extraneo quis incidit in interdictum fraudatorium hoc dicit. In gl. ſup ṽ. venditis. in fi. dic ⁊ hoc cum filius adiuit. quo caſu loquitur iſte ṽſi. ga ⁊c̃. vſqz ad fi. ¶ No. ꝙ ſic̃ extraneo ita filio ſuo licet non immiſcere cauſa fraudandorum creditorum. ¶ Not. ꝙ qui cogit hereditatem adire cogitur actionem pati. ¶ Oppo. ſ. eo. l. poſtulante. in prin. So. vtrunqz remedium poteſt habere locum ⁊ iſtud ⁊ illud. ¶ Quero quid ſit iſtud interdictum fraudatorium. Glo. dicit ꝙ ꝺ hoc ſit mentio h̃ ⁊ in. l. ſi pupillo. j. de ſo. de h̃ etiam ſit mentio per Jo. in arbore. fecit eniz huic interdicto cedulam per ſe facit etiam mentionem glo. in. l. i. C. de ven. pig. aga. dic ꝙ illud interdictum de quo hic ſit mentio eſt idem quod edictum. de his que in frau. cre. loquitur enim quando debitores fraudãt creditores circa res ſuas queſitas vel querendas. ſed illud interdictum fraudatorium de quo ſit mentio in. l. ſi pupilli: eſt interdictum per ſe: loquitur enim quando debitores cõmittunt fraudem circa res alienas: vt ibi dixi.

**Si ũdonationis.**[b] ¶ Non poteſt ꝑ heredez reſtitui fideicõmiſſario plus q̃ poſſit a defuncto capere. hoc dicit. Ratio dubitandi erat quia fideicõmiſſarius videtur habere ab herede nõ a defuncto: ⁊ ſic videbatur totum poſſe capere quod remouet hec. l.

Ex. l. ſequenti.

¶ Fideicõmiſſarius habetur loco heredis.

o **I heres** Fideicõmiſſuz vniuerſale valz hereditate exiſtente non ſoluendo. ſecus in fideicommiſſo ſingulari. hoc dicit. ¶ Nota. tex. ibi heredis uice fungi. ꝙ fideicõmiſſarius habetur loco heredis. facit. ſ. e. l. poſtulante. §. ſi. ⁊. l. ſi filius. ſ. quod cum eo. Scias tamen ꝙ etiam quãdo bona nõ ſunt ſoluendo heres hodie ſi non faceret inuentarium cogetur cõplere legata ꝑ auc̃. qδ cũ teſtator. C. ad. l. fal. quod ĩtellige: ut dixi in. l. in rõe. §. qδ uulgo. ſ. ad. l. fal.

a Erro. • .§. cuz ꝓtor. vel in abſñtẽ Idem dixit bar. in. l. i. C ꝺ ſen. aduerſ. fiſ. la. li. x. ꝑ imol. plene i l. diu⁹ i. xiiii. colũ. ꝺ re iudi. Quid ſit ſ ſentẽtia lata metu an ſit nulla ipſo iure. vid no. bal. i. l. ꝺcernim⁹. C. de ſi. ſen. ec. ad ſi. ⁊ i. l. i. i. ii. col. ꝑ illã gl. C. de ſen. ex pi. reci.

b ¶ Quia potuit. Idez tz bar. i. d. l. diu⁹. in. i. col. ꝺ re iudi. ſz ci. ⁊ bal. i. l. i. C de ꝯdi. idez tenẽt ꝯ opi. bar. ꝙ lz potuerit appellare tñ̃ det̃ reſtitutio. ⁊ vide bar. i. l ſi is ad quez de re iudi. ⁊ bal. in. l. i. in i. col. quõ et qñ iudex: dicit ꝙ ſnĩa fuit lata dolo vel lata culpa q põt perpẽdi ex actõne ꝙ nõ ſolũ põt appellari ſz etiã reſtitutio in integrũ peti. ⁊ ꝺ h̃ dicit eẽ h̃ gl. q nõ ẽ alibi. quã vt dicit ipſe ſeq̃t guil. ⁊ cy. in. l. pe. ꝺ iureiur. vid q notat. bal. ad intellectũ iſtorũ i. l. ſb ſpecie. C. de reu. ⁊ adδ bal. i. l. i. C. ſi ex fal. iſtr. ⁊ in d. l. venales. ⁊ hẽs ibi ꝙ ſi ẽ lata ꝑ latã culpã vel ꝑ inimicitias capitales ꝙ dat̃ reſtitutiõ. ⁊ lz bar. h̃ velit ꝙ qñ iudex ꝑ gratiã ꝓnunciauit nõ reſtituit̃ leſus dic ꝙ fallit in fiſco gl. ẽ quã ita ĩtelligit bar. in. l. i. C. de ſentẽ. aduerſ. fiſ. la. li. x.

c ¶ Si pupillo. eq̃parat̃ infãti. Uide bart. i. l. i. in p̃n. ſ. ꝺ ṽ. obli. ⁊ alle. bal. i. l. i. in. ii. co lũ. C. ꝺ ſa. ſ. ec. vbi aliter intelligit. ADDE ꝙ pau. de ca. h̃ intelligit de pupillo. vi. annorũ. ⁊ ꝙ i infãte duorũ annorũ ſi põt ꝓcedere

d Ui ita q. §. Etiã Et ad intellectũ hui⁹ §. adδ ꝙ nota. dicit bar. i. l. filiuſſa. in iii. colũ. j. de don. vbi voluit ꝙ in cãu hui⁹. §. req̃rat̃ ſpãle mãdatũ ꝑꝑ grauitatẽ p̃iudicij. qδ no. vide. tñ̃ ꝙ ibi dixi.

e ¶ Hoc tenui. vid bar. in. l. ſi ſtipulat⁹ fueri illud in fi. de ṽbo. ob.

f ¶ Idẽ in oibus. Idẽ tz bar. in. l. qui bõa. §. ſi alieno. ſ. ꝺ dã. i ſec.

g ¶ Si dãnũ. Et adde qδ in liberatoriis ſp trãſit i dñ̃ũ ſaltez vtilis etiã ſine ceſſiõe lz in obligatione ſecus tex. eſt no. i. l. reſcriptũ. §. ſi. ⁊ ibi not. de pactis.

h I poſtulãte. o Si donatõis ſing. eſt iſte tex. ſz bal. in. l. cam quã. C. ꝺ ſi. deicõ. i. viii. colũ.

a ꝟ he s res vni ⁊ eideʒ Quis nõ pt habere vti les ⁊ direc tas ſuo noie ⁊ iõ facit qd iuriſ ſi cedēſ ſucceſſit ceſ ſionario vel eꝯ an extin guaſ vtlis vel directa. de quo vide bal.in.l.i.C. de act.⁊ ob. in pe. col.in viii. ⁊.x.q.

b Omneſ o vt dixi plene bal.in fin.§. cũ igiſ.ꝺ iu re deli.dicit ꝙ iſte tex.nõ ꝓbat hoc.

c Eres. b Sol.vt in glo. quã etiã ſeq tur ħ ro.

d ꝟ he s res.nõ augeſ. Adde tñ ꝙ ius excipien di hñ tranſi bit ſiñ ceſſio ne.tex.ē no. in.l.ſicut.§.i .ꝯ.q.mo.pi. vel.hyp.ſol, ⁊ no.ħ imo. in ſi.poſt gl. lʒ ꝑdictũ tex tũ.nõ alleg.

# Si totam

ℭQui in reſtituēdo q̃r tam nõ detrabit nõ p̃ſu mitur erraſſe:niſi ꝓbetur.h.d. ℭOp.C.ad.l. fal.l.error.So.hec debet intelligi ſm̃ illaʒ.ſ.ꝙ repetitur ꝓbato errore facti.ℭOp.ꝙ error p̃ ſumatur:ut.ſ.de ꝓba.l.cũ ꝺ indebito.§.i.⁊ ibi no.⁊.C.de iuris ⁊ fac.igno.l.ſi poſt diuiſionem Glo.ħ nihil dicit.Dico ꝙ error facti qui ħ req ritur non põt cadere niſi preſupponaſ aliq̃ ſcia ſeu aliqua credulitas:ut q: credebat heredita tem nõ ſoluendo.ideo nõ putabat eſſe locuʒ de ductioni quarte.⁊ ſic cum ad iſtam ignorantiã deductionis quarte requiratur poſitio alicuius facti illud non p̃ſumitur niſi ꝓbetur.ita loquiſ ħ.ſed cõtrarium loquiſ qñ ex ſola ſimplici igno rãtia inducebaſ error q̃ ignorãtia p̃ſumiſ.

b **E euictione.** Heres reſti tutus nõ ca uet de euictione.ſed ſibi caueſ a fideicõ miſſario.h.d.dic ut dicã.ī.e.l.hñs ꝑcepto.

Ex.l.ſequenti.

ℭUtilis ⁊ directa an poſſit cõpetere uni ⁊ eidē

s **I heres.** ℭIn eo qui habet directas nõ tranſeũt utiles.h.d.quid ergo importat reſtitu tio facta heredi.Rñ.quãdo obſtaculũ exceptõ nis cõpetentis ꝯ heredem ꝑ treb.tollitur. Iteʒ utilis que erat apud fideicõmiſſariuʒ extinguiſ ita tenent doc.C.ex qui.cau.ma.l.ſi.facit quod no.per Dyn.inſti.de act.§.rurſus. Ex ꝑdictis habes ꝙ utilis actio ⁊ directa nõ põt cõpetere uni ⁊ eidem[a].ſed ꝯ.ī.de ſo.l.ſi duo.⁊ qꝺ not.ſ. de ꝓcu.l.nõ ſolum.in prin.ubi diſtinguitur an ꝓcurator in rem ſuam intentet utileʒ uel directã Sol.utilis ⁊ directa nõ pñt cõpetere eideʒ ꝑ ſe ⁊ ſuo noie:ut ħ.rõ q: utilis datur ex equitate:ut .l.i.de actio.⁊ ob.⁊ ibi no.que equitas ceſſat in eo qui hʒ directas.ſed bñ põt qs hñe utiles ſuo noie.directa noie alieno:ut in ꝯrio.

# Si heres.

Pro dãno dato ab here de ante reſtitutionē tene tur actione ex teſtamento poſt reſtitutionem ac tione legis acqlie hoc dicit.

# Si temporalis.

ℭNegligē tia hñdis no cet fideicõmiſſario.h.d.ℭOpp.ſ.e.l.facta.§. pe.Sol.ibi fuit heres negligens in acqrēdo he reditatē.ħ circa acqſitioneʒ ſingularem.

Ex.l.ſequenti.

ℭPuto mihi expedire qñ inducãt aditioneʒ.

o **Omnes.** ℭHeres nõ obſtãte tē pore ad deliberandum cogitur ſtatim adire.ſed ex effectu deli berationis apparebit an poſſit deducere quar tam.h.d.ℭNo.ꝙ poſt tēpus datũ ad delibe randuʒ iſta uerba puto mihi expedire ⁊ ſimilia. inducunt aditioneʒ ad ideʒ.ſ.eo.l.ſed ſi alio.§ i.ſecus ſi tēpus ad deliberandũ nõ p̃ceſſiſſet:ut dixi plene[b] in.l.gerit.ſ.de acq.here.

b **Eres.** Si heredi reſtituenti fun dus retētus euincatur ac tio ei de euictione datur.hoc dicit. ℭOp.ſ.de le.ii.l.cuʒ pater.§.euic.Dicit glo.ꝙ ħ habetur loco quarte que eſt oneroſa ſaltē ꝓ parte.ibi qñ eſt ſimplex legatum.ℭNo.hanc ſo.ꝙ illud qꝺ dicitur in.§.euict.nõ habet locuʒ quãdo perce ptiones hñt onus.quod licet forte ſit uerum in ſe tamen q̃tum ad ꝓpoſitum nõ ꝓcedit.Sol. q: quando heres percipit certaʒ reʒ in una par te ſentit onus:ut.l.i.§.ſi heres.⁊ no.in.l.i.§.ſi. .ſ.e.unde alij dicunt ꝙ ħ loquitur in fideicom miſſario qui ſentit cõmodum ab herede:ibi in herede qui cõmoduʒ non habet a legatario.tu dic ꝙ ħ loquitur in herede cui quarta eſt ꝺlata ex diſpoſitiõe legis nõ defuncti.vnde euicto fũ do qui loco quarte dabaſ ſibi ſuccurriſ. ꝯrium loquitur in eo qui habet exceptionem tñ ex di ſpoſitione defuncti.ℭOp.de.l.cum aliena.C. de le.So.vt in glo[c].

Ex.l.ſequenti.

ℭAn facta ceſſione contra principalem videa tur facta contra fideiuſſorem:ibi.Quero.

s **I heres.** ℭActiones que cõ petunt heredi ex ſua ꝓuiſione nõ transferunſ facta reſtitutio ne per tre.ſed noua ceſſione opus eſt.hoc dicit. ℭOp.ſ.de peti.here.l.item ueniunt in prin.⁊ .§.i.So.dicit glo.intelligo hanc ſm̃ illaʒ:vt di ſtinguaſ an fenerauerit noie ꝓprio an heredita rio.Hoc nõ placet iſte enim actiones nõ tranſe unt:q: nõ fuerunt in hereditate tēpore mortis. etiam ſi noie hereditario cõtraxiſſet:vt pʒ ħ in ſecũdo rñ.⁊.ſ.e.l.qui ita.§.ſi dãnum.Nõ ob.l. cõtraria:q: aliter aſſumitur hereditas ħ.aliter i ti.de peti.here.nam ibi inſpiciſ qualis eſt here ditas tēpore quo reſtituiſ:iõ a fructib9 heredi tas augetur.ſed ħ inſpicitur hereditas qualis ē tempore mortis:vt.d.§.ſi dãnum iõ a fructib9 hereditas nõ augetur[e]:vt.ſ.e.l.in fideicõmiſſa vel dic ꝙ verum eſt indiſtincte ꝙ actiões nõ trã ſeunt per treb.ſed an ſint cedēde fideicõmiſſa rio vel nõ debet adhiberi dicta diſtinctio.an cõ traxerit noie ꝓprio an hereditario.⁊ ſic loquiſ iſta glo.ℭOp.ī.de fideiuſſo.l.heres.Glo.dat multas ſo.tene primaʒ ꝙ actiones tranſeunt re ſtitutione facta nõ ipſo iure:vt ħ.ℭOp.de cõ ſtitu.pe.l.ſi poſt Sol.glo.optime.ſ.ꝙ ibi tran ſeunt facta ceſſione[e]. ℭOp.de pactis.l.ſi tibi .§.cum prior.Glo.ħ ⁊ ibi ponit multas ſol.illa vera ꝙ ibi loquitur in poſſeſſore qui nullũ ius hēat in hereditate ħ in eo qui verus erat heres ⁊ habet ius licet alteri reſtituere teneref:vt ibi dixi.ℭQuero vtruʒ facta ceſſione ꝯ principalē videatur facta ceſſio ꝯ fideiuſſorem ⁊ pignora ipſo iure.Tex.hic videtur ꝙ nõ.ad idem.ī.de fideiuſſ.l.heres a debitore.in prin.⁊.ſ.de here. vel ac.ven.l.emptori.In contrarium.C.de act. ⁊ obli.l.ſi inſolutum.⁊.l.ſe.de here.ven.l.ēpto ri.quod tenet Azo in ſumma.C.de here.vē.cir ca ſi.Rñ.regulariter facta ceſſione contra prin cipalem tranſeunt actiones contra fideiuſſores ⁊ pignora:vt.d.ll.fallit ħ.⁊.l.heres.ī.de fideiuſ ſo.ratio q: hic loquitur de tranſlatione actio num que ſit per treb.non extenditur ad actiões etiam acceſſorias poſt mortem defuncti queſi tas.ſimiliter fallit in.l.emptori.de here.ven.qa ibi heres vendidit hereditatem in qua non cõ tinentur actiones ꝓuiſione heredis queſite. ℭQuero an ceſſione facta contra vnuʒ ex duo bus reis videatur facta contra alium.Dic[f] vt .l.qui duos.ſ.de le.ii.

q **Ui filium.** [g]ℭQui iubet ali quem nõ facere te ſtamentum videtur rogare de heredita te reſtituenda heredibus venientib9 ab inteſta to.h.d.tene menti iſtum caſuʒ q: pulcher eſt.

Ex.§.ſequenti.

ℭGrauatus ꝺ reſtituēdo cum filius deceſſerit an teneatur reſtituere ſi filius deceſſerit cũ filiis

# Sabinus.

ℭFauore filij annus ce ptus habetur ꝓ comple to.h.d.ℭOp.de cõdi.⁊ demõ.l.nõ putabam.

e ℭFacta ce ſſione. vtruʒ ceſſio facta ꝯ pn.extēda tur ipſo iure ꝯ fideiuſſo. res ⁊ pigno ra. ⁊ ſic an ceſſa pncipa li videaſ ceſ ſa hypothe. beñ facit ad no.ꝑ bar.in .l. fideiuſſor obligari. de fideiuſ.⁊ no. i.l.heres. in pn. de fide. iuſ.hic alle.⁊ dixi i.d.l.ſiꝺ iuſſor ꝑ bal.i .l.i.ꝟ.q̃ro te ſtator lega. uit mihi .c. adde qꝺ no. ꝑ Ja. ꝺ are. bal.⁊ Imol. in.l. dotaleʒ cũ ſe.ſo.ma.

f ℭDic: vt cē.Et vide bart.in.l.nõ quocũqʒ .§. q gaiũ ꝺ le. primo.

g Ui fili q um. Et faē gl. no.⁊ ibi bar to.in.l.luti9. la.ii .ſ.ꝺ he re.inſti.

a ꝑiſtolā ꝑimit legatū. Bar. h̄ refert ⁊ ſeqtur ro.in cōſi.inci.oipo-
c tētis dei ⁊c̄.in pn̄ti ꝯſultatōe.eo q: mihi dubitatiſſima ē i h̄o dubio
b Ceuola rn̄dit.limita hāc.l.vt p ang.in.l.hereditas.C.ð his q.vt in
c dig.⁊ p ang.i.l.illð.§.tractari.ſ̄. ð i re codi.⁊ ad materiā hui⁹.l.ad
de qð clauſula codicillaris opabiꝭ ꝙ ſi aliqua v̄ba directo appoſita
in teſtamēto
aliquo tpe n̄
pn̄t valere vt
directa vale
būt vt fidei-
cōmiſſaria.
vn̄ ſi teſtator
inſtituerit fi
liū pupillū ⁊
dixerit ſi fili
us me⁹ dceſ
ſerit ſine lib
is talē inſti-
tuo vel talis
heres eſto ⁊
cōtingat fili
um mori in
pupillari eta
te.ſubſtitutō
illa ſi deceſſe
rit erit fidei
cōmiſſaria p
pter dictam
clauſulā co-
dicillarē. nā
exponiꝭ ſi.i.
quaten⁹.i.ſu
per.vel p ea
re.vel p eo
tpe quotiēs
⁊c̄.arg.l.ſti-
chū q meus
erit.ð le.i.⁊
vide qð no.
bar.in.l.i.in
ij.q.ſ̄.ð iu-
re codicil.ſic
debebit limi
tari qcquid
no.bar.in.l.
cēturio. de
vul.⁊ pup.⁊
iſta publice
teūit do.an.
diſputando
vt refert i.c
rainuti⁹ de
teſta. vbi ita
tȝ ⁊ p h̄ vn̄
fac.l.ſi frat.
C.ð fideicō.
⁊ gl.inſti.de
pup. ſub.§.
maſculo. ⁊ ē
ð mēte bar.
i.l.i.i.xvi.q.
ſ̄.de iure co
di.⁊ ēt repe-
rio idē velle
do.mathe.ð
mathaſ.i fin.
ſuiſ ſin.cxlv-
iii. qð tene
mēti.⁊ imo.
in.l.v̄bis.de
vul.⁊ pupil.
vbi hoc po-
nit bal. ⁊ an
ge.ēt in.l.in
pupillari eo.
ti.⁊ an.in.l.i
ð iur.codic.
⁊ dixi aliqd
in.d.l.v̄bis
ſȝ pau.ð ca.
i.l.p̄cib⁹.C.
de ipu.⁊ ali-
is ſub.dic̄ ꝙ
lȝ ang. ⁊ ſul
go.idē ibi te
neāt.tn̄ vnū
facit dubiuȝ
ſȝ cū q: iſta
.l.cū ſimi.lo
qtur qn̄ ver

So.fallit h̄ fauore filij: qð dic plene vt dixi.ſ̄.de
lega.i.l.ſi cui. ¶ Op. ꝙ filius grauatur reſtitue
re poſt mortē intelligitur ſi deceſſerit ſine libe-
ris: vt.ſ̄.de cōdi.⁊ de.l.cum auus.⁊.l.cū acutiſ-
ſimi.C.de fideicō.ſed h̄ iſte filius deceſſerat cuȝ
liberis.ergo nō debet reſtitui fideicōmiſſū gra-
uatum. Rn̄.quādo filius grauaꝭ reſtituere poſt
mortē intelligiꝭ ſi deceſſerit ſine liberis: vt in ꝯ
rio.ſecus ſi aliquis grauaꝭ de reſtituēdo cum fi
lius deceſſerit: tunc eni nō ineſt illa cōditio: vt
hic: quod tene menti.dixi in.l.cum au⁹. ¶ Vlti
mo no.quō arguitur ð verbis legis ad verba te
ſtatoris.ſimile in.l.ſi fuerit ita.j.de ma.te.C.de
verbo.ſig.l.cum quidam.

e **Piſtolam.** ¶ Defect⁹ cauſe de futuro facit le
gatum deficere.h.d.⁊ glo.h̄ ponit caſuȝ
¶ Op.falſa cā nō vitiat legatū: vt de cō.⁊ de.l.
cum tale.§.falſam. Sol. h̄ fideicōmiſſum erat
magnum.iō preſumitur ꝙ nō reliquiſſet ſi falſā
cām ſciuiſſet ſm quoſdam.tu dic ꝙ ibi loquitur
in cā de preterito.h̄ in cā de futuro que nō eſt p
prie cā ſed magis rō que adeo adheret legato:
ꝙ ſi eſt falſa perimit legatuȝ⁹: vt.ſ̄.de le.ii.l.cuȝ
pater.§.dulciſſimis.poſſet etiam dici ꝙ cuȝ iſta
ſit cā de futuro dicaꝭ cōditio.facit.ſ̄.de leg.i.l.
ſtichuȝ q meus erit.⁊.ſ̄.de le.iii.l imp. ¶ Que
ro in q̄ntum teneꝭ cornelius. Sol. ꝙ ad duas vn-
cias.ſed Ja.de are.dicit ꝙ cū portio ſempronij
reſtituti ad ipſuȝ reſtitutū pfecte ptineat ⁊ etiaȝ
medietas portiōis matris cornelius dȝ releuari
in tribus vncijs: vt.l.cuȝ pater.§.cū eſtimarȝ.ſ̄.
de le.ii.hoc innuit iſte tex.dū dicit p rata.

**Mulier.** ¶ In dubio qn̄ quiſ rogatur reſtituere ei a quo accepit ē in
telligenduȝ poſt mortē ſuā.h.d. Op.ſ̄.e.l.vbi
pure. Sol.ibi ille cui ðbebat fieri reſtitutio erat
in ptāte alterius.iō ſubintelligitur tēpus ſui iu-
ris: h̄ erat ſui iuris. ¶ Op.ſi dies nō apponiꝭ fi
deicōmiſſuȝ eſt puruȝ: vt.ſ̄.de cōdi.⁊ demō.l.i.
So.h̄ ſubintelligit tēpus mortis: q: alias oīno
fideicōmiſſum eſſet inutile ſi illud quod a te re-
cipio incōtinenti tibi deberē reddere: vt.l.q ſic
.j.de ſo.ſed ſi aliud tēpus eſſet limitatū illi ſta-
reꝭ: vt.ſ̄.e.l.ſi heres iſtitut⁹.⁊ ad.l.fal.l.ſi a me.
⁊ ſic intellexi.l.cū filio.ſ̄.de le.i.vt ibi dixi.

Ex.l.ſequenti.

¶ An v̄ba directa trahanꝭ ad fideicōmiſſum
vide in p̄ncipio.⁊ quādo tacita ſubſtitutio q̄ ve-
nit ex interp̄tatione admittaꝭ cōtra matrē: vide
ibi. Op. Et qn̄ quis eſt ſimul ⁊ eodē tēpore ho
noratus ⁊ grauatus ðbeat reſtituere ꝙ capit iu-
re fideicōmiſſi ab alijs ibi glo.ponit.

b **Ceuola reſpōdit.** b

¶ Subſtitutio directa facta in codicill'
trahiꝭ ad fideicōmiſſuȝ etiā ſi ſunt fratres i me-
dio.h.d. ¶ Op. v̄ba directa nō trahunꝭ ad fi-
deicōmiſſuȝ: vt.l.cēturio.⁊.l.v̄bis.ſ̄.de vulg.⁊
pu. So.ibi quādo ab initio poſſūt iure directo
valere.ſed ſi nō poſſunt uel rōne uolūtatis q: in
codicillis: uel rōne perſone cui non pōt directo
ſbſtitui: tunc trahūtur ad fideicōmiſſū: ut h̄.⁊
no.in.d.l.uerbis ciuilibus. Ja.ð are.dicit ꝙ nū
q̄ directa trahunꝭ ad fideicōmiſſa: ut in contra
rijs. Non obſtat.l.hec lex: q: fuit hic uerbū ſub

ſtituo qð eſt cōe.ideo trahiꝭ ad fideicōmiſſum:
ut.l.cuȝ quis.§.ſeia.ſ̄.de le.iij. Puto gl.uerū
dicere.⁊ hic eſt tex.expreſſe p ea ponit enim ꝙ
ſubſtitutio de rigore iuris non ualeret: q: dire-
cta.ſed ex benignitate trahitur ad fideicōmiſ-
ſum: ſȝ ſm eum eēt de rigore. p hoc.ſ̄.e.l.ex fac
to in prin.⁊.l.filius.§.vt quis.ſ̄.ð le.i.⁊ p Cy.
in.l.precibus.C.de inſti.⁊ ſubſt.⁊ ibi tangit hāc
opi. Ja.de are. ¶ Op.quādo mater ē in medio
tacita ſubſtitutio que venit ex interpretatione n̄
admittiꝭ cōtra euȝ: vt.d.l.precibus.⁊.l.ſi.C.de
inſti.⁊ ſub.eo dē modo nō trahiꝭ cōtra fratrē fi-
lij defuncti: vt tȝ Guil.in.d.l.p̄cibus.⁊ ego dixi
in.d.l.ii.ſ̄.de vul.⁊ pup.ſed h̄ frater erat i me-
dio.ergo ⁊c̄. Sol.quādo ſubſtitutio facta a te-
ſtatore valet in vnum caſuȝ nō porrigiꝭ ad aliuȝ
ex legis interp̄tatione fauore matris vel fratris
vt in cōtrarijs.ſed quādo ſubſtitutio eſſet alias
oīno nulla: tunc admittiꝭ interp̄tatio ⁊ valȝ eo
modo quo valere pōt etiā ſi mater vel frater fu-
it in medio: ⁊ ex hoc ledanꝭ: vt h̄. ¶ Quero q̄n-
to tēpore valet illud fideicōmiſſuȝ. Dy.no.dic⁹
ꝙ vſqȝ ad tēpora pubertatis durat poſtea eua-
neſcit: vt l.ſi fūdū per fideicōmiſſuȝ.§.fin.cū.l.
ſe.ſ̄.de le.i.⁊ ibi dixi.⁊ per h̄ doc.dicūt ꝙ tacita
vulgaris q̄ contineꝭ in expreſſa pupillari nō va-
let vltra tēpora pubertatis: vt.l.q habebat de
vul.⁊ pupil.ð h̄ p doc.in.d.l. p̄cib⁹ dixi in.l.i.ſ̄.
de vul.⁊ pu. dic vt ibi. Venio ad ver. ꝙ ſi inuicē
Quero de eius intellectu. Glo.ponit ꝙ plures
ſubſtituti pupillo fuerūt inuicē ſubſtituti q̄ ſub-
ſtitutio videꝭ facta in eo qð ſubſtituti pcipiēt iu
re fideicōmiſſi ⁊ vno ſubſtitutorū mortuo alii de
betur totuȝ.vel potes ponere ꝙ duo fratres de
qbus dixerat fuerant inuicem ſubſtituti.⁊ vltio
decedens fuit rogatus reſtituere alteri.nam nō
ſoluȝ in eo qð habuit iure inſtitutionis: ſed etiā
in eo quod habuit iure fideicōmiſſi a primo de
cedente videꝭ grauatus de reſtituēdo.⁊ p hoc
videtur caſus illius.q.quaȝ fecit in.l.marcellus
.§.quidaȝ.ſ̄.e.quando quis eſt ſimul eodē tem
pore honoratus ⁊ grauatus.⁊ illud quod iure
fideicōmiſſi percipitur veniat in fideicomiſſum
p hoc.ſ̄.e.l.heredes mei.§.cum ita licȝ ibi fue-
rint verba ſpālia.facit.l.lutius.§.tres heredes.
.j.e.licet ibi fuerint verba generalia. p hoc.l.ſi
titius.ſ̄.de le.iii.ſumpto argumēto a contrario
ſenſu⁹.hoc pbaꝭ rōne.certuȝ eſt ꝙ ordo intelle
ctus attendiꝭ magis q̄ ordo ſcripture: vt.l.cuȝ
pater.§.fideic.ſ̄.de le.ii.⁊.l.nō enim.ð ſo.⁊ ibi
per Dy.vnde pone iſtituit quis tres filios ⁊ ro
gauit: vt ſi quis eorū deceſſerit ſine liberis due-
niat de vno in alium certo ordine ſcripture attē
to ſimul ⁊ eiſdem verbis quilibet eſt grauatus
⁊ honoratus.nam in eo ꝙ alij grauātur de reſti
tuendo ſibi eſt honoratus.in eo ꝙ ipſe grauaꝭ
de reſtituendo alijs eſt grauatus.tamen in ordi
ne itellectuſ prius honoraꝭ ⁊ ſibi relinquitur q̄
grauetur. nam teſtator intellexit hoc ordine.
vt primo moriens reſtituat duobus ſuperui-
uentibus. ſecundo moriēs reſtituat. tertio ſu-
perviuenti: ⁊ ſic iſte ſecundus fuit primo ho-
noratus.ſecundo grauatus in ordine intellect⁹
merito quod accepit iure fideicōmiſſi a prio ve-
nit in fideicōmiſſum quod ipſe debet ſecūdo. ꝯ
predicta facit.l. pater.§.quindecim.ſ̄.de le.iii.

ba directa p̄lata in cōdicillis ſi fuiſſent p̄lata in teſtō valuiſſȝ iure dire-
cto.alias ſec⁹ ne maioris efficacie ſint codicilli q̄ȝ teſtm̄.ſȝ in caſu noſtro
ſubſtitutio p v̄ba directa in teſtō nō extendiꝭ vltra tp̄a pupillaris etatis
imo in totū expirat ſm opi.glo.in.d.l cēturio.cū cocor. ergo ⁊c̄.dicit
tn̄ ꝙ in iudicādo ⁊ cōſulēdo nō recederet a cōi.tu rn̄de ꝙ dictū ar.non
ob., q: vide
mus ꝙ ſuo
alieno i teſtō
directa lib-
tas dari nō
pōt nec tra-
hiꝭ ad fideicō
miſſum .l. ſi
ſuus legat⁹
§.ſi ſuus.et
ibi no.de le.
iii.⁊ tn̄ ſi da
ta fuerit i co
dicillis dire
cto trahitur
ad fideicom.
miſſū.l.ii. §.
i.in fin.⁊ ibi
ita ſentit gl.
ſi.⁊ ibi expſ-
ſe Jaco. de
are.⁊ ange.
ſ̄.ð iur. co-
dicil. Pre-
terea clauſu
la codicilla-
ris faꝭ ꝙ te-
ſtator videꝭ
velle teſtm̄
valere iure
fideicōmiſſi
l.ſi.C. de co
dicil.iō non
ſunt maioris
efficacie co-
dicilli q̄ȝ te-
ſtamētū. qa
nō eſt dubiū
ꝙ teſtōr etiā
in teſtō vali-
do iure teſta
mēti potuiſ-
ſet diſpone-
re ꝙ volebat
inſtōnē fac-
tā p v̄ba dire
cta valere iu
re fideicom-
miſſi: ac ſi eſ-
ſet facta p v̄
ba obliqua.
ADDE pau.
ð ca.cōſi.c-
xiii.⁊.cclvi
c ¶ Ad fidei
cōmiſſuȝ. Et
eodē mō in-
telligit bal.i
.l.nō codicil
lū.C.ð teſta.
d ¶ Dy. no.
dicit. Adde
bar.i.l.ſi fra
ter.C.ð fidi
cō.p Jo.an.
in.c.ſi pater
ð teſta.i.vi.i
nouella. per
Cy.i.d.l.p̄ci
bus.in fine.
ADDE bal.
ꝯſi. cccxiii.
.iiii.li.
e ¶ A ꝯrio ſē
ſu. Pax faꝭ
vi ibi p bar.
lȝ gl.ibi hoc
velit.
ADDE ꝙ
cū dciſ.bar.
h̄ in ſi.trāſit
pau.ð ca.hic
ro.ꝯſi.xviii.
⁊ pau.de ca.
j.e.l.lutius.

a b Eredibus.§. titi⁹.an caſus hui⁹.§ ṽificef in filiis ado.co/gitabis p.l. fideicõmiſſũ ṡ.de cõdi.ꝛ de.ꝛ no.gl.ꝛ bart.in.l.ſi qs poſthu.ĩ ṗn.de lib.ꝛ poſthu.
b ℂ Uolũtati teſtatoris. bñ facit tex. in.l.hac parte.ꝛ i.l.ſi ſpuri⁹.j.vñ co/gna.ꝛ ꝗ no. bal.in.l. generaliter.C. de iſti.ꝛ ſub ſti.ꝛ qḋ legitur ꝛ no.i.l. ſi qua illuſtriſ.C.ad cꝛ ficia.ꝛ vide Jmol.in.d.§.ſi qs rogatus.in.v. colum.
c ℂ Scilicet de eccleſia. Eccleſia dicif fili⁹ legitimus. adḋ ꝗ no.in auc̃.niſi rogati.C. ad tre.ꝛ qḋ no.bar.i aute.ſi qua mulier.C.ḋ ſac. ſã.ec.ꝛ qualiter monaſteriuꝫ hẽaf loco filii. lꝫ cõif dicaf ꝗ ſic.limita vt ꝑ bal.i.c.i.ḋ co q ar.pu. ḋpoſuit.ꝛ ꝫ bar.ħ tꝫ ange.i.l.ſi qs poſthu.ḋ li.ꝛ poſt.i ṗn. vide ibi ꝑ J mol.ꝛ bal.i .l.generalif. .§.i.C.ḋ inſti.ꝛ ſubſti.ꝛ viḋ qḋ not. bal.in.c.naturales.i.iii. col.ſi ḋ feu. fue.cõtro.
d ℂ Eſt nullũ Adde not:ꝑ bar.in.l.libe rorũ.ḋ ṽ.ſi. ꝑ bal.i.l.ḋo nobis.i ṗn. ḋ epi.ꝛ cle.ꝛ no.doc.i.d. auc̃.niſi rogati.ꝛ ħ adḋ abb.i.ca.in ṗñtia.de ꝓba. vbi tranſit cũ bar.
e l Titi⁹.§ meuia ℂ Op.C hic ẽ tex.ꝗ i teſtõ nõ põt dari curatoꝛ hereditati:ꝛ cñ ad ħ allegat bal.i.l.i. ui.iii.col.C.

ſed ibi fuit noĩatim grauat⁹ ḋ parte ſua.ideo qḋ hꝫ ab aliis in fideicõmiſſum nõ venit.

Ex.l.ſequenti.

ℂ Cõditio ſi habuerit liberos quomodo differat ab illa ſi deceſſerit ſine liberis.

b **Eredibus.** ℂ Conditio ḋ educandis liberis nõ requirit liberos mortis tempore ſuperfore. hoc dicit. ℂ Op.ṡ.e.l. ex facto.§.ſi quis.Sol.conditio ſi deceſſerit ſine liberis itelligitur ꝗ requirit ꝗ tempore mortis liberi ſupuiuant:vt in contrario:qꝛ illa verba ſine liberis determinant verbum deceſſerit. vnde tempus mortis inſpicitur.ſed quãdo dico ſi liberos educauerit.vel ſi liberos habuerit tũc ſufficit ꝗ eos habuerit in vita:licet non tẽpore mortis:qꝛ quocũqꝫ tempore ħ cõditio ṽificaf:vt ħ.ꝛ.l.ſi.C.de idi.vidui.ꝛ.l.cum vir.ꝛ.l.ſolemus.de cõdi.ꝛ de.

Ex.§.ſequenti.

ℂ Stante ſtatuto ꝗ filij naturales ſuccedãt tales filij facient deficere fideicõmiſſuꝫ:ibi.Tamẽ Et an cuꝫ pater filio cõſtituto in ſacris ſubſtituit ſi deceſſerit ſine liberis de qbus dꝫ intellligi.ꝛ an ſi dixerit ſi ſine filijs ex ſuo corpore ḋceſſerit: ualeat fideicõ.ibi.Facit ad.q.

**Ticius.** a ℂ Uerba ſi deceſſerit ſine liberis debent intelligi de his quos rogatus habere poteſt.hoc dicit. ℂ Op. .ṡ.e.l.ex facto.§.ſi quis rogatus ꝛ.C.de inſti.et ſub.l.generaliter.Glo.dat tres ſo.ꝛ ꝙlibet magis ſingularem.primo contraria loquuntur in maſculo.ħ in femina cui naturalis ſoboles ſuccedit niſi mater ſit illuſtris. Hoc videtur mihi ꝗ non ſit congruum voluntati teſtatoris b que principali⁹ inſpicitur:vt.d.§.ſi quis.nam in feminis magis eſt horrendum habere filios naturales ꝙ in maſculis ſꝫ mores noſtros.¶ Tñ gl. facit ad.q.ſtatutum eſt ħ ꝗ filij naturales ſuccedant ab inteſta.Certe tales naturales facient deficere conditionem fideicommiſſi: quia ſunt tales ꝗ tanꝙ legitimi ſuccedunt:vt ħ ſm hanc glo.Secundo ſo.glo.ꝗ hoc ideo:qꝛ pater idẽ qꝫ teſtator talem filiam tali ꝯiũctiõe copulauit: hec ſatis eſt bona.vel dic ꝗ hoc ideo:qꝛ ħ furioſa non poterat habere maritum. vnde de neceſſitate illa verba intelliguntur ſi deceſſerit ſine liberis naturalib⁹.hec eſt bona ꝛ no. ¶ Facit ad .q.pater inſtituit filium in ſacris ordinibus conſtitutũ ꝛ adiecit ſi deceſſerit ſine liberis bona deueniant in talem queritur de intellectu iſtorum verborum.Breuiter intelligantur ſi deceſſerit ſine liberis.ſ.ſpurijs cum legitimos hr̃e nõ poſſit:vt ħ.Rñdeo ꝗ debent intelligi de filijs legitimis tantum quos hr̃e põt.ſ.de eccleſia c:vt in auc̃.de ſan.epiſco.§.ſed hoc preſenti.Sꝫ quid ſi adiecerit ſi deceſſerit ſine liberis ex ſuo corpore deſcendentibus.Rñdeo.ꝗ iſtud fideicõmiſſum eſt nullum d.ſicut enim fideicõmiſſum relictum a muliere ſi non nupſerit eſt nullum:quia per hoc videtur ei inducere viduitatem ꝗ non nubat:ꝛ ſi nubat imponit penam fideicõmiſſi: ideo nõ valet:vt.l.quotiens.ṡ.ḋ cõdi.ꝛ demõ. ita ħ videtur filium in ſacris ordinibus conſtitutum inuitare: vt fornicetur. ꝛ ſic non facit grauat eum fideicommiſſo:merito fideicõmiſſum eſt nullum.Non obſtat hec.l.quia hic loqtur in filia furioſa:in qua pactuꝫ nõ cadebat cuꝫ non haberet intellectum.

l **Titius.** ℂ Poſſunt aliquĩ grauari de bonis inuicẽ cõicandis.hoc dicit.ℂ Quero pro qua parte erant cõia.Reſpondeo equaliter:vt.l.ſi.§.lutius.ṡ.de le.ij.Nec obſtat.j.e.§.filiam:vt ibi videbis.facit ad.q.teſtator rogauit filios ſuos:vt diuiderent equaliter.quid importent hec verba.dixi in.l.cum pr̃.§.dulciſſimis.ṡ.de le.ii.

**Meuia.** ℂ Audi executores teſtatorũ ḋ his que nõ ſunt ad pias cauſas contra heredes actionem non habent.hoc dicit.ℂ Op.C. e.de epiſ.ꝛ cleri.l.nullam.ꝛ.l.ſi quis.ꝛ.l.alio.ṡ.de ali.le. Sol.ibi ſpeciale eſt in relictis ad pias cauſas.dixi plene in.l.ſi quis titio.ṡ.de lega.ii.ℂ Op.de an.le.l.quintus in ſi. Reſpondeo licet iſti meri executores non habeant actionem:vt ħ: poſſunt tamen officiuꝫ iudicis implorare:vt ibi.

Ex.§.ſequenti.

ℂ Quomodo intelligatur moueri cõtrouerſiã ꝛ an idem ſit dicere non facere.q.ꝛ nõ facere cõtrouerſiam.ꝛ an valeat legatum factum monacho cum hoc ꝗ abb.illum nõ moleſtet.

**Tres heredes.** Portio in q̃ eſt inſtitutus ſeruus per fideicommiſſum manumiſſus ei debetur iure directo non per fideicommiſſuꝫ.Itẽ quod iure fideicommiſſi percipitur venit in fidicommiſſo per generalia verba relicto.hoc dicit ℂ Op.ṡ.e.l.cogi.§.ſi ſeruo.So.hic adit ſponte.alias cogi non potuiſſet:vt in cõtrario.

ℂ Quero dicitur hic ſi mouerit controuerſiam quo modo intelligatur controuerſia moueri. Glo.dicit f de iure vel de facto in iudicio vel ex̃ quod no.facit.ṡ. de peti.here.l.diuus.in prin. ꝛ.C.de tranſact.l.ſi quis maior.In contrarium .j.rem ra.ha.amplius non peti.ꝛ ibi dixi plene.

ℂ Quero quid ſi aliquis relinquit monacho: vt abbas ei non faciat qõnem.ſed ſi faciat deueniat in talem.Dic̃ glo.ꝗ eoipſo ꝗ abbas moleſtat eſt locus fideicommiſſo.Innuit glo. ꝗ idẽ ſit dicere non facere queſtionem ꝛ non facere ꝯtrouerſiam.quod no. facit quod no.in.l.qui fidei.C. de tranſac. In contrarium fac.C.fini. reg.l.ij.ꝛ.iij.ꝛ quod ibi no.ſ.ꝗ verbum queſtio requirit lit.cõte.Dic vt dixi in.d.l.amplius.rẽ. ra.ha.Item dicit glo.ꝗ abbate moleſtante locus eſt fideicõmiſſo licet quidam cõtra.certe q dicunt contrarium uidentur dicere melius.naꝫ illa conditio:ut abbas nõ faciat qõneꝫ uidetur turpis.eſt enim contra regulam g monachoruꝫ que uult ꝗ monachus nĩl habeat:ut extra ḋ ſta. mo.c.cum ad monaſterium.ideo non ualet tale grauamen appoſitum abbati.ſed ſi eſſet tale relictum quod ualeret in monacho:ut ſi relinqueretur ꝓ alimentis que poſſunt relinqui etiã ſeruo:ut.ṡ.de leg.i.l.ſeruo alieno.ꝛ de his que ꝓ nõ ſcripto.l.iij.ꝛ.l.legatum.de ca.di.tunc forte ꝓcederet dictum glo.Contra predicta uidetur facere qḋ dixi in.l.ſi alienũ.in ṗn.de here.in ſti.ſed nõ ob.ſi bene inſpiciaf.

**Pater.** ℂ Portio deficiens accreſcit ꝓ portionib⁹ hereditarijs ꝓ qbus eſt facta ſubſtitutio.h.d.

Ex.§.ſequenti.

ℂ Legatũ relictũ ſub noĩb⁹ appellatiuiſ ſignificantib⁹ hr̃ditatẽ debef ꝓ portionib⁹ hr̃ditariis ꝛ appellatiõe fratris cõtinef ſoror.

**Meuia.** ℂ Fideicõmiſſum relictuꝫ fratribus ſub noie appellatiuo ꝓ hereditaria portione debetur.hoc dicit.ℂ Nota qḋ dixi in ſũmario ex quo pꝫ ꝗ ſiue relinquatur ſub noĩbus appellatiuis ſignificãtibus hereditatẽ:ut heredib⁹ tuis.ſiue ſub alijs ſignificã/

de ſenten.
f ℂ Tres heredes.gl.dicit.Qñ dicatur ꝯtrouerſia mota.ad de bal.i.l.ii. C.de trãſac.ꝛ i.l.cauſas. co.ti. ADDE .d. Car.ꝯſi.xxv ꝛ de vbo reuerti poſito in text. vide pau.ḋ ca.ħ.
g ℂ Cõtra regulã. Adde bar.in auc̃. excipif.C.ḋ boniſqꝫ lib.ꝛ bal.in.l.i. C.de his q̃ pe.no.in.vi. oppo.ꝛ in xii.col.bene faciũt no.in auc̃.ingreſſi C.de ſa.ſan. ec.ꝛ dic̃ bal. in auc̃.lꝫ reſtõr de epi.ꝛ cle.ibi eſſe tex.ꝯ hãc gl. viḋ ibi ꝛ hãc gl.dicit eſſe no.in.l.ſi.in ṽſi.pen.qro de act.emp. ADDE abb. cõſi.xliiii.ii. libro.

tibus fraternitatez vel aliquid aliud ſemper de betur ꝓ portiōibus hereditariis qḋ eſt ſingulare: vt ħ. dixi in. l. turpia. §. fi. ſ. ḋ le. i. ¶ Ultimo dicit glo. no. appellatione fratris cōtinere ſororem[a]. qḋ facit ad. q. quā dicā in. l. fi. j. e.

**Titia.** ¶ Si fundus pignorat⁹ dolo vel lata culpa heredis alienat̃ fideicōmiſſario heres tenet̃. h. d.

Ex. §. ſequenti.

¶ An ſi moriat̃ vnus ex duob⁹ q ſe obtulerunt monaſterio cū hoc ꝙ poſt mortez eorū habeat bona debeat ſtatim habere portionē p̄mortui.

**Gaio** ¶ Si duo poſt mortē eorū reſtituere cogant̃ vno mortuo ſtatim ꝓ parte cōpetit fideicōmiſſi petitio. h. d. ꝛ eſt no. caſus[b]. Idem. ſ. de le. ii. l. fi. §. filiū. ¶ Op. ſ. de vſufru. le. l. codicillis. in prin. So. vt ibi dixi in. l. heredes mei. §. i. ſ. e. Inducit̃ ad. q. duo obtulerunt ſe monaſterio: vt monaſteriū hēat bona poſt mortez eorū. vnus deceſſit: an ſtati dʒ habere bona illius vel debeat expectari mors alterius. De hoc per Dy. ꝛ per Cy. in. l. pe. C. de impu. ꝛ ali. ſub. ¶ Quero duo ſunt emphiteote vnus deceſſit: an bona reuertant̃ ad dn̄z an ad aliū Dy. tangit ħ ꝛ in. l. codicillis. in pn̄. de vſufru. le. Cy. in. l. vnica. C. qn̄ nō pe. par. et dixi plene in. l. ſi mihi ꝛ titie. de ṽbo. ob.

Ex. §. ſequenti.

¶ De verbis enūciatiuis.

**Filiam** ¶ Verba enūciatiua ꝯmemoratiua alicuius modi p̄cedentis reſtringunt̃ ad illuz. Itē in fideicōmiſſo vniuerſali relicto per mulierē veniūt res dotales. h. d. Op. ꝙ bona debēt cōicari: vt. ſ. e. l. in pn̄. gl. dicit ꝙ nō fuit hoc expreſſuz ꝙ cōicarent̃. ſed ħ videt̃ cōtra tex. ibi vniuerſam ſubſtantiā eis cōicaſſe. Rn̄. ħ fuerunt ṽba enūciatiua nō diſpoſitiua. ſed ꝯ hoc q: etiaʒ ṽba enūciatiua inducūt diſpoſitionē: vt. l. ex hac ſcriptura. j. ḋ dona. ſo. hic fuerunt ṽba enūciatiua pp aliud emiſſa. ſ. i modū cauſe ibi diſpoſitiua. Cōtra ħ op. q: ṽba enūciatiua in moduz cauſe ꝓlata inducūt diſpoſitionē: vt. l. pe. de col. bo. in. l. ſocerū. §. lutius. ſo. ma. So. ħ ṽba fuerunt relata ad certum modū. q. d. cōicauit eis bona. i. cōiter reliqt ſm̄ moduz certuz ſupra ſcriptuz. ita ad illuz moduz reſtringunt̃. ita dicebat Old. ¶ Ultimo not. ꝙ licet dos nō veniat in fideicōmiſſo quādo mulier ipſa grauatur: tamen quando ipſa grauat aliū dos ipſi⁹ mulieris venit ſicut cetera bōa facit quod dicam. j. e. l. §. maritus.

Ex. §. ſequenti.

¶ Snīa in qua dicit̃ condēno T. in centū in. x. ꝓ tali delicto ꝛ in. x. pro tali ꝛ in. x. pro tali: an ſit vna tantum.

**Qui habebat.**[c] ¶ Paria ſunt ab initio p ptes relinquere vel relictuz ſimplr̄ p partes modificare. h. d. ¶ No. ꝙ dixi in ſūmario ꝛ eſt quotidianus caſus. facit ad id qḋ tota die faciunt aſſeſſores in ſentētiis ſuis cōdēnatoriis. dicūt eniz quādo aliquē ex pluribus delictis cōdēnāt talē condēnamus in tm̄: ꝛ p̄mo ponūt totā q̄titatē deinde ſubiungunt ꝓ tali delicto tm̄. ꝛ ꝓ tali tm̄.[d] nam p̄inde eſt ac ſi ab initio eſſent plures ſnīe: vt ħ. ꝛ. l. ediles. §. fi. cum glo. ibi poſita de edil. edic. ¶ Quero in. l. re cōiuncti. vtrum per conditionez aduerſatiuaz: vt aut vero ſed inducatur cōiunctio. Hic videtur tex. ꝙ nō contrarium determino. ſufficit enim ꝙ plures cōiungātur in vna orōne: nec curo cum quali coniunctōne vel ſine cōiunctiōe: vt ibi dixi. Ad hunc text. rn̄deo q: fuerunt poſite partes ſeparate. iō non ſunt coniuncti re. Item fuerunt poſite in diuerſis orōnibus. iō nō ſunt cōiuncti ṽbis.

**Heres** ¶ Fideicōmiſſarius ꝯtrahit q̃tenus ſibi detractuʒ eſt. h. dicit de quo dic plene in. l. facta. §. ſi tim⁹. ſ. e. ꝛ. ſ. ad. l. fal. l. penales. §. fi. de condi. ꝛ demon. l. plautius. ꝛ ibi plenius.

**Heredum.**[e] ¶ Si dilatio adiiciat̃ in fauorez fideicomiſſarii fructus interim percepti veniunt in reſtōnez hoc dicit. ¶ No. illuz moduz loquēdi ex redditu paupertatis ꝛc̄. ex paupertate enim cū ſit mera priuatio nō colligunt̃ fructus: ſed cōis intellectus eſt ex paupertate: ħ eſt ex tali modico ſeu modicitate. ¶ Op. C. cōia ḋ le. l. fi. §. ſʒ q:. So. glo. ꝙ hic nō reliquit quo ad ꝓprietatē ſʒ quo ad vſum. ħ nō eſt veruʒ: q: ſi quis reliqueret ſeruos ad vſum videt̃ relinquere ꝓprietatez: vt. l. donationes. §. ſpēs. j. de dona. ꝛ. l. ſpecies. ſ. de aur. ꝛ ar. le. Dicenduʒ eſt ergo ꝙ ħ alienatō nō valuit. ¶ Op. ꝙ fructus nō veniāt in reſtitutionem: vt. ſ. e. l. in fideicōmiſſario. quidaʒ dicunt ꝙ teſtator ħ dixit quicquid ꝛc̄. quod eſt ꝯ. l. heredes in prin. ſ. e. dic ergo ꝙ hoc ideo: q: dilatio fuit appoſita fauore fideicōmiſſarii. facit. ſ. de vſuris. l. in fideicōmiſſi. §. cum pollidius. ꝛ. l. ſi ita. §. i. ſ. de le. ii. ¶ Op. ſ. de ali. le. l. lutius. So. eodem modo: q: ħ fuit dilatio appoſita fauore fideicōmiſſarii.

Ex. §. ſequenti.

¶ Exceptio licet regulam cōfirmet: non tamē ampliat.

**Pluribus.** ¶ Prohibita alienari nō veniunt[f] in fideicōmiſſo vniuerſali. hoc dicit. ¶ Op. ꝙ prelegata veniant in fideicōmiſſo relicto per hec ṽba vlia vt. l. cum iure. C. de fideicōmiſſis. Sol. ħ fallit q: teſtator ꝓhibuit illas perceptiones alienari fauore liberoruʒ. quod apparet ex eo ꝙ dixit ꝙ qui vita ſuperaſſet ſolidos fundos haberet. vnde illas perceptiones ſpāliter alii reliquiſſe. vnde in fideicōmiſſo vniuerſali nō venit. ¶ Op. exceptio confirmat regulaʒ in caſibus nō exceptuatis: vt. ſ. de iureiur. l. fi. in fi. ſed ħ teſtator excepit es alienum. ſcilicet. xx. legata: ergo totum aliud videtur voluiſſe reſtitui. So. dicebat Ol. fateor ꝙ exceptio confirmat regulam non tam̄ eam ampliat: vt porrigatur ad caſus ad quos p̄mo non porrigebatur. facit. ſ. de vſufru. le. l. generali. §. vxori.

Ex. §. ſequenti.

¶ Dos an veniat in ſubſtitutione vulgari: ꝛ an in fideicōmiſſaria.

**Maritus** Dos prelegata nō cadit in fideicōmiſſo niſi ſpecialiter ſit dictum ꝛ quarta ad doteem ſufficiat. h. dicit. ¶ Nota ꝙ hec verba ꝙ legata reſtituantur non porriguntur ad debita prelegata: niſi ꝓbetur teſtatorem ſic ſenſiſſe. facit. ſ. e. l. deducta quod intellige ſi apparet eſſe debitum per alias probationes extra teſtamentum. alias eſſet idem quod de aliis legatis licet vt debitum p̄legaretur: vt. l. qui vxori. in prin. ſ. de aur. ꝛ arg. leg. ¶ Oppo. ad fin. q: ſm̄ hoc teſtator poteſt ꝓhibere fal. contra. l. ꝙ de bonis. §. i. ſ. ad. l. falci. ſo. hoc modo ꝙ quarta computetur in debitum poterat olim ꝓhiberi ꝛ erat olim caſus ſpecialis hodie eſt de iure cōi: ut auc̄. ſed cum teſtator. ¶ Quero pater ſubſtituit filie ſi deceſſerit

a ¶ Meuia. cōtineri ſororē. ħ dicit̃ ꝙ appellatione fratris venit ſoror. ſed pe. ḋ ancha. in. c. canonū ſtatuta poſt mediū in ṽ. dicto de filiis ꝛ nepotibus ꝛc. ex ḋ cōſtitu. dicit ꝙ iſtud non p̄cedit vbi cōtineretur odium.

b ¶ Gaio. nota. caſus. Ad iſtū tex. vide bal. in. l. i. in. ii. col. C. de cōdi. inſer.

c ¶ Qui habebat. Et de iſto tex. vide bal. in. l. i. in ix. q. C. quādo nō petē. par.

d ¶ Et ꝓ tali tm̄. No. ad ſtatutum ꝙ banniti vſqʒ ad certā ſūmaʒ ꝛc. et vide bar. i. l. ſi fideiuſſor de ſo. vbi habet̃ poſt eum.

e ¶ Heredū. Uide bal. in rub. C. de ṽ bo. ſig.

f ¶ Plurib⁹ nō veniunt. No. ad limita. l. cū virū. de fideicō.

ſine liberis:an in hoc fideicõmiſſo ueniat dos[a] Dy.tangit in.l.a filia.in pñ.ſ.e.ꝛ ibi dixi me dicturuꝫ h̃. Tetigi etiam in.l.ſi.§.filie.ſ.ð le.ij. Cy.ponit in.l.i.§.uideam⁹.
.C.de rei uxo.ac.ꝛ ibi recitat diſtinctioneꝫ Mar.ſill.qui dicit aut queris an dos ueniat in ſubſtitutione uulgari.ꝛ dico ꝙ ſic:qꝛ eſt in ptãte filie adire hereditateꝫ uel non: ut.l.iam dubitari.de here.inſti.ſed hoc pcederet qñ pater in teſtamẽto filiaꝫ dotauit.ſed ſi eam dotauit inter uiuos:tunc capit dotẽ iure ſuo nõ hereditario:ut.l.pater filiam.ſ.ad.l.fal.Si ṽo queris an dos ueniat in ſubſtitutione fideicõmiſſa:ꝛ tunc aut uniuerſalr ſubſtituit: ꝛ nõ uenit dos in fideicõmiſ.niſi appareat teſtatoꝛeꝫ aliud ſẽſiſſe:ut.l.a filia.ſ.e. ꝛ.C.cõia ð le.auc̃.res que.ꝛ.ſ.ad.l. fal.l.pater filiaꝫ in pꝛin.Si ṽo pater eaꝫ expꝛeſſe rogauit de reſtituenda dote:tunc aut filia hꝫ alias tm̃ de bonis patris qð ſufficit ad legitimaꝫ ꝛ põt grauari in dote: ut.l.ſi.§.filiuꝫ.ſ.de le.ij.aut nõ hꝫ tm̃ ꝙ ſufficiat ad legitimaꝫ ꝛ grauari nõ poteſt:ut.l. qm̃ in pꝛioꝛibus.ꝛ.l.qm̃ nouella.C.de inoffi.teſ.ita dicunt ipſi.ꝑ qua diſtinctõe habetis caſum in pñti.§.ꝛ h̃ quãdo fideicõmiſſuꝫ relinquitur per patreꝫ a filia.ſecus ſi relinquit̃ per filiaꝫ ab alio ſibi herede inſtituto:qꝛ tũc dos uenit in fideicõmiſſũ ſicut cetera bona filie:ut.ſ.e.l.§.filiam.

**Rogatus.** ¶ Inſtantia cepta cũ herede facta reſtitutione durat ꝯ ipſum et heredeꝫ eius.h.d.¶ Op.ſ.e.l.i.§.i.So.inſtãtia iudicij cepta cũ defuncto tranſit in fideicõmiſſariuꝫ:ut ibi ſec⁹ in ea que cepta fuit cuꝫ herede:ꝛ ſic nõ fuit hereditaria. ut h̃.ꝛ.ſ.e.l.cuꝫ hereditas.Ad h̃ op.ſ.fa.her.l. in iudicio. Glo.nõ ſoluit.dic ibi loqtur in iudicio reali qð tranſit ad ſucceſſoꝛeꝫ ſingulareꝫ in queꝫ facta eſt alienatio neceſſaria.h̃ ṽo in iudicio perſonali.ꝛ plene dixi in.l.ſi cuꝫ hominem.de fideiuſ.

Ex.§.ſequenti.

¶ An in ꝯctu tranſactiõis habeat locum remediuꝫ.l.ij. ꝛ.l.ſi quis cum aliter.ꝛ qualiter debeat cognoſci in tranſactione ꝙ quis fuit deceptus ultra dimidiuꝫ iuſti pꝛecij ꝛ quid debeat pꝛobari cum petitur reductu ad arbitriũ boni uiri.

**Heres.**[b] ¶ Res de nouo repte nõ reſtitute:dꝫ bent reſtitui:niſi pma reſtitutio ꝑ modũ tranſactionis fuit celebꝛata.h.d.¶ Op.ſ.de trãſac. .l.qui cũ tutoꝛibus.§.qui per falcidiã.So. intellige hic quãdo heres nõ fuit in dolo:ibi ſic.¶ Op.de trãſact.l. .ij.§.i.vbi repertis codicillis vitiat̃ trãſactio. Sol. dicit glo.ꝛ bene h̃ fuerunt reperta alia inſt̃a ibi codicilli. Rõ pꝫ in.l.de his.de trãſac.ꝛ.l.i.§.i.quẽad.teſ.ape. ¶ Sed ꝯ hoc op.qꝛ h̃ eſt decept⁹ vltra dimidiã iuſti p̃cij:vt pꝫ ex tex.ið dꝫ reſcindi p.l.i.C.de rei ven.ꝛ.l.ſi quis cũ alit̃. ꝛ de ṽbo.ob.Dy.in.l.ſi qs cũ aliter.dicit ꝙ in ꝯctu tranſactiõis nõ hñt locũ.d.ll.per hunc.§.gl.h̃ ꝛ Pe.ſequit̃ eaꝫ.C.de rei vẽ.l.ij.dicit ꝙ ad cognoſcẽdũ vtrũ in trãſactiõe qs ſit deceptus vltra dimidiã iuſti pꝛecij nõ dꝫ eſtimari id qð in veritate debet̃:ſed id qð valebat ille dubi⁹ litis euẽtus qð plꝫ. Per hoc no.p̃eticã qñ petit̃ arbitramentũ reduci ad arbitriũ boni viri qð arbitramentũ eſt trãſactio:vt in auc̃.vt diffe.iudi.§.i.ꝛ ibi no.ꝙ tũc non ſufficit ꝑbare ꝙ re vera mihi multũ plus debebat̃ ꝙ̃ arbitratoꝛ cõdẽnauit.ſed ꝙ dubius euentus illi⁹ litis multo plus valebat ꝙ̃ arbitratoꝛ condẽnauerit:vt dixi in.l.[c] ſi ſocietatem.§.arbitratoꝛũ.ſ.ꝓ ſocio.

g **I pupillus.** ¶ Etiam poſt reſtitutõnem põt fideicõmiſſarius fideicõmiſſum dimittere ꝓpter partẽ heredis q̃ incipit de nouo vacare.h.d. In tex.ibi a toto diſcedit. dic vt iſto caſu quo a toto diſcedit aut oĩno ꝛc̃.vt ſeqt̃ i tex.ibi nõ pñt.dic qꝛ nõ expedit ẜm Ja.ð are. In text. ibi ſuſcipere.dic ꝛ tunc nõ ſeruabit̃ ſuperfluũ pupillo:vt .l.ꝙ ſi minoꝛ.§.ſceuola.ſ.de minoꝛibus. Ibi plus dic ꝙ̃ debeat̃ creditoꝛibus facta venditiõe per eos qð eſt quãdo fideicõmiſſarius nõ vult.quaſi dicat in his duob⁹ hꝫ electionẽ ẜm Ja.de are.ꝛc̃. ¶ Op.h̃ dicit̃ ꝙ fuit heres ꝛ poſtea abſtinet ꝯ.C.de repu.here.l.ſicut ſo.hui⁹ timore. Ro.poſuit caſuꝫ vno modo ſed truffa eſt.ſꝫ dic ꝙ abſtinet per reſtõnem.¶ Op.ꝙ fideicõmiſſari⁹ nõ põt repudiare per reſtitutionẽ:vt.l.poſtulante.in pñ.ĩ.e.Sol. h̃ ꝓpter partẽ de nouo aduenientẽ.ſimile eſt in.l.cũ hereditas.de acq.here.¶ Ex glo.op.qñ poꝛtio ðficit per reſtitutionẽ nõ dꝫ abſtineri a toto rõne partis:vt.l.ſi minoꝛ.ſ.de acq.here.So.ibi in coherede q hꝫ iure ſuo h̃ ĩ fideicõmiſſario ad quẽ pertinet ex aditõe filij hereditas ¶ Op.ſi minoꝛ fuit abſtentus vlterius aliquid habere nõ debet ð illa hereditate:vt.l.i.C.ſi vt ſe ab here.abſti. So.ĩtelligas hoc ꝙ ſuperfluũ reſeruatur pupillo per reſtitutioneꝫ de nouo impetrandã:vt.l.ꝛ ſi ſine.§.reſtitutus de mino.¶ Sed op.qꝛ poſtꝙ̃ bona ſunt vẽdita nõ põt reſtitui minoꝛ:vt.l. quod ſi minoꝛ.§.ſceuola. de mino.So.illud verum quando bona eſſent vendita p ſubſtitutum.ſecus quãdo per creditoꝛes:vt h̃ ẜm Ja.ð are. ꝛ ita apoſtillaui tex.que opi.videt̃ cõtra q̃ndaꝫ glo.paruaꝫ ſuper ṽbo vendenda.que dicit.ſ.a fideicõmiſſario. ꝛ ideo Guil.de cu.in.d.§.ſceuola diſtinguit quãdo bona ſunt vendita per ſubſtitutũ.aut hoc fuit ſine magna induſtria ſui:qꝛ quilibet cõis hõ hoc feciſſet ꝛ reſtituet̃ pupillus ad ſuperfluuꝫ:vt h̃.Aut ſubſtitutus euaſit a creditoꝛibus cũ magna induſtria:qꝛ nõ ſic feciſſet quilibꝫ.tũc pupillus nõ reſtituetur:vt.§.ſceuola.¶ Ex pꝛedictis ergo collige quãdo pupillus ſe abſtinet ꝛ bona uadũt ad fideicõmiſſarium:aut in totuꝫ agnoſcit.aut in totũ repudiat.pꝛimo caſu aut nihil ſupeſt uẽditis bõis aut aliqd ſupereſt.Si nihil nõ eſt dubiũ.Si aliqd tũc aut h̃ ꝓceſſit ex magna induſtria fideicõmiſſarij:aut nõ. Secundo caſu pꝛincipali quando repudiauit in totum:tunc eſt ſimiliter diſtinguenduꝫ.aut nihil ſupereſt aut ſupereſt aliquid ut patet ex pꝛedictis.

m **Atrem.** ¶ Venditio facta cã interuertẽdi fideicõmiſſum imputatur heredi in eo quod ſibi defunct⁹ debebat.h.d.
¶ Op.tali heredi rogato per hec ṽba lꝫ cõſumere:ut.ſ .e.l.titius rogat⁹.So.glo.ꝙ h̃ cõſumpſit ultra dodrantẽ qð nõ licet:ut.C.e.auc̃.ꝯ rogatus. Hec ſol. ṽa eſt ẜm iura noua.ẜm hec iura dic ꝙ h̃ mala fide cõſũpſit cã iteruertẽdi fideicõmiſſuꝫ.merito cõpenſat̃ cũ debito.

Ex.l.ſequenti.

¶ Si teſtatoꝛ inſtituit filios maſculos heredes uniuerſales ꝛ feminã in re certa ꝛ ſubiecit ꝛ ſi qs eoꝛũ ſine liberis deceſſerit poꝛtio eius deueniat in ſuperuiuẽtes:an moꝛtuo uno maſculo femina uocetur ad fideicõmiſſum:ibi. Iuxta hoc. Et quid ſi eſt ſcriptum abꝛeuiate in ſuperuiuentẽ:ibi.Sed.

i **Ulius phebus.** ¶ Fideicõmiſſuꝫ limitat̃ ẜꝫ naturaꝫ pꝛecedẽtis ſubſtõnis:niſi ex uolũtate defũcti aliud preſumat̃ ex natura ſermonis ul' alia cõiectura[d] hoc dicit. ¶ Ro.hunc fineꝫ.ad id quod ſepe occurrit ꝙ de noĩe uni⁹ nõ dicit̃ niſi pars.¶ Op.qꝛ ꝓut dilexit eos in ſubſtitutione:ita uidet̃ dilexiſſe in fideicõmiſſo:ut.l.lutius.§.pater puerũ.ſ.eo. Item iſtud fideicõmiſſum ul'e nõ uidet̃ cõferri ad policratẽ:de quo ſpãliter ꝓuiderat: ut.l.coheredi.§.cum patrem.ſ.de uul.ꝛ pupil.So.fateoꝛ cõtrarium:niſi rõ ſermonis uel alia pꝛeſumpta uoluntas aliud induceret[e]:ut fuit h̃.nam uerba pluralis numeri.ſ.ei uel eis de neceſſitate cõpꝛehẽdũt duos fratres ſb̃ſtitutos:ut tex.dicit. Iuxta h̃ quero qõneꝫ mihi occurentẽ de facto teſtõꝛ iſtituit filios maſculos heredes uniuerſales.filiaꝫ inſtituit in certa ꝙ̃titate. demuꝫ ſubiecit ꝙ ſi quis eoꝛuꝫ deceſſerit ſine liberis poꝛtio eius deueniret in ſuperuiuẽtib⁹ queritur an uno ex filijs maſculis moꝛtuo filia admittat̃ ad fideicõmiſſuꝫ. Videt̃ ꝙ ſic:ut h̃.ꝛ.ſ.e. .l.lutius.§.meuia.ꝛ.l.lutius.§. queſitũ.ſ. de le.ij.ꝛ de pactis.l.tres fratres.continet̃ eni appll'one filioꝛum:niſi aliud apparet. Dixi ꝙ in themate ꝓpoſito aliud apparꝫ

a ¶ Marit⁹. veniat dos. An filia poſſit grauari ĩ dote p fideicõmiſſuꝫ: vide bal.i.l.cũ virum.i.ij.ꝛ iij.col.C.de fideicõ.ꝛ in auc̃.res q̃ in iiij.col. h̃ alleg.
ADDE an filia poſſit in dote grauari Jo. an.in addi.ad ſpe. de iſtru.edi. §.vt aũt i add.i.icipiẽte ſꝫ incidit alia q.bal.i.l.qm̃ nouella ꝛ cõſilio. lxiiij.iij li.ꝛ.c.xxv.ij. libꝛo.
b ¶ Heres.ſi hñt locũ vtꝫ l.ii.C. ð rei vẽ.habeat locũ in trãſactõe addð bal. in.l. oꝛdo.C ð execu. rei iu.ꝛ p Imo. h̃ nec ẽt hꝫ locũ i pacto ẜm bal.i.l.is .C de pac.ꝛ iſtã gl.alleg. bal.in.l.ſi.§. i.in pñ.C.e. de q̃ habet̃ p Imol.i.c. qntaualis . circa.xvi.cartã.ð iureiu.
c ¶ Ut dixi i l.Adde bar. in.l.ſi qs cũ alit̃.ð ṽ.ob. ꝛ in.l.ij.C.ð reſci. ven.et tex.i.l.cũ hereditas ð acq.her. ꝛ no. in.d.§.arbitroꝝ.x.col.
d ¶ Ulius phèb⁹. alia cõiectura.Adde tex.i.l. q quartã.§.ſi. ẜm itellectũ bar.de le.i.
e ¶ Aliud induceret.Aliter ſoluit di. in regula generi p ſpém ð reg.iur.in vi.

a ¶Eos vniuerſalit. no. ꝙ ſicut teſtatoꝛ in inſtitutiōe videt ſi hos ꝑdilexiſſe:ita ⁊ in fideicōmiſſo. adde no.per bar.in.l.lutius.i pe.col. in ṽ.ſed q̄ro ſuꝑ h ꝯ pulchra.q.⁊ ibi ꝑ imo.i.pe.col.in ṽ.itez attēde. inq̄ʒ tū tāgit ⁊c. ⁊ in ṽ.ſe.de vul.⁊ pu.et bar.in ꝯſi.incip.ang.⁊vide ꝙ dixi pᵒ imol.in.l.coheredi.§. q diſcretis. de vul.⁊ pu. ADDE in terminiſ pe. de ancha.cōſilio.lxvi.ſbtilit ⁊ pau.ꝺ ca.cōſi.cccl.viii.vi ſo.teſtamēto. ¶Quando dies leg.ce. Rubꝛica. b ¶Sed ſi i habitatione Uide apo.j.in.l.cū ſiñ ꝑfinitic ⁊c.

de mente teſtatoꝛis.nā cū maſculos ꝑdilexiſſet in inſtitutione inſtituendo eos vlrᵃ preſumendū eſt eos ꝑdilexiſſe in fideicōmiſſo:vt.l.lutius.§.pater.ſ.e.C.de fideicōmiſſis.auc̄.h amplius.⁊ de imp.⁊ ali.ſub.l.i.qꝺ eſt veruʒ ſi rō recti ſermonis hoc patit:q: inſtituit tres vel q̄ttuor filios vel ventrē ex quo pñt naſci plures.naʒ tunc vno ꝺcedente illud participiū ſupuiuēs pōt ꝟificari i maſculis vno ꝺcedēte.ſed ſi inſtituiſſet tm̄ duos maſculos:tūc q: vno moꝛiēte illud participiū ſupuiuēs nō ꝟificat in filio remanēte:tūc de neceſſitate cōpꝛehēdet filia:lʒ ex recerta inſtituta per hāc.l.⁋Sed q̄ro qd ſi reperit ſcriptū abbꝛeuiate: vt deueniat inſupuiuētez: ita ꝙ pōt dicere i ſuperuiuentē ⁊ ſupuiuētes qualiter intelliget. Rñ.ꝑmo debemᵒ aduertere an h poſſet ex ꝑcedentibᵒ vel ſequentibus colligi:vt ſic ſit pluralis vel ſingularis numeri ſm ꝙ requirit ꝟa grāmatica:vt.l.plautiᵒ.ſ.de aur.⁊ ar.leg. quod ſi nō apparet ꝑſumo teſtatoꝛez ſic locutuʒ:ut eos quos in inſtitutione pꝛedilexit ⁊ inuicem vniuit pꝛetulerit etiam in fideicōmiſſo.ſ.de vulga.⁊ pupi.l. coheredi. .§.qui diſcretas.

¶Quādo dies lega.cedat.

m **Ortuo patre.** ¶Uide p̱ teipſum.

**I pure ſit.** ¶Legatuʒ ſeruitutis pſonalis cedit ab adita hereditate.h.d.h loquit in tribus ſuitutibus ⁊c̄. ¶Quero qd i aliis ſuitutibus.Glo.dicit ideʒ.ſed in.§.i nouiſſimo.C.de cadu.tol. expꝛſſius dicit idē in alijs ſuitutibus etiā realibus.⁊ ſi ſic intelligeres nō eſſet verū:q: in realibᵒ ceſſat rō q̄ hic ponitur.dʒ ergo intelligi ideʒ in alijs.ſ. pſonalibus.⁊ h dicit Cy.in.d.§.in nouiſſimo.Alij volūt ſuſtinere gl.dicētes ꝙ ſuitutes reales nō trāſeunt ad heredeſ:ſʒ ſequūtur funduʒ:⁊ ſic hʒ locuʒ rō h poſita.ſed certe illo tūc pſona nullo modo videt inſpiciēda.ſufficit eniʒ ꝙ res ſit tēpoꝛe moꝛtis:q: relinqtur ſm rōneʒ pꝛedictā.ſed veriᵒ ē perſonā inſpici:vt.l.ſed ⁊ ſi maxīe.ꝺ ſer.le.⁊ trāſit ad heredes ſicut res cui accedit.iō puto ꝙ cedat tpe moꝛtis. Ultia glo.h dicit poſt multa ꝟba ꝙ dies legatoꝛū dicit cedere quo ad trāſmiſſionē.de quo dicā.j.e.l.iij.ſecūdo quo ad obligationem.tertio quo ad petitioneʒ. quarto quo ad dominij tranſlationē.de quolibet iſtoꝛuʒ eſſet videnduʒ.dic vt.C.de cadu.tol.§.cum igit.per Cy.

q **Uod pure.** ¶Conditio tacita ex teſtō ꝑcedēs impedit dieʒ legatoꝝ cedere.ſecus ſi extriſecᵒ veniat.h.d.

b **Eredis aditio.** ¶Hereditatis.aditō nō differt diei ceſſionē ſʒ petitionē qualitercūq̄ʒ differat.h.d.¶Op.de.l.in cōditiōibus.ſ.de cōdi.⁊ de.So.nō ipedit trāſmiſſionē niſi teſtatoꝛ aliud velit. ¶Scꝺo op. q: cū illa cōditio inſit de neceſſitate teſtatoꝛ nō pōt eam remittere:vt.l.nemo pōt.ſ.de le.i.So.aditio hereditatis ineſt ꝺ neceſſitate:q: niſi hereditas adeat ex teſtō nil debetur:⁊ q̄tumcūq̄ʒ teſtatoꝛ hoc vellet.ſed diei ceſſio non ineſt de neceſſitate.ideo poteſt teſtato facere quando cedit vel non.

e **I habitatio.** ¶Ibi ſed ante aditā ſʒ ſi poſtea dic vt.l.ſi. .C.de vſufru.

n **Ec ſemel.** ¶ꝟſi.Sed ſi quot annis. Iſte eſt bonus caſus ⁊ no. Item no.idem eſſe dicere quot annis quod ſingulis annis.

**Sed ſi in habitatione.** ᵇ¶Relictum annuum reſpectu certe neceſſitatis debetur tempoꝛe neceſſitatis.hoc dicit.dixi in.l.qui hoc anno.j.de verbo.obli. vide glo.que incipit:q: tunc agente.⁊ iſtam glo.examiaui in.l.vlti.ſ.de li.agno.

**Nouiſſime.** ¶Nota nō eſſe differentiam inter iſtas exceptiones verboꝛuʒ:licet quidam contra.C.e.l.i.

b **Uiuſmodi.** ¶Cōditio oīno extitura ſi dubitat an viuo vel moꝛtuo legatario exiſtat impedit diem legati cedere.h.d.¶Op.de.l.iuli.ſ.de cōdi.inſti.So.vt in glo. tu dic ꝙ ibi in ꝯtꝛibus.h in vltimis voluntatibus qcqd ibi ⁊ h no.rō eſt q: ſi certuʒ eſſet in vltimis volūtatibᵒ cōditionē extiturā.ſed incertū an in vita vel nō impedire diem legati cedere:vt.l.ſi cum heres.ſ.eo.in ꝯtꝛibus vero ſpes cōditionalis obligationis trāſit ad heredē:vt in ſti.de verbo.ob.§.ex cōditionali:⁊ ita in vita vel pᵒ moꝛtem exiſtat nō curatur:q: no impedit diem ſtipulationis cedere.¶Op.de pi.⁊ cōmo.rei ven.l.ꝙ ſi pendēte.§.ſi ita.Rñ.eodeʒ modo ibi in cōtractibus.h in vltimis voluntatibus.¶Op.de.l.ſi pupillus.§.ſub cōditione.j.ꝺ noua.Eodeʒ modo reſpondet ibi in cōtractibᵒ:h in vltimis voluntatibus.An autem ſtatim debeatur. Dic vt ibi.Io.tamē circa hoc dedit vnaʒ ſol.cuius materiā examinaui in.l.iul.ſ.de cōdi.inde.¶Extra glo.op.⁊ videt ꝙ tale legatuʒ tranſeat ad heredem ſi deficit:lʒ hoc poſt moꝛteʒ appareat in vita verum fuit illud non debere fieri:vt.j.de ma.teſ.l.neratius.Sol.vt dicam.j.e.l. cuʒ ſine pꝛefinitione.in pꝛin.

s **I uſufructuſ aut.x.** ¶Si legatū cuius dies ceſſit ab adita hereditate:⁊ aliud legatū cuiᵒ dies cedit a tēpoꝛe moꝛtis alternatiue relinqtur q̄tū ad electioneʒ vtrūq̄ʒ tēpus inſpicit.q̄tum ad trāſmiſſionē quodlibet p ſe naturā ſuā retinet.h.d.Ibi ſpectāda quo ad electionem legatario concedendā.¶Not.ex ſi. ꝙ quādo relinquit alternatiue legatuʒ pure ⁊ legatum cōditionale nō impedit ꝑpter vnum qn cedat dies alterius.¶Op.j.e.l.cuʒ illud in pꝛ.So.vt ibi dicaʒ in.l.cuʒ illud:q: eſt difficile cōtrariuʒ.¶Op.de.l.cum ſine ꝑfinitione.ij.rñ.j.e.So.hic ſunt duo legata:vnum pure ⁊ aliud conditionale.ſed in.l.contraria eſt tantum vnum legatum conditionale.

Ex.§.ſequenti.

¶Tātū eſt dicere:ut filio ſoluat q̄tū ꝙ patri nō queratur uſuffructus.

**Si ita quis.** ¶Quero iſto caſu qs petat. Et dicit gl.ꝙ filius.ſʒ dc̄ Dy. ꝙ h ꝑcedit ſm iura hodierna ſm que pōt hr̄e ꝑpꝛia excepto caſtrenſi uel quaſi.ſʒ iura iſta nō reperit ꝙ poteſt hr̄e ꝑpꝛiū ex̄ caſtrenſia:niſi in caſu.l.cogi.§.ſi pater.⁊.l. imperatoꝛ.ſ.ti.i.⁊ in dote.uñ oʒ dicere ꝙ teſtatoꝛ dicendo iſta ꝟba:ut ipſi filio ſoluat uidet teſtatoꝛ uelle in tempus exītie ſui iuriſ differre.ar.l.ubi pure.ſ.ti.i.ar.l.fideicōmiſſa.§.ſi filio.ſ.de le.iij.¶Item no.h ꝙ ſi teſtator uel aliquis relinquit uel donat filio:uel ipſi filio ſoluatur tantum impoꝛtat q̄tum dicere ne ad patreʒ perueniat uſufructus ſm auc̄.excipit.C.de bo.q̄ libe.⁊ in auc̄.ut liceat ma.⁊ auie.in pꝛ.⁊ hoc uide in iſto.§.cum glo.

s **I ita** ¶Non refert qd ex equipollentibuſ fiat.h.d.¶Op.de.l.ſi.C.de his qui ue.ete.impe.So.ut plene dixi in.l.galluſ.§.⁊ qd ſi tantum.ſ.de libe.⁊ poſthu.

c **Am ita.** ¶Op.de.l.illud.ſ.de op.le. Rñ.ibi in utraq̄ʒ parte alternatiue erat legatum pure.h ſecus. Op. vlterius.ſ. .e.l.ſi uſufructus.§.argentū.Rñ.ibi erat talis cōditio q̄ moꝛiente legatario implebatur uel deficiebat:⁊ iō cōcoꝛdat cum iſta.Sed cōtra hoc facit in utraq̄ʒ parte alternatiue.h eſt legatuʒ cuius dies cedit a tēpoꝛe moꝛtis.⁊ iſtō quod dicit ꝙ ex pāphila natum erit tacite ineſt cōditio que nō impedit tranſmiſſioneʒ legati:ut.l.i.in ſi.ſ ꝺ cōdi.⁊ demon.⁊.j.e.l.cum illud.§.ſi.quid uelit dicere iſte